

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BREVE FRA OG TIL
ADAM OEHLENSCHLÄGER

OKTOBER 1829 - JANUAR 1850

II : 1836-1843

GYLDENDAL

BREVE FRA OG TIL
ADAM OEHLenschLÄGER
1829-1850
II

*Udgivet af
Det danske Sprog- og Litteraturselskab
med Understøttelse af
Carlsbergfondet*

BREVE FRA OG TIL
ADAM OEHLENSCHLÄGER

OKTOBER 1829 - JANUAR 1850

UDGIVET AF
DANIEL PREISZ

II : 1836-1843

KØBENHAVN 1986
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

BREVE

Tallene angiver Brevnummer

Aall, Jacob, til: 1527

Adler, J. G., fra: 1451 – til: 1477, 1584, 1592, 1595, 1636,
1638, 1645, 1687

Adlersparre, C. A., til: 1577

Atterbom, P. D. A., fra: 1472 – til: 1609

Baden, Torkel, til: 1574

Berggren, A. P., til: 1480, 1495

Beskow, Bernh. v., fra: 1476, 1514, 1516, 1534, 1745 – til:
1460, 1467, 1507, 1537, 1541, 1549, 1575, 1580, 1586,
1589, 1598, 1610, 1614, 1626, 1640, 1667, 1676, 1700,
1721, 1741, 1765, 1800

Borgen, Bonaparte, fra: 1539

Bournonville, Aug., fra: 1520

Brockhaus, Heinrich, til: 1651

Bull, Ole, fra: 1581

Campe, Aug., fra: 1455

Carl XIV Johan, til: 1572 – fra: 1573

Caroline Amalie, fra: 1716

Carolinska Akademien, fra: 1556

Collin, Jonas, til: 1728, 1729, 1811, 1839

Cotta, Georg, til: 1468, 1746 – fra: 1740

Dahl, Johan, til: 1513, 1551, 1704 – fra: 1503

Dahlgren, C. F., fra: 1529

Dorph, N. V., til: 1607 – fra: 1695

Fasting, Ludvig, fra: 1775
Finansdeputationen, til: 1719, 1751
Friedenreich, D. W., til: 1705
Hammerich, Martin, til: 1458
Hauch, C., fra: 1456, 1462, 1474, 1483, 1487, 1494, 1501,
1710, 1717, 1736 – til: 1486, 1498, 1631, 1643, 1759,
1772
Haxthausen, Ove C., fra: 1564, 1637, 1653 – til: 1565, 1644
Hebbel, Fr., fra: 1825 – til: 1813, 1849
Heger, Steffen, til: 1540
Hegermann-Lindenchrone, Louise, til: 1727
Heiberg, J. L., til: 1642
Heiberg, Johanne Luise, til: 1493
Joukovsky, W. A., fra: 1561
Kongen, til: 1454, 1694, 1798, 1812 – fra: 1597
Konow, Maria, til: 1688, 1692, 1754, 1761, 1764, 1769, 1770,
1776, 1778, 1781, 1785, 1794, 1796, 1802, 1805, 1809,
1817, 1823, 1830, 1831, 1837, 1846, 1848, 1850 – fra:
1753, 1755, 1838, 1847
Levetzau, J. G. v., fra: 1718, 1749
Magnusen, Finn, til: 1466
Martensen, H. L., til: 1842
Max, Josef, til: 1538, 1542, 1544, 1548, 1562, 1722 – fra:
1655
Moltke, Ehrenreich v., fra: 1670
Muralt, Joh. v., fra: 1663
Münter, Balthasar, til: 1747
Nielsen, N. P., fra: 1591, 1593
Oehlenschläger, Christiane, til: 1576, 1619, 1622, 1632

Oehlenschläger, Johannes, fra: 1616, 1617, 1618, 1621, 1822
- til: 1821, 1824

Oehlenschläger, Marie, fra: 1554, 1559 - til: 1523, 1558,
1567

Oehlenschläger, Wiliam, fra: 1570

Oscar, Kronprins, fra: 1662

Phister, Ludvig, til: 1560

Rudelbach, A. G., fra: 1528 - til: 1532

Runge, J. D., fra: 1658

Schrader, Theodor Fr., fra: 1530

Sibbern, F. C., fra: 1482

Statsgældsdirektionen, fra: 1808

Steffens, Henrich, til: 1714 - fra: 1689, 1720

Studenterforeningens Seniorat, fra: 1734 - til: 1739

Søtoft, Nicolai, fra: 1484

Teaterdirektionen, fra: 1500 - til: 1601, 1738, 1797

Tegnér, Esaias, fra: 1668, 1707 - til: 1510, 1677

Tieck, Ludwig, til: 1526, 1840

Universitetsdirektionen, fra: 1590, 1737 - til: 1725

Walterstorff, Wilhelmine, fra: 1715

Weissenthurn, Johanna v., fra: 1459

Werlauff, C. E. til: 1478, 1783 - fra: 1473

Wilster, Chr., fra: 1475, 1490, 1502, 1535

Wilstrup, Johs., til: 1506

Wulff, Henriette, fra: 1533

Ørsted, A. S., fra: 1784 - til: 1774

1451. *Fra Johan Gunder Adler.* Onsdag-Aften Amalienborg. d. 20 Jan [1836]

Min kjære gamle Ven. Jeg har en høist sørgelig Besked at bringe Dem, og igjennem Deres Mund den ædle Christiane. Vor gode Carl Heger er ikke mere; han forlod Prindsens Vasecabinet om-
5 trent Kl 6 fordi han ikke følte sig vel, og Kl 7 fandt jeg ham hensovet i sin Stoel. Saxtorph og Esthricht vare ilede til Hjelp, men deres Konst formaaede ikke at kalde Livet tilbage. Prindsen er høist be-
drøvet, jeg har tabt en af mine ældste Venner og et af de ædlestes Mennesker jeg har kjendt.

10

Deres
Adler.

1454. *Til Kongen.*

[før 26/1 1836]

Allernaadigste Herre! jeg vover allerunderdanigst at ansøge hos Deres Majestæt om det Gratiale af firehundrede Rigsbankdaler
15 hvorfor jeg i en Række af Aar takker min Konges Naade!

En uventet stor Indskrænkning i min Indtægt for Tragødien Sokrates, der – skøndt den meer end mine fleste Stykker vandt Kien-
deres Bifald, dog ikke trak Folk nok til Skuespilhuset, tvinger mig til allerunderdanigst at indkomme med min Ansøgning nu, istedet
20 for, som sædvanlig, mod Slutningen af Aaret; for at tilfredsstille mine Creditorer, der vilde ængste mig, hvis jeg ikke sikkert haabede hos min Konge at finde den Understøttelse, der saa tit har hædret og trøstet mig.

25

Allerunderdanigst
Adam Oehlenschläger

1455. *Fra August Campe.*

Hamburg 3^e. Febr. 1836

Es war mir wegen so mancher dringenden Geschäfte in dieser Zeit nicht möglich, mein hochgeschätzter Gönner, Ihren Brief v. 29^e. Dec. v.J. gleich zu beantworten u bitte deshalb recht sehr um Entschuldigung.

5

Dass Herr Reitzel Ihnen den Rest des Honorars mit 5 Frd'or gezahlt hat, ist mir angenehm; er selbst hat es mir nicht gemeldet. – Wenn wir in Betracht des Honorars nicht einerlei Meinung sind: so erlaube ich mir, Ihnen die Umstände anzuführen, worauf sich die meinige gründet. Ich bat Sie nämlich in meinem Briefe v. 27. Febr. 10 v.J. das Stück «Liebe ohne Strümpfe» zurück zunehmen u sagte dabei, dass es mir am liebsten wäre, das übrige Mspt für die runde Summe von 50 Frd'or zu behalten. Ich konnte damals eben so wenig genau die Bogenzahl berechnen, als Sie, da Sie mir früher gemeldet hatten, dass Sie d a s G a n z e zu 30B. anschlügen. Dann 15 wären nach Abzug des 4ten Stücks etwa 25B. geblieben: bei meinem Gebot stellte ich es Ihnen frei, die Hälfte gleich auf mich abzugeben u die andre nach Beendigung des Drucks zu empfangen. Sie antworteten hierauf zwar nicht, gaben indess die Anweisung v. 25 Frd. auf mich ab, u so hielt ich die Sache für geordnet. Herr Dahl 20 sagte mir in der Messe auch nur von 25 Frd, in der Vollmacht von Ihnen war aber keine Summe benan[n]t. Ich glaube also, dass ich bona fide die runde Summe annehmen dürfte, um so mehr, da um die Zeit Herr Brockhaus den Druck noch garnicht angefangen hatte, weil es an Papier fehlte.

25

Und ehrlich gesagt, theurer Freund, so lässt es sich noch gar nicht so an, als wenn ich Seide bei der Unternehmung spinnen würde. Ich werde froh seyn, wenn ich nur in den ersten Jahren auf die Kosten komme.

Indess will ich Ihnen noch einen Vorschlag machen, wodurch so

- vielleicht Ihr Wunsch erfüllt wird, denn ich möchte nicht gern, dass Sie unzufrieden wären. – Ihr Künstler Rosenkilde ist mir Crt MK 136.4 schg. (holst. Cours) schuldig; ich bin so frei, einen Brief nebst Rechnung an denselben beizufügen, u ersuche ihn, die Summe an
- 5 Sie zu zahlen. Belieben Sie den Brief vor der Abgabe gefälligst mit Oblate zu versiegeln. Ich denke, er wird sich gegen Sie gefällig zeigen und wenigstens nach und nach bezahlen. – Sollte für mich nachher noch etwas dabei übrig bleiben – desto besser! aber ich rechne nicht darauf.
- 10 An Hofr. Tiek habe ich 1 Ex. besorgt u das für Heine an dessen Verleger abgegeben, der es ihm senden wird, sobald sich eine Gelegenheit darbietet.

Nun leben Sie wohl! die herzlichsten Grüsse noch von meiner Frau und

- 15
- Ihrem
ergebensten
Aug. Campe.

1456. *Fra Carsten Hauch.*

Sorøe den 3die Marts 1836.

Min tro, elskede Ven!

- 20 Tilgiv mig, at jeg har ladet en saa lang Tid gaae hen uden at svare paa Deres Brev. C a r l H e g e r s Død er ogsaa gaaet mig mere til Hierte, end jeg kan sige Dem – jeg skrev strax et Brev til Fru Oehlenschläger med Hensyn herpaa, hvilket Brev naturligviis ogsaa var bestemt til at læses af Dem. Deres Digt over ham finder jeg
- 25 deiligt, netop saaledes som vor ædle forudgangne Ven fortiente det. Havde jeg troet at kunne skrive Noget, der kun var fierde Delen saa godt, saa havde jeg ogsaa skrevet et Digt over ham. Han var ogsaa mig usigelig kiær, en slig poetisk Natur er, som De selv siger, meget

sieldnere end det poetiske Talent, ja maaskee ligesaa sielden som Geniet, og i alle Tilfælde et sikkert Beviis paa en skøn, reen og uegennyttig Siæl. Han var et herligt Menneske, og dobbelt sielden i vor Tid, hvori næsten Alle vilde tale, og Ingen høre, hvori Alle ville vise sig, og Ingen see. Hvor ganske anderledes og hvor meget bedre 5 vilde ikke Alt gaae, hvis der fandtes Mange blandt vor opvoxende Ungdom, der lignede ham i Beskedenhed, i Opfattelsesevne og især i Kiærlighed til det Skønne. Jeg anseer det for en Ære, at han ogsaa regnede mig blandt sine Venner. Desværre gik det mig med ham som det er gaaet mig med flere kiære fraværende Venner, især med 10 dem, der boe i et fremmed Land, man elsker dem og længes efter dem, men skriver ikke til dem, man troer ikke, at det behøves for at vedligeholde Forbindelsen, og dog behøves det meer, end vi troe, thi naar man længe ikke har skrevet til og talt med hinanden, bliver man tilsidst om ikke indvortes dog udvortes fremmed for hinanden, 15 ja endog forlegen, naar man mødes, man veed ikke selv hvorfor.

Deres udmærkede Tragoedie Socrates, havde jeg engang tænkt at recensere, men faaer nu desværre neppe Tid dertil, da Sommeren nu vil vorde stærkt optagen for mig saavel med Collegier, som med Forberedelser, hvilke en mulig Oprettelse af en Realskole i 20 Soroe giøre mig til Pligt. Jeg bør ønske en slig Realskole her, selv om jeg da, som rimeligt er, maatte sige den productive Poesie Farvel paa lang Tid. Jeg bør dog, som sagt, ønske den uagtet det er et bittert Offer jeg maa bringe, thi en bestandig tiltagende Familie paa-lægger mig det som den høieste og helligste Pligt at skaffe den det 25 Nødvendige. Dette vil, hvis ikke en slig Udsigt aabnes mig, i Fremtiden blive saameget des vanskeligere, da jeg har det Uheld at være ansat ved en Stiftelse, der af statsoeconomiske Grunde er forhadet, og hvor jeg derfor neppe kan giøre Regning paa meget Tillæg. Jeg frygter imidlertid ikke saameget hvad der skal møde mig, hvad der 30

er rimeligt, indtræffer derfor ikke altid og hvor vi mindst ane en Udvei, kan Forsynet dog pludselig vise os en.

At De finder min Roman i det Hele (med Undtagelse af enkelte Steder og Characterer) saa godt som mislykket, har rigtignok været mig et Tordenbudskab, jeg var meget nedslaaet, ja syg af Bedrøvelse flere Dage efter Deres Brev, og det har ogsaa bidraget til at befæste den Tanke hos mig, i det mindste for det Første ikke mere at opoffre min Tid til Poesien, hvori jeg dog saa sielden er i Stand til at tilfredsstille de Bedste. Et af Deres foregaaende Breve trøstede mig dog igien noget, thi De siger deri om de 2/3 af Guldmageren, at det er originalt, interessant og poetisk fra først til sidst. Det kan være at jeg i Slutningen har fattet mig for kort, og jeg har ogsaa skrevet et Par Capitler til, hvori Victors og Grevindens Characterer mere kommer frem. Guldmagerens Historie skrev jeg ikke, fordi jeg frygtede for at komme formeget ind i det Mystiske, Guldmageriet maa bestandig, for at være hvad det i Virkeligheden var, indhulle sig i et dunkelt, uforstaaeligt Sprog. Imidlertid kunde jeg vel give en slig Historie; det Hele kunde da, eftersom jeg i levende Live neppe tør tænke paa en ny Udgave, henligge til efter min Død. De maa for Resten troe, at jeg i det mindste paa det alvorligste tager alle mine Kræfter sammen, naar jeg digter, og at jeg ikke af noget Slags Letsindighed forsømmer Noget. Denne Gang sammentrængte jeg Romanen mod Enden, fordi jeg troede, at Lærerne gierne saae en slig Sammentrængthed, ikke af anden Grund, det forsikkrer jeg Dem. Vær vis paa, min ædle Ven, at naar jeg farer vild, saa skeer det af Mangel paa Evne og ikke af Mangel paa Villie. Hvis der er Noget, som De ikke finder ganske forkasteligt hos mig, saa vil denne min Tilstaaelse sikkert stemme en saa mild Aand som Deres til Overbærelse, saameget mere, naar jeg forsikkrer Dem om, at jeg trænger til Deres Mildhed, thi lidt efter lidt har den kolde

Modtagelse, jeg, som Digter har funden, berøvet mig en stor Deel af mit Mod og mit Haab med Hensyn paa Fremtiden. Tilgiv, at jeg har dvælet saalænge herved! jeg veed, at De ikke vil miskiende mig, selv om De ikke billiger hvad jeg her har skrevet, tro heller ikke, at jeg er blind for det deeltagende Venskab, der ligger til Grund for 5 Deres Dadel, eller at jeg nogensinde kan glemme den Hæder, De ogsaa offentlig har viist mig saavel i Deres Fyensreise som andre Steder!

Lev vel, min inderlig elskede og høitagede Ven! Det er mig en inderlig Tilfredsstillelse at erfare, at Deres Socrates i det mindste 10 hos den ældre Deel af Publicum modtages med det Bifald, den fortiener. Som en mærkværdig Anecdote maa jeg dog fortælle Dem Følgende: Jeg talte forgangen Dag med en Mand, der havde læst Socrates med stor Glæde efter Sigende, og der ogsaa paa sin Viis talte ganske forstandigt derom. Men tilsidst mærkede jeg endelig, 15 at han ikke havde læst Titelbladet, og derfor viste mig den udmærkede Ære at ansee mig for Forfatteren. Jeg berigtigede da naturligviis hans Tanker i denne Henseende. Imidlertid saaledes læser Mængden. Jean Paul siger det er en Tegn paa, at en Mand ikke er pedantisk, naar han ofte springer Fortaler over, hvor lidt pedantisk 20 maa da ikke den Mand være, der ei engang læser Titelbladet! – Mange Hilsener til Deres Konge og øvrige Familie! Renna hilser Dem paa det Venligste. Skarlagensfeberen raser rundt omkring os, og udsøger sine Offere, vi ere imidlertid endnu gaaede frie. Til min Trøst har jeg i disse Dage læst et Beviis for at hverken Skarlagensfe- 25 ber eller selv Pest ere saa smitsomme, som man troer. Den Mand, der beretter det, paastaaer blandt Andet, at fremmede Gesandtere kun maae for Syns Skyld udholde to Timers Quarantaine, naar De komme fra Tyrkiet, hvorimod simple Folk holdes saa strengt, at en Kiøbmand, der næsten havde endt sin Quarantaine paa en Dag 30

nær, og gjerne vilde reise med en slig Gesandt, der kun holde 2 Timers Quarantaine, ikke kunde faae hiin Dag eftergivet. Men en slig Quarantaine, der ikke gielder for fornemme Folk, kan vistnok neppe frelse Europa fra Smitte, med mindre man vilde antage, at Pesten, ligesom man engang troede det om Colera, ikke angreb Folk, der stode i Rangforordningen. Bestandig med trofast Venskab og Høiagtelse

Deres trofast hengivne

J. C. Hauch.

10 *1458. Til Martin Hammerich.*

d: 7 Mai 1836.

Høistærede Ven!

Her sender jeg Dem efter Aftale Pakken og Brevene til Steffens og Tieck. – Hvis Steffens skaffer mig en Forlægger, hvilket godt kan afgjøres i den Tid De er i Berlin, saa hav den Godhed strax med et
15 Par Ord at melde mig det; og saa faaer Tieck i k k e m i t Brev. Men kan Steffens ikke sælge Manuscriptet, saa faaer Tieck det.

Ogsaa u d e n Brev vil De være Tieck hiertelig velkommen, naar De hilser fra mig og han gjør Deres Bekiendtskab.

Med største Taksigelse

20

Deres hengivnest forbundne

A. Oehlschläger

1459. Fra Johanna Franul von Weissenthurn.

Wien den 15ten May 1836.

Sehr geschätzter Mann

25 Werden Sie es nicht zu anmasslich finden, wenn ich – indem ich Ihnen den Überbringer des Briefes auf das Herzlichste empfehle –

voraussetze, dass Sie meiner nach einem Zeitraum von 20 Jahren noch gedenken? Sie werden es, bey dem Interesse dass Ihre Bekanntschaft jedem einflößen muss, natürlich finden, dass ich Sie nicht vergessen konnte, und ich ergreife diese Gelegenheit mit Freuden Sie zu versichern, dass die wenigen Stunden die ich in Ihrer geistreichen Gesellschaft zugebracht habe mir ewig theuer sind. 5

Herr Alexander Löwe, Sohn meiner Freundin der sehr geachteten Hofschauspielerin Löwe, ein schon seit mehreren Jahren bey dem k.k. Münzfache angestellter sehr thätiger Beamter wünscht seine Kenntnisse noch zu erweitern, und in dem Interesse seiner Behörde eine Reise zu machen. Dass es ihm wünschenswerth seyn muss Dänemark und seine berühmten Männer kennen zu lernen werden Sie begreifen, und da ich diesen jungen Mann wie einen Sohn liebe, so wage ich es ihn hiemit dem berühmtesten Dänen zu empfehlen, den ich kenne. 15

Sehr erfreuen würde es mich, wenn er mit ein par Zeilen als Antwort von Ihnen brächte, und mich so Ihres Wohlseyns und gütigen Wohlwollens versicherte. Ich erfreue mich in meinem vorgerückten Alter, der besten Gesundheit, spiele meine alten Frauen noch rüstig fort, trotz dem dass ich schon 47 Jahre bey unserer Bühne zugebracht habe, und ich mit vollem Gehalt zurücktreten könnte, aber da mich noch kein Gebrechen des Alters zu einem Zurücktreten genöthigt hat; so will ich den seltenen Fall erleben, meine fünfzigjährige Kunsthochzeit zu halten; und Sie sind hiemit im Jahre 1839 förmlich dazu eingeladen. 25

Auch mein Geist ist noch nicht unthätig - er schafft noch immer obgleich mein fünfzigstes Stück schon längst geschrieben ist, aber ich gebe schon seit zwei Jahren nichts mehr her, die französischen Übersetzungen haben so oberflächlich auf unsere Bühne eingewirkt, dass unter dem frivolen Ton der Zeit ein mehr gründliches 30

Produkt in den Schatten treten muss. Wahrhaftig bey den wenigsten auch gepriesenen Neuheiten die jetzt über unsere Bühne laufen, möchte ich Pathe, noch weniger Mutter Stelle vertreten.

Ich ersuche Sie meinen jungen Empfohlenen auch Freund Rüge vorzustellen, der uns vor wenigen Jahren mit einem Besuche erfreut hat, und mich statt mit der Feder recht oft mit einem Rechen oder Spaten in der Hand getroffen hat; denn ich bin seit 14 Jahren die selbst Pflegerin meines kleinen Gartens.

10 Mag nun die Erde auf mich lauern
 Ich zwing ihr jährlich Blumen ab,
 Und müssen Freunde um mich trauern
 Sie pflegen sie auf meinem Grab.

15 Denken Sie denn an keine zweite Reise nach Wien? Mit herzlichem Wort und mit offenen Armen würde Sie empfangen
 Ihre Sie ehrende Freundin
 Johanna Franul v. Weissenthurn
 k. k. Hofschauspielerin.

20 1460. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 17 Mai 1836.

Min bedste Beskow!

Det er Tid, at jeg engang skriver Dig et ordentligt Brev til; saa meget mere da Du heller ikke i Sommer seer Din Ven i det kiære Sverrige. – »Heller ikke i Sommer?« spørger Du maaskee lidt misfornøiet. »Kommer Du saaledes Dine Velynderes og Venners Ønsker imøde, at Du skuffer os det ene Aar efter det andet? Have vi ik-

ke tilsidst Ret at blive lunkne og ligegyldige mod dig?« – Nei ved Gud ikke! Det vil blive mig let at forsvare mig. Ifior døde min Lotte, mit ældste, elskede Barn – og jeg gaaer endnu et Par Gange ud om Ugen og græder paa hendes Grav. For at adspredde mig tog den gode Prinds Christian mig ifior Sommer med til Fyen, og viste mig al- 5 mulige Naade; men af »Fyensreisen«, som følger med her, vil Du see hvor stærkt mit Hierte, alle Adspredelser uagtet, var hendraget til den Elskedes Minde. Iaar kunde jeg, hvad dette angaaer, gjerne reise; men – det er min Pligt som Professor ved Universitetet ogsaa at holde nogle Sommerforelæsninger; ifior blev jeg fri, og jeg tør ik- 10 ke bede Kongen derom to Aar i Rad; saameget mere, da han ikke vilde afslaae det, naar jeg sagde ham, at Hans Kongelige Høihed Prinds Oscar selv har indbudet mig. Thi da det ikke er til nogen bestemt Tid, Indbydelsen lyder paa, saa byder Beskedenheden mig, at lade et Aar gaae imellem, inden jeg atter beder mig fri fra Forelæs- 15 ninger. Den Grund, at Reisen, saa godt Kiøb den end er, dog vil koste et Par hundrede Rigsdaler, – som jeg ikke har – vil jeg ikke angive; derfor blev der vel Udveie ved et Laan. – Men til næste Aar, vil Gud jeg lever, har jeg h e l l i g foresat mig at bede om Orlov, og reise til det kiære Naborige, hvor saamange Glæder vente mig. Jeg 20 beder Dig derfor kiærligst at tilgive, at jeg ikke kommer iaar, men Du kan gjøre sikker Regning paa mig om et Aar, hvis Gud skænker mig Helsen og Liv og skaaner mig for flere Ulykker.

Jeg lever her et stille Liv med mine kiære Børn, i Kunst og Natur. Tiden kommer mig ikke ret mere ved, og jeg hører den ikke ret me- 25 re til. Min S o k r a t e s, (som følger med) blev spillet med stort Bifald af alle Dannede, med stort Applaus af alle Tilskuere, men den trak ikke Mængden, som er vandt til store Operer og Vaudeviller; imidlertid haabe vi i næste Saison at den vil trække bedre, da Folk nu har faaet at vide, hvad de skal troe og tænke om Stykket. Justits- 30

raad Molbech, som er Theaterdirecteur og hader mig – turde dog ikke indvende noget mod Sokrates. De italienske Røvere havde han Aaret i Forveien forkastet som umoralsk, – men Stykket blev dog antaget af de andre Directeurer og spillet med Bi-
5 fald.

I det Forhold jeg saaledes staaer, seer Du hvor indskrænket ved Theatret min Indflydelse er. – Dit Syngestykke tillige med Musiken (tildeels af vor høie Velynder) sendte jeg strax til Syngemesteren, for at han – under Haanden – skulde lade mig vide om man ønskede
10 det; – da jeg ikke vilde have noget Offentligt og Officielt derom – for jeg var vis i min Sag. Jeg fik intet Svar, og vovede ikke at gaae videre. Saasnart man havde faaet at vide, at høie Vedkommende havde Deel i Tingen, var der ingen Hindringer giort; men hvad staaer mig inde for, at i det store Kiøbenhavn – hvori der dog endnu ere nogle
15 faa Svenskhadere – og mange Misundere – ikke kunde være Enkelte – E e n var nok – som af Malice med et Hys kunde søge at skade m i n Sag? – og det vilde jeg ikke udsætte os for.

I Tydskland gaaer det Hulter til Bulter – den gode poetiske Tid der er forbi. Herr Menzel – det har Du maaskee læst – har paa det
20 skammeligste nedrevet Goethe, som om der slet intet Godt, Humant og Ædelt var i denne store Digter . Det er nu blevet grande mode i Tydskland at styrte sig selv ned med en stor Mand – (: ligestom han, der fra Taarnet vilde nedspringe med Carl 5), men det virker ikke andet, end at de selv falde, og den store Mand bliver
25 hvor han er. Det er ellers Skade, thi Menzel skriver godt for sig, er tankerig, kraftig, og har altid Ret i N o g e t – men den diævels Overdrivelse! »Er schüttet das Kind mit dem Bade auf«. – Jeg har stor Lyst til at skrive en Bog paa Tydsk om det Ædle, Humane, Moralskskønne i Goethes Værker; og gjør det maaskee.

30 Nu intet mere denengang; kun endnu et Blad med vore Bogaffai-

rer, som følger særskilt. Lev vel! kærester Beskow hils vor ædle Prinds og sig ham, at en af mit Livs største Glæder vil være at see ham igien og forfriskes i hans Bevaagenheds Solskin. Hils Din ædle Hustru og alle Venner – Du som i Dine Vandringsminder viser Dig en saa trofast Ven, saa en kraftig Aand og en skøn Siæl – fra Din 5 trofaste Ven

A. Oehlenschläger.

Ligesom jeg har endt dette Brev, faaer jeg Din venlige ærefulde Indbydelse – men kærester Ven! det er mig umuligt i Aar, og jeg paalægger dig som Venskabs Pligt – først ikke selv at blive vred, og 10 derpaa at vedligeholde min høie Patrons og alle Velynderes Bevaagenhed. N æ s t e A a r kommer jeg, hvis jeg lever og alting gaaer godt! og da kan Du s i k k e r t gjøre Regning paa mig.

Jeg sender Dig og Dahlgren Bøger med en Skibsleilighed i disse Dage. Deri ere Regningerne for alle sendte Bøger og for hvad Du 15 faaer, tillige med P r i s e r n e.

Du vilde vise mig en stor Tieneste, hvis Du strax efter Modtagelsen af dette Brev vilde skrive mig nogle Linier, hvori Du tillader mig at trække en Vexel paa Dig, paa 1 0 0 R b d r d a n s k. Regningen er vel noget større, men det kunne vi siden afgjøre; jeg trænger i det- 20 te Qvartal stærkt til Penge. – Det glæder mig at høre, at jeg næste Aar kan gjøre Touren til Stockholm for 100^r.

Af hvad Du h a r f a a e t vil jeg for ikke at spilde Tiden, sige Dig Priserne

Digterværker 1st Deel er 1^r 4 Mk dansk. 2de Deel 1^r 5 Mk 25
 Tragødiernes 8 Binds 2^{det} Hæfte 1 Mk 8 Sk.

Lev vel! Din tro Ven

A. Oehlenschläger

Tvende unge Tonekunstnere Wilhelm v: Luhmann, Clarinettist, og Amadeus Abel Violin og Claverspiller der reise til Sverrig, anraabe Dig, giennem mig om Hielp og Bistand.

1462. *Fra Carsten Hauch.*

Sorøe den 26 Maj 1836.

5 Tilgiv, min inderlig elskede Ven, at jeg saa længe ikke har skrevet Dem til, uagtet jeg skylder Dem den inderligste Tak for det os tilsendte Exemplar af Deres herlige Fisker. Dette skønne Værk, der aander den barnligste Naivetet og den inderligste naturligste Følelse ved Siden af den høieste Begeistring og østerlandske Fylde, har
10 stedse tiltalt mig mere end jeg kan sige det; og jeg kan ikke negte, at jeg denne Gang har giennemlæst det med endnu større Glæde end ellers, thi det har upaatvivlelig vundet ved de Forandringer, De har anbragt deri. Næsten alt det Skønne og Herlige er bleven beva-
ret, og træder os, med Udeladelsen af enkelte mindre betydelige
15 Scener, end mere concentreret imøde. En meget heldig Idee var det sikkert at lade Floristane selv ægge den grusomme Tyran mod hans Søn; thi herved bliver ikke blot hans Handlemaade end mere begri-
belig, men de gode Characterskildringer og Scener, der staae i For-
bindelse med ham, vorde saaledes ikke længere episodiske, men
20 indflettede i Hovedhandlingen. Den Scene hvori han faaer sin for-
tiente Løn vilde gjøre den skønneste Tragoedie Ære. Ogsaa at Lolo er den, fra hvem Straffen kommer over Floristane, er en skøn Tan-
ke, hvorved desuden Florestanes Adfærd mod ham bliver begribeli-
gere; saare deilig er ogsaa i mine Tanker Tillægget til den Scene,
25 hvori Florestane koger Hexedrikken. At Vakkelsvands og hans Mo-
der træde mindre frem, end før, kan jeg ikke andet end billige, da disse Scener før meget for meget i mine Tanker sønderrev Hoved-

handlingen. Mig bedrøvede det derimod at see det herlige Frøechor udeladt, men det forstaaer sig, jeg begriber vel, at De ei ønsker, at polemiske Hensyn skulle neddrage det skønne Digt fra sin rene poetiske Sphære. Imidlertid maae alle Poesiens Elskere ønske hiint Chor conserveret, og som en Note i det mindste et Tillæg bag i Bogen spaaer jeg Dem, at det vist engang vil komme for Lyset igien, thi hvad der engang saa herligt er udtalt, kan ikke forgaae, det bærer Uforgængelighedens Mærke paa Panden, enten det saa er polemisk eller ei. – Langt naturligere og bedre er det, at Florestane forelsker sig i hiin Mor, end i Skovtrolden Vakkelsvands, den geistlige Gal- skab har til alle Tider udøvet et stort Herredømme over forvirrede Hierner, og saaledes begriber man ligesom Trylleriet. Scenen med de to Piger ved Agibs Leie var smuk, men jeg tilstaaer, at det Hele motiveres end bedre ved at Florestane paatager sig Masken af Agibs Amme. Saaledes som Fiskeren nu er især, er den et monumentum aere perennius, et Digt som Ingen i Europa nu kan gjøre Dem efter, og da skal vel gaae lang Tid, før der kommer En, som formaaer det; ja jeg mener, at en stor Deel deraf hører til det Fortrinligste, som Poesien nogensinde har frembragt.

Mine Kone vil have fortalt Dem, at jeg har gjort alle de Tillæg til »Guldmageren«, som De ønskede, jeg har udviklet Grevindens og Victors Characterer mere, jeg har ogsaa skrevet Guldmagerens egen Historie, der i en ny Udgave skal begynde den 2den Deel; thi Bogen vil ved disse betydelige Tillæg naae en Udstrækning, der gjør det nødvendigt at dele den i to Dele.

Jeg tænker nu ogsaa paa at udgive min lille Comedie, som De kiender, men kan ingen Forlægger finde. Tiberius kommer nu snart ud paa Tydsk, ligeledes har jeg seet Oversættelser (der skulle udkomme) annoncerede af Guldmageren og V. Zabern, men jeg kien- der ikke Oversætterne.

Jeg haaber at see Dem paa kort Tid i Augustmaaned, da min Fader ønsker at jeg skal komme til Kiøbenhavn og jeg anseer det for en hellig Pligt at opfylde hans Ønske. Mange Hilsener fra Renna og mig til Fru Oehlenschläger og Deres Børn. Renna beder ogsaa 5 meget om at bringe Dem hendes venligste Hilsen. Vore Smaa ere Gud være lovet raske. William kan nu læse, den lille Mathilde strikker og syer særdeles godt. William læser Geographie med mig hver Dag.

Evindelig Deres trofaste Ven

10

J. C. Hauch.

1466. Til Finn Magnusen.

Tirsdag d: 21 Juni 1836.

Høistærede Ven!

En interessant Mand, en Englænder Major Frye, som har gjort sig fortrolig med dansk og tydsk Literatur og oversat mine Nordens 15 Guder og min Hakon Jarl paa Engelsk, ønsker at jeg skal bringe ham til Dem, for at gjøre Deres Bekiendtskab. Dersom De tillader, saa kunde jeg - idag eller imorgen - (: Han reiser til Norge paa Fredag) bringe ham op til Dem i A r c h i v e t - saa fik jeg det ogsaa at see engang.

20 Hav den Godhed at medgive Budet et Par Linier - at jeg strax, hvis det gaaer an - kan lade min Englænder det vide.

Deres ærbødigst hengivne

A. Oehlenschläger.

1467. Til Bernh. v. Beskow.

Kjøbenhavn d: 15 Juli 1836.

Min ædle Ven!

Til Giengield for den Miskiendelse, Kulde, Misundelse, og tit Utaknemmighed, Kunstneren ofte maa lide af sin Tidsalder, sørger den gode Natur for, at enkelte herlige Mennesker møde ham 5 paa hans Vei, som ved at skienke ham deres Kiærlighed og herlige Hierter, fuldkommen bøder paa, hvad han ellers savner. Jeg kan just ikke sige, at jeg har mødt mange Slige, men dog nogle, og en af de sandeste og varmeste slige Venner var D u m i g, B e s k o w! – Du veed ikke hvad Du vil gjøre, for at glæde og hædre mig, og troe 10 mig, elskede Broder! jeg skionner derpaa.

Nu vilde Du havt mig over til Sverrige i Sommer, men da al Din Godhed og Overtalelse ikke hialp, saa vilde Du dog tractere mig med noget Godt, og som Formand for det Kongelige svenske Aca-
demie har Du udvirket, at man valgte mig til Medlem. 15

Jeg beder Dig at meddele Selskabet min ærbødigste hierteligste Tak for denne Hæder! Det t r e d i e saadanne Tegn fra det kiære Sverrig. Jeg veed ikke, om det er Brug ved slige Leiligheder at skrive Selskabet til, eller Præsidenten, skulde det første være Tilfældet, saa giv mig et Vink, og jeg skal da strax skrive Selskabet selv til. 20

Lev vel, min elskede Beskow! Har Du læst min Sokrates? Det skulde glæde mig, hvis den vandt Dit Bifald.

Din Ven

A. Oehlenschläger

Glem for alting ikke at hilse min dyrebare Velynder Prinds Oscar, og siig ham at jeg vist til Sommer igien haaber at gjøre Brug af hans naadige Indbydelse.

Modtag min Gratulation for den fortiente Hæder, som jeg hører
5 Din Konge har viist Dig!

1468. Til J. G. Cotta.

Kopenhagen d: 26 Juli 1836.

Hochwohlgeborner Herr!

Ich nehme mir die Freiheit Ihnen einen Vorschlag zu thun. Es ist mir in den Sinn gekommen ein Buch zu schreiben, betitelt:
10 »Über die schöne Seele, die echte Humanität in Goethes besten Werken.« Die Angriffe von Menzel haben mich besonders dazu veranlasst, und ein solches Buch wird kaum in unsern Zeiten überflüssig seyn, da Menzels Vorurtheil von sehr
15 Vielen getheilt wird, und schon Herder, (wie wir es aus Falchs Buch sehen) viel Unmoralisches in Goethes Werken zu finden glaubte. Gegen diese Meinung wage ich mich jetzt, als des Verewigten treuer Schüler und inniger Verehrer laut auszusprechen, um so viel mehr, weil mir das neuerschienene Buch Gutskovs weniger eine Vertheidigung Goethes als ein Angriff auf Menzel zu seyn scheint.

20 Auch könnte es vielleicht nicht schaden, dass ein, (Gott Lob wie ich hoffe) geachteter Schriftsteller der alten Schule, ehe er sich von der Bühne entfernt, ein Wort mitspreche, in diesem Wirwarr eitler Tollheiten, herzloser Übertreibungen und geistloser Geringschätzungen.
25 Mein Buch wird ohnefahr ein Alphabeth ausmachen; vielleicht

ein wenig mehr. Ich schlage Ihnen vor mit selvbiges mit 3 Carolin pr: Bogen (Octav) zu honoriren; das Format wie Menzels: Neue deutsche Literatur.

Weil ich aber das Geld brauche sobald ich es verdient habe, und mich auf keine Kritik (wovon der Kauf abhängt) einlassen kann – 5 denn wenn ich es zu schreiben wage, so müssen Sie es zu kaufen wagen –; so schlage ich Euer Hochwohlgeboren vor, Herrn Buchhändler Reitzel in Kopenhagen die Vollmacht zu geben, mir das Honorar auszuzahlen, sobald das Manuscript in seinen Händen ist, um durch ihn Euer Hochwohlgeboren geschickt zu werden. 10

Gefällt Ihnen der Vorschlag, so bitte ich, mit umgehender Post mir und Herrn Reitzel die Zusage mitzuteilen.

Ich bitte Herrn August Lewald freundschaftlichst zu grüssen. Ich werde auch gern, wie er wünscht für die »Theater-Revue« etwas über das dänische Theater schreiben, sobald die Schrift über Goe- 15 the vollendet ist.

Mit grösster Hochachtung

Ihr ergebenster

A. Oehlenschläger.

1472. Fra P. D. A. Atterbom.

Steninge d. 4 Sept. 1836. 20

Älskade Broder!

Tusentals hjertliga tacksägelser för Tragedien S o k r a t e s! Den har anländt till Upsala under min frånvaro; såsnart jag återvänt

dit från mitt nuvarande sommer-Tusculum, ett romantiskt herresäte vid Mälarens strand, – skall jag ombestyra Exemplarens utdelning. Mellertid skall jag från Stockholm, dit jag i dessa dagar reser, genom Dahlgrens försorg afskicka en vaxel för exemplaren af Din
5 nästföregående remiss. Sedan årskilliga Subscribenter dels dött, dels på annat vis afträdt, måste Du benäget ursäkta, att jag icke så punktligt och icke så ofta kan sända Dig penningar; att skicka Dig ett par riksdaler då, ett par riksdaler då, tycker jag ej löna mödan, utan sänder hellre, fastän mindre ofta, en något större summa på
10 engång – sammanbragt genom tillhjälp af bok = auktioner etc.

Måhända har Du hört, att en länge i förslag varande Professur vid Upsala universitet, nämligen i »Ästhetik och Modern Litteratur«, nu omsider blifvit inrättad, och att jag till den blifvit förflyttad från »Logiken och Metaphysiken«. Den första följden deraf har varit, att jag nu gjort allvar med den samling af mina Poetiska Skrifter,
15 hvilken jag började redigera redan år 1830. Jag blef då afbruten af ohälsa, af flerfaldigt akademiskt gräl, och slutligen af ett vidlyftigt filosofiskt arbete. Nu har jag åt denna redaction egnat hela den sommar, som nu, tyvärr! lider mot sitt slut. Arbetet har gått med
20 lust, med fröjd, – har gjort mig tio (om icke femton) år yngre, till själ och kropp; och nästa vår skall, med Guds hjälp, Första Bandet utkomma. Det skall bland annat visa (hvarpå Du likväl visst icke tviflar), huru högt och erkänslofullt jag alltid värderat Dig min broderliga Lärare och Mästare!

25 Med få ord: jag är nu sinnad, att egna min återstående lefnad odelad åt Poesien, så på omedelbart (productift), som medelbart (reflexift, historiskt = akademiskt) vis; och att, sedan jag nödgats tillbringa min middag under skarpt solsken i stränga Mak-

ters tjenst, återvända til hennes lund för att der njuta aftensvalkan och aftonrodnan.

En ung Dansk Litteratör, vid namn Barfod, har begärt bidrag af mig till en Skandinavisk Nytaarsgave. Ideen af detta verk, som blifvit Dig meddelad, är god, är skön, och kan ej annat än interessera mig. För denna gång (i fall den skall börja till nästa år) kan jag icke skicka mycket; men något skall det väl bli. Geijer, som icke mer skrifver vers, men i det stället förträfflig musik, bör skicka sådant, – emedan det ingår i planen. När jag i slutet af månaden återkommer till Upsala, skall jag uppmana honom dertill; i fall det behöfves.

De hjertligaste helsningar till Dig, Maka, Barn, Vänner! – Jag längtar efter, att snart få antingen härbergera Dig under mitt tak, eller sjelf såsom gäst inträda under Ditt.

Evigt Din tillgifnaste 15
P. D. A. Atterbom.

1473. Fra E. C. Werlauff.

4de Sept. [1836]

Da det nu vel bliver nødvendigt, at der snarest mueligt begyndes paa Musiken til Refomationscantaten, vil jeg her tillade mig at meddele nogle historiske Motiver, som Høistærede Hr. Ven muelig kunde tage Hensyn til, under den poetiske Udførelse.

Til at forkynde den lutherske Lære her i Riget, skeedte de første svage Forsøg i de sidste Aar af Christian d. 2^{dens} Regiering. Men det var egentlig under Efterfølgeren Friderich I at den evangeliske

Lære begyndte at udbrede sig vidt og bredt i Riget. Hans Tausen var den Første, som offentlig prædikede denne Læres Grundsætninger, med Tilladelse og Understøttelse af Kongen, som selv begunstigede dem. Viborg var den første Bye i Danmark, hvor Luthers Lære blev almindelig antaget, dernæst i Malmøe. Tilsidst blev Tausen luthersk Præst ved S. Nicolai Kirke her i Kiøbenhavn. – Inden Friderich I døde (1533), vare begge Confessioner erklærede for lige tolererede og Gejstlighedens Coelibat var ophævet. Ved Friderichs Død udbrød en borgerlig Krig i Riget, da der, foruden de 10 to religiøse Partier, opstode to politiske, af hvilke eet arbejdede paa at sætte den fangne Konge Christian II igien paa Thronen; et andet Friderich d. 1stes Søn, Christian. Efter et treaarigt Interregnum og en to-aarig indbyrdes Krig, i hvilken Lybek sendte en Krigsmagt herind, for at sætte Christian d. 2^{dens} Valg igiennem, seirede endelig 15 Christian III, deels ved sine Helte Johan Rantzau og P. Skram, deels ved sin Allierede den svenske Konge Gustav Vasas Hielp. – Denne Krig kaldes, af Hovedanførerer for den lybekske Hær, Grev Christopher af Oldenborg, Grevens Feide.

Efterat Christian III ved Kiøbenhavns og Malmøes Overgivelse 20 (1536) var kommen i Besiddelse af hele Riget, blev den lutherske Lære erklæret for Statsreligion. Alle de catholske Biskopper blev paa een Dag fængslede, men saasnart de havde frasagt sig deres verdslige Magt og erkjendte den nye Tingenes Orden, derefter løsladte. Dertil bekvemmede de sig Alle, paa den roeskildske Biskop 25 Rønno nær, som derfor [kom] i Fangenskab. For øvrigt ophørte nu de Voldsomheder, som begge Partier hidtil havde tilladt sig mod hinanden, især Lutheranerne mod Klosterne, aldeles. I nogle Klostre fik Munkene og Nonnerne endog Tilladelse at forblive med fuldkommen Samvittighedsfrihed, indtil de efterhaanden uddøde.

Ved Reformationens Indførelse, saavelsom ved Universitetets Restauration betiente Kongen sig fortrinligen af den wittenbergske Lærers Bugenhagens Raad og Veiledning. Han kronede ogsaa her Kongen og Dronningen i Frue Kirke.

Det kan bemærkes at Christian III allerede som Prinds havde bivaanet Rigsdagen i Worms 1521, hvor Luther saa diærvæligen forsvarede sin Troe for Kejseren og Stænderne.

Uden Tvivl vil Høistærede Ven allerede have læst Biskop Mynsters i Aar udgivne aandfulde og indholdsrige Beretning om vor Reformation, og uden Tvivl vil De allerede der poetisk have opfattet mangt historisk Træk.

Skulde Jensen ikke være færdig med Indvielsescantaten, der jo skal opføres i Slutningen af denne Maaned, da frygter jeg for at han ikke vil kunne udføre Reformationscantaten til Midten af October, til hvilken Tid den maae leveres Overhofmarshallen, som ønsker betimeligen at lade den indstudere af Capellet. – Det havde maa-skee været raadeligst at dele Cantaterne mellem to Componister; og endnu kunde vel Berggreen eller en Anden hastigere udføre Reformationscantaten end Jensen, hvis Blindhed altid maae standse ham noget. – Var der ingen ældre Musik, som kunde fortiene at underlægges Ordene? Hav den Godhed at meddele mig Deres Tanker herom; jeg begynder nu at blive noget ængstelig for, at vi ikke skulde blive færdige. – Cancellieraad [Navnet mangler] har lovet at bevidne mig Studenterforeningens Assistance ved Sangen; men – hvem skal nu, i Frølichs Sted, føre Musiken an? 25

Endnu maae jeg giøre min kiære Collega opmærksom paa, at Reformations-Cantaten maae blive saa kort, som den, uden Skade kan blive, da samme Dag skal holdes, foruden Reformationstalen, Promotionstaler, og det vel var mueligt, at Kulde paa den Tid | :

31 October: | kunde gjøre det ønskeligt, saa kort som mueligt, at opholde Kongen. Lev vel.

Deres inderlig hengivne
Werlauff.

5 1474. *Fra Carsten Hauch.*

Sorøe den 29 Sept. 1836.

Min inderlig elskede Ven!

Allerede for længe siden burde jeg have sendt Dem disse Linier, for at takke Dem for alle de Beviser paa sandt Venskab, og for al den Kiærlighed De viste os Alle under vort Ophold i Kiøbenhavn, og
10 som De bestandig viser mig og mine. Min kiæreste Vens Navn vilde jeg gierne bestandig høre Klangen af, og jeg haaber derfor ikke at De har noget imod, at vi opkalde vor lille Søn efter Dem, vil han da arte sig saaledes som det sømmer den, der er opkaldt efter Adam Oehlenschläger, saa faae vi ikke Skam af ham, det er vist. Gud vel-
15 signe Dem for alt Deres Venskab for os. Jeg kan med Sandhed sige, at det er min høieste Nydelse, at De, som jeg ikke blot som Digter men og som Menneske skatter mere end jeg kan sige det, værdiges at tælle mig blandt Deres nærmeste Venner.

Min elskede Renna er alt længe oppe af Senge, og allerede over
20 alle Bierge, hvis jeg saaledes tør oversætte det tydske Ordsprog. Den 4de Dag var hun oppe, den 5te blev hun oppe den hele Dag, og der er Ingen, der kan mærke paa hende, at hun nogensinde har været syg. Den Lille er ogsaa overordentlig frisk, men er for Resten endnu i sin hedenske Periode.

25 Dr. Estrup har taget sin Afsked, og den nye Director skal boe paa

Academiet, saa bliver her et brillant Huus ledigt uden for Byen, hvori rimeligviis den physiske Samling vorder henflyttet, jeg ønskede da meget at komme til at boe i underste Etage i samme Huus, men det gaaer ikke uden Connexioner, som salig Keiser Franz sagde til dem, der søgte hos ham om Embeder; rimeligviis faaer Geh. 5 conferentsraad Rothes Brodersøn det. Jeg vil imidlertid dog søge derom; Huset skal rigtignok være meget koldt siger man, men det siger Intet, thi nu have vi Brænde nok, da det er bleven os tilladt at faae en dobbel]t Portion af det saakaldte Kampbrænde, kunde vi nu ogsaa faae en Kampgage, hvorved vi ogsaa fik en dobbelt Por- 10 tion, da vare vi ovenpaa.

Jeg havde for nogen Tid siden et Besøg af Grundtvig, som jeg aldrig før har seet, ogsaa ham synes Alderen at gjøre fredeligere, ligesom den har gjort mig selv. Han rørte mig og vandt mig Hierte ved den Begeistring, hvormed han talte om Dem, »siden Shake- 15 speares Tid«, sagde han »er ikke slig en Digter bleven født som Oehlenschläger«. Vi skiltes meget venligt ad; det er en Mand med stor Kraft, og stort Talent, kun den milde kiærlige Natur og Beskedenheden manglede ham, tilligemed den simple sunde Menneskeforstand; derfor maatte han med al sin Kraft og Veltalenhed blive 20 en Sværmer. Hvormegen Ild har han ikke i sine Dage spilt paa Urimeligheder!

Man taler igien om, at Hiort skal blive vor Director, men det tænker jeg dog ikke. En Director i Sorøe maa besidde baade Kraft og Humanitet og Conduite, og af disse tre Requisita mangler Hiort 25 aabenbar de to; naar man imidlertid er entreprenant og ingen Midler og intet Arbeide skyer, kan man sætte meget igiennem her i Verden, saa vi maa være beredt paa Allehaande. Uden stærke Uartigheder slippe vi ikke; hvis han kommer til Roret.

Mange Hilsener til Fru Oehlenschläger, og inderlig Tak for hendes kiære, venlige Brev! – Det smertede os meget at høre, at De selv ikke var ganske vel, men nu er det da med Guds Hielp forbi, som vi haabe.

5 Deres inderlig hengivne og evindelig
trofaste ven
J. C. Hauch.

1475. Fra Chr. Wilster.

Sorøe 2 October 1836.

Kjæreste Professor Oehlenschläger!

10 Herved har jeg den Glæde at sende Dem anden Deel af min Iliade; ja! det er mig virkelig en sand Glæde, thi faa Mænd i Landet har skjenket min Oversættelse større Paaskjønnelse, end De, og faa Mænds Bifald er mig saa dyrebart, som Adam Oehlenschlägers. Lad mig nu tillige gjentage min hjerteligste Tak for Deres kraftige
15 Medvirken til mit Arbeides Fremme, og lad mig dernæst fortælle Dem, at jeg allerede har 15 Sange færdige af Odysseen; jeg veed, det glæder Dem at høre, at den skrider frem med raske Skridt. – Routinen letter mig dette Arbeide saare meget, men den vilde dog ikke forslaae, naar den ikke var forbunden med stadig Flid; i Grunden
20 bestiller jeg ikke andet, som er værd at tale om, end h o m e r e r ; rigtignok føler jeg, at dette skeer paa andre Studiers og Syslers Bekostning, men man skal anstrenge sig, mens Hjertet endnu er

varmt af Kjærlighed til Arbeidet, og jo kortere Tid jeg bruger til dets Fuldbringelse, desto sandsynligere er det, at Støbningen kan blive eensformet, hvilket er saa vigtigt. – Skorter det saa paa andre Dele, saa trøster jeg mig med, at man tidsnok kan blive en Stokphilolog eller Foliantmøl, og jeg frygter ikke, at jeg skal komme til at angre at have anvendt min Tid og mine Kræfter paa det Bedste, jeg er Mand for at gjøre. 5

Det har gjort meget ondt at høre, at De har været Patient siden vi saaes; jeg vil haabe, at De atter har gjenvundet Deres vanlige Karskhed, der ligesaa fuldt i legemlig som i aandelig Henseende er 10 Dem saa eiendommelig, og med de bedste Ønske for denne tvefoldige Karskheds Bevarelse vil jeg slutte dette Brev, som kun bliver fattigt, da jeg i Anledning af Homers Afsendelse har en stor Deel Skriverie at bestride. Venligst Hilsen til Dem og Deres. Tænk stundom paa 15

Deres hjerteligst hengivne
Chr. Wilster.

1476. Fra Bernh. v. Beskow.

Stockholm d 20 Okt. 1836.

Älskade, gode Vän!

Anse mig icke alltför otacksam, som så länge dröjt med besvarandet af ditt sista vänskapliga bref; men dertill har du sjelf till icke ringa del varit orsaken, då jag förr mitt svar icke allenast ville genomläsa Din Sokrates, Drottning Margaretha, Thorden-

- skjold och Carl den store, som jeg i anseende till mycket göromål, stundom afbrutna af resor, icke rätt fått njuta, men jemväl önskade uppfriska mig med gamle minnen, hvarför jag denna sommar äfven utslutande, för det mesta, left med dig. Utom ofvan
- 5 nämnde 4 stycken har jag för tredje eller fjerde gången omläst din Hakon Jarl, Palnatoke, Correggio, Fostbrøderne, Erik och Abel, Hugo v. Rheinberg, Axel och Walborg, Hagbarth och Signe, Starkotter, Aladdin, den lille Hyrdedreng, Freyas Alter,
- 10 Helge, Hroars Saga, Longobarderne, Fiskeren og hans Datter, Nordens Guder, och jag tror ännu flere, som jag ej i hast minnes. Min hustru har äfven omläst några deraf, som äro hennes synnerliga favorit-stycken. Båda hafva vi med rörelse njutit af de många sköna stycken i Din Fyens Reisen.
- 15 Jag har längtat efter ett ledigt ögonblick, för att öfversätte 2^{ne} bland de herrligaste Sångerna, Digteren paa Kirkegaarden och Aftenvandringen, som så skönt återkalla minnet af Din förevigade Charlotte, och så snart jag nu får en lugn timma åt sången, skall detta ske.
- 20 Men om Du kan äga något skäl att vara nöjd med mig såsom läsare, lär du ej kunna vara det med mig såsom affärsman. Kort förr ditt sista bref begärde du oppgift huru våra saker stodo. Jag var då på landet och kunde ej kollationere mina papper. Nu är jag, sedan i går, bosatt i staden och skall med första söka göra redo för mig. Så
- 25 mycket kan jeg nämna, att jag nu äfven mottagit siste sändningen, 5te delen af Dina Digterværker. Till Din älskwärda fru, som gjort mig hedern tillskrifva mig, innesluter jag några rader.

Af inneliggande häfte ser Du att jag åter gifvit mig ut på den Dramatiska författare-banan. Jag borde skämmas, att framlemna nå-

got i denna väg, då jag nyss omtalt D i n a mästerverk, men det närvarande är egentligen gamla ungdoms-synder, ty styckena skrefvos för 10 à 15 år sedan, ehure de nu blifvit retoucherade. Redaktionen af S k a n d i n a v i s k t B i b l i o t h e k tillskrifver mig, att den har under öfversättning min Erik XIV. Troligen är det Din 5 vänskapliga rekommendation, som jag har at tacka för denna utmärkelse. Hade inneliggande båda stycken förut varit kända af Dig, eller Redaktionen, så hade valet kanske fallit på något af dem, såsom mindre voluminöst och följaktigen lämpligare för en tidskrift. Skulle öfversättningen af Erik VIX ej vara särdeles långt framskri- 10 den, öfverlemnar jag åt ditt omdöme, huruvida Tidskriften, och äfven författaren, skulle mera vinna genom framträdandet med t. e. H i l d e g a r d , hvilken af vår vän Tegnér och andra härvarande litteratörer blifvit, vida öfver min förhoppning, rosad. Det andra stycket, T o r k e l K n u t s o n , är kanske mer teatraliskt och 15 skulle måhända taga sig bättre ut på scenen. Du gjorde mig en stor vänskapstjenst om Du sade mig dina tankar härom, samt upplyste mig när något af mig verkligen blir synligt i »Biblioteket«, samt om det blir, såsom Redaktionen sjelf föreslagit, Erik XIV. – Ju, förr du meddelar mig ditt omdöme öfver de nya styckena, desto mer gläder 20 Du författaren. Ursäkta att häftet ej är ordentligare bundet, men då jag, till tidens vinnande, sänder det med brefposten, äro de tjocka permarne blott hinderliga. – Lef väl, och glöm ej Din

oföränderlige vän

Bernh. v. Beskow

25

1477. Til J. G. Adler.

d: 29 Octbr. 1836.

Kiæreste Adler!

Jeg veed De er min sande, gode gamle ærlige prøvede V e n ,
som tager af det varmeste Hierte Deel i min Skiæbne, og jeg træn-
5 ger til i dette Øieblik at frotroe mig til Dem. Jeg skulde nu snart be-
søge min elskede Prinds, min Velynder, Beskytter og Velgiører; -
men hvorledes kan jeg det; med hvilke Ord, i hvilken Sindsbevægelse
skal jeg træde for ham efter hvad mig er vederfaret? Hvad er min
Forbrydelse? Hvormed har jeg forspilt min Konges Naade? Er det
10 en Forbrydelse, at min elskede Prinds og min hulde Prindsesse
hædre mig med saa stor Naade? Er det en Forbrydelse at jeg som
Digter er hædret i Wien, i Sachsen, i Sverrige, i Norge? Har jeg no-
gentid ophørt at være ægte Dansk? Aander der ikke i alle mine San-
ge Kiærlighed og Troskab til Konge og Fædreland? Har jeg selv
15 med forfængelige Kunster søgt at skaffe mig de Agtelsestegn man
har viist og givet mig? Aldrig med et O r d har jeg gjort det; men
fordrede ikke den naturlige Menneskefølelse, at jeg var taknemmelig
for den Ære der vistes mig som Digter? - Har jeg ikke fra min
første Ungdomstid til nu i hundrede Sange, ved næsten enhver Lei-
20 lighed, som en Skiald fra Oldtiden, siunget min Konges Priis og ønsket
ham Guds Velsignelse? Hvad er da min Brøde? Hvi forbigaaes
jeg ved enhver Leilighed, uagtet at mine Foresatte alt i mange Aar
flere Gange havde indstillet mig som værdig til hans Naade?

Og nu igaar! A l l e ere de udmærkede, a l l e mine Colleger af
25 Facultetet i Consistoriet u d e n j e g ; 400 danske Mænd ere
kiendte værdige til kongelig Naade og Ærestegn; (det skedte ogsaa
for 7 Aar siden) - men Adam Oehlenschläger blev forbigaaet, som
ikke værdig.

Dog - hvad hjælper det at klage? Jeg er vant til at Lykken ikke

smiler til mig; ved min salig Lottes Grav har jeg lært at trøste min Siæl med guddommeligt Haab, og at indsee ret den jordiske Forfængelighed.

Ved Gud! Det er ikke Forfængelighed, der gjør mig misfornøiet, det er et ærligt uskyldigt Hiertes *B e d r ø v e l s e* over en Miskien- 5 delse, som det ikke fortienet.

Kongen pleiede dog at give mig 400 Rdlr i Gratial om Aaret, men – dem kan jeg ikke mere bede ham om. At modtage Understøttelse af sin Konges Haand, naar man er en værdig Medborger i Staten, og Gagen ikke strækker til at ernære en stor Familie, det 10 sømmer sig en ærlig Mand; men en Pengegave uden Agtelse – er Almisse.

Naar der nu er gaaet nogle af de støiende glimrende Dage, naar alle de fornemme Herrer (og mine gamle Kammerater, der alle staae i Rang over mig) have været hos min Prinds, saa skaf mig en 15 Privataudients. naar jeg da staaer for hans venlige milde Blik, vil jeg lade, som ingenting var; jeg veed vist at jeg har bevaret Hans og min hulde Prindsesses Naade. – De vil engang imellem kalde Deres Digter i Deres lille Kreds, hvor de, uforstyrrede af Høihedens Glans vise sig blot som herlige, aandfulde, hiertelige *M e n n e s k e r*, 20 med den skønneste Dannelse; der vil de engang imellem hædre mig, ved at lade mig sidde hos dem ved deres Bord, eller skiænke et nyt Arbeid deres Opmærksomhed og hædrende opmuntrende Bifald.

Og nu kiæreste Adler! Farvel! Tro mig, jeg glæder mig over at I 25 alle, mine kiæreste Venner ved denne Leilighed fik et Tegn paa kongelig Naade, skiøndt jeg intet fik. Misundelsen er langt fra mit Hierte, og således har det da ret glædet mig at mine Ørsteder fik den fortiente Hæder, og *D e*, hvad De længe fortiente.

Vil De vise min Prinds dette Brev; eller fortælle ham Indholdet deraf, har jeg intet derimod. Oprigtig Meddelelse af sit Hiertes inderste Følelse er en naturlig Drift mod vor Velgiører; men Forhold og Hensyn, Ærbødighed og Forsigtighed byder ofte Taushed, hvor
5 Hiertet saa gjerne ville tale. Gjør som De vil, og ynd altid som før Deres

oprigtige Ven
A. Oehlenschläger.

Den 30 Octbr 1836

10 Saavidt var jeg kommen, havde underskrevet Brevet og vilde sende det bort igaar; da Indbydelseskortet kom fra Kammerherre Holck, at Hans Kongl: Høihed havde tilsagt mig idag til sit Middagstaffel. Jeg kan ikke sige Dem, hvor dette Budskab hævede Hiertet igien i mig og Mine, hvor glade vi bleve derover og glemte vor
15 Bedrøvelse, ved dette nye Tegn paa Hans Kongelige Høiheds Naade. Nei, nei, han forlader mig ikke! Han ynder og hædrer mig. – Men Skiæbnen har nu engang bestemt, at jeg intet Godt skal have af denne Fest. Neppe var der gaaet en Times Tid efter dette Budskab – saa begyndte min Fod at gjøre mig ondt, og Podagraen ind-
20 fandt sig igien. Sindsbevægelsen og den foregaaende vaagne Nat, hvori jeg ikke havde et Øie lukt, kan vel have bidraget noget til dette Recidiv.

Jeg maae altsaa blive hiemme. Kun den første Høitidsglæde har jeg nydt idag med de andre, maaskee den høitideligste: Kanontor-

den omkring Byens Volde. Jeg kom derved til at tænke paa min Ode til Martin Luther:

Hvad bebuder i Dagbrækningens Morgenskiær
 med tit gientagne Drøn hisset fra Fæstningens 5
 Vold Kartoven? Er nær atter en fientlig Magt
 Sendt at kæmpe mod Axelstad.

Nei, nei! Kampen er endt, sølverbevinget Fied
 Høit, med himmelblaae Fiær, moderlig rugende
 Svæver over vort Land. Kimende Klokkelyd 10
 Tyder glædelig Høitidsfærd.

Martin Luther: Din Dag, – stor som en Verdenshelt,
 Ei ved Sværdenes Magt, eller ved Sлагnes Blod,
 Men ved Kraften, som Gud, høit over Klosters Muur
 Indgiød dybt i Dit Kæmpebryst! 15

Saa vil jeg da feire den skønne Fest i min Eensomhed med et
 fromt Hierte. Og min første G a n g skal være til min Christian den
 Vise, paa hvis Beskyttelses-War[t]burg jeg oversætter den guddom-
 melige Livs= og Naturbibel i mit Digtersprog. 20

Hav den Godhed at bringe min Undskyldning til Herr Kam-
 merherre Marskal Holck, som sendte mig Indbydelsen.

Gud være med Dem, Deres

A. Oehlenschläger.

1478. Til C. E. Werlauff.

[før 31/10 1836]

Høistærede Ven!

Promotionssangene kunne meget godt, som De ønsker det, komme før, det er kun en Uagtsomhed af mig, at jeg har sat [dem] 5 e f t e r .

Hvad derimod Borttagelsen af Psalmen i Reformationscantaten angaar, saa ville det aldeles være at berøve Cantaten sin bedste og sin væsentligste Del.

Reformationsfesten skee jo til en taknemmelig Erin-
10 d r i n g om de store Mænd, som indførte Reformationen. Og skulde vi der med intet Ord omtale dem, for at give Promotionstalerne Tid og Plads, hvilke ere aldeles uvigtige og kun at see som Prydelser ved denne Lejlighed, der kunne sættes til og tages fra efter eget Tykke? Deres Tale og min Cantate 15 ere Hovedsagerne. Lad Promotionstalerne afknappe deres Taler; Tre Nummere før, og 2 Numre efter Talen i en Cantate – er det knappest Maal. Hvor fattigt vilde det ikke være, naar Cantaten blot efter Talen endte med et eneste Chor? Ikke at tale om, at Psalmen er det bedste i Cantaten.

20 Tilgiv altsaa venligst, at jeg som en Høne bevarer mine Kyllinger under mine Vinger.

Deres Ven

A. Oehlenschläger.

NB. Jeg vil endnu giøre Dem opmærksom paa, at Psalmen inde-
25 holder ogsaa nogle Ord til K o n g e n , som dog ogsaa et Sted i Sangen bør tiltales med Taknemlighed.

1480. Til A. P. Berggreen.

d: 11 Nov. 1836.

Kiæreste Berggreen!

Da jeg har erfaret at nogle af mine Venner, hvoriblandt man især har nævnet D e m , have isinde at vise mig en offentlig Hæder paa min Fødselsdag, saa er min inderligste venligste Bøn til Dem, og til 5 alle de Andre ved Dem, at De ville undlade det; til hvilken Bøn jeg bevæges af mange Grunde.

Tak alle mine Venner for deres mig saa høit hædrende Hengivenhed; men det vilde aldeles være mod mine Følelser og mit Ønske, hvis det skeete. 10

Mit høieste Ønske i Høsten og Vinteren af mit Liv, er at vandre min stille Vei, roligt og venligt, uden Opsigt.

Deres taknemmeligst hengivne

A. Oehlenschläger.

1482. Fra F. C. Sibbern.

Torsd: Morgen d. 17de Nov. 1836. 15

Medfølgende Blad maa lære Dem, kjære Oehlenschläger, hvor meget mine Tanker have været hos Dem i Solennitetsdagene, i hvor Meget jeg end havde at tage Vare paa i dem, og i Dagene strax efter. Var ikke i de samme Dage en Broder døet for mig, var jeg vist kommen til Dem. En stor Glæde har det været mig at see, hvorledes 20 man fra forskjellige Sider har ilet for at vise, at Danmark veed, hvad

det eier i sin store Digter. Den særdels Enthusiasme, hvormed Deres Skaal blev drukket paa Skydebanen den anden November, lærte det allerede. Saare skøn var Holsts Sang til Dem, og endnu skjønnere Deres Erklæring, hvori De bad Dem fri for en offentlig
 5 Hylding. — »Underlige ere Herrens Veie« kan man vel og ved denne Leilighed sige. Jeg følte med Dem Bitterheden ved at betænke, at en stor Digter ei skal staae ved Siden af en skikkelig brav Embedsmand, hvis Fortjeneste bestaaer i hans Aar. Jeg følte mig paa det Personligste afficeret, ja krænket. Bliv ei vred, at jeg taler lige
 10 ud. Det vendte sig til det Gode paa en anden Maade. — De veed, hvor ganske af Hjertet jeg er Dem hengiven.

Sibbern.

1483. Fra Carsten Hauch

Sorøe den 19de Nov. 1836.

Min inderlig elskede Ven!

15 Alt længe har det lagt mig paa Hiertet, at jeg burde skrive Dem til, om ikke for Andet, saa dog for at bevidne Dem, hvor indigneret jeg er over at de høieste Autoriteter, der dog denne Gang have udka-
 20 stet Baand og Titler med fulde Hænder, paa en saa i Øine fallende Maade have forbigaaet Dem, hvem dog neppe Nogen selv af de al-
 25 lerdygtigste, der findes hos os, i Berømthed kan lignedes med. Jeg vil ikke engang her omtale den indre Værd, som Deres Mesterværker have, men blot den ydre Glands, som den har meddeelt Dem i Nationens Øine. At Kongen ikke selv kan see denne Glands, deri er han for Resten vel undskyldt, thi han kan jo i den Retning Intet see,
 25 men at De, hvis Øine han bruger, have et sligt Muldvarpesyn, det er det Ubegribelige. Dog kunde det være, at Feilen denne og flere

Gange laae mere i Villien end i Øiet, at Deres Rygte gaaer saavidt omkring, hvor de fornemme Herrer, trods deres Titler og Ordens-tegn, ikke med et Ord omtales, det tilgives ikke saa let; de ephemere Skyer maae efter deres Natur søge at fordunkle de evige Himmellys, saalænge de formaae det, det er al den Tak de skienke dem for den Glands, de undertiden af dem laane. Men var jeg i Deres Sted, saa skulde de fornemme Herrer neppe rose sig af den Hyldest, jeg i Fremtiden bragte dem. For Resten er det ikke Umagen værd, at en Mand som De har en eneste mørk Time over hine Usselheder. Muserne have skienket Dem en Ordenstjerne, der skal glimre til de sildigste Tider, naar alle hine Kammerherrenøgler og Ridderkors længst ruste i Graven.

V. Zabern er nu udkommen i Tydskland, oversat af en Christiani, men Gud veed, hvorledes det skal gaae den i et Land, hvor Menzel endog klager over, at der i Tiberius ikke er mørke Træk nok. 15 Guldmageren bliver ogsaa oversat af en Anden, jeg selv oversætter neppe Noget mere i et Sprog, hvori Literaturen mere og mere vorder et Chaos, hvori selv de bedste Konstdommere rimeligviis recensere Bøger, som de neppe rigtig have læst, og hvori overhovedet Alt kommer an paa Luner eller litteraire Connexioner. Det Sujet, De omtalte, har jeg ikke endnu begyndt paa, da Lysten til at udarbeide en polsk Roman blev for stærk hos mig. Imidlertid har jeg maattet læse saameget i Forveien, at jeg neppe bliver færdig dermed før mod Enden af Sommern. Jeg har ogsaa i denne Tid skreven en æsthetisk Afhandling, som jeg vel maa sætte i Sorøeblandinger, uagtet den ikke her bliver stort læst. Til Nytaar kommer ogsaa min lille Comedie ud tillige med Guldmagerens Historie.

Gud give, at jeg istedenfor at skrive Dem til, kunde tale mundtlig med Dem. Deres venskabelige Omgang vilde være mig en sand

Trøst i denne Tid, hvori et politisk Raseri og en ubegribelig Sløvhed for alt det Herligste hos Mennesket mere og mere tager Overhaand. Den blotte Snakken om og ny Beregning af timelige Goder skal nu træde istedenfor alle høiere Ideer, det kalder man at gaae practisk
5 frem, og jeg forudseer den Tid, da man ganske kiækt og offentligt vil erklære Religion og Poesie og Alt, hvad der gaaer udenfor den blotte timelige Existence, for et sygeligt Sværmeri, der kan tilgives Qvinder og Børn, men er uværdigt for Mænd. Dog vil nok den aandelige Verden tilsidst staae sig, det har ingen Nød, og den ægte
10 Frihed vil seire over den uægte. Men de som ere midt i Stormen, kunne ikke altid trøste sig med, at den sikkert engang vil ophøre. Det er overhovedet en farlig Tid, naar Dyrene begynde at rive sig løs, og hæve deres Røst og løbe ellevilde omkring, uden at vide hvorhen. Det pleier at tyde paa vulcaniske Udbrud; og mig synes,
15 at Luften i vor Tid har et uroligt Udseende, saa man vel kunde frygte for noget Sligt.

Lev vel, min inderlig elskede Ven. Min Kone beder, at hilse Dem paa det Venligste. Vor lille Dreng, der bærer Deres Navn, tegner næsten til at blive den raskeste og smukkeste af vore Børn; måske
20 Apollo tager sig af ham for Navnets Skyld.

Endnu er det uvist, hvem vi faae til Director herude, dog Hiort bliver det rimeligviis ikke. Jeg har for Resten en Anelse om, at den hele Stiftelse tilsidst bliver nedlagt, og at vi om nogle Aar samles i Kiøbenhavn; dog er det mueligt, at min Anelse bedrager mig, men
25 det er vist at Antallet af de Studerende her tager bestandig af.

Deres evindelig trofaste

J C Hauch.

1484. Fra Nicolai Søtoft

Øster-Egidsborg pr. Præstø d. 26 Nov. 1836.

Ædle Hr. Professor!

Hvor meget vil De ikke med Billighed forundres ved Imodtagelsen af nærværende Skrivelse og de medfølgende Manuskripter: Danaiderne og Knud Hellige. Og dog, naar jeg faaer 5 yttret mig lidet om dette Skridt, da er jeg forudforsikkert om, at De, ifølge Deres ædle Sind og hjertelige Godhed, vil tilgive mig denne Sendelse fra min landlige Eensomhed, men ogsaa fra mit Hjerte. Thi Sagen er den, at jeg, i Erkjendelsen af, hvad vi alle ere Dem skyldige, meget længe har ønsket at maatte pryde et Par Arbeider 10 med Deres Navn, ved en Tilegnelse; men jeg maatte i Sandhed ikke føle dybt nok, hvad De er og vil altid være, eller hvad der er Poesie og hvad ikke, om jeg uden Deres Tilladelse vilde tilegne Dem noget Skrift. Mit Ønske maatte nemlig først og fremmest være, at Arbeidet maatte om end af faa Andre, yndes af Dem thi hvad Glæde kunde jeg ellers have deraf? Men nu er jo Intet vissere, end at jeg tidlig 15 forfulgt af kritiske Jægere, skjulte mig bange, sørgede og tabde næsten al Tillid til mine Evner, saa at jeg kan sige, at jeg siden den Tid har lagt udstrakt paa Musens Pinebænk. — Men i den landlige Eensomhed nødsagedes jeg til atter i Løndom at arbeide som jeg 20 bedst kunde og da vaagnede mit gamle Ønske med sin Kraft. — I mange Aar vare de græske Tragikere eet af mine Studier, og, iblandt de Arbeider, som vare Frugten deraf, vover jeg nu at sende Danaiderne, med det Ønske, hvorvel ei Haab, at samme maatte nogenlunde behage Dem. End mere gjelde disse Ord om det større Stykke 25 af vor Historie. For meer end 24 Aar siden greb dette Emne mig, og jeg udkastede Noget, som jeg mindes i en Ynglings Begeistring for sit første Barn at have været saa dristig at lade komme for Deres Øie. — Nu er denne Knud opstaaet igjen i mig: og med alle Styk-

kets Mangler har jeg ikke kundet modstaae den Lyst at lade Dem erfare dets Tilværelse, i det jeg visselig ikke meer attraaer en Digters Roes og Navn, og derfor ingenlunde skal fortryde paa, at en ædel-sindet Mand efter sin Overbeviisning maaskee maa finde Arbeidet
5 ringe, da jeg ved dets Udgivelse sikkert af de bittre og stundom hadefulde Bedømmere kunde kanskee forvente de skarpeste Udfald. —

Hvorofte har jeg ikke i min Eensomhed ønsket, istedet for at beskæftige mig med Digtninger, at have anvendt min Ungdom paa Maleriet, hvorved Landsbypræsten kunde have smykket en uhyg-
10 gelig Kirke med eet og andet Billed, der kunde bidrage til at vække Menighedens fromme Følelser. Men nu er alt for sildig, og Poesien er da, hvor gjerne jeg end forlod den, den Kilde, i hvilken min Aand, saa at sige, maa dukke ned og under, for at styrkes til Livets øvrige Gjærning. — Finde nu disse Arbejder nogenlunde Deres
15 Høivb' Gunst, see da ligger der fra de mange Aar, hvori jeg har ti-et, endnu mangt et andet med hvilket jeg, i S a n d h e d , mere ønsker at glæde ædle Hjerter end, til ingen Nytte for mig selv, at stige op, om det var muligt, fra den ringeste Digterklasse, i hvilken jeg offentlig blev hensat af Kunstdommerne, efter at have leveret et Par
20 fædrelandske Dramaer, som jeg drømte om at have havt noget betydeligere Værd.

I det jeg slutter, kan jeg vist Intet bedre gjøre, end at ønske Dem Himlens Velsignelse, som i og uden for Deres Huus, saa og til de Aandsværker, Deres Genius endnu vil skjænke os!

1486. Til C. Hauch.

d: 28 Nov. 1836.

Min elskede Hauch!

Jeg havde just isinde at besvare Deres kiærlige Brev, da Søndagsbladet kom. Jeg sad først og stirrede i en Afhandling om Obligationer og Bankhæftelser, af Procurator Ring, som jeg ikke kunde 5 forstaae og ikke gad bryde mit Hoved med, da — Bladet vendte sig — og jeg overraskedes paa det Høieste af Deres deilige Digt til mig. Jeg styrtede strax ind med det til min hele Familie, og med vaade Øine hørte de det alle. Tak m[in elske]de Hauch! Det var et Venne- og et Digterstykke. Først [var vi] dog lidt bekymrede, fordi det var 10 saa diervt; men den høimodige /: C a r s t e n :/ Hauch har aldrig frygtet, hvor det gieldte at følge Hiertets Stemme for en Sag der var ham vigtig og dyrebar.

Ja det er underlige Tider vi leve i; — dog, siger man, de skulle have været ligesaa underlige før og underlige vilde de vel altid blive, jo 15 mindre underfulde de ere. J e g kan sige med Studenstrup (: og med langt mere Føie): Jeg har mere vundet end tabt ved denne Hændelse. Mange Ædle have ved denne Lejlighed givet mig Beviis paa deres Hengivenhed, hvilket har meer at sige, end en blot Titel.

Har De læst Sibberns Afhandling i Khavnsposten om mine Dig- 20 te? Det er dog meget hierteligt og meget deri Sinderigt. At han reent overspringer Norges = og Fyensreisen — er i sin Orden, (det vil sige Uorden) Han mener det godt. Et Ord finder et godt Sted.

Mærkværdig er den fornemme Recension i Maanedsskriftet over min Sokrates. Den er skrevet af en Mand med Lærdom og 25 Skarpsindighed, — der vist b[lot] kiender den græske Litteratur

meget bedre, [end jeg], men paa Kunst og Poesie forstaaer jeg mig bedre end han. Hans Skarpsindighed gaaer hyppigt over til Spidsfindighed — hans Dadlelyst er stor, hans Begeistring er svag. Han taler tit med Forstand, dog har han næsten Uret i alt hvad han dadler. Det lader forresten til at være ærlig meent; — ikke af Piquanteri til mig — Han vil bevise at Sujettet til Sokrates er slet, det er det ikke. Han siger rigtig, at jeg har sammensat min Sokrates af Brudstykker; men han glemmer, at jeg har pustet en levende Aand i det Hele; for Antiquaren kan der vel være noget Usammenhængende i det Gamle og det Ny, men ikke for Nationen for Publicum. Aristophanes maatte jeg ogsaa tage fra den ædle Side »Den Erzzotenreiser« kunde jeg ikke bruge, heller ikke den koldforstandige Comødiendigter. For Resten maa man være glad ved endda at faae slige Recensioner. I Brockhaus's litterarische Blätter, har en æsthetisk Gaded[reng ny]ellig kastet med Skarn efter mig. Det har [ikke truffe]t mig det er bleven siddende i Bladet; og jeg har [mere] end Medlidenhed med min Ven Brockhaus, at han undertiden gjør sit Blad til en Cloak. De har Ret, i Tydskland er det jammerligt fat. Og vore Venner — Steffens — Tieck — jeg har sendt dem Sokrates — ikke et Ord fra dem derover.

Mon det ikke skulde være L ü t k e n , som har skrevet Recensionen i Maanedsskriftet? Den er for god for Petersen.

Lev nu vel, min elskede Ven. Tusind Hilsener til den ædle Renna, og til min lille Gudsøn; det glæder mig at han skikker sig saa vel.

25

Deres taknemlige Ven

A. Oehlenschläger.

1487. Fra C. Hauch.

Den 6 Dec. 1836.

Min inderlig elskede Ven!

Megen Tak skylder jeg Dem for Deres kiærlige Brev. Det er mig en sand Glæde og en kiær Belønning for mit Digt til Dem, at De er tilfreds dermed, og at det har skienket Dem et Par behagelige Øieblikke. — Den Enkelte kan imidlertid kun virke lidet og Mængdens Sløvhed og Letsind er stor, og den Laurbærkrands, den henlægger paa de største Mænds Grave, er kun en ringe Erstatning, for den Tornekrone, den trykker paa deres Isse mens de lever.

Sibbern er trods alle de Blottelser, han undertiden giver sig, en af de faa, som ingen falsk Politik nogensinde kan bringe fra at kæmpe for hvad han anseer for Ret, en slig Character fortjener i vor svage, feige, diplomatiske Tid dobbelt at agtes. Gud give han kun ikke vilde rode sig ind i saameget, at han aldrig kommer ud deraf igjen, jeg frygter, at han nu især, ved paa engang at angribe Kiøbenhavnspostens og Flyvepostens Redacteur, har stukket Haanden ned i et Hvepserede, han kan let resikere at sætte saamegen Kraft til paa smaa Skermydsler, at han er udmattet, naar det gielder om en vigtigere Kamp. Ofte gaaer hans Iver over til en utilgivelig Heflighed, ja Hidsighed, der skader den gode Sag, han som oftest fejter for. Den hellige Ild kan vel ikke undværes, men den skal brænde luttret og stille paa Alteret i det Allerhelligste; farer man omkring dermed i alle Kroge, hvor den ikke hører hiemme, da kunde det hende, at man brændte hele Tempelet op. Ganske fri for aandelig Hovmod er Sibbern heller ikke, og dog, som sagt, Gud give, vi havde mange af hans Lige, da vilde det staae bedre til i Landet, end det nu staaer; det Vigtigste er Kiærnen i en Character, naar den er god, saa ere alle andre Feil kun Vildfarelser, hvorfra man sikkert vender tilbage. Sibberns Svar til Cap. Baggesen forekommer mig at være mandigt, diærvt og ædelt, den lange Tilsæt-

ning om Kiøbenhavnsposten derimod kunde han vel have forkortet en Deel.

Lütken har ikke skreven Recensionen over Socrates, om hvilken Recension De, hvis jeg ikke seer feil, har fældet en saa rigtig Dom, 5 at der vanskelig kan lægges Noget dertil eller tages Noget derfra.

Vi befinder os Alle vel. Vor lille William gaaer godt frem i Alt hvad vi tage os for med ham, og han har Lyst til at læse, sandsynligviis fordi vi ikke overlæsse ham. Han er klog for sin Alder, og røber især tidt en saa stærk Phantasie, at jeg forskrækkes derfor næsten, 10 thi uagtet jeg vel ønsker ham en aaben Sands alt Skiønt, saa vilde jeg dog i det mindste med en blandet og høist ængstelig Følelse see ham rives hen paa en Bane, som selv de største Genier ikke ustraffet betræde. Hverdagslivet hevner sig ofte bittert paa dem, der ganske vil svinge sig op derover. Gud give mine Børn Kraft og Dygtighed 15 til at gaae den practiske Vei, og forene dette med Sands og Hierte for alt Ædelt og Skiønt, noget Høiere vil jeg ikke ønske dem.

Tusinde venlige Hilsener fra mig og min Renna til Dem og alle Deres.

Deres evindelig trofaste
J C Hauch.

20

1490. *Fra Chr. Wilster*

Sorøe 8 Januar 1837.

Høistærede, kjæreste Hr. Professor!

Vi har allerede en Uges Tid havt en ny Almanak, og det er derfor paa høie Tid, at jeg skynder mig, naar jeg vil ønske den Mand et

glædeligt Nytaar, hvis Vee og Vel er mig saa magtpaaliggende som mine Nærmestes. Dette mit Forsæt havde jeg i det mindste iværksat en Postdag tidligere, naar jeg ikke havde været plaget af en Svartalf, man kaldet har la grippe, eller Gribben, som Menigmand kalder det, maaskee i den Troe, at det er en Rovfugl eller Harpyie. Endnu 5 har denne Plageaand ikke ganske sluppet mig, men jeg kan dog igjen see ud af Øinene, og skrive et Par Linier en suite, uden at lægge Pennen for at gribe Næsekluden; scribendum igitur! Og først maa jeg da takke Dem hjertelig for Deres sidste Brev, som glædede mig meget. De taler saa roligt og værdigt om Recensionen over De- 10 res Sokrates; og det ironiske Smiil over den høvise Philologiske Philosophus frydede mig til Sjelen, men jeg tilstaaer, at jeg drog et Suk, da jeg læste i Deres Brev: »men det er dog ingen Skjeldsord, det er dog ingen Foragt, der er dog allerede godt i vore Tider«; en saa resigneret Yttring, udtalt af Adam Oehlsenschläger, er en skjæ- 15 rende Satire over Tidsalderen, hvor rolig og godmodig end Yttringen er, men netop derved gjør den større Virkning, end de meest bidende Skorpcionriis, hvormed man vilde tugte Tidsalderens Vanart. Hvem iøvrigt hiin høvise Philologus er, holdes meget hemmeligt, og Ingen i Maanedsskriftets Redaction veed det, undtagen Profes- 20 sor Petersen, som meget ivrig vaager over, at Anonymitetens Kryderie ikke skal bortdunste, og derfor har bundet en Blære over Proppen paa den kritiske Elixirflaske; og dette er jo i vore Dage aldeles i sin Orden; altsom Folket bliver politisk, maa Litteraturen blive diplomatisk; derfor have vi i vore Dage saamange Skribenter, 25 som gjøre Lykke, skiøndt de intet Navn have og vel aldrig faae noget, og de maatte jo være taabelige, hvis de vilde tage Masken af; hvordan gik det ikke den lille Smaus, som blev døbt til Løn for sine Gjengangerbreve — en Mærkværdighed i Danmarks Kirkehistorie

— knap tog han Tolden af Flasken, saa laae Navnkundigheden i Asken. Man kunde gjøre en Gaade derover: hvem var det, som tabte sit Navn, da han fik Navn? I Anledning af samme Person kan man ogsaa gjøre en anden Gaade: hvad er det meest Interimistiske 5 saalænge Verden har staaet? Hertz's interimistiske Redaction i Heibergs Fraværelse af Flyvepostens Interimsblade, thi der udkom ikke et eneste Nummer. Ja, den lille Smaus afgiver utrolig meget Stof, og burde behandles paa en anden Maade, end skeet er i Andersens sammenjaskede topographiske Roman O. T., over hvilken man un- 10 der Læsningen ofte maa udbryde o v .

Ørsteds Luftskeib har altfor meget mindet mig om Coldings og Kobbersmeden Kirstrups aerostatiske Forsøg i gamle Dage; Ingen af dem kunde komme tilveirs, Maskinen var for kluntet, Luften for grov, og derfor kom det ikke videre, end at Luftskeibet, istedenfor at 15 stikke høit i Skye som en Ørn, slingrede hen ad Exerceerpladsen, medens det vaiende Flag paa Rundetaarn bebudede hele Kjøbenhavn, at Skipperen skulde tilveirs. Mens Physikerens Luftfart, som tillige er eller skal være et Ridt paa Pegasus, minder mig tillige om gamle Borgerofficierer (Svedskeprindser, eller Høivelbaarne Her- 20 rer von Alenfeldt eller von Jernfang) som lige med Et, naar de bliver Majorer og som saadanne tafelfähig, skulle gjenneegaae Mane-gen, for med en vis Anstand i Luntetrav at kunne raabe: Bataillon Skulder! paa Nørrefælled. Men Gud naade for Anstand! de ere stive i Bagbenene, de Stakler, og de gamle Kandestøbernoder stikke 25 slemt igjennem, skjøndt de med Axel kunne sige: forgyldt er hver min Spore! De finder maaske, at denne Lignelse halter, og det gjør den virkelig paa det ene Been, men desto urokkeligere, troer jeg, er det andet Beens Lighed, nemlig Anstanden og den dermed forbundne Sikkerhed und Unbefangenheit. Lad os nu besigtige det

halte Been. Hvad Borgerskabs = Majoren paa sin Ganger sædvanlig
fattes, er — Courage, og det vilde være Synd at paastaae, at Chemi-
keren paa sin Sextendedeelsblods = Pegasus manglede denne Egen-
skab; tvertimod jeg mindes aldrig at have hørt af nogen Digter paa
en Fuldblods = Pegasus et saa courageust Udbrud, som naar han i 5
Fortalen, altsaa inden han har Foden i Stigbøilen, raaber, at han vil
gjøre Epoke, ja jeg troer Revolution i Poesiens Rige. Potz Wetter!
welch' eine herkulanische Bravour und Tapferkeit, raabte jeg ved
mig selv, og den lille Bog foer mig vips ud af Haanden, bedst som
jeg læste, som om den virkelig var en fyldt Ballon, eller i det mindste 10
en af de udpustede Ferskenes, som Lichtenberg i Aerostatikens
Barndom fyldte med Gas og forærede en fornem Dame. Jeg læste
videre, og fandt det storagtige Udbrud maadelig begrundet; han vil
ligesaa lidt gjøre Epoke i Digtekunsten, som en Borgermajor i Ride-
kunsten. At Versene ere lidt keitede, er en Bagatel, men at deres 15
Bygning paa enkelte Steder aldeles strider mod Sprogets Physik,
skulde man ikke have ventet af en Physikus. Det hele Foretagende
er i visse Maader en Hyldest af Poesien, thi uden stor Beundring for
Digtekunsten vilde det neppe være faldet en Mand ind, som har
Aand nok til at vinde sig Krandsen i andre Sphærer, at gjøre et Par- 20
forceridt til Parnass; men det er jo i sin Orden, at Infanteriet er mis-
undeligt paa Kavalleriet, især paa Husarerne; selv den sletteste
Rytter misundes af Fodgængerens, som om han var et høiere Krea-
tur, og ligesom denne Jalousie sikkert har bevæget mangen skrap-
skoet Fodgænger til at forsmaa Apostlernes Heste, og leie sig et Øg 25
i Læderstræde baade med Spat og Snive, for mere standsmæssig en
smuk Sommerdag at komme til Gyldenlund eller Bellevue, saaledes
er der hos de Fleste, hvem Naturen kaldte til at føre Pen, en Kløe ef-
ter at være Poet, om de saa brække Halsen ved Forsøget. Dette risi-

kerer rigtignok Hans Christian ikke; nei tvertimod, han vil blive overøst med Lovtaler, og selv den ubændige Hovmodsytring, hvoraf tiende Parten hos enhver Anden var nok til at qualificere ham til offentlig Kagstrygning i Maanedsskriftet, vil blive udlagt som en
5 kjæk og dristig Tanke af en høitflyvende Genius, det tør jeg vædde paa, thi han hører til Os Elskelige, han har assureret alt hvad han skriver eller skrivendes vorder i den litterære Brandkasse, han staaer i Spidsen for Naturvidenskaberne, for Tiden den eneste saliggjørende Lære i Landet, og nyder som saadan lige Rettigheder med
10 hans Hellighed Paven i de catholske Lande, og endelig er han en Broder til Folkets Mand, som det hedder i Kjøbenhavnspumpen; følgelig kunde han gjerne uden at møde Indsigelse, hente Motto til alt hvad [han] gjør eller skriver fra 1ste Mosebog: »alt hvad han havde gjort, see det var saare godt« (paa Svensk hedder det: det var ganske
15 godt).

Tilgiv den Snaksomhed, hvormed jeg har udbredt mig over denne Materie! som en Følge deraf maa det skorte paa andre Materier, men Skaden er ikke større, ja [ɔ:da] jeg forresten ikke har noget Interessant at meddele Dem. Jeg ønsker Held til Schrøders Opførelse,
20 og iøvrigt alt Held og al Lykke til Dem og Deres, hvem en venlig Hilsen sendes fra min Kone og

Deres hjertelig hengivne
Chr. Wilster

Vor kjære Hauch har ogsaa Gribben; hans Familie er rask.

1493. Til Johanne Luise Heiberg

d. 25. Januar 1837.

Min ædle Veninde!

Tillad mig for det første skriftligt at takke Dem af mit fulde Herte, for Deres mesterlige Fremstilling af »min lille Skuespiller«. Saa-
 megen Ynde, Naivetet, Skalkagtighed, Følelse, Forstand kunde kun
 en stor Kunstnerinde vise i denne Rolle. Deres Spil var, som det var
 skrevet ud af min inderste Sjæl, og det kom mig for, som om vi beg-
 ge havde været om at digte Rollen. Og det have vi jo ogsaa! Derfor
 maa De saavel som jeg ønske at hielpe den lille Skuespiller (jeg vil
 haabe) her som i Stykket af blot øjeblikkelig Fare. — Jeg taler ikke
 om ubillig enkelt Fiendtlighed, men jeg mærkede tydeligt at den
 femte Akt mishagede Tilskuerne. En af disse Tilskuere, som sagde
 mig det, var mig selv. — Er det ikke forunderligt nok? T i l h ø r e r-
 n e havde den ikke mishaget; men der er Forskiæl paa at høre og
 paa at see. Den alvorlige langsomme Forberedelse i femte Akt til
 den korte lille Katastrophe behager ikke ovenpaa det muntre leven-
 de Spil. Hovedpersonen — Schröder — har altfor lidet at bestille i
 den sidste Akt. Lidt laa vel ogsaa i at Udførelsen tilsidst ikke gik li-
 denskabelig nok, hvorved K n æ f a l d e n e gjorde en uheldig
 Virkning. Altsaa — den femte Akt gaaer ud; men jeg er dog ikke
 vred paa den; thi — (atter sælsomt —) havde d e n ikke været be-
 stemt til Digtning, saa var Stykket aldrig blevet til — det var denne
 Situation af Schröders Historie, som bragte mig til at digte hele
 Stykket.

Nu har jeg ved en Slutningsscene i 4de Akt søgt at give det Hele
 sin bedre Slutning. Formodentlig har De alt faaet Forandringen, og
 jeg beder Dem venligst tilgive mig denne ny Uleilighed.

Men der er endnu en Replik, som jeg ønsker indført i Deres Rol-
 le, hvor Tyven er hos Dem i Fængslet, for at Betydningen af denne
 Scene skal udtale sig tydeligt for Tilskuerne, og man ikke skal be-

tragte den som en uvedkommende blot burlesk Episode lige ved Stykkets Slutning.

Hav altsaa den Godhed at sætte følgende Linier til i Deres Rolle. Naar *Keith and* har fortalt om sin Broder, *Frits* har spurgt: 5 *Paa Galleierne*, og han svarer: »Rigtig« springer *Frits* hen i *Forgrunden af Theatret* og siger til sig selv:

Ha dette Menneske forfærder mig!
 Først mored han mig; som naar førstegang
 I Græsset Barnet seer en giftig Slange
 10 Med smidig Bugt, og troer, det er en Aal.
 Hvad vil han? vil han smitte mig? Gjør han
 Uskyldighed til Syndens Kammerat?
 Staaer jeg i Lastens og Forbrydelsens
 Gravkiælder? Kommer han, som Spøgelset,
 15 at varsle mig min borgerlige Død?

Siden, hvor *Frits* siger: »*V e l a n*« og skriver Verset til sin Moder, har jeg udstrøget fire Linier for meget, som jeg beder Dem beholde, nemlig:

»I rædsom Taage hylledes min Siæl
 20 Jeg stod et Øieblik i — Mordertanker
 Thi hvad er Livet uden Ære vel
 Og hvad er Fremtid uden Haabets Anker. —
 Men nu jeg tydeligt Guds Finger seer etc:

Og endnu engang hjertelig Tak for Deres herlige Spil! Jeg kan ikke sige Dem, hvor den Flid og Omhue rørte mig, som De viste paa Prøven, ved at spille i Dragten, og forberede Alt med den Iver og

Kunstkiærlighed. Det glæder mig ogsaa meget at den gode Heiberg og jer ere blevne Venner igien, og at denne ægte Comödie digter ynder og agter den gamle Tragikers Forsøg i det Comiske.

Hils Deres fortræffelige Svigermoder. Jeg er vis paa, at hvis hun har seet den lille Skuespiller, saa har hun ogsaa faaet den kiær. — 5
Levvel!

Deres ærbødigt hengivne og forbundne
A. Oehlenschläger.

1494. Fra C. Hauch.

Sorøe 1 Feb 1837.

Min ædle, inderlig elskede Ven!

10

Det er nu saalænge siden jeg skrev Dem til, at jeg ikke kan negte mig den Glæde at sende Dem et Par Linier, men desværre vore Ord maae jo løbe en halv Snes Mile, for at naae fra den Ene til den Anden, og mig synes dog, at vort Venskab, som, Gud være lovet, under saa mange afvexlende Livsforhold bestandig knyttedes fastere, vel 15
fortiente, at vi boede hinanden saa nær, at vi oftere saaes Ansigt til Ansigt. — De, der villē det Gode, trænge dobbelt til at trøste sig i hinandens Selskab i denne Tid, hvori Alt synes at vakle, og hvori selv den Ærbødighed, som Menneskene ellers føle for det Ophøiede, i mange Øieblikke synes at fordunkles, ja ligefrem at glemmes. 20
Undertiden forekommer det mig med Hensyn paa Dem, som om en stor Deel af Publicum ikke blot var blind for det Nærværende, men havde giennemgaaet en rystende Nervefeber, hvori alle gamle Erindringer vare blevne dunkle og halvudslettede, og hvori alle Siælens Kræfter, der vare nødte til at kæmpe for den blotte lavere 25
Tilværelse, for en Tid havde opgivet det høiere Liv. Men det har ingen Nød, naar den Syge igien bliver fuldkommen rask, vender vel

ogsaa Erindringen tilbage. Jeg har hørt, at en Deel af Publicum atter har lagt sin Raahed, Uskiønsomhed og Utaknemmelighed for Dagen i Anledning af Deres nye Stykke, det synes overhovedet, som om Øieblikket bestandig vilde hevne sig over, at der gives en Hæ-
5 der, der er bestemt til at overleve det; og Kiøbenhavnerne begynde, mere og mere, ligesom Athenienserne at finde Smag i en Art af Ostracismus mod udmærkede Mænd.

Men ikke alene udmærkede Mænd, ogsaa offentlige Indretninger ere i denne Tid udsatte for alle Slags Angreb. Dette er saaledes
10 især Tilfældet med Sorøe Academie. Det er vistnok at Sorøe trykkes af Kiøbenhavns Nærhed, at Directionen har gjort en Deel forkerte Indretninger herude, der berøver Stiftelsen alt Tilløb; men vil man ikke tælle, men veie vore Studenter, da skal neppe nogen billig Mand negte, at de ere i Forhold udmærket vel underviste, hvilket
15 synes mig at bevise Lærernes Dygtighed, men at tvinge Folk til at sætte deres Sønner i Sorøe, hvor der fordres flere Kundskaber og flere Penge for at komme frem, end i Kiøbenhavn, er os umuligt. Vil man paa den anden Side tage Hensyn til vor litteraire Virksomhed, da troer jeg ogsaa, at det kan bevises, at en stor Deel af os ikke
20 sove herude, som man gjerne vil indbilde Publicium. Hvilken Jammerlighed desuden at vilde beregne vor Dygtighed efter de Ridderordner og udvortes Hæderstegn, der ere blevne os til Deel, paa en Tid da den, der vel kan kaldes Europas største nulevende Digter ikke er bleven anderledes betænkt i denne Henseende, end han er!
25 Dog alt dette grunder sig paa forkerte Anskuelser, hvori man maa lære at finde sig; den, der vil noget godt maa ikke vente sin Løn af denne Verden, i det mindste ikke af Øieblikket. Imidlertid troer jeg ikke, at Danmark vilde have nogen sand Vinding af, om vi herude med Koner og Børn ogsaa bleve kastede paa Gaden, som unyttige
30 Medlemmer af Samfundet, der burde sulte ihjel. Det Sidste kan der

imidlertid blive Raad for, hvis man vil vedblive at være saa knappe imod os, som hidindtil; det er sandt, Sorøe er en riig Stiftelse, men dets Lærere ere tilforladelig (trods al Kiøbenhavnernes Misundelse over at vi have frit Brænde) slet aflagte, i det mindste saalænge den Konst ikke er opfunden at lave en Ragout paa det overflødige Bræn- 5
de.

Min gamle Fader har slemt forvreden sit Been, men jeg haaber dog vist, at han forvinder dette, og at han snart kommer sig.

Deres Forelæsninger over Goethe gad jeg gjerne høre. Hvad siger De om Fru Arnims Breve (Goethes Briefwechsel mit einem Kinde)? 10
Hun er en forunderlig Blanding af et uartigt Barn og et Genie. De har allerede givet os hendes Character i Deres Reise. At hun selv har ladet disse Breve udgive, synes mig det Værste.

Jeg arbejder nu paa et polsk Digt, naar det er færdigt, trækker jeg mig tilbage i Videnskabens Rige for en lang Tid, maaskee for be- 15
standig. Jeg troer at dette for mit og min Families Vel er det Rigtigste. Jeg tænker ogsaa, naar jeg forlader Poesien, paa den videnskabelige Vei endnu at kunne virke Noget, hverken Kraft eller Lyst mangler mig endnu, og jeg føler mig endnu ligesaa oplagt til at arbejde mig videre frem i Videnskaberne, som da jeg for 17 Aar siden 20
tog den filosofiske Doctorgrad.

Renna hilser venligst. Tør jeg bede Dem levere Fru Oehlen-
schläger indlagte lille Billet.

Deres evindelig trofaste
J C Hauch.

1495. Til A. P. Berggreen.

d: 4 Feb. 1837

Kiæreste Berggren!

Jeg har forandret mine Tanker, og vil give Fornuftgivermaalet ind først istedet for Sybilletemplet, fordi Zinck er en Søler og De er flittig. Men saa maa vi ogsaa begynde s t r a x af alle Kræfter. Kom til mig om en Times Tiid, eller strax, saa sætter jeg Dem ufortøvet i Arbeid.

Deres

A. Oehlenschläger

10 1498. Til C. Hauch.

[efter 15/2 1837]

Min elskede Hauch!

Med mange Taksigelser for de »tvende Digtninger« skynder jeg mig, inden Tiden svækker Indtrykket og Erindringen, at meddele Dem — skøndt kun i Korthed — mine Tanker om disse Værker. I Lystspillet finder jeg for det første Fru Millers og Eulalias Characterer fortræffeligt tegnede, og Forfatteren af »Tiberius« fuldkommen værdige. Det vil sige: Digteren med det store Menneskehierte, der indignerer og ærgres over menneskelig Slethed, har atter her med sin ironiske Satire hudflettet Gemeenheden og den hierteløse Grusomhed, der skiuler sig under en anstændig Maske — her er det comiske Masker — ligesom hist tragiske. Pigerne slutte sig til Herskabet og sympathiser[er] med dem. I Baron Scherloe er hin giengse Blanding af Fladhed og Lapseri forbunden med en vis Kiækhed vel tegnet. Den allerbedste Person i hele Stykket er Jørgen, og hans Opoffrelse for sin Herre det meest Begeistrende og Rørende; hans comiske Diction er fortræffelig og ægte sømandsk. Femte Akt er i dette Stykke, tvertimod Maaden i mange 5 Akt Stykker det bedste. —

I de foregaaende Akter fremtræder mig Falkland ikke nok som Sømand, men her, hvor han stopper sin Pibe til Dødsdommen er han det fuldkommen. Det Træk, hvor Henriette redder ham, og at hun styrter ud paa Gaden fra Vinduet for Kongens Vogn og er nær ved at slaae sig ihjel — er fortræffeligt. Derved faaer dette ellers oftere brugte Middel Originalitet, og virker paa vor Følelse.

Stykket burde, efter min Mening, sammentrænges i to, høist tre Akter, saa fik det mere Dramatik : og især theatralisk Kraft. Og saa ønskede jeg ogsaa M o t i v e t til at Falkland overtræder Quarantaineforordningen, maatte være noget stærkere end blot Attraae efter at see og omfavne hende et Par Uger i Forveien.

Jeg har for mange Aar siden tænkt paa det samme Sujet. Jeg tænkte mig det som en Idyl i to Akter; den M a t r o s Anecdoten fortæller om, vilde jeg beholdt, fordi mig syntes at i den uopdragne Matros kunde der gives mere U n d s k y l d n i n g og i hans barrokke Lune mere G r u n d , for og til Handlingen.

Dersom Falkland havde hørt, (: et falskt Rygte) at hans Kone laa for Døden, eller saadan noget, og at han endelig vilde see hende endnu en Gang i sit Liv, saa havde Motivet blevet stærkere og bedre, og de deraf følgende Situationer mere hiertegribende.

Jeg troer at dette kunde indarbejdes engang i Stykket, saa at alt det Andet fortræffeligt kunde blive staaende.

Men tilgiv, hvis De finder min Mening urigtig; Oprigtigheden og Venskabet fordrer at jeg meddeler Dem den.

Guldmageren har fornøiet mig at læse fra først til sidst. Den er 25 interessant og skrevet med Genie. Skildringerne om den stakkels Jødedreng ere ypperlige. Guldmageren Lascaris Betragtninger over Naturen min Hauchs Genie fuldkommen værdige. Herlige Oder! Episoden om Maleriet er god og morsom. Men — jeg har dog endnu ikke faaet en saadan Guldmagerhistorie, som jeg havde 30

spidset min Næse paa. Jeg vilde havt E v e n t y r , fremvirkede ved dette Motiv. Skildringer af menneskelig Lykke og Ulykke, Bedragerie, Selvbedrag, Sværmerie — i mange forskiællige Livets Scener. Det kan maaskee komme endnu en tredie Gang; og det er den bedste Lovtale for Digteren, naar han ved sine Giæstebud pirrer Giæsternes Lyst til mere.

Og nu nok for dennegang! Mange Hilsener til Renna! Na[ar] De seer vor Ven Wilster, saa sig ham at han maa ikke være vred paa mig, fordi jeg i mit sidste Brev til ham ivrigt forsvarede min Ørsted, 10 hvis Digt Luftskipperen han i mine Tanker medtog for haardt. Og Digtet havde det endda været det samme med, hvis det ikke ogsaa formeget havde truffet Digteren. Siig ham, at jeg har oprigtigt Ven- skab for ham, og skiønner paa den Hengivenhed han viser mig.

Deres A. Oehlenschläger.

15 1500. *Fra Teaterdirektionen.*

6. Marts 1837.

Ved, efter Herr Professorens giennem Regisseur Liebe forebragte Ønske, at tilsende Dem det af Dem indleverede Stykke »Fornuftgiftermaalet N^r 2«, troer Directionen at skyldte Deres Navn og Fortjenester af den danske Skueplads at giøre Dem opmærksom paa, 20 at dette Stykke, efter Resultatet af den derover afgivne Censur – der dog hverken i moralsk eller politisk Henseende har fundet noget Væsentligt derved at erindre – ikke vilde blive antaget til Opførelse paa det Kongelige Theater, saafremt det havde været indleveret af en anden Forfatter. – Idet Directionen haaber, at Herr Professoren 25 vil optage denne Bemærkning som et Beviis paa dens Agtelse for Deres Digterværd og dens ivrige Ønske, fra sin Side at bidrage til at forebygge, at den Hæder, De engang har erhvervet Dem som

Danmarks første dramatiske Digter, ikke maatte lide noget Skaar ved den Skjæbne, den forudsætter at dette Stykke vil møde, hvis det kom til Opførelse, overlader den iøvrigt, i Henhold til hvad den i sin Skrivelse af 25 October 1834 har bemærket, til Herr Professoren, om De ønsker at have denne dens Anskuelse underkastet Publi- 5
cums Kjendelse, da den isaafald ikke vil modsætte sig Stykkets Opførelse, der dog maa beroe indtil de Hensyn, den maa tage til andre allerede til Opførelse bestemte Stykker tillade eller tilraade dette. –

Directionen for de Kongelige Skuespil d. 6 Marts 1837.

F. Holstein

C. Molbech

C. L. Kirstein

10

1501. *Fra C. Hauch.*

Sorøe 9de Marts 1837.

De havde alt for længesiden faaet Svar paa Deres sidste Brev, der var en af de kiæreste Gaver jeg kunde faae fra en-saa kiær Haand, hvis ikke et Uheld var indtruffet, der let kunde have blevet meget farligt. For omtrent otte Dage siden gled jeg nemlig i min Have, og 15 fik et saa stærkt Stød paa den venstre Albue, at jeg (hvilket ikke har været Tilfældet i al den Tid jeg kan erindre) besvimedede derved. Imidlertid var intet Been knækket, men Contusionen var dog saa betydelig, at jeg flere Dage maatte holde Sengen, og at Armen svulmede overordentlig stærkt. Det er først i de sidste Par Dage, at jeg 20 ved at lægge en Vægt paa Papiret, istedenfor den venstre Haand, er istand til at skrive. Jeg er nu saa temmelig rask, skiøndt jeg er bruunblaa og grøn langs nedad Armen, der i denne Tid ligner en norsk Gammelost, og jeg vil vel føle Virkningen af Stødet i et Par Maaneders Tid.

25

Deres herlige Aladdin (der i sin Sphære sikkert ikke staaer tilbage

for Alexanders Triumftog af Thorvaldsen) har jeg med Glæde atter læst, den er nu bleven særdeles smukt udstyret.

Jeg har bragt Wilster Deres Hilsen; han kiender ikke Ørsted nok, til at lade ham vederfares Ret; det forekommer mig ogsaa, imellem
5 os, som om han var noget for streng mod de Hexameterne han ikke selv har skrevet; kun Dem, som han saa høit agter, lader han ogsaa i denne Henseende vederfares Ret. Han er ellers i denne Tid paa den smukkeste Maade virksom, og har alt fuldendt Oversættelsen af Odysseen. Ørsteds Digt foran Thieles lille Skrift forekommer
10 mig at være særdeles smukt.

Vor ny Director lader til at være en brav og dygtig Mand, og jeg mener sikkert at vi kunne være vel tilfredse med ham. Det vil derfor blive en hellig Pligt for os Alle at understøtte ham mod enhver mulig Chicane, der vel ikke ganske vil udeblive, eftersom der vel ikke
15 mangler paa dem, der tænke at fiske i rørte Vande.

Mon ikke Boye skulde have skreven den Artikel, der staaer i Kiøbenhavnsposten mod Hiort? Den minder i det mindste om den Klygt og den vittige Ironie, hvormed han saa rigelig er begavet. Jeg ønsker alt Held til det Thorvaldsenske Museum, som jeg især nu
20 troer det vigtigt at bringe istand, da han rimeligviis snart vil erfare, hvad der er i Giærde, og altsaa føle sig krænkert, hvis det ei gaar igiennem. Det er ogsaa glædeligt, at Folk igien begynde at interessere sig for Konsten, thi i lang Tid skulde man jo, ved at læse de of-fentlige Blade, have troet, at det hele Menneskeselskab kun var
25 kommet sammen for at holde fast paa Pengepungen, der dog, hvor nyttig den er, aldrig kan være Livets Maal og sidste Øiemed. Ønskeligt var det for Resten, at man ikke vilde søge at imponere Folket ved at fortælle det hvormange kongelige Omfavnelser Thorvaldsen har modtaget, over hvilke jo Thiele ordentlig holder Regning,
30 thi derved kan man jo dog, naar det kommer høit, kun faae bedre

Tanker om Kongerne, men ei om Thorvaldsen; Folket derimod kan vel blive feigere og slettere derved og bestyrkes i den Ærbødighed, det har, for den falske Glimmer, hvilken Ærbødighed alligevel er stor nok, det er rigtignok et jesuitisk Konstgreb at stræbe til et godt Maal med slette Midler, men som en Jesuit bør Ingen ville virke for 5 Konsten. Vedkommende betænke ikke hvilke farlige Vaaben de saaledes give Modstanderne i Hænderne. Ja med noget mere Sindighed kunde man have undgaaet den hele Strid, der aabenbar er til stor Skade for Sagen, da den ikke blot giver Egennyttens Mod til at unddrage sig fra den Byrde, den nødvendig vil løfte, men endog forvirrer mangan Mand, der ellers gjerne vilde have ydet sit Bidrag.

Det glæder mig inderlig at De i det Hele er tilfreds med mine Digtninge. Jeg erkjender for Ræsten Rigtigheden af Deres Anmærkninger med Hensyn paa de Forbedringer begge Digte kunde modtage; det vilde sikkert være et godt Motiv, hvis Falkland havde 15 hørt et falsk Rygte om at Henriette var syg, Fru Miller kunde her godt have Haanden i Spillet med, og jeg skal ikke undlade at benytte Deres Vink, hvis dette Stykke engang bliver udgivet paa ny; ogsaa i Guldmagerens Historie har jeg tænkt paa nogle Tillæg. Lykkes det for mig at udføre den Fortælling, jeg nu arbejder paa, i Følge 20 den Plan jeg har udkastet, haaber jeg sikkert at den skal vinde Deres Bifald.

Jeg har i denne Tid med stor Indignation læst Baggenses Faust, og underskriver aldeles den Dom, De har fældet derover. Det er et nederdrægtigt Værk, hvori der dog findes enkelte Glimt af Vittighed og Lune. Man seer deraf igien hvor følelsløs Baggesen var for alt det Skønne i den nyere Poesie, medens han vel var istand til at drive Spøg med et Par Udvexter deraf. Meningen af Bogen er, at al den Poesie, der er kommet frem, efterat Baggesen selv ophørte at være Poet, aldeles ikke duer, det er altsaa det samme Thema, han spillede 30

herhiemme, der nu er varieret paa Tydsk. Hvis Tydskerne roligen ville finde sig i at han træder alle deres herligste Digtere med Fødder, saa maae de være mere phlegmatiske, end jeg har troet, at de vare.

- 5 Mange Hilsener til Fru Oehlenschläger! Jeg skriver hende snart til. Nu føler jeg mig virkelig træt, min Arm trænger til Hvile, og jeg maa derfor lade være at skrive meer i Dag.

Deres trofast hengivne

J C Hauch.

10 1502. *Fra Chr. Wilster.*

Sorøe 22 Marts 1837.

Høistærede kjæreste Hr Professor!

- Alt i længere Tid var det min Hensigt at skrive med næste Post, men mine Tanker vare saa absorberede af de tvende Børn, som skulde see Dagens Lys, at jeg ikke duede til Brevskriverie; nu ere
 15 begge Børnene lykkelig og vel komne til Verden: en lille Datter var i Kirke i Søndags, og samme Dag blev sidste Fjerdepart af Odysseen sendt ind til gamle Baden; det vilde da være utilgiveligt, om jeg længere opsatte den Skyldighed at besvare Deres sidste Brev, eller, rettere sagt, at skrive Dem til, thi Deres sidste Brev lod jeg helst ube-
 20 svaret, da vi jo ikke blive enige om Luftskebets Værd og Beskaffenheden af den Gas, hvormed det er fyldt, og da et omstændeligt Kontraindlæg i Sagen fra min Side vilde være utilbørligt. Dog – Tausched kunde maaskee mistydes; lad mig derfor forsikkre Dem om, at jeg skatter den Varme, hvormed De taler den poetiske Luftskeepers
 25 Sag, og lad mig tillige bede Dem om, at De ikke vil ansee mig for koldhertet eller spottesyg, fordi jeg har gjort Skjemtet ved at see en Chemiker indrette et Laboratorium paa Parnass, der lader til at vil-

le faae Søgning, da man jo nylig fra samme har hentet et Forerindringsdigt til Thorvaldsens Levnet, som ifølge Attest fra Archiater Schönberg, indrykket i Berlings Aviiis, er meget aandrigt. I fordums Dage, og selv endnu i alle cultiverede Lande, vilde man ved slig Leilighed have henvendt sig til Landets største Digter, men Tidsalderen er nu saa chemisk, saa unaturlig naturvidenskabelig, at man hos en Chemikus bestiller et Digt, naar man vil have et, som ret kraftig skal anbefale et »nationalt« Anliggende. Man kommer virkelig til at tænke paa hvad der staaer hos gamle Epictet: Ingen uden en Taabe bestiller Skoe hos Skrædderen eller Klæder hos Skomageren; men den gamle Viisdom fortrænges af megen nymodens Galsskab.

Og for nu at komme tilbage til de Gamle, saa er da min Homer heel færdig, og Trykningen kan begynde i næste Maaned. Det er jo vistnok glædeligt at have tilendebragt et stort Arbeide, men jeg er halvveis bange, at det vil gaae mig ligesom naar man har været oppe til Attestats; man føler en vis Tomhed, et Savn, fordi Fliden er bleven til Vane og som saadan til anden Natur. Jeg kommer til at tænke paa Degnen her i vor Bye; han informerer Vinter og Sommer, selv Søndagen med, fra 6 om Morgenen til 10 om Aftenen, og føler sig saa tilfreds med dette Slid, at han aldrig er utilfreds undtagen naar der er Ferie, og han som en Følge deraf løses af Tøiret. Saa galt vil det vel ikke gaae mig, fordi Homer er bleven færdig, men visselig vil jeg dybt savne dette Arbeide, som var mig saa usigelig kjært; og hvor skal jeg finde et nyt, til hvilket jeg saa ganske kan hengive mig med Liv og Sjel? Et beslægtet Arbeide kunde jeg nok finde, men intet, som i Interesse blot nogenlunde kunde sammenlignes med Homer. Og hvad Haab vilde der være om Afsætning paa Oversættelse af en anden Klassiker, naar Homer gaaer saa jammerlig af, at Reitzel kun vil overtage Forlaget af Odysseen for Respectabilitetens 50

Skyld? Med Valget er jeg ogsaa i stor Forlegenhed. Sophocles er jo oversat, skjøndt maadelig nok. Hvad Interesse kunde man vente for Æschylus; og i ethvert Tilfælde ere Chorsangene saa haarde Nødder at knække, hvad Metrum angaaer, at jeg maatte befrygte stærk
 5 Tandpine eller Tandbrud, hvis jeg gav mig i Lav dermed, thi at bære mig ad som Tydskerne, der gjengive de jevnlig høist tvivlsomme Fødder Stavelse for Stavelse efter en Prosodie, som strider aldeles mod de nyere Sprogs Natur, saaledes at der ikke er mindste rhythmiske Fald i Versene, det skal jeg nok vogte mig for. Endnu har jeg
 10 som sagt ingen Bestemmelse taget, men der er jo ingen periculum in mora, og det er vel bedst, at jeg puster for det Første, og qvæger mig ved et dolce far niente, det vil sige ved Morskabslæsning; denne Vei har jeg allerede vandret i de 8 Dage det er siden jeg blev færdig med Homer, og jeg har befundet mig meget vel ved at læse en Ro-
 15 man af Capt. Marryat, som hedder Japhet in search of a father. Den er livligere end de fleste Engelske Romaner, der i Almindelighed trods al deres øvrige Fortræffelighed ere lidt træge og langtrunkne. -

Til min store Forundring hører jeg, at Gjengangeren er
 20 traadt i Melpomenes Tjeneste. Jeg længes meget efter at see med egne Øine, hvorledes den lille Schmaus tager sig ud paa Cothurnen, da jeg hidtil kun har seet ham paa Sokken, ja som oftest paa Hosesokken. Høiere Hæle kan han jo som de fleste polske Jøder have godt af, da de gjerne ere forknytte i Væxten, men at han ikke
 25 brækker eller forvrider de krogede Been ved at bære slig chaussure, forundrer mig. Jeg har endnu slet ingen Troe til hans værdige Vandring som Melpomenes Præst, og jeg kan ikke ret sætte Lid til Overskous umaadelige Lovtale, ifølge hvilken jeg næsten fristes til at troe, at Tragikeren, for ret at gjøre Effekt, ikke har ladet sig nøie
 30 med at binde Cothurnen under Poterne, men at han er klavret op

paa et Par høie Stylter, og ved at sees fra dette exalterede Stade har blændet Manges Øine, saa at de have indbildt sig at see en Kæmpe, skjøndt det kun var en Dverg paa Stylter. Dog – jeg maa jo suspendere min Dom, og kan kun fremføre min Troe, som endnu er Vantro, forenet med den Overbeviisning, at der nok vil blive gjort 5
Skraal af Svend Dyrings Huus i Maanedskriftet. –

Apropos om Tragedie og Cothurne! Tænker den gamle Mester ikke paa et nyt Offer i Melpomenes Lund? Jeg længes saa meget efter ægte Mokka i denne Cichorie=Tid; og denne Længsel deles af den fortræffelige Carsten Hauch, fra hvem jeg har mange Hilsener. 10
Hans Arm er bedre, men endnu har han Smerter i den. Han er desværre ikke forsigtig; han er, som Ingemann siger, saa kjæk som om han havde 3 Been, og har desværre kun 1. Med det Første kommer Ingemann til Kjøbenhavn, og med det samme kommer nok hans Holger Danske fra Pressen. – 15

Min Svigerinde, som medtager dette Brev, vil kunne stadfæste den Forsikkring at vi Alle befinde os saare vel, baade Store og Smaae. Hun vil tillige mundtlig gjentage vore venligste Hilsener til Dem og alle Deres.

Deres 20
hjerteligst hengivne
Chr. Wilster.

1503. *Fra Johan Dahl.*

Christiania d. 23 Martz 1837.

Endelig har jeg bragt det saavidt at jeg kan indsende Dem en Afregning, det var den 1264 som siden Nytaar er udskrevet hos mig, 25 og endnu har jeg 3 til 400 tilbage. Dette Opgivende lader jeg forudgaae for saa hurtigt som mueligt at indhente Deres Tilgivelse for

dens sene Indsendelse. Ved de hurtige Fremskridt Landet her giør, er det nødvendigt at alle Aarer maa lægges ud for at man kan følge med; dette bevirker at alt Arbeide derved ogsaa tiltager, en Stillestaaen er her fremfor i noget andet Land en Tilbageskriden. Efter
5 Afregningen faaer jeg noget tilgode hos Dem; det forrige Aar med sine politiske svenske Cabaler, sad saa stor Giæring i Gemytterne at Læsning ikke var det som meest søgtes; jeg haaber at Afsætningen igien vil blive bedre naar Roligheden vender tilbage, og derved ogsaa Deres Indtægter herfra formeres. I nogle Aar frygter jeg imidlertid
10 for at Afsætningen ikke vil blive meget stor, eftersom man her har kastet sig paa andre Grene af Literaturen. Denne Tid forbie vil Deres herlige Værker der nu alt i et Par Decennier har været en Mængdes kiæreste og største Glæde, igien indtage den Plads i Afsætningen, som nu den politiske og Dagsliteraturen noget deler med dem.
15 Som alt oftere forhen, maa jeg endnu engang bede Dem, naar De er i en øieblikkelig Pengemangel da kun at trække en Vexel paa mig, helst ønsker jeg at Summen paa hver ikke overstiger 100, da det jevnlig kan hænde sig at jeg ved de ikke faae Foretagender jeg er inde i kan være i Pengemangel, og derfor ei ret vel tør paatage mig saa
20 præsserende Udbetalinger som Vexler.

Det er mueligt at jeg i Løbet af Sommeren foretager en Reise til Scotland og England, endnu er jeg ikke ganske vis derpaa da mine Forretninger ikke vel tillade mig en længre Bortreise, og jeg uden skal til at bygge en Gaard istand som jeg i forrige Aar kiøbte.
25 Siden jeg sidst var i Kiøbenhavn har jeg giort en Mds Bekiendtskab som jeg nu elsker i en høi Grad, han har ogsaa engang været meget afholdt af Dem, og sikkerligt er der faae Mennesker der fortienner saa megen Agtelse og Hengivenhed, som Norges nuværende Statholder, den ædle Jarl i Norden.

30 For et Par Uger siden kom Talen med ham paa Dem, ved hvem

han endnu hænger med sin ungdommelige Begeistring. Han vil med det første have en fuldstændig Samling af Alt hvad De har skrevet. I forrige Aar proponerede jeg en Kunstforenings Opretelse her i Byen og sendte i Forening med Lector Schweigaard en trykt Indbydelse ud, som kom til at bære gode Frugter, vi have nu 5 engang om Ugen en vakker Malerieudstilling og Foreningen tæller et her i Landet betydeligt Antal Medlemmer. Fra Høiesterets Justitiarius Bull skal jeg mange Gange hilse Dem, jeg gjorde først i Gaar hans personlige Bekiendtskab. H. Krog befinder sig vel efter sin Reise, men har allerede saavidt jeg kan mærke Længsel efter at 10 komme til Syden igien. Trækfuglen har det dog langt bedre end Mennesker den kan dog opholde sig hvor der er bestandig Vaar, medens vi arme Christianiabeboere neppe i Aar har Udsigt hverken til Vaar eller Sommer, saa kold er Vinteren endnu d. 23 Martz. Saavidt jeg erindrers syntes De meget godt om Lector Motzfeldt, da 15 De for mange Aar siden var her, han har lidt et stort og smerteligt Tab ved sin Kones pludselige Død, for omtrent en Maaned siden, hun var en smuk ung Kone, og var næsten hans eneste Lykke, med ham er det mueligt at jeg gjør Reisen til England og vi vil da formodentlig komme over Kiøbenhavn paa Tilbagereisen. 20

Jeg vil haabe at de podagriske Anfald ere vel overstaaede og at De kun engang imellem vil faae Spoer af dem, det tyder paa et langt Liv, hvilket ingen ønsker Dem mere end

Deres hengivneste og ærbødigste

Johan Dahl.

25

Jeg havde hele forrige Sommer næsten ventet at Deres Frue var med Boyes Skib kommet en liden Reise hertil, helst da hun nu har saa gode Bekiendte her som Just. Bulls Frue. Maae jeg bede Dem uendelig mange Gange at hilse hende saavel som Deres Børn fra mig.

1506. Til Johannes Wilstrup.

d: 15 April 1837.

Høistærede Ven!

Tilgiv, at jeg saa længe opsatte at svare Dem paa Deres venlige Brev; det havde to Grunde: først er jeg en meget doven Brevskriver, som forsømmer min Correspondance til alle langt fraværende, som dog meest behøve den; De m haabede jeg i een af Dagene at see igien, da De alt var, som De trøstede mig med, næsten færdig med Deres Forkiølelse. Den anden Grund var, som De rigtigt har giættet at jeg ikke gjerne gad tale om Svend Dyring, især i de Dage hvori Beundringen var saa stor. Vel vidste jeg, De ikke vilde tage det for Misundelse, naar jeg ikke ganske istemte med – men – jeg gad dog ikke. Nu kommer jeg dog til at skrive et Par Ord derom og det er da kort og godt: Manden har Talent, han har vel studeret Kæmpeviserne; men det Hele er altfor meget Fremstilling af det Døde og Sønderknusende. Helvig og Ragnhild ere begge Spøgelser. I den Sidstes Replikker er meget poetisk og Aandfuldt, og det vinder overordentlig ved Fru Heibergs Spil – Men Spøgelset bliver man altfor familiær med; den gode salig Kone kommer ogsaa (efter Stykket, ikke efter Kæmpevisen) mere for sin Fornøielses end for Nødvendighedens Skyld, thi Børnene have det ikke saa galt, Regisse og den gamle Tiener sørger meget ordentligt for dem. Svend Dyring er en Nathue. Tonen i Stykket er vel poetisk og romantisk, men det er altfor meget M o s a i k af Kæmpevisens Talemaader. Stykket fortæner Roes og Bifald – naar man gjør for meget af det – saa har det den samme Grund, at man til andre Tider gjør for lidt og det er jo i Tingenes – Uorden!

Olaf den Hellige er færdig; og jeg venter De snart skal komme til mig, for at jeg kan læse den for Dem.

Bliv nu snart fuldkommen rask, og vær ikke vred paa Deres

Ven

A. Oehlenschläger.

1507. Til Bernh. v. Beskow.

d: 17 April 1837.

Min elskede Broder!

Da Baron Troil reiser til Stockholm og har lovet at tage en Pakke Bøger med til Dig, saa benytter jeg mig af Leiligheden. Men før jeg skriver herom maa jeg inderlig takke Dig for Alt det meget skønne 5 Tilsendte, som jeg har læst med stor Fornøielse; især Din Thorkild Knutson – som jeg tilbød Reitzel at ville oversætte for et meget moderat Honorar – men Alt hvad der ikke er Øieblikkets Mode, gaaer ikke af, uden Subscription. Jeg vilde heller ikke sælge noget af mit, hvis der ingen Subscribenter var, og saaledes har jeg da 10 maattet opgive denne Lyst for det første. Havde jeg 100 Subscribenter, saa skulde jeg strax oversætte Din Tragødie.

Jeg har i den senere Tid skrevet nogle Lystspil, som ikke ere trykte endnu. »Den lille Skuespiller« (den store Schrøders Barndomsliv) har behaget paa Skuepladsen. De andre Smaastykker ere endnu ik- 15 ke spillede.

Men mit vigtigste Arbeide er jeg nylig bleven færdig min O l a f d e n H e l l i g e (: den norske Konge) som er et Sidestykke til Hakon Jarl. At den ikke er sin Formand u v æ r d i g , har allerede Kiendere trøstet mig med – 20

Nu er Spørgsmaalet atter om at reise til Sverrig. – Kiæreste bedste Beskow – hvor g i e r n e vil jeg! Og om det gaaer an endnu – veed jeg ikke. Jeg kan ikke s k r i v e Dig til om dette. Du lovede jo at komme til Sommer, kommer Du, saa jeg kan t a l e med Dig derom, maaskee kan jeg reise, men – jeg veed det endnu ikke. 25

Jeg har meget at tale med Dig, og at fortælle om mig og mine Forhold, som jeg ikke gidder skrive om. Hils min ædle Velynder Prinds Oscar tusinde Gange og tak ham for hans Godhed mod mig, som jeg haaber til min Grav at beholde.

Lev nu vel, min elskede fortræffelige Ven! Af den lille Regning 30

paa følgende Side vil Du see at mit formodentlige Tilgodehavende er 135 Rbdr 1 Mk 8 Sk (: det vil sige med de medfølgende Bøger iberegnet). Men da jeg ikke aldeles bestemt veed, om jeg har faaet noget for Prometheus – (: to Sendinger veed jeg vist at jeg intet har
5 faaet for –) saa vil jeg – med Din Tilladelse blot dennegang trække 100 Rbdr danske Sedler ved Suhr; hvilken Vexel jeg haaber at Du honorerer. Lev vel! Hils Din ædle Hustru og alle Venner fra Din
A. Oehlschläger

	Sidstegang sende jeg Dig Bøger, (: see mit Brev til Dig derom)		
10	for – (10 Expl.)	95 ^r	2 8Sk.
	Desuden Fyensreisen ditto	14-	1
	Prometheus koster de to		
	Aargange (7 Expl:) –	84-	. -
	Digtværker 5 ^e Deel –	21-	1- 8
15	Nu sender jeg Dig Digtværkernes		
	6 ^e Deel – (a 2 ^r 8Sk)	20-	2- 8.
		235 ^r	1Mk 8Sk
	Men ved Suhr fik jeg den 31 Mai 1836 –	100 ^r	.- -
	Altsaa bliver igien	135 ^r	1Mk 8Sk

Naar jeg nu trækker 100r saa kommer Du endnu (dersom der intet er betalt af Prometheus) til at skyldte mig 35^r.

Hav den Godhed at lade den lille Pakke til Dahlgren bringes ham fra Dig.

1510. Til Esaias Tegnéér.

København d: 6 Juni 1837.

Min ædle Ven!

Vi høre saa sielden noget fra hinanden. Jeg er en slet Brevskriver, og jeg troer heller ikke Din Hu staaer meget til denne Green af Litteraturen. Imidlertid hører jeg dog jevnligt fra Dig, idet jeg flittigt 5 spørger alle Reisende, og glæder mig, hvergang jeg hører at det gaaer Dig vel. Troe mig, kiæreste Tegner, at jeg aldrig, saalænge mit Hierte slaaer, vil glemme den hæderfuldeste Dag i mit Liv i Lundedomkirke, som jeg skylder Dig!

Jeg sender disse Linier med Herr Marmier, en ung Fransk-10 mand, fra Paris, som interesserer sig meget for vor nordiske Litteratur, og vil give sine Landsmænd nogle Efterretninger om den, naaer han reiser tilbage. Det er et meget elskværdigt Menneske, og jeg er vis paa at Du gierne vil vise ham al Venlighed; han ønsker naturligviis meget at gjøre den store svenske Digers Bekiendtskab. 15

Jeg er i denne Tid vendt tilbage til vort gamle Norden igien, og har skrevet en »Olaf den Hellige«. Dette Sujett manglede endnu i min Tragødierække. Det følger lige efter Hakon Jarl. Gid det maa være sin Forgiænger værd. Saasnart det til Efteraaret bliver trykt, skal jeg sende Dig et Exemplar. 20

Lev vel, kiæreste Broder! Hils Din elskværdige Familie og glem aldrig

Din

A. Oehlenschläger.

1513. Til Johan Dahl.

København d: 23 Juni 1837. 25

Her, kiæreste Dahl, sender jeg Dem min Olaf den Hellige, for at De kan forsøge Deres (eller rettere sagt) m i n Lykke dermed, hos

de Herrer Censorer, der alle, som jeg veed, ere mine Velyndere, og gjerne – det troer jeg vist – ville gjøre Noget for mig. Denne Sum vilde komme mig meget fortræffelig tilpas, og det vilde hædre og glæde mig, at det norske Nationaltheater blev indviet med mit
5 Værk.

Til enhver mulig Indretning eller Forkortning, med Hensyn til Opførelsen er jeg strax villig.

Men da Stykket naturligviis ogsaa maa spilles (kort efter) paa det danske Theater – (ellers var der ingen stor Fordeel ved) – saa maa
10 jeg ogsaa i Sommer indsende det her til Theatret.

Derfor maatte jeg bede om en foreløbig Bestemmelse under Haanden. – »at det kan spilles, hvis intet Bedre kommer«. Jeg skal da passe at indrætte Opførelsen paa vort Theater, til det er spillet i Norge.

15 Skulde man derimod – desværre – ikke finde det muligt at spille Stykket – saa beder jeg de Herrer norske Censorer s a a s n a r t s o m m u l i g t efter Indleveringen at give mig under Haanden ved Dem denne Efterretning; og saa er De nok saa god u f o r t ø v e t at sende Manuscriptet tilbage.

20

Deres hengivneste
A. Oehlenschläger.

1514. *Fra Bernh. v. Beskow.*

Stockholm d. 27 Juni 1837.

Älskade Broder!

Med ena foten i vagnen för att resa till landet, hinner jag blott
25 med några rader hjertligen tacka Dig för Ditt sednaste vänskapliga bref och för den glada nyheten, att Du redan öfversatt min Torkel Knutson. Nu kan jag riktigt vara stolt! Jag trodde aldrig upplefva

den dag, att se Ditt namn och mitt, på samma titelblad, annorlunda än mitt såsom öfversättarens, och nu har motsatsen inträffat! Detta är den största litterära heder, som vederfarits och troligen kommer att vederfaras mig. Om jag än därför har att tacka Din vänskap långt mer, än det svaga värdet af min bok, är jag icke därför mindre erkänsam.

L'ami-tié d'un grand homme est un bienfait des Dieux, säger jag, hvarje gång jag trycker Din, Berzelii, eller Tegnér's hand. Och huru mycket lifligare skall jag icke nu känna det, då Du velat, att vedermälet af Din vänskap icke allenast skulle blifva synligt för Din egen Nation, men äfven övergå till efterwerlden? Mitt namn skall således ej slockna i Norden, då jag lägger mitt hufvud till den sista hvilan. Ditt snille och Din vänskap hafva borgat därför. Haf tack för den glädje och heder, Du derigenom skänkt mig! Minnet och erkänslan deraf skola följa mig, så länge jag kan minnas och känna.

Jag hade ännu mycket att säga, men måste åstad, och nödgas därför uppskjuta fortsättningen af mitt bref till en annan gång. Lef väl, älskade vän!. Min hustru helsar på det hjertligaste och förenar sina tacksägelser med mina, för den heder Du gjort Torkel Knutson. Ännu en gång, lef väl, och behåll i fortfarande vänlig hugkomst

Din
trofaste
Bernh. v. Beskow.

1516. Fra Bernh. v. Beskow.

Stockholm d. 14 Juli 1837. 25

Kärälskelige Broder!

Nu - i största hast - ett litet affärs-bref. Din sednaste wexel har jag emottagit och vederbörligen honorerat. - När de 100 Ex. komma, skola de och ofördröjligt liquideras.

Marmier kom just som jeg skulle resa, men jag dröjde quar för hans skull 2 dagar, visade honom hvad jag förmådde i Stockholm, och sände med honom bref till Geyer, Wallin, Atterbom, etc.

Vid Andersens ankomst var jag, dessvärre, bortrest. Efter hvad jag hört, lærer han dock funnit sig väl i Stockholm och lofvat återkomma nästa år, då jag hoppas genom hans bekantskap få ersättning för hvad jag nu förlorat.

Vår Generalkonsul Everlöf tog med ett koncept till en ny tragedi af mig – *B i r g e r* , – för att underställas ditt omdöme. Jag är nyfiken höra, hvad Du säger.

En härvarande Skole-Direktion har anmodat mig begära Ditt yttrande öfver en Lärare vid namn *J u l i n - F a b r i c i u s* , som af Dig lärer vara känd och som oberopat Ditt vitsord. Han anses för en ganska skicklig man, med goda kunskaper, men Direktionen vil le gerna inhemta hvad Din tanke i öfrigt är om hans förhållanden, innan han antages till ordinarie. Var god gif mig, så fort sig göra låter och hellst inom ett par *U g e r* , några ord derom, i den form att jag kan meddela Direktionen desamme.

Min Hustru helsar tusindefallt! Lef väl, älskade vän, gläd snart med Din hugkomst din

trofaste vän
Beskow.

1520. *Fra August Bournonville.*

Kbhvn d. 9. Augustii 1837.

Til Oelenschläger, efter at have hørt Tragedien: *Olaf den hellige.*

25

Naar jeg et kjerligt Blik tilbagesender
Til Minderne fra spæde Barndoms Aar,

Jeg seer en yndig Møe med fine Hænder
Og med et langt castaniefarvet Haar;
Hun var mig god hun altid for mig legte
Og bygged Korthuus paa det glatte Bord;
Paa Kakkelovnen hun et Æble stegte 5
Naar smukt jeg havde lært de franske Ord.
For sine Legesøstre stolt hun viste
De nette Smaatalenter jeg besad
Og naar den lille Yndlings Kunst man priste
Da blev den unge Moder sjeleglad. 10
Hun l e g t e Moder: ømt hun vilde prøve
En Forsmag paa sin Fremtids bedste Fryd.
Oh! hun fik siden Leilighed at øve
Af Hjertets Fylde, hellig Qvindedyd!
Da var hun Fæstemøe. Naar paa min Pande 15
Hun kysted' mig, jeg kunde mærke grant,
Et Suk, der fløi afsted til fjerne Lande,
I mine Lokker bæved' og forsvandt.
Da hørte jeg for første Gang et Navn
Der klang saa ømt: og det var Oelenschläger 20
Han kaldtes til sin elskte Fødestavn
Hans Fæstemøe var: Christiane Heger.
Hun blev hans Viv, hans troe Ledsagerinde.
Alt hvad hun ynded! blev ham dyrebart
Han deelte Følelser med m i n Veninde 25
Og Børnevennens Godhed vandt jeg snart.
Jeg blev hans E r l i n g , fulgte ham i Lunden
At skue Morgensolen rinde op,
Og saae som H y r d e d r e n g i Aftenstunden
Den sidste Straale farve Alpens Top. 30

- Han førte mig til Alfes Trylle-Rige
Med Aladin jeg gik i Hulen ned
Paa Bifrost hjalp han dristig mig at stige
Til Valhals Guds lyse Herlighed;
- 5 Jeg trykked Saften af den friske Drue,
Han bragte os fra Phantasiens Land,
Og fanged' Gnisten af Geniets Lue,
Der brændte for mit elskte Fødeland.
- Tyst! være stille, Harpen atter lyder
- 10 Og Nordens Skjald istemme Helteqvad
»Fram Bondemand« Den vilde Hedning byder,
Og hellig Olaf staaer paa Stiklestad
Hist mellem Støv og Damp Stridsøxen blinker
Og Pilen borer dybt sin skarpe Braad.
- 15 See! Olafs Sanger mig med Haanden vinker
Han deele vil med mig sin Kæmpedaad!
Min svage Haand skal hjælpe til at knuse
Det kolde Billed' af en falden Gud,
Og du forunde vil min lette Muse
- 20 En Dyst imod Thorgugendur Horgabrud.
Velan, jeg gribe vil om Sværdets Skaft
Det snøres skal til mine spæde Arme
Og kan jeg kæmpe ei med nordisk Kraft
Jeg elske kan din Helt med sydlig Varme
- 25 Og falder der et Blad af Digterkrandsen
Jeg til sin Eier bringer det igjen
og ufortræden gaaer til Vaabendandsen
Thi Helteskjalden kaldte mig sin Ven.

August Bournonville.

1523. Til Marie Oehlenschläger.

Kjøbenhavn d: 22 August 1837.

Min søde Maria!

Maaskee undrer Du Dig over, at jeg skriver Dig et ordenligt Brev til i denne Din korte Fraværelse; men forleden, da det faldt mig ind, at Du endnu aldrig havde faaet noget Brev fra Din Fader, (i det 5 Høieste kun nogle Linier,) – kom Vandet mig i Øinene, og jeg besluttede strax at giøre det. naar jeg før har skrevet i (Gud være lovet) altid kun korte Fraværelser, har Brevet været til Eder Alle; men Du maa dog selv eie eet; thi jeg veed, hvilken skøn Nydelse det er, efter flere Aars Forløb, at læse et Brev fra sine Kiæreste, der ligesom 10 bliver en lille Mindesteen der rækker op i Tidens hurtig forbiilende Strøm; selv naar den gode Gud ikke adskiller dem. Og netop Haabet, at jeg længe skal leve sammen med Dig, giør at jeg nu griber Leiligheden, da vi ere et Øieblik adskilte, for at Du kan faae et Brev.

Rigtignok kunde jeg også gierne skrive Dig til engang, om vi 15 boede Stue ved Stue, og sad ved eet Bord; men – det maa være paa Vers, og det kommer vel ogsaa. Thi – jeg har heller aldrig digtet nogen lille Sang til Dig. Der kan man see, hvor galt man kan fortolke det gamle Ordsprog: »Man skal ikke byde Bagerbørn Hvedebrød«. Thi dermed vil Ordsproget ikke sige: at Bageren selv intet Brød skal 20 bage til sine Børn, ellers maatte jo de stakkels Unger leve af de Smuler, der faldt af andres Bord.

Dette maa nu være nok til Indledning; men før vi gaae videre, maae Du undskylde mig hos den gode Hauch, at han – som jeg dog er i dobbelt Gield hos – heller ikke dennegang faaer noget Brev. 25 Men ham har jeg skrevet saa ofte til, og – som sagt, Dig næsten aldrig. Og han kan læse D i t Brev, saa har han jo ogsaa faaet eet. Thi Hovedsagen er jo at faae et friskt nyt Hierteglimt fra en Ven, og jeg kiender hans skønne Character, blottet for al Egoisme, saa godt; at jeg troer, dette Brev glæder ham næsten meer, end om han selv 30 havde faaet et.

Nu skulde jeg da til at fortælle Dig lidt. Skal jeg fortælle Dig en Anecdote om Onkel Steffen? I denne stærke Hede har han ikke, som andre Ulykkelige, V a n d skræk, men meer end sædvanlig L a n d skræk. Han er altsaa efter Abc'tens Naturhistorie ikke af sli-
5 ge Y g l e r , som kan sees paa Landet, men af de »Andre« som man finder i Vandet. Forleden gjorde han, ligesom Geert Westphaler i Haderslev, et interessant Bekiendtskab, – ja det var næsten endnu
10 interessantere. Ude i Bølgerne saae han Hovedet af et Menneske stille frem. Da han nu altsaa saae, at Mennesket havde Hoved, fik
han Lyst til at indlade sig i Samtale med ham. De havde et langt Stykke at svømme, inden de naaede Land; i den Tid fortalte Onkel Steffen løst og fast, alt hvad der faldt ham ind. Og »den fremmede Person fandt deri stort Behag«. Dersom Vandet ikke havde været
15 saa salt, saa havde Stephanus gjerne drukken du's med ham. Endelig – da de skulde op paa Bolværket, og den Anden hævede sit Been, blev Onkel St: en Orden vaer, som hans ny Ven og Fortrolige hidtil meget beskeden havde skiult, nemlig – S l a v e l æ n k e n .

Et Beviis paa Onkel St:'s Landskræk! Jeg fortalte ham om Theatret, om de Bygningsforandringer der er skeet. Det interesserede
20 ham baade som Theatermand, og Kunstkiender og selv Bygmester. Jeg indbød ham derfor at spise til Middag hos mig næste Dag, for at bringe ham op paa Theatret – men – det kunde han ikke! En saadan Forpligtelse, et saadant Baand – kunde han ikke paalægge sig. Det kalder jeg at drive Friheden vidt og Uafhængigheden vidt i
25 Hundedagene.

I Søndags var det – som Du vel har mærket utaaleligt hedt. Moder, William og jeg spiste paa Frederiksberg. Efter Maaltidet begyndte William at smile, og fandt: » d e t e r k i ø l t « . Jeg mærkede nok hvad Klokken var slaaet, og gjorde ham til Tremarksmand;
30 det vil sige: jeg dømte ham ikke til at betale 3 Mk, men jeg betalte

Mk for ham – og for denne Priis kom han til Prices. Moder og jeg sad og læste i den lille Hauge, til det virkelig blev mere kiølt; saa gik vi hen i en anden Hauge, og besøgte gamle Venner, der vel vare hiemme, men vi saa dem ikke, og talede ikke med dem; derimod stod Erindringen, deres kiære Billeder tydeligt for os – og vi havde 5 virkelig en aandelig Sammenkomst. Frøken Rahbek har været hos os, og vil lade sætte et Mindemærke ved Rahbeks Grav. jeg foreslog at der paa Stenen skulde staae de tre Navne – Knud Lyne Rahbek. Karen Margarethe Heger. Johan Carl Heger, og saa det lille Vers.

»Med elskte Viv vor Digter hviler her; 10
 De delte troligt Livets Fryd og Kummer
 Og han, som var dem begge kiær
 Og leved dem saa længe nær,
 Han deler med dem Gravens Slummer!«

Det bliver brugt. Igaar begyndte jeg mine offentlige Forelæsnin- 15 ger og frygtede, den stærke Hede, og min af Moden gangne Æsthetik skulde næsten reent berøve mig Tilhørere. Det var dog ikke Tilfældet, thi der var et talrigt Auditorium. Jeg talede om alle de Fien- der Poesien og Smagsvidenskabens havde havt bestandig at bekæmpe, – Autoriteter der vilde bringe vor fri skønne Kunst under sit 20 Aag og Værneting, med fuldkommen Uret: Philologie, Statsconvention, Historie, Politik og – Metaphysik! – Jeg protesterede imod alle disse ubeføiede Dommere – som ikke befordre, men fordærve Smagen for det Skønne. – Nu ikke meer! Arket er udskrevet. Hils den herlige Renna mange Gange, og min trofaste Hauch, og siig 25 ham, at jeg ikke let kunde have nogen større Glæde, end snart at see

ham i Byen hos os, for at giøre Toget til England efter noget, som han sætter større Priis paa, end det gyldne Skind.

Din kiærlige, elskende Fader

A. Oehlenschläger.

5 1526. *Til Ludvig Tieck.*

Kopenhagen d: 20 Septbr. 1837.

Liebster Tieck!

Ich bitte dich die Güte zu haben meine Tragödie »Sokrates« welche dir Dr: Hammerich von mir brachte, unserm Freunde Dahl wieder zu geben; er wird mir das Manuscript nach Kopenhagen 10 schicken.

Ich habe mehrere Sachen von mir deutsch übertragen, und will nun sehen einen Verleger für das Ganze zu finden. Einzelne Sachen können in diesem Gewimmel von Büchern die herauskommen sich gar nicht bemerklich machen.

15 Ich danke dir, dass du in deinen Schriften gelegentlich mit Liebe von mir gesprochen hast. Ich will das als Antwort auf meine Briefe an dich betrachten. Ich bin auch ein fauler Briefschreiber, doch du übertriffst mich hierin wie in vielen andern Eigenschaften. – Ich hoffe immer dich wieder zu besuchen. Willst du nicht eine kleine 20 Tour nach Kopenhagen machen? Du sollst bei mir wohnen und es so gut wie ich haben.

Lebe wohl, alter Freund!

Dein treuer

A. Oehlenschläger.

1527. Til Jacob Aall.

Kiøbenhavn d: 7 Octbr. 1837.

Høistærede Ven!

De har vel hørt, at min »Olaf den Hellige« ikke er antagen til Theaterindvielsen i Christiania. Ikke fordi man tvivlede om at kunne spille Stykket, men fordi der var indleveret et andet Stykke, der fandt Bifald, – af en Landsmand. Jeg vil ikke modsige Billigheden heraf. Hvor tungt det forresten maa være for mig, der, før den nærværende Landsmand blev født, i 34 Aar var Normændenes Landsmand, og uden Brøde mistede denne kiære Titel, for mig, der dog endnu af Alle kaldes »Normændenes Digter« – behøver jeg ikke at udvikle for Deres varme, fintfølede Hierte.

Forresten ligger det langt fra mit Væsen, at misunde den unge Mand sin Lykke, og det kan maaskee være ham til Held i Fremtiden. – Ikke for at høste Laurbær – (: thi naar mit Stykke læses af Normændene vil det, haaber jeg, dog behage dem) men for at vinde en ikke ubetydelig Sum, som jeg kunde behøve, indsendte jeg Stykket, paa Dahls Anmodning. Efter hans Yttringer, begyndte jeg at gjøre mig temmelig sikkert Haab om denne Sum, – og – saa fik jeg en lang Næse!

Men denne Ting er nu forbi, og da det dog skulde være en Hemmelighed (: som jeg forresten frygter for det heller ikke ganske er,) saa beder jeg Dem ikke at tale til Nogen derom.

Men i den Forlegenhed, hvori dette Tab sætter mig, er det falden mig ind: »Mon ikke den ædle Aall skulde finde Fornøielse ikke [o: ved] at lægge lidt Balsam paa det Saar, som der (: skiøndt med Ret- te :) sloges mig af hans Fædreland?«

Jeg spørger Dem derfor aabenhjertigt og ligefrem, om De i en 3 Aars Tid (: da mine Børn lidt mindre ville trænge til mig :) vil laane mig 300 Rigsbankdaler? Jeg skal da med Taknemmelighed tilbagebetale Dem denne Sum, og De letter derved en Steen fra Hiertet 30

paa den stakkels Digter, der, uagtet al sin Stræben, ofte ikke er istand til at skaffe Alt hvad en stor Familie af voxne Mennesker behøver.

Tag mig ikke min Dristighed ilde op! Deres ædle Øie, blide menneskelige Character, Deres Aand og Kiærlighed for Videnskab og Kunst, giver mig Mod til denne Bøn, der vilde være spilt paa mangen riig kold Egoist.

Men kan De ikke opfylde den, saa veed jeg vist, at De derfor ikke vil tænke mindre godt om Anmoderen.

10 Med største Høiagtelse, og med mange Hilsener til deres elskværdige Søn og Datter, underskriver jeg mig

Deres hengivneste Ven

A. Oehlenschläger.

1528. Fra A. C. Rudelbach.

Glauchau 12 October 1837.

15 Høistærede Ven!

Da jeg har faaet det Hverv at bearbejde en Deel Artikler for det nu atter udkommende: »Conversations Lexicon der neuesten Zeit und Literatur«, saa vilde De meget forbinde mig ved at meddele mig Materialier til en ordentlig Udsigt over Deres Levnet og 20 Digterværker, hvilket turde være saa meget ønskeligere, som den betræffende Artikel i den sidste Udgave af Conversations Lexikonet var høist mager og feilfuld. Tillad mig til denne Bøn at knytte en anden, nemlig at De godhedsfuld med Posten vilde sende mig disse Meddelelser inden November Maanedes Ud- 25 gang, til hvilken Tid jeg maa begynde Bearbejdelsen af disse Artikler. Vær forsikkret om, at hvad De maatte meddele mig, det skal

vorde samvittighedsfuldt benyttet og paa en Maade, der kan geraade Fædrelandets Literatur til Ære.

Med sand Høiagtelse og Venskab

AG Rudelbach.

(Adresse: Constistorialrath u.

Superintendent in Glaucha,

Königr. Sachsen.)

5

1529. Fra Carl Dahlgren.

Stockholm 17/10 1837.

Välborne och Vidtberömde Herr Professor!

Enligt medföljande fraktsedel får jag äran nämna, att med Skepparen Falck, förande fartyget Leo, har jag afsändt till Herr Professoren alla osålda Exemplar af Tit. skrifter, enligt bifogade förteckning. Skepparen är betald för frakten, som jemväl ses af connoissementet; så att han således har ingen ting att fordra. Jag skulle långt för detta afskickat böckerne, men Skepparen har uppehållit mig en hel månad med löfte om segling, som ej blifvit af, förän nu. I början af året, jag minnes nu ej precis tiden, afsände jag en nota på de osålda Exemplaren. Den nu medsända är af samma innehåll så att inga exemplar sedan mitt senaste bref blifvit afyttrade. Af de återskickade böckerne torde jemväl inhämtas sannfärdigheten af min uppgift, att 3 Ex. sändes af Digterverkets 1. Del men 5 af Andra delen.

Att, som mig föreslogs, lemna böckerne till försäljning åt någon annan säker man ansåg jag ej löna mödan och minst åt Bokhandlare; ty här köpes ej mycket Danska böcker, för deras dyrhet skull och de som deraf vilja köpa, hafva Professorens Digter (de äldre) förut. Att mit åtgjörande icke utslagit som jag önskat, så att alla böckerna

- blifvit sålda, är jag visst ledsen öfver, men vid Gud har jag efter bästa vilja och samvete sökt göra, äfvensom samvetsgrannt aflevera pängarna för de försålde; och ingen ting är obehagligare än att ha med menniskor i penningeväg att skaffa. Under tiden från 1832, då
- 5 Tit. först afsände sina bokremisser, ha många af subscribenterna flyttat från Stockholm, en och annan dödt, några ej velat emottaga fortsättningen. På Tit. Digterverker; då Subs.listen ej kunde återfinnas af Tit, fick jag ingen köpare - dock om allt detta har jag nämnt i mina förra bref.
- 10 När till Hofmarskalken Beskow böcker afsändas så var god och äfven sänd mig en 7 à 8 Exemplar Tragoedier ottande Dels 2. Häfte, hvaraf Subscribenterna äro i saknad, äfvensom för min räkning fortsättningen af Digterverker 1. Exemplar. Jemte min vördnadsfulla hälsning till Hr. Professorens fru har jag den äran teckna mig
- 15 Välborne Herr Professorens

Ödmjukaste Tjenare
Carl Dahlgren.

Nota

på böcker, som med Skepparen Falck afsändas

20 Digterverker

	1. Delen - Exemplar	3.
	2 - - - -	5.
	3 - - - -	4
	4 - - - -	4
25	5 - - - -	4
	6 - - - -	4.

Tragoedier

3 Delen - Exemplar 2

4 - - - 2

5 - - - 2

6 - - - 3

7 - - - 5.

8. 1 Häftet - 7

9. 1 Häftet - 7.

5

Dahlgren

1530. Fra Th. Fr. Schrader.

Hamburg, am 27 October 1837. 10

Mein hochgeschätzter Herr Professor!

Gestatten Sie geneigt einem Ihnen vermuthlich noch unbekannt jungen Schriftsteller, Ihnen beifolgend das Probeblatt eines Journalunternehmens zu überreichen, welches derselbe im Verein mit einer Anzahl thätiger und wohlrenommirter Freunde und 15 Gönner hiesigen Orts mit Anfang künftigen Jahrs in's Leben treten lassen wird. Ich erlaube mir, dieses mein Journal Ihrer gütigen Unterstützung bestens zu empfehlen. Sey es nur durch eigene Beiträge – die mir überaus lieb und angenehm seyn würden – oder durch 20 Recommendation, dass Sie mir die erbetene Unterstützung gewähren – jedenfalls wird mir dieselbe dankenswerthest erscheinen und ich werde keine Gelegenheit unbenutzt lassen, mich erkenntlich zu erweisen.

Da mein Journal hauptsächlich für den gesammten Norden berechnet ist, so kann es mir auch nur höchst wünschenswerth erscheinen, dasselbe in Dänemark verbreitet zu sehen; diesem stellt sich aber durch die drückende Posteinrichtung ein grosses Hinder-

niss entgegen, indem es erst nach 2 Jahren einem neuen Blatte gestattet wird, mit den Posten nach Dänemark versandt zu werden, sobald, notabene, ausserdem die Tendenz der Regierung nicht anstössig erscheint. Buchhändlergelegenheit ist vor der Hand also das
 5 Einzige, dessen ich mich, ausser Privatempfehlung, zur Verbreitung meiner Zeitschrift bei Ihnen bedienen darf, und somit mag die mir heute bei Ihnen genommene Freiheit umsomehr apologisirt erscheinen.

Sehr verbinden würden Sie mich, wenn Sie mir Berichte über
 10 dortiges sociales Leben, Literatur und Kunst, mit einiger Regelmässigkeit zuwenden könnten; ich bin im Stande, mit anderen deutschen Journalverlegern auf gleichem Fusse zu honoriren, und die würdige Tendenz meines Journals wird gewiss jeden freisinnigen Literaten ansprechen und zu Beiträgen aufmuntern. Im
 15 Uebrigen dürfte es genügen, auf das Probeblatt zu verweisen.

Ich bin noch so frei, Ihnen ein kürzlich von mir erschienenenes dramatisches Werk zu überreichen; es dürfte vielleicht Ihrer Aufmerksamkeit nicht ganz unwerth erscheinen. Ihre geschätzte Antwort erwartend, habe ich die Ehre zu seyn,

20
 mein Herr Professor,
 Ihr ganz ergebener
 Theodor Friedrich Schrader, genannt
 Ludolph Schleier

1532. Til A. G. Rudelbach.

Kiøbenhavn d: 30 Ocbtr. 1837.

25 Her, min høistærede Velynder og Landsmand! sender jeg Dem nogle Bidrag til mit Levnet, af hvilket, det meget glæder mig at et Udtog kommer fra Deres Haand i Conversationslexiconet. Jeg er

bleven saa vant til at behandles enten med Taushed eller med Rin-geagt i Tydskland, paa den senere Tid, at det rører mig naar jeg hø-
rer et godt Ord derfra. Dette er nu rigtignok fra en Landsmand,
men jeg veed der er dog ogsaa Hierter og Aander i Germanien, som 5
ynder mig endnu.

Den største Deel af mit Levnet vil De finde i min » Selb s t b i o-
g r a p h i e « kommen ud hos Max i Breslau for nogle Aar siden,
som de to første Dele af mine dengang samlede Skrifter. Jeg sender
Dem herved den udførligere og længer fortsatte danske Slutning, 10
tilligemed et Blad Optegnelser, samt Norges- og Fyensreisen, hvori
De muligt vil finde et og andet Træk, De kunde benytte.

Skiøndt jeg ikke har Grund til at glæde mig over tydsk Anerken-
delse, har jeg dog ikke ophørt at skrive tydsk. Jeg har en heel Sam-
ling liggende; da jeg troer, at naar noget i v o r Tid skal gjøre Op- 15
sigt, saa maa det komme en masse. Jeg har frit bearbejdet min
Baldur hin Gode, min Helge paa tydsk. Jeg har oversat
Sokrates, Den lille Skuespiller, Sybilletempe-
let; jeg oversætter nu Oluf den Hellige. Endnu har jeg in-
gen Forlægger; kan jeg finde een som giver mig 3 Frdors, for Arket, 20
saa er det godt. Det fik jeg i gamle Dage.

Jeg slutter med at takke Dem venskabeligst og glad over at D e
besøger den omtalte Artikel.

Lev vell! og besøg os snart i Danmark.

Deres ærbødigst hengivne 25
A. Oehlenschläger.

1533. Fra Henriette Wulff.

Søe-Cadetacademiet d: 14 Novb 37.

Tillader De ikke nok kjære Professor Oehlenschläger at ogsaa jeg ytrer min Glæde for Dem paa denne Dag, der er af saa uendelig Betydenhed for saa Mange. Find det ikke altfor ubeskedent eller
 5 paatrængende, at jeg tør bede Dem modtage et lille Arbejde af mig; maaskee har De glemt at De engang selv opmuntrede mig dertil, uden hvilket jeg ikke havde turdet vaave det; men jeg stoler paa den Godhed De forener med Deres mange store Egenskaber, den vil
 10 gøre, at De med Venlighed og Overbærenhed vil glæde den, der aldrig kan udtrykke Dem sin Taknemlighed og den Beundring hun føler for Dem. -

Henriette Wulff.

1534. Fra Bernh. v. Beskow.

Stockholm d. 17 Nov. 1837.

Min älskade Broder!

- 15 I detta ögonblick emottager jag Ditt vänskapliga bref af den 12te dennes, för hvilket jag skyndar tacka, och sänder, enligt Din önskan, de hittills tryckta arken af *B i r g e r*. Återstoden, som ej gör mere än 3 ark, skall Du få i slutet af månaden. Det fagnar mig högeligen, att Du funnit äfven detta Drama värdt Din mästerliga
 20 handläggning. Då du har slutit af Manuskriftet i slutet af närvarande månad, kan troligen öfversättningen, enligt Din afsigt, vara färdig till Ny-året. Din öfversättning af Torkel Knutson har här vunnit, som den förtjenar, utmärkt bifall. Särskilt hafva Berzelius, Tegné och Geyer bedt mig tacka Dig därför.
- 25 Af hjertat lyckönskar jag Dig till föreningen mellan Din älskärda Dotter Maria och den interessante Litteratören Marmier. Var god och framför till båda min uppriktiga lyckönskan. Marmier var

här mycket omtyckt och vi skola med stort glädje se honom här tillbaka, då han, såsom Du nämner, snart åter tänker fägna oss med ett besök. Min hustru helsar äfven mycket Dig, Hr. Marmier och Fästmän, och deltager af hjertat i lyckönskan till den slutna föreningen. 5

Apropos af Birger bör jag nämna, att om några ord skulle förekomma, som Du ej finner motsvariga i Danskän, kan jag – om tiden medger Dig att uppgifva den för mig – lemna upplysning derom utan tidsuppehåll. Men kanske tillåter ej den snara tryckningen ett sådant uppskoff. 10

Din
trofaste vän
Bernh. v. Beskow.

1535. Fra Chr. Wilster.

Sorøe Juleaften 1837.

Kjæreste Professor Oehlenschläger! 15

Nu har jeg glædet mig ved at see mine Glutters og et Par andre Børns Fryd over Julelysene, Presenterne og Slikkeriet; jeg forføier mig derfor ind paa min Stue, og for øm i Øinene af det usædvanlige Lyseskjær til at læse, tager jeg Pennen og begynder paa et Brev til den elskelige Mand, til hvem jeg i al Fald havde skrevet inden Aarets 20 Udgang, for ret af Hjertet at ønske Ham og Hans Familie et glædeligt Nytaar. Ja! mange lykkelige Aar for Dem som Menneske og som Digter! det er ikke blot et hjerteligt Ønske, det er tillige et egenkjærligt, som istemmes af alle Deres Musas Venner.

Hvad der tildeels bidrager til, at dette Brev kommer et Par Dage 25 før Nytaar, er, at jeg idag har skrevet til Selskabet for de skjønne Videnskabers Fremme og andraget for samme, at det er min Hensigt

at lade Oversættelsen af Euripides og Æschylos være Hovedgjenstanden for min fremtidige litterære Virksomhed, saafremt Selskabet saaledes vil paaskjønne den Flid og de Kræfter, som et saadant Arbeide udkræver. I modsat Fald fristes jeg til at lade dette Forsæt
5 fare, og, saa nødig jeg vil bide i det sure Æble at skrive Skolebøger eller oversætte Romaner o.s.v. Jeg behøver vist ikke at anbefale denne Sag til Dem, paa hvis Vennesind og Deeltagelse jeg saa trygt kan stole, men jeg ansaae det for min Pligt at underrette Dem om, at jeg har ladet Brev afgaae til Selskabet. Fra Prof. Sibbern havde jeg for
10 kort siden en meget venlig Skrivelse, hvori han opfordrer mig til at oversætte de 2 græske Tragikere, som vi endnu ikke have paa Dansk. Han er saa galant at sige at der endelig maa sørges for, at vor Litteratur kan høste endnu mere Frugt af det Held, at have i mig en Digter og en græsk Philolog samlede i een Person; men naar han
15 yttre det Haab, at ogsaa andre lærde Selskaber foruden det til de skjønnede Videnskabers Fremme, kunne understøtte et saadant Foretagende, da er jeg bange, at han gjør Regning uden Vært, thi der gives ingen andre Selskaber, som indlade sig paa Sligt, naar jeg undtager, at Samfundet for den danske Litteraturs Fremme maa-
20 skee med Tiden vil abonnere paa 50 Exemplarer, hvilket kun kan være et Bidrag til at faae Bogen trykt, men forresten ikke vil komme mig tilgode. Det Fyenske Selskab vilde ikke engang abonnere paa 25 Exemplarer af Odysseen, skjøndt det havde taget 25 Iliader, da der paa en Generalforsamling er besluttet, kun at tage Notice af
25 hvad der skrives i Fyen, hvoraf Følgen udentvivel bliver, at Hans Høiærværdighed Dr Kalkar tager hele Pouillen hjem, da han noget nær er det eneste animal scribax i hele Fyens Land, og dertil saa yndet, at han blot behøver at smøre en Bibelhistorie sammen, saa bassunes høit hans Roes, ligesom Doctor Brauses i Maaner og Planeter, i Stjerner og Kometer, med Pauker og Trompeter. Var jeg for-

fængelig, saa vilde jeg sige: gid jeg var en Fyenboe! saa blev der nok gjort lidt Aviisstads af min Homer; men da jeg er en Kjøbenhavner og tilmed i de sidste 15 Aar en Soraner, saa anseer Kjøbenhavnsposten det ikke engang for en Nyhed, der er værd at komme til Publikums Kundskab, at den hele Homer nu er bleven oversat paa 5 Dansk. Dog har en høiere Mand end Hr Giødwad værdiget mit Arbeide Opmærksomhed; jeg veed nemlig gjennem min Onkel du Plat, at Kongen har holdt store Lovtaler over Tilegnelsesdigtet foran Odysseen, hvilket har glædet mig i dobbelt Henseende.

Af de mange æstetiske Sager, som ere udkomne i denne Tid har 10 jeg kun læst meget faa. De to Hverdagsfortællinger Montanus og Nisida finder jeg meget langtappede, som man i Fyen siger om tynd Punsch. Lykkens Yndling huer mig bedre; den er ret livlig fortalt og nogle af Scenerne i de diplomatiske Selskaber – forresten Kopier af Bulwers high life's Skildringer – ere godt udførte, og maae sikkert 15 være mageløst interessante for Hofdamer og Andre, der ere vante til at kjede sig i Soireerne, men de ere vel langtrukne, og de Elskende ere mig affecterte. Forfatteren lader dem synke til Havsens Bund eller fare til Himmels i et saare pikant Øieblik, da de legemlig ere saa tæt forenede, som Sjelene kunne blive det i Aandeverdenen. 20

Andersens Roman har jeg endnu ikke seet, men jeg har hørt sige af Flere at det skal være en besynderlig Rumforsksuppe, der endog er krydret med Uanstændigheder. Hvis saa er, da strider denne Dom meget mod den, som Hauch, formodentlig af overdreven og utidig Høflighed fældte over Bogen, da Forfatteren i Sommer læste 25 den for ham; denne Dom lød nemlig paa, at Andersen kunde regne sig blandt Danmarks største Digtere; havde han sagt længeste, saa havde jeg givet ham Ret. Den naragtig forfængelige Andersen har da ikke undladt at publicere denne Dom baade mundtlig og skriftlig, hvorved han i fornuftige Folks Øine maa have nedsat 30

baade sig selv og Hauch. – Af Holsts Nytaarsgave har jeg kun seet Portraitet, der ligner indtil Væmmelighed. –

Fra Hauch kan jeg ikke hilse Gud maa vide, hvad der er i Stykker med ham, siden han har været i London og »seet de mange vilde
5 Dyr« der dog vel ikke have smittet ham. Dagen efter hans Hjemkomst besøgte jeg ham, var hos ham en Times Tid, og han var ret venlig og lovede snart at besøge mig; senere sendte jeg ham 2^{den} Deel af Odysseen, men endnu h[ar] han ikke sat sit engelske Been over min Dørtærskel. Det er uret at behandles saaledes af en Mand,
10 hvem man i Sindelag og i Gjærning har viist ærligt Venskab. Dog der hviler en Talisman over hans hele Huus. –

Med mit Befindende gaer det saa nogenlunde, men jeg kan desværre ikke blive min Hoste qvit, den har endog i den senere Tid været værre; mig ængster den ikke, men min kjærlige Hustrue er des
15 værre et meget ængsteligt Væsen, og ved hendes Bekymring gjør Hosten mig ofte mismodig. Min Kompliment til Marmier! Og hermed Levvel! Hjertelig Tak for de forløbne Aar, Held og Glæde i mange fremtidige!!

Deres inderlig hengivne

Chr. Wilster.

20

1537. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 28 Dec: 1837.

Min inderlig elskede Beskow!

Med min kiære Marmier, som nu imorgen reiser til Sverrig, for der, ligesom her, at studere den nordiske Litteratur, sender jeg Dig
25 dette Brev. Jeg vil ikke videre rose, eller anbefale Marmier; det gjør han selv bedst, og naar Du ret lærer at kiende ham, vil Du overtjede

Dig om, at han er ligesaa elskelig fra Hiertets og Characterens Side, som udmærket og interessant, fra Aandens, Talentets og Kundskabernes. Med ham sender jeg Dig allerede her et trykt Exemplar af Din herlige »B i r g e r« som jeg med stor Fornøjelse og aandelig Nydelse har oversat, og tillige med den Flid, som Kiærlighed til Dig og Dit Værk, og Nationalforfængelighed, at kunne vise det danske Sprog værdigt ved Siden af Dit skønne Svensk. Jeg holder endnu mere af »Birger« end af »Torkel« skøndt Du veed, jeg ogsaa meget skatter den.

Det glæder mig, kiæreste Beskow, i en af mine bedste ædleste Venner tillige at besidde en ædel sand Digterbroder. Vi høre begge – Gud skee Lov – til en ældre Skole, end den moderne. Vi søge ikke at p i r r e blot med Peber, Salt, Karri, etc – men at give en god styrkende Kraftsuppe af saftigt Kiød, til aandelig Næring – og ikke til Vellyst. Thi der gives ogsaa en aandelig Vellyst i Pirringen af det Græsselige, Lastefulde, Sønderrevne, i et vildt hierteløst Spil med Ideerne, med Tanker, Følelser, Billeder – der kan være meget talentfuldt, hvori der kan være mange F u n k e r af Genie; men det sande Genie mangler; hvor Sandhed og Godhed ikke findes i et Digterhierte, der findes heller ingen sand Skiønhed i hans Aand. Men det begriber vor giøglende ukraftige upoetiske Tidsalder ei. Lad os da glæde os ved de Udvalgtes Medfølelse og Bifald!

Naar jeg skriver et nyt Værk her hiemme, saa tales der næsten ikke offentlig derom, – jeg har heller ikke læst noget meer om »Torkel«, end en meget smuk Anmeldelse i et af Bladene. Derimod har jeg talet med Flere, som meget roste det.

Jeg længes nu efter Din »G u s t a v«. Send mig den saasnart den er færdig! Men t r y k t, thi i Haandskrift smager den mig ikke nær saa godt. Det Tydelige i Trykningen bidrager virkelig meget til Nydelsen.

De 100 Exemplarer ligge færdige, og blive sendt Dig med næste Skibsleilighed; tillige med de 10 Expl. af Digterværkernes 8de Deel. Du tillader vel at jeg trækker en Vexel paa Dig for Pengene?

- Siden jeg sender dette Brev med Marmier, saa vil jeg dog en-
5 gang skrive Dig Aarsagen, hvorfor jeg ikke kommer til Sverrig. Dog
- Du har vel alt anet det? Det bliver naturligviis mellem os. Jeg tør
ikke, og jeg kan ikke. Kongen har paa ingen Maade forbudet det -
men - jeg tror ikke, han kan lide det. - Om det er fordi han maaskee
troer at Poesien ikke kan gjøre Fordring paa Sligt, men - jeg gaar
10 Glip af enhver Udmærkelse. 800 Landsmænd er til tre forskellige
Fester blevne benaadede - jeg ikke. Mange af mine Jevnlige og
Jevnald[rende] ere blevne Etatsraader, Conferenceraader, Com-
mandeurer, enkelte endogsaa Storkors. - Jeg er endnu blot Profes-
sor og simpel Ridder. Det ærgrer mig kun, naar jeg kommer i en
15 Conflict, hvori Rangforskjællen viser sig. I min Hytte, i Naturen, i
Theatret er det mig ligegyldigt. - Undertiden g n a v e r det mig
dog - og jeg nægter ikke, blev der mig viist en Ære fra en anden
Kant, fra et andet Land, saa vilde det glæde mig. Jeg lader nu
» O l a f d e n h e l l i g e « trykke. Det er et norsk Sujet: En ædel
20 Konge, som faldt for de oprørske Bønder, da han vilde gjøre dem
alt Godt. Synes Du jeg skulde sende Kongen af Sverrig og Prinds
Oscar, min ædle Velynder hver et Exemplar? Troer Du, at de skulde
have Lyst engang igien at vederqvæge den norske Digter
(: thi det er jeg dog) med et Glimt af deres Straaler?

25 Det bliver naturligviis mellem os, i dybeste Hemmelighed dette
- forresten aldeles uskyldige og naturlige - Spørgsmaal. Anseer Du
det ikke for giørligt, saa giv mig kun et lille Vink og jeg tier, og fin-
der mig gierne i at undvære udvortes Tegn paa - det trøster jeg mig
med - indvortes Fortieneste.

30 Farvel min elskede Beskow! Gud velsigne Dig. Tak for de skønne

Timer, jeg har tilbragt i Dit Selskab, mens jeg oversatte Dine Værker. Jeg længes meget efter den store, elskværdige Gustav Adolf. Det var altid een af mine kiæreste Helte.

Din tro Ven

A. Oehlenschläger.

5

1538. Til Jos. Max.

Kopenhagen d: 2 Januar 1838.

Hochzuverehrender Herr und Freund!

Aus Ihrem werthen Schreiben von 24 Decbr sehe ich, dass unsre Zwecke diesmal nicht zu einem Ziele mit einander zu sammen laufen. Ihre Ausgabe von 1000 Expl. die auch wohlfeil seyn soll, erlaubt Ihnen nicht meine neuen Schriften mit mehr als 1 1/2 Friedrichsdor zu honoriren, und dafür kan ich sie nicht verkaufen! Ich bin selbst in 27 Jahren mein eigener dänischer Verleger gewesen, und habe in der letzten Zeit eine hübsche neue Ausgabe meiner Schriften in 16 Theilen gemacht. Wenn ich nun bedenke, dass ich alle meine neuen deutschen Schriften (: worunter einige Hauptwerke sich befinden) verkaufen sollte, – für was mir oft ein einziger Band der dänischen eingebracht – so schaudert mir die Haut! Ja nicht einmal so viel bekäme ich vielleicht, wenn nicht alle Ihnen geschickten Werke in die Sammlung aufgenommen würden. Nein, lieber Freund! dass geht nicht; das würde mich wieder bitter demüthigen und aus Ihrem werthen Briefe sehe ich auch, dass Sie selbst keine Lust dazu haben; es stört Ihren Plan – und Sie thun mir den Vorschlag aus Güte, weil Sie mich nicht mit einem reinen Abschlag betrüben wollen. Das thun Sie aber nicht! Zwar wünsche ich Geld, 25 und brauche es, aber so arm bin ich nicht, dass ich nicht in Gottes Namen ein wenig warten könnte. Ich will also lieber warten. Geben

Sie jetzt die alten Schriften heraus, und dann kann gelegentlich eine Folge »Neuere Schriften« erscheinen. Die »Morgenländischen Dichtungen« bei Brockhaus sind mir schon anheim gefallen – bald gehören mir auch die Trauerspiele bei Campe. Meinen Roman 5 »Die Inseln im Südmeere« denke ich in zwei Theilen um zu arbeiten. Das kann eine hübsche Sammlung geben.

Mit der neuen Ausgabe der alten Schriften, will ich sehr gern helfen und verkürzen nach Herzenslust; nur kann ich nicht versprechen, dass ich immer einen Drittheil der Lustspiele wegschneide. 10 Robinson in England, zum Beispiel verliert nur wenig. Freias Alter etc, destomehr. Aus der Selbstbiographie schneiden wir die D e d i c a t i o n , und die K r i t i k über Correggio an Tieck, weg.

Um etwas muss ich aber bitten! In der langen Zeit da ich nichts von Ihnen hörte, habe ich das mir geschickte Exemplar der Schrif- 15 ten einem Freunde geschenkt. Ich muss also um noch ein Exemplar zu den Umarbeitungen bitten, und dann werde ich gleich auf die Arbeit Hand legen.

Mit grösster Hochachtung Ihr erge [benster] Freund

A. Oehlenschläger.

20 1539. Fra Bonaparte Borgen.

Randers den 23de Januar 1838.

Kjæreste Hr. Professor!

Jeg tager mig herved den Frihed at tilbagesende Dem Subskriptionsplanen paa Deres Lystspil og Syngespil; men de gamle Forhold have forandret sig med Stedet, og jeg, som forhen altid havde den 25 Fornøielse at kunne tilstille Dem et lidet Antal af Subsribenter, har her, i disse prosaiske Enemærker, ikke været i Stand til at opdrive flere end Byens Skolemester, der vedbliver at følge sin kjære Digter

med uforandret Troskab. – Thi det staaer endnu klart for mig, hvorledes allerede Skoledrengen paa 13 Aar, ved at høre en af sine Lærere forelæse et Stykke af Axel og Valborg, fik Lyst til at laane Bogen af ham, for ret at nyde den tilgavns, hvor ufuldkomment jeg end dengang formaaede det; og det hørte siden til en af mine kjæreste 5 Vandringer, hvergang jeg med Længsel og Begjærlighed ilede ud til Bredgaden, for at købe det nye Stykke af Oehlenschläger, som stod averteret i Avisen. – Jeg undseer mig ikke ved at anføre disse Træk af en ungdommelig Begeistring; thi jeg har ikke hørt til dem, der senere forlode Digteren; og om det endog lod sig tænke – hvad der 10 sandeligen er umuligt – at jeg ikke paaskjønnede de mange Beviser paa Tillid og Hengivenhed, hvormed De i en Række af Aar har hædret og glædet mig, saa maatte jeg dog vistnok slet have gjort mig Rede for mit Livs Vilkaar, naar jeg ikke med Taknemmelighed erkjendte, at Deres Arbejder have haft en uberegnelig Indflydelse paa 15 min Dannelse. – Denne Erkjendelse er for mig saa naturlig og saa levende, at den aldrig kunde gaae over til LigeGYldighed, men tværtimod vinder fornyet Styrke med Aarene; og jeg vidste i Sandhed ikke, hvorledes jeg mere tilfredsstillende skulde udtrykke mit Hjertes Følelse i denne Henseende, end ved at tilegne mig Wilsters 20 skjønne Ord i hans Dedication af Odysseen:

»Det, som jeg elskede først, det elsker jeg renest og varmest, Og, hvad jeg nemmed som Barn, jeg aldrig forglemte som Ældre, Thi jeg er ikke paa Moden, ei skifter jeg Sind efter Veiret; Skjalden, der først henrev og begeistred mit barnlige Hjerte, 25 Han var en Fader, som fostred min Aand, ham elsker jeg sønlig, Ham jeg skylder saa meget, ham takke jeg vil efter Evne«. –

Det er Gud være lovet! ikke faa Navne, som jeg med Tak og Vel-

signelse kan henskrive i mine Erindrings Bog; men naar jeg øverst blandt disse henstiller Navnene Nielsen, Oehlschläger og Mynster, da er det, fordi der til disse knytter sig Erindringen om dem, der have bragt mig Livets ædleste og varigste Frugter. –

Saaledes, kjære og dyrebare Hr. Professor! har jeg dog engang faaet Leilighed til at udtale mit Sindelag imod Dem. – Jeg veed meget vel, at den Krands, som Samtiden har vundet Dem, ikke trænger til at forøges med et Blad fra en tør Ludimagister, der har opslaaet sin Bolig ikke ret langt fra Lyngheden; men for mig var det en Trang at nedskrive disse Linier, til hvilke der saaledes endnu slutter sig det Ønske, at jeg fremdeles maa forblive i Besiddelse af Deres Velvillie. – Jeg befinder mig lykkelig og veltilfreds i min nærværende Stilling, skjøndt jeg ikke nægter, at mange Længsler stundom drage min Tanke over til den gamle Hovedstad, hvor jeg havde tilbragt 28 Aar af mit Liv. Men disse Forestillinger maae vige for Betragtningen af, at der her er aabnet mig en smuk og kjær Virkekreds, i hvilken jeg haaber, at Gud vil velsigne mit Arbeide. –

Mine hjerteligste Hilsener ville De aflægge til Deres ædle Frue og øvrige Familie fra Deres med kjærlig Høiagtelse hengivne
B. Borgen.

1540. Til Steffen Heger.

d: 16 Febr. 1838.

Kiæreste Heger!

Idet jeg her sender dig det sidste Hæfte af Meyers Universums 3de Aargang, maae jeg dog yttre dig Eet og Andet, i Anledning af vor sidste Samtale. – Jeg erindrer meget vel, at du sagde mig: Herr Steen havde intet yttret dig, for at det skulde siges mig; og muligt

sender han mig Fortsættelsen uden videre. Isaaftald behøver du heller ikke at sige ham noget. – Imidlertid er dog det; at han ikke sender mig mere at oversætte, da jeg længe har været færdig, paafaldende; og bliver det mere ved, at han har sagt dig: mange af Subscriberterne ere faldne fra, og at jeg »forkortede vel meget«. 5

Herpaa har jeg nu ligefrem at svare: Naar man har 1200 Subscriber endnu, saa er det en uhyre Hob for vort lille Land; og ere desforuden 800 faldne fra, saa er det høist naturligt, og var næsten nødvendigt; da man jo vel kunde begribe hvor mange Udannede, Uvidende, Fattige, Uordenlige og Variable der maatte være blandt 10 disse. Man fandt det Nødvendigt, at have et Navn af nogen Betydenhed i Litteraturen til dette Foretagende; og jeg har Grund til at tro at ikke faae af de tilbageblevne 1200 have subscriberet paa det danske Meyers Universum fordi det bærer mit Navn; ligesom det vist ikke vil feile, at Mange falde fra, naar de høre at jeg falder fra. 15 – Selv med 700 Subscriber maatte man være vel tilfreds og kunde godt staae [sig] ved at give mig mit Honorar.

Hvad Forkortningerne angaaer, saa vil du og Herr Steen see, at det ikke er skeet for at gjøre mig Sagen lettere, men for at gjøre den bedre. Herr Meyers Værk har virkelig Fortienste; med Kundskab 20 og Talent behandler han sin Gienstand. Men der er en Strøm af vidtløftige Gientagelser og Rodomontader, som vist vilde skræmme Mange flere Subscriber bort. Visse Tirader hist og her, vare ogsaa i en Tone, som jeg ikke kunde laane mit Navn til. – Jeg har anvendt megen Flid paa min Oversættelse. Jeg har præsset det Van- 25 dige bort, og i mindre Rum, staaer det Samme, som i det Større. Herr Meyer vilde vist selv, hvis han havde renskrevet eller anden Gang skrevet sin Text sammentrængt og forkortet deri. Det har jeg nu gjort i den forkortede (danske) Reenskrivning. Derved har Herr Steen ogsaa vundet; da jeg har sparet ham endeel Papir og Trykker- 30

løn. Og troer han Subscribentere (de 800) ere faldne fra, fordi Texten ikke var vidtløftigere? Meget hvad der angaaer det Tydske har ikke heller Interesse for Danske. Men jeg trøster mig til at bevise, at ikke en eneste Ting af Vigtighed og sand Interesse i Originalen,
5 mangler i Oversættelsen.

Og saa haaber jeg da, at vi fortsætte Værket sammen i venlig Overenskomst. Skulde jeg miste dette Arbeide, saa maatte jeg tage meget feil, om ikke Udgiveren tabte meest derved, om han ogsaa kan faae en anden Oversætter for bedre Kiøb.

10 Men – som sagt – det er meget muligt, jeg fægter i Luften, og at Herr Steen, der er en indsigtfuld og forstandig Mand, selv fuldkommen vel indseer Forholdet. Kun hvis det behøves kan du vise ham dette Brev.

Din

15

A. Oehlenschläger.

1541. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 1 Marts 1838.

Min elskede Ven!

Det er skrækkeligt og skammeligt, at jeg ikke strax har svaret Dig paa Dit for mig saa smigrende Brev, der aander den broderligste
20 Velvillie – og som aabner mig smukke Syner i Fremtiden; Men Du maa dog heller ikke troe, at det var Utaknemmelighed og Glemsonhed, der holdt mig derfra. – Du yttretr nemlig i Dit Brev det Ønske, at faae Dine Tragødier oversatte paa Tydsk, (paa de danske Vilkaar). Denne Oversættelse har jeg selv Lyst til at giøre. Jeg vil i den
25 Anledning skrive til en tydsk Boghandler, og, hvis han kommer mig imøde, saa vil jeg med Hiertenslyst foretage Arbeidet, der interesserer mig paa to Maader: først for deres eiendommelige Værd, der-

næst fordi de ere Værker af een af mine ædleste bedste Venner. – Men see – nu er Ulykken at jeg endnu ikke selv har skrevet samme Boghandler til; og altsaa kan han ikke svare mig. – Det var derfor godt, at jeg fik Din liden Epistel med »Birger« for hvilken jeg takker Dig hierteligst. 5

Jeg skal, naar »Olaf den Hellige« er spillet og trykt sende Dig Bøgerne med et dansk og et fransk Brev til høie Vedkommende; og kan Du saa udrette noget i den Anledning, saa takker jeg Dig.

Det er ikke Forfængelighed at en Mand ønsker at staae i visse Forhold, der dog ogsaa har Indvirkning paa den store Hob; som 10 han lever og røres med.

Lev vel! og hils Din ædle Hustru og Marmier mange Gange
fra

Din tro Ven

A. Oehlenschläger. 15

1542. Til Josef Max.

Kopenhagen d: 3 März 1838.

Mein hochzuverehrender Herr!

Ich habe die 4 Bände mit den Lustspielen empfangen, und werde Ihnen bald die Verkürzungen wieder schicken. Was die neuere Schriften betrifft, so habe ich dieses zu antworten: dass Sie nicht die 20 kleineren Lustspiele wünschen – dagegen habe ich nichts einzuwenden; aber meine beste neuste Comödie »Der kleine Schauspieler« (»Schröder«) muss mitfolgen. Y r s a die eine Tragödie (ganz kurz) ist der letzte Theil des Gedichtes H e l g e und kann nicht davon getrennt werden. Die Romancen in Helge hat ein Freund von 25 mir Herr V o s s übersetzt – sehr gut; aber weil er mir sie ganz zu eigener Disposition gegeben, habe ich sie umarbeitet, überarbeitet und oft was ganz Neues gemacht, wo das Dänische sich nicht über-

tragen liess. Dieses Gedicht (eins von meinen Hauptwerken) muss unverstümmelt in die Sammlung aufgenommen werden. Die kleine Tragödie Yrsa würde sonst gar keine Wirkung machen. Die neueren Werken werden also seyn:

- 5 1) Sokrates, Tragödie in 5 Akten.
- 2) Olaf der Heilige, Tragödie in 5 Akten.
- 3) Helge, ein Helden-Gedicht (darin: Yrsa).
- 4) Baldur der Gute, mythologische Tragödie (in 2 Abtheilungen).
- 10 5) Der kleine Schauspieler, Lustspiel in 4 Akten.

Wenn wir nun dieses (wie in der alten Ausgabe) nach 27 Zeilen an der Seite rechnen, so wird das Alles kaum mehr als 43 Druckbogen ausmachen. Doch kann ich das nicht so genau sagen.

Olaf der Heilige ist noch nicht übersetzt, aber an diese Arbeit
15 werde ich mich machen, sobald wir einig sind.

Mit der Zahlung 2 Frddor Gold pr: Bogen (1000 Exemplare) bin ich zufrieden. Um aber etwas Bestimmtes zu wissen, so wünsche ich dass Sie mir die $1\frac{3}{4}$ Friedrichsdors sechs Monath nach dem Empfang des Manuscripts zahlen; und das Viertel
20 drauf wenn Sie 500 Exemplare verkauft haben. Das ist billig, weil ich doch jetzt nur 2, und nicht, wie sonst 3 Frddor in Honorar bekomme.

Wenn Sie nun mit diesem meinem letzten Vorschlage zufrieden sind, so bitte ich Sie mir einen Contract, wie den vorigen zu
25 senden, in dupplo, damit wir beide unsre Namen darauf zeichnen können, und Jeder sein Exemplar behalten. Die Sache ist von Wichtigkeit, weil sie ein bedeutendes Eigenthum betrifft, was einmal ein Erbtheil meiner Kinder werden soll. Auch, mein verehrungswürdiger Freund, wissen Sie, aus meinen vorigen Briefen,
30 dass ich nicht auf ungewisse Bedingungen eingehen kann; Sie ha-

ben selbst gesagt, dass meine Äusserungen in dieser Rücksicht billig und brav waren.

Noch einen Vorschlag habe ich, aber darauf wollen Sie vielleicht nicht eingehen. »Die F i s c h e r s t o c h t e r « in den bei Brockhaus herausgekommenen Morgenländischen Dichtungen, ist auch ein 5 Hauptwerk. Was sagen Sie dazu solches für 1 Frederichsdor pr. Bogen in die Sammlung aufzunehmen? Ich besitze jetzt wieder das Eigenthumsrecht dazu.

Mit grösster Hochachtung

Ihr ergebenster 10

A. Oehlenschläger.

P.S. Für die Bücher danke ich schönstens, bitte aber mir auch bald die gütigst versprochene T i e c k' sche Werke zuzustellen.

1544. Til Jos. Max.

Kopenhagen d: 24 März 1838.

Mein hochzuverehrender Herr. 15

Ich habe Ihren Brief von 14ten d.M. erhalten, und antworte gleich. - Wir sind also einig in folgende Pünkten.

1.) Sie haben das Recht wieder 1000 Exemplare meiner schon bei Ihnen herausgekommenen Schriften zu drucken, ohne Honorar. Wenn diese 1000 Exemplare verkauft sind, bin ich wieder der 20 Eigenthümer.

2.) Sie bekommen noch zu dieser Ausgabe folgende neue Schriften:

1.) Sokrates, Tragödie,

2.) Baldur der Gute, Tragödie, 25

3.) Olaf der Heilige, Tragödie.

4.) Helge, Romanzen und Tragödie.

5.) Den kleinen Schauspieler; Lustspiel.

Davon werden auch 1000 Exemplare gedruckt, und Sie bezahlen mir in Honorar 2 Friedrichsdor Gold: $\frac{3}{4}$ des Honorars gleich nach dem Drucke, ein $\frac{1}{4}$ wenn 500 Sie haben nach Ihrem letzten Briefe meinen Wunsch 500 statt 700 acceptirt Exemplare verkauft sind. Wenn die 1000 Exemplare verkauft sind, gehören die Schriften wieder mir.

3.) Noch bekommen Sie

10 1.) Die Fischerstochter, dramatisches Märchen und

2.) Die Drillingsbrüder in Danmask, (: wozu ich das völlige Eigenthumsrecht habe.)

Davon werden auch 1000 Exemplare gedruckt, und ich bekomme 1 Friedrichsdor pr: Bogen; $\frac{3}{4}$ gleich nach dem Drucke, $\frac{1}{4}$ wenn 500 Exemplare verkauft sind. Wenn die ganze Ausgabe von 1000 Exemplare verkauft sind, gehören die Schriften wieder mir.

4.) Ich bekomme 6 Freiexemplare und Tiecks bei Ihnen herausgekommene Schriften.

Noch habe ich Ihnen aber einen Vorschlag zu thun. Was sagen
20 Sie dazu wenn ich meinen Roman Die Insel im Südmeere in zwei Theilen umarbeite (: er ist jetzt in 4 Theilen) und wenn Sie mir dann auch 1 Friedrichsdor pr: Bogen für 1000 Exemplare bezahlen? Dieser Roman hat in Deutschland Beifall gefunden, und Menzel hat ihn, unter andern, sehr gerühmt.

25 Noch habe ich eine kleine Bedingung, die sie mir, lieber Freund, hoffentlich nicht abschlagen werden, dass Sie mir nehmlich nach dem Empfange der Manuscripte (: Olaf, der noch nicht übersetzt ist, ausgenommen) erlauben einen Wechsel auf Sie zu ziehen gross 200 Thlr sächsisch. Ich brauche in diesem Sommer etwas
30 von dem Gelde, und der Druck wird doch einige Monathe dauern.

Sobald Sie mir den Contract geschickt haben, w[erde] ich anfangen Olaf den Heiligen zu übersetzen. Das Stück ist in diesen Tagen mit grossem Beifall auf unserer Bühne aufgeführt worden.

Mit grösster Hochachtung Ihr
ergebenster Freund
A. Oehlenschläger.

5

1548. Til Josef Max.

Kopenhagen d: 21 April 1838.

Mein hochzuverehrender Freund!

Ich habe die Contracte bekommen, ich bin vollkommen damit zufrieden und danke Ihnen, dass Sie die Güte haben mir gleich 10 nach dem Drucke alles zu zahlen, auch dass ich den Wechsel, nach Empfang der Manuscripte, 40 Friedrichsdor Gold, auf Sie ziehen darf.

Ich habe schon drei Akten von »Olaf den Heiligen« übersetzt so dass ich bald mit den Manuscripten fertig werde. Diese sollen dann 15 nur von einem Deutschen durchgesehen werden; auch weiss ich, dass Sie mir einen sehr guten C o r r e c t o r verschaffen der keinen Danismen duldet, und im Nothsfall eine kleine Veränderung mit der Zeile machen konnte. Doch, hoffe ich, wird das nur sehr selten nöthig seyn. 20

Was nun die Inseln im Südmeere betrifft, so freut es mich sehr, dass Sie dieses Produkt so sehr lieben, es ist mir auch immer eine meiner liebster Dichtungen gewesen. Cotta'n bin ich was das Verlagsrecht betrifft, gar nicht hier mehr verpflichtet, als mit den Tragödien und Märchen und Erzählungen, die wir ja schon gedruckt 25 haben. Ich machte gar keinen Accord mit ihm, ich konnte also nichts von ihm verlangen, als er - (wie ich nicht zweifle) - eine

grosse neue Auflage von meinem Correggio veranstaltete, der in ganz Deutschland von allen Gebildeten gelesen ward. 10 Jahre hatte er das Stück vorher liegend im Pulte gehabt – und Palnatoke hatte er weggeschmissen, so dass erst das Manuscript nach mehreren
5 Jahren gefunden und gedruckt ward. – Meinerseits habe ich nun auch Erlaubniss das Buch in eine Gesamtausgabe heraus zu geben; und um so viel mehr, wenn ich es verkürze und abändere.

Was nun aber die Verkürzungen betrifft (ich habe das Werk wieder durchgesehen) so müssen wir uns doch hüten es knipfelhaft zu
10 machen, und gar zu viel abzuschneiden. Alle Ausschweifungen, und wo die Råsonnements etwas in ästhetische Abhandlungen hinauslaufen (: wie Sie selbst ganz richtig bemerkten) müssen wir weg-schneiden. Auch weitschweifige Redensarten; der Styl kann sehr verkürzt oft werden, wodurch wir viel Raum gewinnen. Begeben-
15 heiten, Characterzüge und das lebendige Colorit vieler Nebensachen, müssen wir aber behalten. Kurz: Sie müssen mir freie Hand darüber geben, und ich werde es gewiss gewissenvoll nach besten Kräften, wie mir Kunst und Geschmack biethen, ausführen. Und wohl möglich, dass es dann nicht mehr als zwei Bände (: wie die
20 stärksten unserer vorigen Ausgabe) ausmachen werde.

Haben Sie dann die Güte und senden Sie mir den fortgesetzten Con[tra]ct – so werde ich die Ehre haben Ihnen das Ganze mit meines Namens Unterschrift zu schicken.

Mit grösster Hochachtung Ihr ergebenster Freund

25

A. Oehlenschläger.

Die Tragödie *Yrsa in Helge* kann als letztes Theil des Ganzen nicht davon getrennt werden. Das ganze Gedicht muss dann wohl den Tragödien folgen. Ich werde, wenn ich das Manuscript schicke, weiter hievon sprechen.

1549. *Til Bernh. v. Beskow.*

Kjøbenhavn d: 1ste Mai 1838.

Min elskede Beskow!

Jeg sender Dig her Exemplarerne af min »Olaf« til Din Konge og Din Kronprinds med vedlagte Linier, som jeg beder Dig paa mine Vegne at overrække de høie Herskaber. Tillige følger et Exemplar til 5 Dig selv, og endnu eet, som jeg giver Dig fri Raadighed over at give til hvem Du synes, fra mig. Det skulde glæde mig, hvis »Torkel Knutsons« og »Birgers« Forfatter ret var tilfreds med min Olaf!

Dine Stykker, min elskede Ven! skal jeg ganske vist oversætte paa Tydsk; men i et Par Maaneder maa Du holde mig undskyldt. Max 10 i Breslau gjør et nyt Oplag af mine tydske Værker, der blive forøgede med en Deel ny Oversættelser, der næsten alle ere færdige, paa Olaf nær. I Sommer tænker jeg vist at oversætte Dine Stykker.

Om jeg i denne Tid var noget forstemt og uskikket til Arbeide, kiæreste Beskow! saa var det naturligt, – men jeg er Gud være lovet, 15 meget mindre grebet deraf end man skulde troe.

Marmier, som ingen Ro lod os have, uagtet alle mine Bønner og Forestillinger om Opsættelse, før han blev forlovet med min Datter, har nu – paa god fransk Viis – da han er skilt fra hende, og Rusen er gaaet over – faaet Samvittigheds Skrubler, over en gammel Mo- 20 der, der, som han troer, vilde tage sin Død over at han ægtede et luthersk Fruentimmer; – og paa denne Grund – samt for ikke at binde Marie til sin usikre, uvisse Fremtid – bryder han Forlovelsen, i det han overdynger hende med Lovtaler for sin Uskyld, Ynde og Fortræffelighed, og anlager sig selv. 25

Herved er nu ingenting videre at gjøre. Jeg gav ugieerne mit Samtykke, fordi jeg ikke godt kunde andet, – Jeg sagde ham i Forveien, alt hvad han nu bagefter siger sig selv; – den Tanke at skilles for Livstid fra min søde Maria, paa enkelte Besøg nær, var mig smertelig. Men jeg var altid venlig og forekommende imod ham, og yttre- 30

de ingen Uvillie. Derimod mærkede jeg tydeligt, kort efter Forbindelsen, at min Personlighed ikke ret smagte ham. Saa dadleværdig og uventet nu altsaa end hans Handling er, saa er jeg dog glad over – og min fornuftige Marie med, at hendes Skiæbne ikke er bundet
 5 til en Mand af en saa letsindig Character. Forresten veed jeg endnu, saa godt som før, at agte hans Talenter og Kundskaber, hvilke – især for en Franskmand – ere sieldne.

Lev nu vel, min elskede Beskow! Jeg kiender Dit Hierte, og veed, Du tager Deel i min Skiæbne; der, oprigtigtalt, gjerne imellem kun-
 10 'de være lidt blidere, uden at træde Billigheden for nær. Men naar jeg undtager min salig Charlottes Skiæbne, saa har Himlen dog altid frelst mig fra store Ulykker; og selv i denne sidste Hændelses Udfald erkender jeg en Frelse, fra Forsynet sendt.

Hils Din fortræffelige Hustru og alle Venner fra

15

Din trofaste

A. Oehlenschläger.

1551. Til Johan Dahl.

Kiøbenhavn d: 3 Mai 1838.

Min inderlig kiære Ven!

Jeg kan godt begribe, hvorfor De saa længe ikke har skrevet mig
 20 personlig til; De var forlegen og misfornøiet over, at Deres Forslag med Olaf den Hellige ikke var lykket, De vidste ikke ret, hvorledes De skulde bibringe mig det, og saa taug De stille. Men det skulde De ikke have gjort; thi De var jo aldeles uskyldig, og havde lagt den venskabeligste Hensigt for Dagen. Ogsaa Commissionen var
 25 uskyldig, thi dette Stykkes Opførelse gik langt over det norske Theaters Kræfter, og det havde jo været Synd at fordærve det. Det have gjort en slet Virkning, og det havde skadet Stykket; da det nu deri-

mod blev givet i sin Friskhed hos os, og gjorde stor Lykke. De 600 Rbl. tabte jeg rigtignok, men Herregud, det kunde ikke andet være.

Nu kunde jeg give Dem en detailleret Beskrivelse af Skuespillerne af Slaget ved Stiklestad, etc – dersom jeg ikke havde noget meget Vigtigere at tilskrive Dem. Men ogsaa hermed vil jeg fatte mig saa 5 kort som muligt, da det er en Sag som jeg og Mine ikke gierne dvæle ved, og som vi ville bestræbe os for, jo før jo heller at glemme.

De veed, at M a r m i e r blev forlovet med min Marie. Han lod os ingen Ro have før det skeete, uagtet jeg bad ham opsætte det til han kom igien fra Frankrig, havde raadført sig med sin Familie og 10 faaet en Ansættelse. – Nu pludselig, efter et Par Maaneders Fraværelse skriver han Maria et Brev til, fuldt af Berømmelse over hendes fortræffelige Egenskaber, men anklager sig selv, fortæller at han vilde lægge sin gamle Moder i Graven, hvis han ægtede en luthersk Pige – at han gyser ved at drage Maria ud af sin lykkelige Omgivning 15 i sit precaire, usikre Liv – og kort sagt: han bryder Forbindelsen med hende.

Et Par Dage var min søde Maria bedrøvet og vi deelte hendes Bedrøvelse, men da hun har lige saamegen Forstand, som Hierte indsaar hun snart hvor Lidet hun havde tabt i at miste en Elsker med 20 en saa letsindig Character, og jeg blev hierteglad over at beholde min Maria, da Tanken om at skilles fra hende altid havde været mig skrækkelig, men jeg troede at skyldte hende dette Offer, og Marmier havde indtaget mig med sine Talenter og sin Kiærlighed til nordisk Litteratur. 25

Den Ting er nu altsaa forbi, og om den er intet meer at sige. Jeg har skrevet Marmier de nødvendige Ord til desangaaende; alt hvad endnu behøves er, at de Breve som min Datter og han og jeg have skrevet til hverandre i dette Forhold, og de Smaating der havde præ- 30 tium affectionis bliver Enhver igien givne.

Vi tage os derfor den Frihed, kiæreste Dahl at sende Dem en Kasse med Dampskibet, hvori Alting er til Marmier; ligeledes bede vi Dem fra ham at modtage en slig Pakke, naar han kommer til Christiania for derfra at fortsætte sin nordiske Reise. Jeg sender til-
5 lige her et Par Linier til ham, som jeg beder Dem give ham naar han kommer; til Beviis paa at vi have givet Dem Fuldmagt til denne Modtagelse.

Endnu lægger jeg en Subscriptionsplan paa mine Lyst- og Syn-
gespil, som jeg beder Dem paategne og sende mig. Det var dog
10 Synd andet end at denne Fortsættelse skulde udkomme, og det vil meget beroe paa min Ven Dahls Subscription.

Dersom De vilde tillade mig om en Maanedes Tid at trække en Vexel paa Dem stor 200^r (jeg faaer vel Hambro til at gjøre det paa 3 Maaneder) saa vilde De meget styrke mig i denne Sommer. I det
15 mindste beder jeg om 150^r - De stod mig bi som mindre velhaven-
de, og vil heller ikke svigte mig nu, da jeg hører det Gud være lovet, gaar Dem meget godt. Med de kiærligste Hilsener fra alle Mine og med Venskabshilsen til alle kiære norske Venner forbliver jeg

Deres gamle Ven

A. Oehlenschläger.

20

NB: Den lille Pakke vi sendte Dem fra Maria til Marmier, beholder De naturligviis tilbage. Et Brev som Maria skrev ham til Christia-
nia Post^e restante udbede vi os igien ubrudt tilbage. Kunde De faae det fra Postdirectionen før Marmier kom, ved at vi-
25 se den disse Linier, saa var det endnu bedre. Hun skrev det før
Forlovelsen var hævet, og det vilde altsaa være høist ubehageligt, hvis han skulde læse det. Jeg troer det er forsegleet med et lille Sokra-
teshoved: dog veed jeg det ikke vist.

Endnu medfølger et Exemplar af Buchwalds: l'amant sans bas,

som han har sendt os til Marmier, og som jeg beder Dem give ham fra Buchwald, der meget ønsket at han snart skal faae det.

1554. Fra Marie Oehlenschläger.

Sorøe den 10de Juni[1838]

Sødeste Fader! Vi kom herud i Fredags i en temmelig stærk Regn og Kulde, og Blæsten hindrede mig i at holde Parapluien oppe læn- 5
ger end de to første Miil, saa jeg næsten drivvaad arriverede til Ros-
kilde, hvor en varm Frokost heldigviis ventede os, men som dog ikke
var i Stand til ganske at optøe de stakkels Passagere[rs] stivfrosne
Lemmer, det var især meget ynkeligt fat med Benene, som var gan-
ske uden Læ, de sidste Par Miil blev Veiret dog meget bedre, og da 10
vi havde drukket The, var Veiret fuldkomment klart og godt. Igaar
var det det guddommeligste Veir man kunde tænke sig og næsten
altfor varmt; her er saa yndigt ude med de lysegrønne Træer, jeg har
aldrig før været her uden om Efteraaret naar Alt er brunt, der er
rigtignok Forskjæl. Igaar kom Kammerherre Castenskjold her fra 15
Frederikslund med to unge Franskmænd som ønskede at gjøre
Hauch's Bekjendskab og see Byens Mærkværdigheder førend de
reiste til Byen for at assistere ved Feterne i Anledning af Storfyrsten.
Den ene var en Marquis d'Agen og den anden Mr de St Marci. De
spiste her om Middagen og vi vare med dem hos Ingemanns om 20
Aftenen. Ingemann lod ikke til at være stødt uagtet Du nok egentlig
ikke var saa meget venlig imod ham i Kjøbenhavn, han spurgte
meget til Dig og bad mig hilse Dig. Du kan ikke troe hvilken en yn-
kelig Figur han gjorde da han hverken forstaaer eller taler et eneste
fransk eller engelsk Ord og det var det eneste Herrerne kunde. 25
Hauch agerede en meget forlegen og forbløffet Tolk, og tilsidst op-
gav de ganske at gjøre sig forstaaelige for hinanden. Hauchs Sophie

gjorde mig meget sindrigt opmærksom paa at der var Franskmænd
hvergang jeg kom til Sorøe. Du maa da heller ikke troe at de ikke
selv talte om Marmier, hvorfor jeg uafledelig vimsede fra den ene
Stue til den anden, og Ulykken var at de vare til den Grad velop-
5 dragne at de reiste dem og lukkede Døren op for en, h v e r gang
man reiste sig for at gaa ud; endelig fik de at vide hvem jeg var, og
da faldt der en betydelig Steen fra mit Hjerte. De vilde reise i Mor-
ges jeg veed ikke om de kom afsted; de besøge Dig vist naar de komme;
Marquien er et uhyre rart og beskedent lille Menneske, som
10 har rejst næsten hele Europa igjennem. -

Gud give det maatte være godt varmt Veir ogsaa i Kjøbenhavn,
at Du snart maatte blive af med Din kjedsommelige Podagra, saa
Du kunde komme ud og nyde et Par Dage den yndige Natur her-
ude, her er saa mange deilige Spadseretoure omkring Sorøe og
15 Hauchs kjøre tidt ud. Du kan ikke troe hvor den lille Adam er deilig
og sød jeg har aldrig i mit Liv seet saadant et Barn, vi ere allerede
de bedste Venner. - Renna er overmaade sød imod mig og vi have
det yndigste lille Værelse sammen. Hauch [har] været gyselig for-
falden til le Roy han [laa] i Fredags og idag (Søndag) ligger han al-
20 le[rede] og har Brækmiddel inde, bare han ikke overdriver det. Jeg
er meget bedrøvet over at jeg reent har glemmt at tage nogle Noder
herud da jeg næsten slet ikke kan profitere af det udmærkede In-
strument uden dem, og Renna næsten ingen eier. Vilde Du bede
Moder hvis hun kunde, at sende mig et Par Node Bøger naar en
25 Bondemand kommer ind for at hente Kasserne med Hauchs Bøger.
Søde lille Fader gid Du snart vilde komme, jeg længes altid efter
Dig, vi skulde vist moere os sammen. Hils Moder tusinde Gange
tillige med Lotte og Johannes og William, og spørg dem om ingen
af dem skulde vilde skrive mig et Par Linier til. Adieu, søde Fader!
30 tænk lidt paa Din

Marie

1556. Fra Carolinska Akademien.

Lund den 14 Junii 1838.

Till

Herr Professorn och Riddaren Adam Oelenschläger!

Carolinska Akademien firar den 23 Junii en af sina högtider, den glada ungdomsfest, då åt Fyrationio af detta Läroverks Alumni La- 5 gerkransen utdelas vid den Philosophiæ Doctors promotion, som kommer att anställas. Universitetets och Ungdomens ädla gynnare och vänner har tacksamheten räknat för ett nöje att få inbjuda, och den önskar, som är naturlig att samla allt, som skänker glans åt dagen och åt Akademien, förenar sig med uttrycket af ungdomens 10 vördnad för stora namn. Få äro de ryktbarheter, vid hvilka en så hög beundran fäster sig, och åt hvilka en varmare tillgifvenhet hem bäres, än den som egnas åt namnet A d a m O e l e n s c h l ä g e r . En odödlig diktar-genius gaf lif år magiskt rika skapelser, skönare än ungdomens djerfvaste förhoppningar; en fantasiens 15 verld, som Nordens forntid befolkade med Sagans hjälteminnen, och för hvilken österlandet afslöjat sina under. I denna verld väcktes skönhetssinnet och känslan för en gemensam forntid. I Konstens rike är det sköna en gemensam egendom, och diktens Furstar tillhöra alla tider, alla länder. Den som tillhöre hela Norden, kan ej vara 20 främmande för en Svensk ungdom. Då vi derföre vördnadsfullt utbedja oss, att bland dagens prydnader vid Promotionen den 23 Junii innevarande år få räkna Herr Professor O e l e n s c h l ä g e r , finna vi endast en ursäkt för vår djerfhet i vår tillit till hvad en Svensk Skald har yttrat, att »Diktaren är ungdomens vän«. 25

Den ena förhoppningen räcker den andra handen. Herr Biskop T e g n é r är äfven inbjuden till denna högtid, och ehuru hans svar ännu ej hunnit anlända så lofva vi oss likväl allt af den kärlek han alltid hyst till det Universitet, som han med sitt snille så länge förskönat. På utsigten att se honom i Lund vid promotionen 1838 30

grunda vi hoppet, att äfven den Carolinska Akademien bland sina gästvännor vid detta tillfälle får räkna Herr Professorn och Riddaren Adam Oehlenschläger.

Ebbe Sam. Bring,
Constituerad Promotor.

5

1558. Til Marie Oehlenschläger.

Kiøbenhavn d: 22 Juni 1838.

Mit sødeste Maria-Noer!

Jeg sender Dig idag kun – Ord,

Jeg sender Dig kun Digertonen!

10 Personlig seer Du ei Personen.

Hos Podagra'en end i Kost

Jeg tør ei age med en Post,

Skjøndt ikke der jeg Been skal bruge.

Men vove mig i denne Uge

15 I Storm og Regnen ud paa Landet,

Er fast saa misligt, som i Vandet.

Den diævels Podagra saa kiær

Har faaet mine stakkels Tæer,

Den vil dem troløs ei forlade.

20 En saadan Troskab bør man hade!

Hvad Pinen angaaer – det er sandt,

Jeg næsten intet til den fandt

Jeg Thee og Vand med Viin kan drikke,

Mig Appetiten mangler ikke.

25 Og for at blive rigtig frisk

Ei spiser jeg nu ene Fisk

Men Lammekiød og Fricandeau

Saa jeg, hvad dette angaaer, jo
Har ei mig meget at beklage.
Men jeg endnu maa altid age,
Hvor Veien falder over Steen,
Formedelst dette hovne Been
Det er paa Jorden kun i Haver,
At jeg med Sikkerheden travet
Men kom jeg nu til Sorø ud,
Og skulde først forbi en Stud,
Paa lang og kantet Brosteensgade,
Saa kom jeg visselig tilskade.
Undskyld mig altsaa nu hos Hauchs.
Det var min Feil, jeg gik til Rauchs;
/: Jeg veed det nok, at Knirsch er Manden,
Den Vært, som afløst har den Anden - :/
Det var min Feil - forstaae mig ret
At did jeg vandred til Qvartet.
Musiken vel var saare god;
Dog sved det til min svage Fod.
Jeg lever dog vel snart den Dag,
At Foden ei er mere svag.
Men min Prindsesses Fødselsdag
Maa være rigtig bragt tilende,
Før ud til Sorøe jeg kan rende.
Du reiser hører jeg omkring
Som den der fattes ingenting.
Gud være lovet! Moer Dig godt
Men vogt Dig dog hvor der er vaadt!
Jeg veed, man ynder Dig, som Giæsten;
Men fald for alting ei af Hesten!

- Og tag fra Møen, om, nok saa lidt,
 Mig med, mit Barn, et Stykke Kridt,
 At ogsaa - efter m i n Forstand -
 Guds Almagt jeg beundre kan.
- 5 Det Store pleier jeg at faae
 Sædvanlig tildeelt i det Smaa;
 I Phantasien, til min Gammen,
 Jeg sætter mig det siden sammen.
 Saaledes skrev jeg Hakon ud,
- 10 og saadan den n e s t o r e K n u d
 Hvor af jeg alt en Akt har færdig,
 Som, haaber jeg, er Knuden værdig.
 Og som jeg læser Eder for
 I Sorøe, naar vi feire vor
- 15 Fornøielige Sammenkomst,
 Med Jordbær og med Rosenblomst.
 Farvel mit Barn! Dig vel bekommer
 Den yndige, den skønne S o m m e r .
 (: E i P r æ s t e n ; han er ikke skøn
- 20 Skjønndt Tanden er ham evig grøn :)
 Om Aftenen jeg Dig ei seer
 I Stuen hos mig, ved Claveer,
 Men da, mit søde Barn, jeg veed
 Du svømmer i Fornøilighed
- 25 Saa svømmer jeg, i Tanker, hist
 Med Dig, endskiønndt en Podagrist
 Som selv maaskee endog i Drømme
 Sig burde vogte for at svømme
 Især naar han ei svømme kan.
- 30 Hils Renna, hendes gode Mand!

De kiære Børn ei Hilsen savne
Fornemmelig min lille Navne.
En Hilsen, som Du kunde vent'en
Fra Candidaten og Studenten
Jeg sender Dig, og saa endda
En ditto til fra Din Mama.

5

Din altid elskende Papa
A. Oehlenschläger.

1559. *Fra Marie Oehlenschläger.*

Sorøe den 24 Juni 1838.

Min sødeste kjæreste Fader!

10

Tusind Tak for dit søde Brev, som jeg modtog idag - paa Sengen, jeg blev meget vred over at blive vækket da jeg endnu ikke er cureret for min Sovelyst, men da jeg saa det var et Brev fra Dig var jeg slet ikke søvnig mere. Du taler slet ikke om hvornaar Du kommer og derfor troe vi bestandig at der ikke bliver Noget af naar det kommer til Stykket, man har fortalt mig at den franske Skuespillertroupe fra i Forfior nu igjen er i Kjøbenhavn og naar de først begynde at spille vil Du vist neppe kunde løsrive Dig fra Kjøbenhavn, desuden er Storfyrsten der jo for Øieblikket og saa deeltager Du dog vist i nogle Feter. Hauch haaber dog endnu og glæder sig uhyre til at høre Dig 20 læse hvad Du har skreven af Knud den store som jeg slet ikke vidste, Du havde begyndt paa. Jeg troer neppe der bliver af at feire Sommeren med Jordbær og Roser thi det vil vist vare længe inden de kommer paa Grund af det kolde Veir, som det dog for det Meeste er. Jeg vedbliver at more mig fortreffeligt herude hvilket vel intet 25 Under er da jeg bestandig er paa Toure saavel til Fods som til Vogns. Jeg har destoværre ikke redet uden den ene Gang, men jeg gjør mig

Umage for at faae en Hest tillaans igjen, jeg slaaer den ene Plade efter den Anden. Af Moders Brev vil Du høre vore Avanturer paa Mønstouren. Jeg troer næsten aldrig jeg har moret mig nogensinde saa godt som i de 4 Dage –

5 Igaar vare vi ude paa en Tour med hele Academiet. 25 Vogne fulde af Sorøeanere vi vare paa Næsbyholm, som nu tilhører en riig Mand Rønnenkamp, som har istandsat det med en udmærket Smag vi va[re] inde og saa flere Værelser som vare henrivende yndige – Uagtet Veiret var deiligt moerede vi os dog ikke synderligt da
10 vi maatte gjøre Tourene paa Commando og i en saadan Flok af Menesker som man kun ærgrede sig over. Den sidste Klintetour havde rigtignok noget mere frit og romantisk ved sig! til Slutning blev det dog lidt bedre, og da vi om Aftenen havde leget Tagfat med Academiets Elever Studenter og Adjunkter og faaet tilbørlige Slag paa
15 Ryggen kjørte vi temmelig muntre og veltilfredse hjem. Idag har jeg gaaet med Renna en deilig Tour nede ved Thule Søe i den yndigste Skov man kan tænke sig, men den var Skyld i at jeg kom for sildigt hjem for at skrive saa længe som jeg gjerne vilde. Du maa endelig nu bestemme naar Du kommer for at jeg kan gaae og glæde mig
20 dertil og tælle Dagene, jeg længes saa usigeligt meget efter Dig og efter Moder og Brødre. Vil Du sige Moder at jeg snart maa ligge i Sengen af Mangel paa Klæder da Mønstouren gjorde et saa betydeligt Indhuk i mit Undertøis Mangfoldighed. For at kunde komme med paa Touren igaar maatte jeg farve min blaae Hat ligesom
25 den var i blaae Draaber, og hun blev deilig Madam. Siig os hvad Du mener om Touren til Nysøe der er usigeligt deiligt. Folkene mageløse elskværdige imod En og en stor Behagelighed med alt dette er man fuldkommen ugenert og sin egen Herre. Hauch og Renna have megen Lyst og egenlig kan De ikke godt være bekjendt Andet end
30 at komme da de have bedet saa uafladeligt. Beed Moder om ende-

ligt at give Dig min Kjole af Mousseline de laine med naar Du kommer.

Hils Moder tusinde Gange fra mig og siig hende jeg glæder mig uhyre til snart at skulle see hende igjen. Hils Lotte og tak hende for hendes søde kjære Brev jeg skriver til hende saa [snart] jeg kan, 5 idag er det bleven[n] for [sent], ligeledes bedes undskyldt h[os] de søde Reinhardttske Unger.

Candidaten og Studenten længes jeg meget efter og ønsker mange Gange om Dagen at jeg havde dem hos mig —

Vær ikke vred paa mig Du søde Fader for mit Nonsens, jeg kan 10 umulig skrive Breve om ogsaa jeg skulde have hvert Bogstav betalt i dyre Domme. Snart haaber jeg at den kjedsommelige Podagra ganske absenterer sig og at Du kan komme herud til

Din Marie.

Renna og Hauch bede hilse tusinde Gange.

15

1560. Til Ludvig Phister.

d: 29 Juni 1838.

Kiæreste Phister!

»Et Menneske er kun et Menneske, og selv den største Helt er ikke meer«, siger Palnatoke. Naar H a n kunde sige det, en Mand der stiftede den Jornsborgske Republik, hvad maa da ikke hans 20 langtstvægere Digter!

»Jeg er et Menneske!« sagde sal: Ibsen engang, da han kom for silde paa Prøven, og var fuld. Naar H a n kunde sige sligt i d e n Forfatning, hvad maa jeg da ikke sige, som er ædru?

Med denne Indledning troer jeg nu tilstrækkeligt at have bevist 25 min Menneskelighed.

Som saadant Menneske, og NB: som Podagrist, s t o d jeg paa Ballet hos Prindsens i Aftes i næsten 5 Klokketimer; som saadant Menneske, skal jeg paa Søndag Aften staae igien (: ikke til Confirmation, ikke i Lære, men til Ære) hos Baron Nikolaj. Som 5 saadant Menneske skal jeg paa Tirsdag Morgen sætte mig paa Dagvognen, og i brændende Solskin kiøre ti Mile til Sorøe.

Hvor kan jeg nu holde det Altsammen ud, hvis ikke Phister viser mig den Menneskegodhed at undskylde mig, hvis jeg, efter Løfte ikke kommer til Dyrehaugen, til lille søde Sophie, til Ham, til Belle-
10 vue paa Mandag?

Om det er Haandværksfolkene, saa have de jo en Frimandag. Ere Poeterne ikke ogsaa en Slags Haandværksfolk.

Men De slipper ikke saa let! Inviteret har De mig, et Middagsmaaltid har De lovet mig, og det giver jeg paa ingen Maade Slip
15 paa. Men for at faae bedre Appetit, saa vil jeg bie til jeg kommer fra Sorøe.

Jeg venter af Deres Godhed og Mennskelighed (da De jo ogsaa er et Menneske) at De gierne giver mig Respit saa længe.

Men Barnet skal ikke have Skade deraf, det skal ikke gaae ud over
20 det uskyldige Barn, hun maae ikke blive solbrændt; og derfor beder jeg ydmygt at De vil presentere hende med følgende lille Parasol fra hendes altidkiære Bestefader, og fra

Deres Ven

A. Oehlenschläger

1561. *Fra Vassili Andreevitch Joukovsky.*

2 Juillet [1838]

Demain j'aurai le plaisir de vous voir chez vous mon cher Barde; ne vous donner pas le peine de venir chez moi, vous ne me trouverez pas. Aujourd'hui depuis le matin jusqu'au soir je suis en course. Je me suis levé à six heures et je ne suis revenu à la maison que vers 5
1^r heure. À 2 heures je pars pour Roskilde et probablement il ne me sera possible de me retrouver à Kopenhague qu'après minuit. Tout cela m'empêche de venir vous voir aujourd'hui. À demain donc, dans la matinée

Tout à vous 10
Joukovsky.

1562. *Til Josef Max.*

Kopenhagen d. 3 Juli 1838.

Mein hochzuverehrender Freund!

Ich bin jetzt fertig mit der grossen und wahrlich ziemlich ansträngender Arbeit, und sende Ihnen nächsten Freitag mit dem Paket- 15
poste über Hamborg: 1) Baldur, 2) Helge, 3) Sokrates, 4) Olaf den Heiligen, 5) Der kleine Schauspieler. Dann verkürzt: Die Lust- und Singspiele, samt den ganzen Roman: Die Insel im Südmeer. Noch: eine ziemlich grosse V o r r e d e , zu der neuen Ausgabe, worin ich suche den Leser auf den richtigen Gesichtspunkt meiner Werke zu 20
bringen. Es wäre gut, wenn man di[e]se Vorrede in den litterarischen Unterhaltungsblättern drucken lassen könnte, wenn das Werk erscheint. Das würde uns vielleicht vor diesem oder jenem hassenden und anonymen Feind hüten, der Lust haben könnte, das Werk niederzureissen. Schön und nützlich wäre es, wenn Sie diesen 25
oder jenen Ehrenmann dazu bewegen könnten, ein gutes und bedeutendes Wort über das Werk zu sagen, ehe wieder ein armer

Schmierer in seiner Anonymität verschantzt Koth danach wirft.

Ich habe mich alle mögliche Mühe gegeben die Werke in so gutem correkten und wohlklingenden Deutsch zu bringen, wie als möglich. Ich habe sie öfter mit trefflichen Deutschen durchgelesen, 5 daher die viele Veränderungen, die aber alle so deutlich sind, dass ein guter Sätzer und Corrector kein Wort verfehlen wird. Die Romanzen in Helge sind schon einmal von mir durcharbeitet und reingeschrieben, dies ist zum zweiten Male.

Die Contracte habe ich unterschrieben, und Ihre Exemplare folgen 10 mit den Manuscripten. Ich habe nur, was den Druck betrifft 28 Zeilen pr. Seite zugesetzt, weil das vergessen war, doch auch bestimmt seyn muss, und 28 Zeilen schon sehr viel ist, und nicht mehr seyn kann, wenn der Bogen nicht gar zu viel verschlingen sollte.

Dann habe ich, unserer letzten Abrede gemäss, wo von den In- 15 seln im Südmeere gesprochen wird, den Zusatz von den »möglichen« zwei Theilen ausgetrichen. Sie werden sehen, dass ich den Roman s t a r k unter der Scheere gehabt; mich aber wohl gehütet gar zu viel wegzuschneiden, welches das selbe gewesen wäre, als das Buch zu verderben. Ihrem gütigen Versprechen gemäss habe ich 20 nun auch einen Wechsel 40 Fredrichsdor Gold, drei Wochen Sicht, auf Sie gezogen. Das Paket wird dann angekommen seyn – und ich brauche das Geld gleich.

Nun fangen Sie recht bald und schnell den Druck an, edler Freund! und wenn der Druck fertig ist bekomme ich mein Honorar 25 ganz.

Jetzt haben Sie A l l e s von mir, ausser die drei Stücke die bei Campe herauskamen. Um zwei Jahren sind sie wieder mein Eigenthum, und die gute C a m p i n n würde mir vielleicht erlauben, gleich davon Gebrauch zu machen, wenn ich sie darum bäte; –

doch – das ist ja auch gut dass eine Zulage in der möglich folgende Ausgabe kommen kann.

Leben Sie jetzt wohl bester Freund!

Ihr
 ergebenster
 A. Oehlenschläger. 5

1564. *Fra Hofmarskallatet.*

Kjøbenhavn d. 7de Juli 1838.

Efterat Etatsraad Schönberg har forelæst mig det Brev, Deres 10
 Velbaarenhed har tilskrevet ham, og hvori De har yttret Ønsket om,
 at et Værelse, til at sove i, paa Frederiksberg Slot maatte blive ind-
 rømmet Dem i Sommer, saalænge Deres Majestæter ikke der resi-
 dere, har jeg gjordt mig en sand Fornøjelse af, at foredrage Hans
 Majestæt Kongen dette Deres Ønske, og er det mig særdeles beha- 15
 geligt herved at tilmælde Dem, at Hans Majestæt Kongen dertil har
 meddeelt allernaadigst Tilladelse.

Fornøden Ordre har jeg i den Anledning tillagt Slotsforvalter
 Bonsach, til hvem Deres Velbaarenhed ville have den Godhed des-
 angaaende at henvende Dem, og beder jeg Dem tillige at modtage 20
 mine bedste Ønsker for Deres hurtige og fuldkomne Helbredelse.

Haxthausen.

1565. Til Ove Christian v. Haxthausen.

Frederiksberg d: 10 Juli 1838.

Efter at have tilbragt den første Dag, som i et Paradis paa Frederiksberg Slot – hvor jeg hensov den søde Barndom, – hvor jeg i fyrgetyve Aar var hiemme, – til Gubben døde, – er min første Tanke, efter en her tilbragt Nat, at takke Dem, min ædle Velynder, for den store Godhed De har beviist mig, i det jeg tillige beder Dem om en Godhed mere, nemlig at frembære min allerunderdanigste Taksigelse til Hans Majestæt Kongen for beviste store Naade.

10 Sandelig! der kunde ikke let hændes mig noget behageligere. Jeg stakkels Poet, der i 38 Aar kun en enestegang har tilbragt Sommeren paa Landet, herude, – skal nu nyde en saadan Sommer igien! Mig synes alt at de sidste Rester af Podagraen forsvinder. Jeg veed, den giæster ogsaa Deres Høivelbaarenhed; Gud give, at det ikke

15 maa skee i stærkere Anfald end jeg lider af mine skøndt den iaar har været meget egensindig.

Modtag, ædle Mand, endnu engang min inderligste Tak.

Med dyb Høiagtelse

Deres ærbødigste

A. Oehlenschläger.

20

1567. Til Marie Oehlenschläger.

Frederiksberg d: 11 Juli 1838.

Min søde Marie!

Jeg skriver Dig disse Linier til, for at bede Dig komme snart hjem, da jeg ikke godt længer kan undvære Dig, og jeg seer ogsaa

25 af Dit Brev, at Du længes efter mig. Dette glæder mig meget, da jeg veed, Du har det saa fortræffeligt og morsomt hos vore ædle Venner, der giøre Alt for at glæde og more Dig. Det har usigelig bedrøvet mig, at den gode Hauch kom saaledes tilskade, men Gud skee Lov,

det er jo ikke farligt, og Helbredelsen gaaer med raske Skridt fremad. – Med min Podagra er det gaaet grumme langsomt. Den er af en besynderlig Natur, jeg har næsten ingen Smerter havt; men derimod en Ømfindtlighed, der gjorde, at Hovenheden i Taaen ved enhver anstrænget Bevægelse, kom igien. Min Reise til Kronborg 5 med den gamle herlige Statsraad Jonkovsky bidrog da ogsaa noget; og derfor var det mig umuligt at komme til mine kiære Venner og Dig i Sorøe. Jonkovsky fik mig til at sende Storfyrsten et Exemplar af mine tyske Skrifter, og derfor fik jeg en Brillantring, som jeg skal vise Dig naar Du kommer hiem. Den er just ikke af stor Værdi (100 10 Rd maaskee) men Jonkovsky bragte mig den paa en saa elskværdig Maade, at det forøgede dens Værdie.

Nu skal jeg fortælle Dig noget, som vist vil fornøie Dig! Jeg blev kied af og fortvivlet over, at skulle humpe i Heden paa Brostenene – og fik det Indfald at skrive Schönberg til, om han ikke troede jeg 15 kunde faae Lov til at sove i Sommer paa et Værelse paa Frederiksborgslot! Jeg fik et meget smigrende Brev fra Overhofmarskal Haxthausen, at Hans Majestæt havde tilladt det; – og tænk Dig Marie, nu har jeg to herlige Værelser, et Tienerkammer til Henrik – og – et nydeligt Værelse ved Siden af venter Dig og Betty 20 R e i n h a r d t , for at I skal boe hos mig i Sommer.

Skjøndt Du nu altsaa har det fortræffeligt hos de velsignede Hauchs, faaer Du det ogsaa godt, naar Du kommer hiem; og derfor maa William hente Dig jo før jo heller. Thi det er mig, uagtet al 25 Herlighed, saa eensomt herude, uden Dig.

Lev vel min Søde Pige. To Akter af Knud den Store vente Dig ogsaa fix og færdige, og jeg gaaer med den 3^{die} i Hovedet.

Hils mine herlige Venner! Tak dem for al deres Godhed, for at de ogsaa vilde have mig derud; men skynd Dig saa at komme til

Din elskende Fader 30
A. Oehlenschläger.

1570. Fra William Oehlenschläger.

Storehedinge d: 4de Aug: 1838.

Kjæreste Fader!

Jeg vilde sidste Postdag skrive Eder til, for at sige at jeg ikke kom til den bestemte Tid hjem, men jeg blev forsinket dermed; jeg var
5 noget ængstelig over, at I maaskee skulde blive bange, men af Moders Brev til mig maa jeg antage, at I ikke ventede mig saa bestemt. Jeg kommer hjem paa Mandagaften; da Kammerjunker Bülow har været saa god at bede mig blive saa længe, har jeg ikke vildet sige
10 nei til hans Godhed. Jeg opholder mig her hos en meget behagelig Familie, hos hvem jeg tilbringer mange muntre Dage. Forleden Dag gjorde vi en nydelig Tour til Vemmeltofte, der ligger ved Havet, omgivet af den herligste Bøgeskov. Vi have været paa Stevns Klint hos en Captain Jürgensen, der har Opsyn med Fyret paa Klinten, ligeledes vare vi ved Høierup Kirke. Tæt derved ligger det lille Krat,
15 hvorom Sagnet gaaer, at Elverkongen og Elverpigerne boe. Kirken ligger ligeved Klinten, saa at den truer hvert Øieblik med at styrte ned i Havet, hvorfor der ogsaa er det Sagn, at den hver Nytaarsnat flyttes et Hanefied længere ind mod Landet. Her i Byen er Provst Birch, Onkel Carls gamle Ven, Præst. Der var forleden Aften Selskab hos ham, hvor vi dandsede. Hans Kone, en Steddatter af Confessionarius Liebenberg, fortalte mig, at Du som ungt Menneske havde sjunget for hende af Herman von Unna istedetfor »hør vore Sukke og brændende Bønner«, hør vort Sukker og brændte Bønner. Jeg var i Søndags her i Kirke og hørte Provsten præke meget godt.
25 Det er en smuk Kirke med Orgel og en Altertavle af Lund, med en deilig forgyldt Ramme, Alteret har alene kostet 1000 Rbd. Ligesom jeg gaaer i Kirke, saaledes gaaer jeg ogsaa paa Thinget. Jeg har været 3 Gange tilstede og interesseret mig ved at see paa Bønderne. Det, der gaaer dem meest til Hjertet, det er Penge, naar de indgaaer
30 Forlig om en eller anden Pengefordring og skal skrive under i

Thingbogen, saa har jeg seet dem ryste over hele Legemet, og Aarene svulme op i Hovedet paa dem, derimod bryder de dem ikke saameget om en Smule Vand og Brød for et Tÿverie. Her bliver bygget et smukt Raadhuus, hvortil Koch her gjort Tegningen, naar det bliver færdigt, skal den indvies af Kammerjunkeren ved et Bal. Vi 5 havde forleden Middagsselskab. Kammerjunker Scavenius med Frue, Provsten og hans Familie etc. vare her. Scavenius er meget ilde afholdt her i Egnen. Han er saa uforskammet stolt og gjerrig. Uagtet han har et herligt Bibliothek kan f.Ex. Kammerj: Bülow ikke faae en Bog at laane af ham. Igaar gjorde vi en deilig Tour til en 10 Bøgeskov, der ligger i Nærheden af Giorslew. Vi vare 6 Vogne ifølge, næsten hele Storehedinge Byes Gentlemanns. Kammerj: Bülow havde sendt nogle Musikantere forud, som modtog os i Skoven med blæsende Instrumenter. Vi spadserede efter at have drukket Thee, om i Skoven ved Havet, hvor man tydelig kunde see Kiøbenhavn, Kiøge etc. Dernæst kiørte vi til et Bondehuus i Skoven, hvor vi dandsede til silde om Aftenen. Vi have altid godt Veier paa vore Toure, men naar vi ere hjemme regner det for det meste, men saa more vi os med at læse, saaledes er din Rolf Krake bleven forelæst. Uagtet Du saaledes seer, søde Fader, at jeg morer mig godt herude, 20 saa længes jeg dog ofte inderlig efter Eder, jeg vilde saa gjerne vide lidt om Johannes's Reise. Det glæder mig at Du allerede er inde i 5^e Act af Dit Stykke, naar jeg kommer hjem kan jeg vel faae det hele at høre. Jeg havde haabet, at Marie skulde skrive mig til, men hun holder ikke saameget af mig som jeg holder af hende. Tak Mo- 25 der tusinde Gange for hendes Brev, jeg fik det op paa Sengen tidlig om Morgen og jeg blev saa glad over at høre noget hjemme fra, saa at jeg blev ved at læse det den ene Gang efter den anden. Vi drak Moders Skaal paa hendes Fødselsdag. Fru Birch, der kjender Moder fra Rahbecks har bedet mig hilse hende saa mange Gange. 30

Jeg hører med Bedrøvelse, kjære Fader, at Din Fod igjen har været lidt daarlig, gid Du blot ret snart maa være fuldkommen cureret. Farvel, kjære Fader, hils Moder, Marie og alle mine Venner fra mig. Paa Mandag seer du igjen

5

Din William.

1572. Til Carl XIV Johan.

[før 29/8 1838]

Sire!

J'ose très humblement offrir à Votre Majesté ma dernière tragédie: Olaf le Saint, comme un foible témoignage de la profonde reconnaissance que je Lui conserve, pour les marques honorables des gracieuses bontés, dont Elle a daigné me favoriser.

Ayant été, dès mon adolescence – durant une série d'an de là de 30 ans, le Poète aussi bien de la Norvège que de Danemarc, il ne sauroit qu'être tout naturel, que je presente au Roi de Norvège, que je vénère en outre comme mon auguste bienfaiteur et protecteur, un drame, qui rapelle une des plus belles époques de l'histoire Norvégienne: l'introduction de la foi chrétienne, par un pieux héros royal.

Je m'estimerois infiniment heureux, si mon ouvrage, pour avoir en quelque sorte répondu à son sujet, pouvoit être honoré des suffrages indulgens de Notre Majesté, et si Elle daignoit en agréer l'hommage avec la même haute bienveillance, dont j'ai déjà recueilli des preuves, d'autant plus inappréciables, que les sentimens qui

m'animent pour Elle sont ceux de respect aussi profond que motivé,
avec lesquels je serai à jamais

Sire
de Votre Majesté
le tréshumble et très 5
obeissant serviteur
Adam Oehlenschläger.

1573. *Fra Karl XIV Johan.*

Stockholm le 29 Aout 1838.

Monsieur le Professeur Oehlenschläger.

Monsieur de Beskow m'a remis Votre dernière tragédie, accom- 10
pagnée de la lettre que Vous m'avez adressée. En prenant pour sujet
une des plus belles époques de l'histoire Norvégienne, l'introduc-
tion de la foi chrétienne par St Olof, Vous avez rendu hom-
mage au zèle religieux de ce héros chrétien. Vous avez acquis de
nouveaux droits à ma reconnaissance et à celle de la nation Norvé- 15
gienne, en m'offrant cette nouvelle production de Votre génie, et je
saisis avec plaisir cette occasion de Vous l'exprimer. En Vous invi-
tant à continuer d'enrichir la littérature Scandinave par Vos utiles
travaux je Vous renouvelle l'assurance des sentimens avec lesquels
je suis 20

Votre bien affectionné
Charles Jean.

1574. Til Torkel Baden.

Frederiksberg d: 25 Septbr. 1838.

Høistærede Herr Professor.

Jeg opdager idag imellem mine Papirer et Brev fra Adjunkt Sneedorff-Birch, som han (med Skam at tale om) alt har sendt mig for 1 1/2 Maaned siden, og som jeg har ladet ligge, fordi han bad mig anbefale sit Arbeide, som jeg ikke kiender, og altsaa ikke kan give nogen Dom om. Jeg vil nu ikke forhale Tingen fra min Side, og sender Dem derfor hans Ansøgning til Selskabet, at den kan gaae ud fra Dem som Selskabets Secretair paa den sædvanlige Maade. Han skriver, at Samfundet for den danske Litteraturs Fremme har tegner sig for 100 Expl. Mig synes dog, vi burde have en *P r ø v e* først, førend vi understøtte dette Foretagende.

Deres ærbødigst hengivne

A. Oehlenschläger.

15 1575. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 25 Septb. 1838.

Min elskede Beskow!

Jeg behøver vist ikke at beskrive Dig, hvor dybt jeg følte mig smigret og hædret ved Hans Majestæts naadigste Skrivelse. Det passer sig jo ikke, at jeg svarer derpaa; men jeg beder Dig ved Leilighed at formælde min allerunderdanigste Taksigelse. Den Anmærkning, Du gjør ved denne Leilighed, har ogsaa glædet mig.

Hvad Du fortæller om Dit Huus, gjør mig ondt for Ruderne; men det blev, som Du siger, jo ikke mange der gik i Løbet. Forresten kan Du sige, som Fichte, da Studenterne engang slog nogle af hans Ruder ind, fordi han havde ivret mod deres Ordner: »Meine Herrn! Sie haben gestern meine Fenster eingeschlagen, aber ein

Steinwurf ist ein sehr schlechtes Argument«. Hvorpaa han ganske rolig gik over til Dagens Orden igjen.

Her have vi i disse Dage haft megen Jubel og Glæde i Anledning af Thorvaldsens Hiemkomst; man viser ham overordenlig Ære men den store Kunstner fortjener det; og hans yndige Beskedenhed indtager alle Hierter for ham. Nu er det vel let at være ydmyg og venlig, naar Alverden kommer os i møde, og strøer Palmer for os paa alle Veie; men Thorvaldsen er virkelig et herligt elskeligt Menneske, og jeg under ham af inderligste Hierte alle hans Laurbær. Jeg er selv med at flætte dem; thi jeg har ikke forfattet mindre en 3 Digte, og det ene meget stort til Ære for ham. En Vise i Stænderforsamlingen i Roeskilde, en Sang for Studenterforeningen; og endelig et Digt som jeg selv skal recitere ved et Æresgilde paa Skydebanen.

Du ønsker at vide, hvad jeg sidst har skrevet? Det er en Tragødie: »Knut den Store« Danmarks mægtigste Konge. Ideen i dette Stykke er: Overgangen fra List og kold Politik til Poesie og Religion i et stort Hierte og en kraftig Kongeaand.

Faae vi ikke snart Din Gustav Adolf? Aldrig bedre naar man er utilfreds med Øieblikket, end at søge sig et hyggeligt Vederqvægessted i den evig blomstrende Kunstlund.

Lev vel, kæreste Ven! Synes Du at jeg skulde skrive nogle Linier til Taksigelse? Det er jo ikke Brug. Jeg kan aldrig have bedre Talsmand for mine Følelser end Du.

Hils med dyb Ærefrylgt fra mig, Din naadige Kronprinds, hils Din elskværdige Hustru, og glem ikke

Din trofaste Ven
A. Oehlenschläger.

1576. Til Christiane Oehlschläger.

Frederiksberg d 30 Sept 1838.

Kiære Christiane!

Det gjør mig ondt at høre, at Du ikke er ret vel; og at Du ikke
5 kommer ud til os. – Nu hører jeg at Du har faaet en B o g – og det
var jo alt hvad jeg blev utaalmodig over naar den manglede.

Jeg har befalet Henrik at købe Dig 2 Flasker Portviin.

Den tossede Historie med Indstævningen haaber jeg, ikke ærg-
rer Dig.

10 Paa Tirsdag Aften kommer jeg til Thorvaldsens Gilde, og kom-
mer da lidt ind til Dig først.

Jeg faaer travelt i denne Uge med Examen.

Lev vel, bedste Christiane! Kom Dig snart og besøg os.

Din

15

A. Oehlschläger.

1577. Til C.A. Adlersparre.

København den 29 Ocbtr. 1838.

Min ædle Ven!

Tilgiv, at jeg først nu svarer paa Deres ægte Vennebrev! Vi have
i denne Tid havt Examen ved Universitetet; jeg har maattet gien-
20 nemlæse 360 danske Stile, examinere 180 Studenter i Tydsk, og
kunde i den Tid hverken skrive Tydsk eller Dansk. Jeg har ogsaa
havt Fløtning fra mine Sommerværelser paa Frederiksberg til Kiø-
benhavn; og jeg kunde endnu opregne Dem mange Undskyldnin-
ger – men jeg veed De er min Ven, og regner mig ikke Opsættelsen
25 til Onde.

Først og fornemmelig gratulerer jeg nu til Hiemkomsten! De har
havt en behagelig, lykkelig Reise, og den vil have god Indflydelse

Paa Deres hele Liv; De vil tit glæde Dem i Erindringen deraf. – Vi Nordboer kunne ikke undvære Reiser, det hører med til vor høiere Menneskeudvikling, og ethvert godt Hoved og godt Herte høster mangfoldig Frugt for hele Livet af slig en Reise. Men ganske stille maae De nu ikke sidde; jeg haaber at De tit gjør en lille Afstikker til Kiøbenhavn, og glæder Deres Venner med deres Nærværelse.

Vi have i denne Tid Besøg af den herlige Thorvaldsen og det har ogsaa taget mig megen Tid hen; thi jeg har ikke skrevet mindre end 3 Digte til ham, som jeg, ved Leilighed skal sende Dem.

Hvordan udtrykker jeg Dem nu min Tak for den Iver De viser med at indsanke Penge for mine Skrifter? – Var De ikke selv kommen, saa havde jeg vist slet intet faaet; thi jeg skrev Herr Schullström tre Gange til, baade paa Tydsk og paa Dansk uden at faae Svar; og Generalconsul Everlöf anstrængte sig ogsaa forgieves. Jeg takker kiærligst for det togange Tilsendte! De tilbyder Dem atter at gjøre Dem Umage for mine Subscriptionsplaner? Top, kiære Greve! jeg tager Dem paa Ordet. Jeg vover endnu at indslutte een her, som jeg ligeledes anbefaler til Deres venlige Omsorg.

Jeg har i Sommer skrevet en ny Tragødie af den danske Historie: 20 »Knud den Store«. Det er politisk taget – den danske Histories høieste Lyspunkt. Ideen er: at fremstille en Konge, der gaaer over fra List og Erobringsyge til Poesie og Religion, rystet og – begejstret af Omstændighederne. Saasnart den er trykt, skal jeg sende Dem den. Lev nu vel, kiæreste Ven! og modtag mit Hiertes Tak for al Deres Godhed. Deres ærbødigst hengivne

A. Oehlenschläger.

1580. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 17 Nov. 1838.

Min elskede Beskow!

Jeg har med Glæde læst Din Gustav Adolph. Det har dybt rørt mig at see den store Konge med det rene Hierte skildres af en ædel
5 Svensk, der deler Hierte med hans, og som digterisk har skildret ham i sit store Forhold til Lumpenhed og Synd, hvilke i Tilly finde en værdig Representant, en ægte Modsætning til Gustav; som en hæsliq Røverkule, der vender sit Svælg imod Morgenrøden.

Hvad nu Dit Ønske angaaer, om en tydsk Oversættelse, saa har
10 jeg megen Lyst til dette Arbeide – og hør nu Din oprigtige Vens Vilkaar, som han uden Betænkning meddeler Dig.

Jeg er ikke riig, jeg har tre voxne Børn at sørge for, som endnu faae Alt af mig, jeg er altsaa nødt til paa alle Kanter at e r h v e r v e , hvad endnu behøves. Hvis det ikke var, saa skulde jeg aldrig
15 spørge om Penge for mine digteriske Arbeider. Held den, der ikke behøver at bryde sig derom!

Men da jeg nu maa bryde mig derom, saa er det nødvendigt at jeg seer Lønnen for min Tid og Flid s i k k r e t , m e n s jeg arbejder. Jeg har ikke Raad til at lade det komme an derpaa, om jeg siden
20 maaskee høster Frugt deraf.

Jeg vil altsaa gjerne oversætte T o r k e l K n u t s o n , B i r g e r og G u s t a v A d o l p h paa Tydsk, naar jeg forud er vis paa et skikkeligt Honorar. Men at faae dette afgjort med en tydsk Forlægger vilde være misligt – da de fleste vist først vil have Manuskriptet
25 at see, førend de indlade dem i Bestemmelser og det vilde vare mig for længe. Inden disse Underhandlinger vare tilende, vilde jeg savne det Honorar, som jeg ærligt havde erhvervet; og jeg har, som sagt ikke Raad til at give en slig Credit, eller at overlade mig til Tilfældet.

30 For mine egne Oversættelser faaer jeg 3 Frederiksdor Gold; for

disse Oversættelser af Dine tre Stykker vil jeg være tilfreds med 2
F r e d ; hvilket omtrent i danske Penge er 15 R b d l e r for Ar-
ket. Naar jeg var sikker paa denne Betaling og strax efter fuldendt
Arbeide og afleveret Manuskript kunde hæve denne Sum, saa var
jeg tilfreds og saa skulde Arbeidet snart begynde og inden kort Tid 5
være færdigt. Jeg regnede da efter de trykte Ark, paa dansk og
svensk.

Du har hidindtil taget 100 Expl af de danske Oversættelser, hvil-
ken Udgivt omtrent for Dig var 10 Rbl for Arket. Dersom Du nu
vover at lægge de 5 R b r til for Arket; dersom Du tillader mig ved 10
Agent S u h r i Kiøbenhavn at trække en Vexel paa Dig, hvergang
jeg sender Dig et af Stykkerne oversat i Manuscript, saa er jeg sikk-
ret for Arbeidets Løn i den rette Tid, og saa vil jeg med Lyst og
Kraft skride til Værket. Mit tydske Manuscript er da Din Eiendom,
som Du kan sælge til en tydsk Boghandler. Maaskee faaer Du igien, 15
hvad Du har givet mig. Alt hvad Du vover meer end før er de 5 Rdr
pr. Ark, og det skulde da være Dievels om ikke en tydsk Boghandler
betalte 5^r for Arket for Beskows Tragødier, oversatte af Oehlen-
schläger.

Tilgiv nu, kierste Beskow! at jeg gjør Dig disse Forslag. Om Du 20
ikke kan antage dem, ere de dog billige. – For en riig Mand er Sum-
men ikke stor; – dog, jeg veed ikke, hvor riig Du er, og dersom Du
ikke kan indlede Dig heri, saa sig det reent ud! Jeg undskylder Dig
aldeles, thi jeg kiender Dit Hierte og Din ædle Tænkemaade; og Du
vil da ligeledes undskylde mig, naar jeg, nødtvungen af Omstæn- 25
dighederne søger andet Erhverv i den Tid, hvis Udgivter jeg skal
dække.

Din tro Ven
A. Oehlschläger.

1581. *Fra Ole Bull.*

Kjøbenhavn 25 November 1838.

Nødsaget at holde Sengen til Klokken 7 i Aften som Følge af en svær Mavekrampe jeg i denne Nat blev hjemsogt af, maa jeg bede Dem have undskyldt min Fraværelse i Dag. At klage er overflødig; dog maa De ikke tage Deres gjæstfrie Indbydelse tilbage thi det er haardt at lide for hvad man ikke selv er Skyld i. ---

Jeg ligger nu smertefuld paa mit Leie og tænker paa det forunderlige at jeg præcis 7 og 1/4 skal være et Talent; skal, selv begejstret af noget jeg i Øieblikket ikke føler, begejstre Andre ...!!! Divina Co-
10 media.

Og nu til i Aften; »mit Fædreland« anbefaler jeg Dem (meest fordi det trænger til Anbefaling)

Med Høiagtelse

Ole B. Bull.

15 1583. *Til Finn Magnusen.*

d: 15 Dec: 1838.

Høistærede Ven!

Den franske Legatonssecretair sagde mig forleden, at den franske Minister Saint Priest ønskede at gjøre mit Bekjendtskab og vilde besøge mig. Jeg forekom ham gik til ham, og fandt i ham en elsk-
20 værdig Videnskabsmand. Han arbejder selv i Historien, og ønsker at gjøre Bekendtskab med Nogle af vore meest Udmærkede i dette Fag. Da jeg strax nævnte ham Dem, foreslog han mig at vi skulde besøge Dem, og jeg paatog mig at spørge Dem: naar vi kunde træffe Dem hiemme? Jeg skynder mig nu at udrette dette Ærinde. Maa-
25 skee var det bedst at vi kom til Dem i Archivet, saa kunde han see det med det Samme.

Deres

ærbødigst hengivne

A. Oehlenschläger.

NB. De kan tale med ham baade paa Tydsk og paa Fransk.

1584. Til J.G. Adler.

d: 1 Jan 1839.

Kiæreste Adler!

Glædeligt og lyksaligt Nytaar! Min Tiener, som i dette Øieblik har været hos Dem, har gjort sig selv Arbeidet suurt, ved at glemme at spørge mig, om jeg intet Ærinde havde. Han maa altsaa strax til 5 Dem igien med denne S a n g e , som jeg bragte Hans Kongel: Høihed igaar, og som han modtog meget naadigt. Han sagde, jeg kunde give Sangen til Dem, for at lade den trykke, at den kan komme med paa Jagten.

Vil De have den Godhed at skrive T i t e l e n til Sangen som De 10 synes det bør være, vil De sige min Henrik hvor mange E x e m p l a r e r der skal trykkes, saa kan han strax tage den med til min Bogtrykker Q v i s t , som er en meget ferm Mand. Jeg besørger da selv Corrécturen, og Qvist sender dem Visen imorgen.

Maaskee behøves der ikke at iles saa overordentligt, da Jagten jo 15 varer i flere Dage, og De maaskee kunde sende Visen ud lidt senere?

Jeg haabede at træffe dem i Deres Værelser igaar paa Polaiet, men De var gaaet ud, og man sagde mig, De var heller ikke hiemme. 20

Heller ikke iaftes i Comødien traf jeg Dem; dette maa tiene til min Undskyldning, at De først n u faaer Visen.

Lev vel! og ynd i næste
og alle lykkelige følgende

Aar

25

Deres gamle Ven
A. Oehlschläger.

1586. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 3 Januar 1839.

Min elskede Beskow!

Jeg iler blot at sige Dig: at jeg ikke skriver meer end det Nødvendigste Her fordi jeg kommer ganske træt fra Din Tragødie. Tilgiv
 5 at jeg alt før jeg fik Dit Brev, i Haab om et godt Svar, har begyndt
 paa T o r k e l K n u t s o n . Jeg oversætter dem helst i Orden, efter
 Tiden, og de maae i Tydskland komme ud alle 3 paa eengang. Det
 er kun med en S a m l i n g Værker, at man nu tildags kan skaffe sig
 Opmærksomhed i Tydskland. Lod jeg et af mine Stykker sæ r -
 10 s k i l t trykke, saa fik jeg ingen Forlægger. Jeg ønsker ogsaa at led-
 sage denne Samling af Dine 3 Tragødier med en F o r t a l e .

Saansnart jeg nu er færdig med et Stykke, sender jeg Dig det, og
 trækker en Vexel paa Dig. Meer end et F i e r d i n g a a r vil det
 Hele neppe vare; thi jeg beskæftiger mig nu u d e l u k k e n d e
 15 med dette Arbeid, til det er fuldendt, og den lange Vane og Øvelse
 har lært mig at forbinde Flid, Nøiagtighed og Omhue, med Hurtig-
 hed.

Lev vel! Glædeligt Nytaar!

Din

A. Oehlenschläger.

20

1589. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 31 Januar 1839.

Min elskede Ven!

Jeg skriver Dig blot disse Linier til, for at lade Dig vide, at jeg alt
 for noget siden er færdig med Din Torkel Knustson, og sidder alere-
 25 de et godt Stykke inde i Birger og hans Æt. Ifølge Din venlige Tilla-
 delse har jeg idag trukket en Vexel paa Dig ved Agent Suhr, stor 180
 Rigsbankdaler dansk; da Stykket udgjør 12 Ark. – Nu vil jeg tale

med General=Consul Everlöf for at høre, hvorledes jeg bedst og sikkert kan sende Dig Manuscriptet.

Et lille Anfald af min Podagra, der ikke videre smerter mig, men kun tvinger mig til at sidde inde i denne Tid fra Morgen til Aften, beforder min Flid. Det kiære Arbeide at oversætte Dine skønne 5 Stykker, morer mig, og bringer mig til at glemme mit Fængsel. Farvel, kiæreste Beskow! Om en 3 Ugers Tid vil jeg ogsaa have fuldendt Birger, og skal da have fat paa Gustav Adolf. – Mit Manuscript er tydeligt skrevet og giennemseet og pudset med al mulig Flid. Mange Hilsener til Din Hustru 10

Din tro Ven
A. Oehlschläger.

1590. Fra Universitetsdirektionen.

At det har behaget Hans Majestæt Kongen – ved under 26de f: M: allernaadigst at overdrage til Professor extraordinarius i fransk 15 Sprog og Literatur, Mag: Art: N.C.L. Abrahams den Forpligtelse, i Forbindelse med bemeldte Lærefag tillige at holde Forelæsninger over det tyske Sprog, og i dette Sprog ved Examen Artium at examinere – at fritage Hr. Professoren for sidstnævnte Forpligtelse, har Directionen ikke skullet undlade herved tjenstlig at melde Hr. Pro- 20 fessoren til behagelig Efterretning.

Den Kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler d:
2 Febr. 1839.

Rothe

Hansen

Kolderup Rosenvinge.

1591. Fra N.P. Nielsen.

d. 17^d Febr. 1839.

Ærbødigst!

Det har til alle Tider været min Bestræbelse at anvende en streng Selvkritik over mine Præstationer; desuagtet er det stundom hændt at jeg har spillet Roller jeg ikke kunde spille, men aldrig har jeg paa taget mig noget som jeg selv erkjendte at være over mine Evner. Jeg nærmer mig nu de 50 Aar og troer derfor og vist med Rette at burde trække mig tilbage fra Elskerne. Dette har jeg alt længe gjort, og kun de, hvori Publikum fra tidligere Tid er vant at see mig, agter jeg endnu at spille indtil jeg paa en passende Maade kan afgive dem. Heraf vil Hr. Professoren bedst kunne fatte at, det ikke er mig mueligt at udføre Edmunds Rolle. At De ved Beskrivelsen af min Personlighed tildeels har hævet noget af Vanskeligheden tilstaaer jeg, men dette gjør mig ikke yngre og ikkeheller ophæver det Rollens Charakter, som Elsker! Først i Dag ved Oplæsningen lærte jeg Rollen at kjende, ellers skulde jeg tidligere have bedet Dem om at fritage mig for samme. Med Fornøielse skal jeg udføre endog den allermindste af de Roller der maatte blive ledig ved en Forandring i Besættelsen, naar den passer for mig, og haaber derfor saameget mere at De undskylder at jeg maae vægre mig for at udføre den tildeelte Rolle.

Med Høiagtelse
Deres ærbødige
N.P. Nielsen.

1592. Til J.G. Adler.

d: 18 Febr. 1839.

Høistærede Ven!

Efter at Herr Nielsen paa Læseprøven til Knud den Store havde gjort Knuder og Anmærkninger, hvorfor Overskov, som var tilstæde, (efter den almindelige Uvillie det foraaagede,) irettesatte ham paa en fornuftig Maade, saa han intet kunde svare; – fik jeg dette Brev tilsendt. Jeg sender det atter til Dem, min Ven! som administrere[n]de Directeur og Theatrets egentlige fornuftige og virkende Autoritet, for at bede komme mig til Hielp. Jeg selv har jo intet andet at sige: end bede ham opfylde mit alerede yttrede Ønske, og spille Rollen. Men jeg maa tilstaae, et dobbelt Afslag vilde være mig dobbelt ubehageligt – og derfor vender jeg mig til Directionen selv.

Vel ved jeg »til Kunster kan man ingen tvinge«, men jeg har dog det Haab at Herr Niensens Foresatte ville have nogen Indflydelse. Jeg beder Dem sige ham fra mig, at jeg har intet videre at sige ham, da han allerede veed mit Ønske. Den Lidenskab, den Ild, den store Stemme hvormed Edmund skal oplusse mod Knud besidder just Nielsen i høi Grad. Hans Undskyldning om Elskerfaget er latterligt, da han jo i det ny Stykke spiller en Elsker og ikke har isinde at afgive de Elskerroller, han allerede har.

Jeg beder Dem nu, bedste Adler! at komme mig til Hielp. Det er dog en Skam, at en Skuespiller kan gjøre hvad han vil af blot Caprice, eller Mishag, fordi en Anden imellem spiller en større Rolle i et Stykke, end han.

At fare varlig behøver jeg ikke at bede en Mand som Dem. Dette Brev er naturligviis tildeels aldeles privat mellem os; men Hovedsagen, at faae Nielsen til at spille, officiel.

Lev vel, høistærede Ven! Jeg haaber at Deres gode Frues Øie har

havt godt at af være lukket inat. – Til Middag kommer jeg idag, efter venlig Indbydelse.

Deres gamle Ven
A. Oehlenschläger.

5 1593. Fra N.P. Nielsen.

d. 21 Febr 1839.

Saa nødigt vil jeg falde Professoren til Uleilighed, nødes jeg dog dertil da Theaterdirektionen aldrig befatter sig med orriginale Stykkers Besætning, men altid henviser til Forfatteren. Det gjør mig ondt at Hr. Profesoren saa gandske har misforstaaet mig, og troet 10 at det var mit Ønske at spille Knud eller at det var Aarsagen hvorfor jeg har tilbagesendt Edmund, thi en saa smaalig en saa ukonstnersk Bevæggrund kunde aldrig opstaae hos mig! Jeg har gandske ærligt sagt Dem min Grund og den finder jeg ikke rokket ved deres ærede Skrivelse. Jeg erkjender fuldkomment hvormeget jeg skylder 15 Deres Digtninger, hvormegen Anledning disse have givet mig til udvikle mit Talent; men derfor vilde det vist være ligesaa ubilligt at forlange at jeg skulde paatage mig noget Arbeide som kun vilde bringe mig Skam, som det vilde være at fordre at De skulde betroe mig Roller til Skade for Deres Arbeider, fordi jeg stundom har væ- 20 ret heldig med andre Roller i Deres Stykker. Jeg maae derfor gjentage min Anmodning om at fritage mig for Rollen, som jeg ifølge min Alder ikke kan spille. Skulde det krænke Dem, da er det hverken min Hensigt eller mit Ønske, og jeg fatter ikke heller hvori det krænkende ligger; jeg har desværre ofte været Vidne til Krænkelser 25 og kunde derfor aldrig vilde volde Andre lignende Smerte. Idet jeg derfor gandske overlader Dem at foretage det fornødne i denne Anledning henlever jeg Deres

ærbødigste
N.P. Nielsen

1595. Til J.G. Adler.

d: 28 Feb 1839.

Høistærede Ven!

I Anledning af min Tragødie Knud den Store, hvortil vi ikke kunne undvære Herr Nielsen, er Herr Holst og jeg komne overeens om, at hvis Herr Nielsen endnu ikke skulde være villig til at spille 5 Edmunds Rolle, saa vil Herr Holst, med mit Samtykke, gierne bytte Rolle med ham, saa at han faaer Knuds. Og skal jeg da, hvis det antages giøre de nødvendige Forandringer.

Dette beder jeg Dem venskabeligst meddele Vedkommende da De har den Godhed for mig at være Mægler i denne Sag. 10

Deres Ven

A. Oehlschläger.

1597. Fra Kongen.

Vi Frederik den Sjette, at Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg Gjøre vitterligt: at Vi allernaadigst have fundet for godt at beskikke Os Elskelig Hr. Dr. philos. Adam Gottlob Oehlschläger, Ridder af Dannebrogen, Professor ordinarius ved Kjøbenhavns Universitet, til Vor virkelige Etatsraad og dertil hermed i Kongelig Naade udnævne ham. Og maa og skal 20 han i Kraft heraf fra denne Vor Bestallings Dato af ved alle forekommende Leiligheder ikke alene have Deel i alle de Rettigheder og Friheder, som Rangspersoner efter Loven ere tillagte, men endog efter sin Anciennitet nyde den Rang, udi Sæde og Gang, som ham efter Rangforordningen af 14de Octob 1746 dens tredie Klasse 25 N^o tre kan tilkomme og derfor af Alle agtes og ansees. Thi skal han være Os, som sin absolute og souveraine Arve-Konge og Herre

huld og troe, Vort og Vort kongelige Arvehouses Gavn og Bedste søge, vide og ramme, Skade og Fordærv af yderste Magt, Evne og Formue hindre, forekomme og afværge, saa og, om Vi ellers maatte finde for godt ham i et eller andet Tilfælde Noget til Vor Tjenestes
 5 Befordring at anbefale, da saadant troligen forrette, samt i saa Maade ikke for Nogen aabenbare, hvad samme hans Forretning vedkommer og hemmelig bør at holdes, Alt efter den Eed, han Os derpaa allerunderdanigst gjort og aflagt haver.

Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjøbenhavn den 16te Marts
 10 1839.

Under Vor Kongelige Haand og Seigl.
 Frederik R.

Stemann

Ørsted. M. Lange. Hansen. Bentzen.
~~Wilse.~~

15 *1598. Til Bernh. v. Beskow.*

Kjøbenhavn d: 21 Marts 1839.

Kiæreste Broder!

Tilgiv, at jeg i nogle Dage har opsat at besvare Dit Brev, men det traf mig i en Hvirvel af Forretninger - Forelæsninger - Arbeide af min Aladdin, for at bringe den paa Skuepladsen (: hvilket ikke var
 20 min, men Skuespillernes egen Idee) og - fornemmelig Oversættelsen af Din egen herlige Gustaf Adolf.

Men skiøndt jeg endnu ikke er færdig med Gustav (: jeg har oversat 8 Ark), saa maatte jeg dog nu svare Dig, og gjøre mig lidt be-

kiendt med det Værk, som Du ønsker, paa høie Vedkommendes Vegne, at vide min Mening om.

Lidt haardt er det for ham, som har bragt mig samme Værk, med nogle smigrende Linier foran i Bogen, – at jeg skal være den, som skiller ham ved sin Roes – men Sandhed og Ærlighed gaaer for alt. 5

Denne Herr R – gielder ikke for noget her, det er et ungt Menneſke, der, som saa Mange, har Lyst til at digte, uden at have Kald og Evne dertil. Et vist Talent til at udtrykke sig ret net, have de jo alle nu.

Han vilde have mig til at skrive sig en Anbefaling til D i g , da 10 han sendte Bogen til Sverrig. Jeg afslog ham det, paa en høflig Maade. Jeg kiendte ikke Værket; men jeg kiendte Kilden, hvoraf det castaliske Vand skulde flyde.

Jeg havde lang Tid ikke Stunder at læse noget i Bogen, og havde formodentlig aldrig gjort det, hvis Du ikke havde opfordret mig 15 dertil.

Jeg maatte lee, ved at finde Odin, Thor og Freia modernt klædte, som de skulde paa Bal i en af vore Klubber.

Selv med alle disse Feilgreb at travestere Oldtidens Helte til Nutidens prosaiske Hverdagsmennesker, kunde der være Spor af Genie. 20 Men der er ikke en Gnist, saavidt jeg har seet. Det er kun enkelte Træk af de gamle Fabler (: tildeels af mine Nordens Guder), der ere udviskede i mod[erne] Prosa.

Sproget er ret smukt, som dan[s]k Prosa i vor Tid – og ved et flygtigt Blik kan det vel øieblikkeligt bedrage en Fremmed. 25

Du har nok heller ikke læst meget deraf.

See det var nu, hvad jeg – efter Din Opfordring – da min høie, elskede Velynder ønskede at høre min Mening – er nødt til at sige. Jeg under ellers Herr R – og alle Mennesker Alt Godt.

Lev vel, kiæreste Beskow! bring Din høie Patron min med dybe- 30

ste Ærefrygt forbundne hierteligste Hilsen fra et taknemmeligt, kiærligt Hierte! og vær selv

hilset af Din Ven og Broder

A. Oehlenschläger.

5 Om otte Dage er jeg færdig med Gustav!

1599. *Fra Chr. Wilster.*

Sorøe 24 Marts 1839.

Lad mig benytte det Glimt af Naadesolen, som endelig har tilsmilet min dyrebare Oehlenschläger, som en Anledning til at bryde min lange Taushed! og lad mig af mit ganske Hjerte lykønske Dem 10 til Opnaaelsen af et Gode, som fornemmelig derved er et Gode, at dets langsommelige Udeblivelse maatte vække bittere Følelser i Deres Sjæl, og opfyldte Deres Venner med en billig Indignation!

Jeg vil haabe, at De har havt Glæde af Deres Knud den Store; den bliver dog vel snart trykt; jeg venter den med brændende 15 Længsel; jeg trænger til ægte Mokka fra det danske Parnas, og hvad der i de senere Tider er opvartet med, har jo ikke været andet end Cichorie = Slampamper; og, for at følge Tiden, som det hedder, er man saa taabelig at spilde den kostbare Tid med at læse saadant Gods, og saa har man bagefter den Ærgrelse i Aviserne at læse Lov- 20 taler over saadant Hverdagskram. Det er baade Tilfældet med Fru Gyllenborgs (jeg vædder 10 mod 1, at hun er Forfatteren) Julekagehistorie, Marie kaldet, hvoraf man forresten seer et Beviis paa Naturvidenskabernes Fremgang, thi Hunden er den bedst tegnede Karakter i hele Bogen, og med Carl Bernhards Familien paa Lan- 25 det, hvori det er det Mærkeligste, at Brudgom og Brud ikke tale et eneste Ord med hinanden. Ved disse Hverdagshistorier kommer

man hvert Øieblik til at tænke paa Schillers: das haben wir ja weit besser zu Hause, og de fleste af dem ere saa trivielle, at man maa si-ge om dem, hvad Voltaire sagde om Richardsons Personer: quand même tous ces gens-là seraient mes parens et mes amis, je ne me pourrais interesser à eux. Og endda har Henrik Hertz havt den 5 Uforskammethed at sige, at Nationen nu er voxet sine ældre Digtere over Hovedet, fordi Massen er sunken saaledes ned i Spidsborgerlighedens lave Dunstkreds, at den sætter større Priis paa tamme Huusdyr og Fjærkreaturer – og under denne Kategorie kommer jo hele Hverdagspoesien, naar vi ifølge Tidsalderens Tankeretning 10 ville overføre naturhistoriske Begreber i Æsthetiken – end paa høitflyvende Ørne og blankøiede Falke. Ogsaa Svend Dyrings Huus hører til Fjærkræet, nemlig til Kalkunslægten. At samme Poets Waldemar Atterdag var maadelig, tænkte jeg nok; Kothurnen er et Skotøi, som ikke passer Jødebarn, og han kan kun bedaare Publi- 15 kum ved Gjengangerie, enten ved at iføre sig salig Jens Baggesens gamle Klæder, eller ved at copiere Fru Ludlam, og for ydermere Effekts Skyld give Gjenfærdet jordiske Kræfter nok til at flytte en Vugge, og omgive det med en heel Generalstab af Engle og Cheruber. Der er intet Originalt ved ham: selv det blændende Versemaals 20 Brug i Dialogen har han jo laant fra Deres Dronning Margrethe, men der er det brugt i Scener, som have et lyrisk Sving; besynderligt er det, at han ved denne Versification endog har bedaaret Heiberg, som ellers har for megen Smag til ikke at indsee, hvor upassende det er at bruge et lyrisk Versemaal endog til saadanne trivielle Scener, 25 som den vidtløftige juridiske Passiar om Jordudstykning og Mage-skifte mellem Fru Guldborg og hendes Nathue af Mand; imidlertid har Klangens af det deilige Versemaal i den Grad imponeret Publikum, at det ikke skulde undre mig, om en eller anden Poet i Analogie dermed faldt paa, at skrive Psalmer til Melodier som Kjølige 30

Druer, og vandt Bifald derved; det Ene er slet ikke urimeligere end det Andet.

Fra Selskabet til de skønne Videnskabers Fremme har jeg faaet et høiere Honorar for min *Euripides* end jeg ventede. Gamle
5 Baden skrev, at denne Forhøielse hidrørte fra en Feil i den tidligere Beregning; jeg er mere tilbøielig til at udlede den fra *Velvillie* hos nogle af Selskabets Medlemmer, og hvis dette er Tilfældet, da veed jeg, at ogsaa De har Krav paa min forbindtlige Tak. – Det glæder mig meget, at min *Euripides* har vundet Deres Bifald; han er virke-
10 lig en langt større Digter, end han sædvanlig antages for; men han har havt Uheld hos Kritikerne; *Aristophanes*, som i høi Grad var konservativ, kunde ikke lide, at han behandlede *Choret* som en *Bitting*; *Aristoteles* fandt, at han idealiserede for meget, og to saadanne Authoriteter var nok for *Aug. W. Schlegel* til at nedsætte ham, og
15 derved ere da hans *Actier* faldne saaledes, at ikke engang vore saakaldte *Storphilologer* læse ham. Han har visselig adskillige Feil, men ogsaa mange *Fortræffeligheder*; mig minder han saare ofte om *Schiller*. – Blot jeg nu kan faae min *Oversættelse* trykt, men *Udsigterne* ere brogede; der er altid Noget i *Veien*, naar fattig Mand skal
20 til *Himmels*.

Jeg ønsker Dem megen Satisfaction af *Opførelsen* af Deres *Aladdin*; det *Indfald* maa jeg rose vore *Skuespillere* for.

Min *Helbred* er nu igien skikkelig god: *Hosten* har jeg næsten aldeles faaet jaget bort ved *Brugen* af *Sildemælk*; det er et *Huusraad*
25 af første *Skuffe*. –

Venligst *Hilsen* til Dem og alle deres fra min *Kone* og
Deres hjerteligst hengivne
Chr. Wilster.

1601. Til Direktionen for Det kgl. Teater.

Kiøbenhavn d: 3 April 1839.

I Anledning af Professor Sibonis Død, hvorved der bliver Fripladser ledige i Nummerparkettet, giver jeg mig den allerærbødige Frihed at spørge den kongelige Theaterdirection, om det ikke 5 maaskee kunde lykkes mig, ved dens gunstige anbefaling og Forslag, at faae en allernaadigst Tilladelse til at benytte disse Pladser for Kone og Børn?

I tredive Aar jeg har nu skrevet for Theatret, og i al den Tid maatte jeg betale for min Familie, naar de skulde see, selv et af mine 10 egne Stykker.

Tage vi Exempel af andre Lande, saa troer jeg ikke, man vil finde noget stort Theater, hvor en Digter, efter saa mange Aars Virksomhed for dette Theater, ikke har nogle Fripladser. Jeg smigrer mig med at den kongelige Direction finder mig værdig til en Gunst, som 15 Theatrets Oversættere, Theatermalere, Bygmestere etc. alt i mange Aar have nydt.

I Haab om at denne Godhed altsaa vil tilstaaes mig, til Glæde for min Familie og til Lettelse for mig, henlever jeg med Taknemmelighed den Kongelige Directions 20

allerærbødigste
A. Oehlschläger.

1607. Til N.V. Dorph.

d: 18 April 1839.

Høistærede Ven!

Jeg takker Dem af Hiertet at De har meddelt mig Deres meget 25 sindrige Anmærkninger privat, og ikke gjort dem offentlige; thi skiøndt jeg giver Dem Ret i det Vigtigste, vilde det dog smertet mig,

hvis D a d e l havde været det første der havde truffet denne ypperlige Forestilling, og dens Befordrere, som i Arrangementet i det Hele have lagt stort Talent og Smag for Dagen.

Det som jeg især giver Dem Ret i er Noured[d]ins] Død. Allerede vor mundtlige Samtale forleden bragte mig til at giøre en Forandring, der desværre kom for silde til første Forestilling, men som vil blive fulgt, ved de følgende.

Jeg lader nemlig Aladdin tilbyde Noureddin den samme Kamp som Hinbad, efter at han har taget Lampen fra ham; og Noureddin dræber sig ligesom Hinbad. Herved undgaaes flere Scener, og en fremmed Person, som vi ikke vare i stand til at indbringe i Stykket uden Vidtløftighed og Episode mod Slutningen.

Hvad De siger om Rokægget er vist ogsaa meget sindrigt – men det er umuligt for Tidens Skyld, og [det] er jo heller ikke nødvendigt, at Aladdin skal begaae en slig Synd; skøndt det vistnok ligger i den menneskelige Natur at misbruge Lykken.

Hav nu Tak, kiæreste Ven, fordi vi ved Dem først bleve gjort opmærksomme paa en Ting, hvis Forbedring vist er af Vigtighed for Stykket Form

20

og ynd altid
Deres hengivneste
A. Oehenschläger.

1609. Til P.D.A. Atterbom.

[o. 21/5 1839]

Kiæreste Atterbom!

25 Det vilde glæde mig meget ved en Universitetsfest at samles med saamange ædle svenske Brødre i Apol, af hvilke flere have viist mig offentlig Hæder og personligt Venskab. Men jeg maa dog bede mig

venligst undskyldt. Jeg har i Aar (Andengang i 27 Aar) leiet mig Sommerværelser for min hele Familie paa Landet, et deligt Sted, i Ordrup ved Dyrehaugen, og Du indseer selv, det vilde være underligt: strax igien at forlade denne landlige Bo og de kiære Børn, for at drage langt bort til et fremmed Land. 5

Jeg er forsikkert om at mine svenske Venner ville undskylde mig. Digteren – især naar han bliver noget ældre – trænger til Ro i Naturens Skiød. Der synger han med Goethes Harpespiller:

Ich singe wie der Vogel singt,
 Der in den Zweigen wohnet. 10
 Das Lied, das aus der Kehle dringt,
 ist Lohn, der reichlich lohnet.

Dog veed jeg, at jeg saavel i Sverrig, som i mit eget Fædreland og Germanien af en stor Deel ædle Mennesker og Kunstdommere har fundet billig Anerkiendelse. 15

Lev da vel, kiæreste Atterbom! og undskyld mig paa det Bedste. At see Sverrig engang igien i mit Liv og især de gamle Forfædres Hiem Upsala er et af mine ivrige Ønsker; engang at sætte det i Værk, mit faste Forsæt.

Med Tak for Din Godhed 20
 Din
 A. Oehlenschläger.

Jeg beder Dig at bringe den ædle *F r a n z é n* min Hylding og min hiertelige Lykønskning. Alt som Barn har jeg glædet mig ved hans skønne Sange. Han er Hiertets herlige, genielske Sanger; no-25 get som jeg sætter uendelig Pris paa. Længe sang jeg hans »Sov min söta Gossa, sov!, uden at vide, den var af ham.

1610. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 21 Mai 1839.

Min elskede Broder!

Balletmester Bournonville, som reiser til Stockholm i disse Dage, har bedet mig om et Brev med til Dig, og jeg gjør det med største
5 Fornøielse, – ja Taknemmeligheden driver mig endog dertil, thi han har, til Opførelsen af mine Stykker viist mig sande Tienester. Til Olaf den Hellige har han componeret et uforligneligt Slag ved Stiklestad. Aladdin skylder ham, at den har bragt sit østerlandske Tryl-
10 leri over paa Bræderne. Bournonville er en udmærket Kunstner, en stor Dandser. Fra lille af har jeg kiendt ham; han er opdraget med mine Stykker, han har, som Dreng spillet Børnene i dem alle. Erling i Hakon Jarl, Giovanni i Correggio; den lille Hyrdedreng, etc.etc. Viis ham altsaa al den Godhed og Agtelse Du kan! Jeg takker Dig derfor, som om det var beviist mig selv.

15 Til Max i Breslau har jeg nu skrevet om Dine Tragødier og venter Svar fra ham. Jeg har glædet mig ved at oversætte Din Gustaf. Hans godmodige kraftige, ærlige sunde Natur, har tit rørt mig til
m a n d i g e T a a r e r . Der er mange Mænd og mange Qvinder, der ikke forstaae sig paa slige Taarer.

20 Min Aladdin gjør Furore; den har taget Broderparten fra Knud, som dog ogsaa yndes og paaskønnes af alle Poetiskbesælede. Men vor Tid er for slap til at kunne ret nyde det blot Alvorlige, det Høie, Nationalitet veed man ikke mere, hvad er; og fædrelandsk Historie bryder man sig ikke mere om.

25 Jeg sender Dig i disse Dage en lille Pakke med de ti sædvanlige Exemplarer af Knud den Store, og af Digterværkernes niende Deel. For at undgaae Vidtløftighed, trækker jeg, som sædvanlig en Vexel ved Suhr paa den lille Sum.

Atterbom har indbudet mig til Universitetsfesten i Upsala; men

jeg har undskyldt mig. Jeg har for anden Gang i 27 Aar leiet Somerværelser i Aar, og dem kan jeg ikke strax reise fra.

Apropos! jeg maa dog fortælle Dig (før Du hører det fra andre), at jeg er bleven Etatsraad.

Lev vel, kæreste Broder! 5

Din trofaste Ven

A. Oehlenschläger.

1614. Til Bernh. v. Beskow.

Ordrupshøj: 18 Juni 1839.

Min elskede Broder!

Jeg sender Dig her et af mine Værker, som jeg tilstaaer Dig, jeg 10 har en særdeles Forfatterkiærlighed for – min ældste Søn nemlig, som er kommen til at gjøre en interessant Reise med den lille Grenville, Søn af vor engelske Minister Wynn, der har fattet en særdeles Godhed for ham. Toget gaaer over Sverrig til Rusland – og siden gennem Tydskland hjem; hvilket min Søn mundtlig bedre vil sige 15 Dig. Da Du altid pleier at være en Ynder af mine Arbeider, saa haaber jeg ogsaa at min gode Johannes vil behage Dig. Han er et godt Hoved, et dannet Menneske og et fortræffeligt Hierte.

Jeg sender Dig med Johannes den lille Pakke Bøger, Du skal have fra mig, samt mine tydske sidstudkomne Skrifter, som jeg beder 20 Dig ikke forsmaa! Min høie Velynder, den herlige Prinds Oscar sender jeg med det første (: ved Dig:) et indbundet Exemplar. Du tager vist broderligt tiltakke med det hæftede. Jeg vilde ikke lade Dig vente, og ikke lade Johannes rejse, uden det.

Max i Breslau havde jeg tilbudt Dine Tragødier for en Frederiks- 25 dor Arket, og for 100 Exemplarer. Du vil af hans medfølgende Brev

see, hvorfor han ikke strax modtager Tilbudet. Det er desværre min Skyld, saa uskyldig, som jeg er.

Men vi skal nok faae en smuk tydsck Udgave af Dine Stykker, vil ikke Max saa vil Andre. Du h a r jo allerede betalt Bogen, j e g 5 skal ikke have meer; hvad der kom ind hørte D i g til; og da Du formodenlig ikke bryder Dig derom, saa skal Honorarbetalingen heller ikke blive nogen Hindring for Udgaven.

Lev vel! kiæreste Broder! og behold mig altid i Din kiærlige Erin-
dring. Hils Din ædle gode Hustru og alle Venner fra

10

Din troe Ven

A. Oehlenschläger.

1616. Fra Johannes Oehlenschläger.

Stockholm, den 27 Juni 1839.

Kjære Fader!

Som Du af Overskriften kan see, er jeg ankommen til Sverrigs
15 Hovedstad. Imorges Kl 8 kastede Ongfartyget Anker ved Riddare-
holmen og jeg lod Grenville blive ombord, imedens jeg gik iland for
at bestille Logis i Hotel Garni, hvor jeg nu sidder ved Lys med
Grenville ligeoverfor mig, og skriver disse Linier til mit kjære allere-
de inderligt savnede Hjem. Det er en underlig Følelse for mig for
20 første Gang i mit Liv at være udenfor mit Fædreland, og det 120
Mile fjernet derfra, imidlertid føler jeg mig skjøndt fremmed næ-
sten hjemme her, og, underligt nok, forekommer Forskjellen mel-
lem de Svenske og Danske mig meget mindre nu, da jeg befinder
mig i Sverrig, end før – Sidst skrev jeg et Par Linier fra Gøtheborg
25 i Løverdags; jeg maa dog fortælle Dig lidt om Reisen derfra. Løver-
dag Aften gik vi ombord i Dampskibet og sov der om Natten; da vi
vaagnede om Morgenen, var vi allerede et godt Stykke ude eller ret-

tere sagt inde i Götha Elven, men desværre skylregnede det hele Formiddagen, saa jeg blev nødt til at blive næsten hele Tiden i Cahytten. Det var dog en Lykke, at Regnen hørte op, før vi kom til Trollhætta. Da Dampskibet bruger 4 Timer til at komme igjennem Sluserne der, havde jeg god Tid til beseer Omegnen og det mægtige 5 Vandfald. Trollhætta udmærker sig især ved den forfærdelig store Vandmasse, som nedstyrter med en ubeskrivelig Hurtighed, derimod er Faldet ikke saa høit, som jeg havde forestillet mig det. Hele denne Natur, som man intet Begreb kan gjøre sig om, naar man ikke har seet noget Lignende har gjort et uudsletteligt Indtryk paa 10 mig. Jeg, som var vant til at see det flade Danmark med faa og kun smaa Indsøer, har nu paa eengang gjort Bekjendtskab med Bjerge, Floder, store Indsøer, (: Vettern er den trediestørste i Europa :) Vandfald, store Granskove, og det, som kun har existeret for mig i Anelser, staaer nu lyslevende for mig, i Erindringen, og jeg selv le- 15 ver midt iblandt det. Det var et rædselsfuldt Øieblik for mig, da jeg, skjøndt aldeles sikker, stod paa en Jernbro, som gaaer fra et Klippestykke til et andet, og havde det frygteligste af alle Faldene ved Trollhætta, Helvedesfaldet, under mig. Vandet styrter afsted i en 80 Alen bred Masse, og det i en saadan Fart, at man forsikkrede, at 20 hvis man kastede en stor Bjelke derned, vilde den gaae i Tusinde Smaastykker. De store Klippevægge, hvorigjennem Vandet løber, ere bevoxede med Grantræer, og længere nede er en stor frugtbar Dal. - Det har overrasket mig, at see den overordentlige Frugtbarhed paa Bredderne af Götha-Canalen; for det Meste er Landet fladt 25 nede ved Canalen, men i nogen Frastand hæver Klipperne sig og giver det Hele en deilig Baggrund. Men ikke alene den skønne Natur udmærker Reisen langs Götha Canalen, men man passerer forbi mange af de mærkværdigste og ældste Steder i Sverrigs Historie, f.Ex. Kungelf, der minder om Mødet mellem Olaf Trygvason og 30

Sigrid Storraade osv.; Leckö Slot, anlagt 1298, Kinnekulle, et af Sverrigs skiønneste, og ved sin Frugtbarhed mærkværdigste Bjerger, 936 Fod over Havet. Æbler og Kirsebær voxe der vildt; Carlsborg, den største Fæstning i Sverrig, Vadstena Kirke og Ruinerne af det berømte Kloster; Motalas mechaniske Værksted, hvor der forfærdiges Dampmaskiner, og som vi vare iland, for at see; Ulfåsa, herligt beliggende fra Birger Jarls Tid (: et Slot :); Vreta Klosters Kirke, anlagt 1128 af Kong Inge Halstansón osv. Vennern, Viken, Vettern, Boren, Åsplang og Mælaren (: lutter Indsøer :) og 72 Sluser er jeg kommet igjennem. Det er næsten ubegribeligt, at man kan komme saavidt med menneskelige Kræfter, som her er Tilfældet, og det viser hvor kraftig og energisk en Nation, den svenske er, at den har kunnet sætte Saameget igjennem. – Jeg har læst Din Rolf Krake paa Reisen hertil, og paa Vennern læste jeg Femte Sang: »Ved Venersøens Kyster i Sverrig Hytten stod«. Siden læste jeg den samme Sang for en ung Svensker, Biörnbeck, som glædede sig overordentlig derved. Forresten fordrev jeg Tiden ombord med at spille Skak med de Misery, spise, drikke, sove og passe paa Grenville, som for lidt siden gik tilsengs med en hvid Nathue, hvid Skjorte og hvide Underbuxer, han kom mig for som en Nisse. Nu ligger han og snorker. – Hos Beskow har jeg været idag med Bøgerne, som jeg afleverede tilligemed Brevet, men han var ifærd med at gaae ud med nogle Fremmede, saa at han kun talte et Par venlige Ord med mig, spurgte gjentagne Gange til Dit Befindende og bad mig komme igjen imorgen Kl 10. Grenville har ikke heller truffet den engelske Minister her hjemme idag, da han var paa Landet; derfor har vi spiiist paa en Restauration, hvor Værten har været Kok hos Wynns; i Eftermiddags kjørte vi ud til Haga, et kongeligt Lystslot med en deilig Park, derfra til Carlsborg, ligeledes et Kongl: Slot, som bruges til Landcadetacademi, en deilig 3 Etages høi Hovedbygning paa

50 Fag, som vender ud til Mælaren, paa den anden Side Mælaren Klipper med Grantræer og røde Bjelkehuse; kort sagt: det var særdeles deiligt. Stockholm ligger, som bekjendt, ganske herligt og majestætisk, selve Staden er stor og smuk paa flere Steder, især ved Slottet, som er stort og skjønt, og ligger ligeved Mælaren, som gaer igjennem Byen; forresten udmærker Ridderhuset sig med Gustav Vasas herlige Statue i overnaturlig Størrelse i Bronze foran, Gustav Adolphs Pladsen, paa den anden Side Mælaren og Slottet med Gustav Ad's Equesterstatue, ligeledes herlig, Hesten maaske lidtfor meget Fuldblods, men Ansigtet og Holdningen ædel og kraftig; ligeledes Gustav III^{des} Statue foran Slottet osv. -

Fredag den 28^{de}

I dette Øieblik kommer jeg fra Beskow, hos hvem jeg har været over en Time. Han var i høieste Grad venlig imod mig og særdeles underholdende. Han boer smukt med Udsigt over Stranden. Hans Lighed med Dig viser sig endogsaa i hans Arrangement af sine Værelser. Vinduesgardinerne ere rullede ned og Vinduer aabne, hvor Solen ikke staaer paa. Vi taledes om Dig; han venter Dig endnu bestandig til Stockholm og siger, at det vilde blive et Triumftog for Dig. Han inviterede mig til Middag Kl 3 1/2 og derfra vil han tage ud med mig i Diurgården, hvor Kongen vil holde Maneuvre og Kronprindsen, Kronprindsessen og Hertuginde af Braganza nærværende. Han vilde strax have mig ud med sig for at bese Museet osv., men jeg maatte først hjem, for at fuldende dette Brev og hjælpe Grenville med en Reisejournal, som han forfatter; men han selv veed ikke det Ringeste at skrive ned, jeg maa dictere ham Alt, og hans Fortjeneste bestaaer kun i, at han oversætter paa Engelsk, hvad jeg siger ham paa Dansk. Samme Journal bliver meget tør og kort, da jeg ingen synderlig Interesse har af at dictere. Kl. 1 1/2 skal

jeg igjen til Beskow for at gaae ud med ham og altsaa bliver jeg der hele Dagen. Grenville skal til den engelske Minister idag, hvor jeg ogsaa blev inviteret, medens jeg var hos Beskow. Nu maa jeg gaae hen til ham, for at undskylde mig. Det er særdeles høfligt at invitere
5 mig, da jeg ikke endnu har gjort ham min Opvartning. – Paa Søndag skal jeg nok med B. ud til Gripsholm. Hele Dagen vil gaae hen dermed, vi seile derhen med Dampskib og tilbage igjen. – Dampskibsfarten her er betydelig, der gaaer omtrent 40 Dampskibe ugentlig fra Stockholm til forskjellige Steder. – Tegnér, som har været
10 i Stockholm i denne Tid, er desværre reist igaar herfra med Franzén. Bournonville mødte vi igaar Morges Kl 7 paa Mælaren. Her gives ingen Forestillinger i denne Tid paa Theatret. Vi maae tage tiltakke med Tourniares Selskab, som er i Dyrehaven – Det Navn, jeg bærer, er godt overalt og her ikke mindst; naar jeg blot
15 nævner det, viser man mig den største Opmærksomhed og Velvillie. Der har været en Mand, for at besøge mig: jeg veed ikke hvem; men han sagde til Grenville, at han vilde komme igjen, naar jeg kom hjem. Gr. har faaet Brev idag fra sin Søster Cathrine; jeg havde ogsaa glædet mig til Eet; men jeg haaber det varer ikke længe, før
20 jeg hører fra Eder. – Nu beder jeg Dig, kjære Fader! ikke blive vred for min Vidtløftighed; levvel! hils Moder og mine Søkende, Krøyer, Reinhardts, Mynsters, Münters og bed William hilse mine Venner i Kjøbenhavn og snart skrive mig til. Jeg veed ikke endnu, naar jeg reiser herfra; før idag 8 Dage bliver det ikke, men jeg troer
25 ikke før Tirsdag 8 Dage, og maaskee først om 14 Dage. Vi vilde gjerne til Upsala, Dannemora (: et Jernværk :) og det berømte Kobberværk i Falun, men jeg frygter, at der vil gaae for megen Tid til hele denne Reise, saa at vi faae at lade os nøie med at gaae til Upsala. – Hvis der i mine Breve skulde forekomme Yttringer om Gren-
30 ville, som jeg nødig vilde, at Fremmede skulde see, beder jeg Dig

paalægge dem, Du giver Brevene ihænde, den strængeste Taushed.
– Nu maa jeg til Ministeren, da Klokken er adskillige, og jeg nødig vil komme for silde til B.

Levvel Allesammen! Jeg haaber at I morer jer godt paa det deilige Ordrupshøi, den stakkels William maa desværre sidde inde i K. 5 og læse til Examen; men den Tid kommer nok, at han kommer ud i Verden og seer sig om som jeg, og jeg haaber da, at han bliver lidt friere, end jeg; thi uagtet jeg morer mig fortræffeligt, har god Lecture, savner jeg et Menneske, naar jeg er hos Grenville, og hos ham maa jeg jo blive, naar han ikke er engageret andetsteds. Jeg har en 10 Følelse, som om jeg havde en Klods om Benene, som bestandig holder mig tilbage, naar jeg vil søge Frihed. Imidlertid er mit Humeur godt og jeg føler mig lykkelig, tænker paa mit Hjem, og glæder mig til at see Dig og Eder Alle igjen.

Din kjærlige Søn 15
Johannes.

1617. *Fra Johannes Oehlenschläger.*

Stockh., Tirsdag, den 2^{den} Juli [1839].

Kjæreste Fader!

Siden Du og den øvrige Familie sidst hørte fra mig, har jeg moret 20 mig fortræffeligt her i Stockholm. Jeg var i Fredags til Middag hos Beskow, som om Formiddagen havde ført mig omkring i Byen. Foruden mig var der 3 Søstre af Fru Beskow, hendes Broder og Svoger, som har været Legationssecretair i Kjøbenhavn for 20 Aar siden. Fru B. er en velsignet Kone og jeg er hos Beskows som hjemme. Jeg 25 kan ikke beskrive, hvor elskværdige de ere imod mig. B. er imod mig som en Fader og Fru B. tillader mig ikke engang selv at lægge

for paa min Tallerken; det morer hende at behandle mig som et lille Barn, og jeg er virkelig hendes Kjæledægge. Fredag Aften kjørte jeg med B. ud i Diurgården, som er ganske deilig, der besøgte vi Byström, som er en jovial munter Mand, meget rig; han bygger sig en Villa, som skal koste 100,000^r. I Løverdags gjorde jeg Visit med Grenville hos den engelske Minister, som igjen havde inviteret os til Middag samme Dag, derfra til Moltke og Plessen, som er Legationssecretair her. Om Aftenen var vi [i] Diurgården med Corps diplomatique hos Tourniares. I Søndags Morges Kl 8 tog vi med Dampskibet Freia til Gripsholm, 9 Mile fra Stockholm, besaae det herlige gamle Slot med det udmærkede Billedgallerie; hjem samme Aften. Dagen iforveien saae jeg om Form: med Beskow Billedgalleriet paa Slottet og igaaer var jeg der igjen og derfra med B. til den antiquariske Samling, som ikke kan sammenlignes med vor i Kjøbenhavn. Jeg var inviteret den Dag til B's, men maatte gaae til Moltke, fra hvem jeg først havde modtaget en Invitation. Efter Bordet kjørte Plessen, Grenville og jeg en Tour til et Sted, hvorfra der er den deiligste Udsigt over Stockholm; derpaa kjørte Gr: hen til den engelske Minister og jeg gik hen til B's, hvor jeg blev om Aftenen og var alene med Beskow og hans Kone; vi taleden næsten alene om Dig, og om Dit Forhold til Danmark og Sverrig. Han sagde, da vi talte om Kongens Jalousie og Misfornøielse over Sverrigs Kjærlighed til Dig: Hvorledes skal det da gaae, naar Oehlenschläger faaer Stjernen af den Svenske Orden; thi den kan han nok ikke godt blive fri for:« – Disse Linier skriver jeg hos Beskows, hvor jeg har spist til Middag idag, og drukket Din Skaal; jeg var som med mine Forældre i Sverrig; thi jeg kan gjerne kalde disse velsignede Mennesker saaledes. Nu skal jeg kjøre ud med dem, for at besøge Berzelius, som boer udenfor Byen. Igaar talte jeg med de smaa Prindser; jeg var i Kunst-Museet, hvor jeg næsten hver Dag gaer hen, og da

Prindserne saae mig tillige med Hof=Intendant Røck, en grumme elskværdig Mand, som Du kjender fra Udlandet (: han minder mig om Oncle Carl :) kom de hen til Vinduet, som vender ud til Slotshaugen, hvor de lege hver Dag fra Kl 12–2, og gjorde Mine til at lukke Vinduet op, efterat de først havde hilst os med en særdeles 5 barnlig Beskedenhed, som man ikke træffer paa hos vore Prindser. Derpaa præsenterede Røck mig for Børnene, som en Søn af den store danske Digter. De kjendte Dig Alle af Navn, og fortalte mig, hvad de var og mange andre Ting. Den ældste: Hertug Carl af Skaane sagde: »Jeg er Artillerist!« Den anden, Hertug Gustav af 10 Upland: jeg er Cavallerist! og den tredie Oscar af Sødermanland: jeg er Sømand! jeg skal reise tilsøes om 20 Dage. Da jeg spurgte dem: men hvad er da Prinds August, den yngste, svarede de Andre: Han er Dalekarl! Han er nemlig Hertug i Dalarne. Nu spurgte jeg dem: men hvad er nu det Bedste! hvorpaa de raabte Alle i Munden 15 paa hinanden hvad Enhver af dem var. Det er nogle velsignede Børn, og overordentlig smukke. – B. vilde endelig, at jeg skulde til Kongen, men han rejser iaften bort for nogle Dage, og jeg reiser paa Fredag Morgen herfra; til Upsala kommer jeg ikke, da Tiden ikke strækker til, og Gr: vilde desuden ingen Interesse have deraf, og saa 20 vilde jeg maaskee faae altfor megen Besvær af ham paa Reisen. Jeg har derfor foretrukket at blive her i Stockholm, hvor jeg daglig seer noget Nyt Interessant og er hos Mennesker, som jeg elsker som Faa paa Jorden. Du har ingen bedre Venner paa denne Jord end dette herlige Ægtepar. – Imorgen Kl 10 1/2 skal jeg med B. til Kronprind- 25 sen, som har ønsket at gjøre Din Søns Bekendtskab – Nu Farvel, kjære Fader! Undskyld den næsten ulæselige Skrift; men jeg vilde nødig lade denne Postdag gaae hen, uden at skrive og Tiden er knap. Hils Moder og mine Søkende, Boye, Krøyer, Konow etcetc.

Din kjærlige Søn 30

Johannes.

d: 9de Juli er jeg i St. Petersburg.

Et Par Bagateller vilde I faae tilsendte gjennem Wynns: nemlig en Papiirkniv til Fader, med Udsigter over Slottet, Drottningholm og Gripsholm, en Sax til Moder og en d^o med Messingskruer til
5 min Søster Marie. – Skriv endelig til mig i Petersburg; jeg længes efter Breve; endnu har jeg ingen faaet. –

Jeg maa dog aabne Brevet, for at fortælle, at der i dette Øieblik var en Magister, som overvældede mig med Lovtaler for min Faders Skyld og endte med at tigge. – Et Øieblik efter fik jeg et Par Bøger
10 tilsendt som Present med Udskrift:

Hr. Candidaten Oehlenschläger.

Herr Candidaten är den første Dansk, till hvilken Scandinaviskt Social Conditori ägt tillfälle wisa sine bemödenden att bibringa Swenskarne någon försmak af Danska litteraturens ypperlighet.

15 Han tager mig nok for Digteren Oehlenschläger. –

1618. Fra Johannes Oehlenschläger.

Åbo i Finland, den 6 Juli [1839].

Kjæreste Fader!

Efter at have forladt Stockholm igaar Morges Kl. 4, ankom jeg
iaftes Kl. 10 til Keiserdømmet Rusland og befinder [mig], som Du
20 af Overskriften erfarer midt imellem Finlændere, Russer og Svenske. Imidlertid har jeg dog ikke ganske forladt den civiliserede Verden, da jeg i dette Øieblik sidder i samme Værelse, som en Franskmand og en Tydsker; vi skrive Alle Tre til vort Hjem, medens Engländeren har vigtigere Foretagender for, nemlig at spise. Som Du
25 maaskee har erfaret gjennem den fortræffelige Beskow har jeg været saa heldig at komme til at gjøre Reisen til Moskau for det Første i

Selskab med de Misery, om hvem jeg før har skrevet og Grev Plessen, den danske Legationssecretair i Stockholm. Begge ere elskværdige, muntre og føielige Reisekammerater, og jeg anseer det for en Lykke at være sammen med dem. Grenville er forresten saa brav, som det er ham muligt; men Naturen lader sig ikke fordrive. – 5
Sidst, da jeg skrev Eder til, var jeg hos Beskows. Jeg kjørte med dem ud til Berzelius og hans Svigerfader, Statsraad Poppius. Jeg blev modtaget der med den største Venlighed og har Hilsener til Dig fra dem begge; den gamle Statsraad bad undskylde, at han som fremmed for Dig bad mig at hilse Dig; men han tilføiede, at han kjendte 10 Dig godt som en gammel Bekjendt. Den næste Dag var jeg hos Prinds Oscar og talte med ham over 1/2 Time. Han var Elskværdigheden selv, spurgte mig strax om Dit Befindende, og spøjte meget godmodigt med, at Du ikke endnu er kommen til Stockholm, ligesom om han nok vidste Grunden. Han bad mig flere Gange om at 15 hilse Dig og bede Dig komme, for at besøge ham; det var det Sidste, han sagde, da jeg forlod ham. Vi talte forresten om mange Ting; vi loe, spøjte og jeg befandt mig ganske ugeneert i hans Nærværelse. – Kl 1 tog Gr., den franske Chargée d'affaires, Misery og jeg ud til Drottningholm. Veien dertil er ganske deilig og Slottet meget 20 smukt. I Torsdags var jeg i Bystrøms Atelier, hvor der findes særdeles smukke Statuer og Buster. Han er ligeledes i Besiddelse af en stor og udvalgt Malerisamling. B. førte mig derhen. Den øvrige Deel af Dagen tilbragte jeg med at arrangere mig til Afreisen, Kl. 10 om Aftenen gik jeg ombord med Gr. Da jeg havde bragt min Bagage i Orden, forlod jeg Storfursten, Dampskibets Navn, og gik hen til B. for at tage Afsked; men de vare endnu ikke komne hjem fra en Kjøretour til Drottningholm. Jeg gik derfor op i Værelserne og ventede dem der. Efter nogen Tids Forløb kom de hjem, Beskow havde søgt 25 mig ombord; men gaet feil, ligesom jeg. Vi tilbragte 1 Times Tid 30

sammen, B. sang og spille for mig nogle særdeles smukke Sange af ham selv og Bellini, han har den smukkeste Tenorstemme, jeg nogensinde har hørt og en fortræffelig Skole. – Kl. 11 1/2 tog jeg en hjertelig Afsked fra disse herlige Mennesker, som lovede mig at kal-

5 de mig »Du« næstegang vi sees og B. trykkede et Kys paa mine Læber og kaldte mig en »hæderlig Gosse«. – Jeg forlod Stockholm med Veemod, og jeg skal aldrig glemme mit Ophold der. – Reisen hertil var meget behagelig, Veiret særdeles skjønt, vi passerede Ålands Øerne og en Deel af Kysten af Finland. – Jeg har været med mine

10 Reisevenner omkring i Åbo, som er en meget smuk Stad, med brede Gader, god Brolægning, Husene af Træ, nylig opbyggt siden Ildebranden. Vi saae Domkirken, som er gammel og meget smuk, derfra gik vi op ad en steil Klippe til Observatoriet, hvorfra der er en smuk Udsigt over Staden, Østersøen, som bugter sig ind i Lan-

15 det, og Klipper i Horizonen, bevoxede med Grantræer. – Jeg har kjøbt her i Staden en Beskrifning over Ryssland, Petersburg og Moskau, som jeg skal more mig med paa Reisen derhen. Imorgen tidlig Kl. 4 seile vi herfra, for at gaae til Helsingfors, hvorhen vi ar-

20 rivere om Aftenen, gaae der iland for at sove i Værtshuus; thi ombord sover jeg slet. Paa Mandag Kl. 12 forlader Dampskibet Helsingfors, kommer om Aftenen til Reval, derfra Tirsdag Kl. 12, næste Morgen i Kronstadt og St. Petersburg. – Mere siden. – Nu vil jeg lægge mig til at sove, til vi skal spise til Middag. –

St. Petersburg, den 13de Juli

25

(: 1 Juli :)

I Onsdags Kl. 3 ankom jeg til Keiserrigets Hovedstad. Vi maatte begynde med at kjøre omkring i Staden fra den ene Hotel til det andet, indtil vi tilsidst fandt Logis i Hotel Coulon, hvor vi boe særdeles godt. – Åbo forlod vi i Søndags Morges Kl. 4, kom Kl. 7 til Helsing-

fors, og gik strax paa Comoedie og saae et tydsk Skuespillerselskab opføre Bellinis La somnambule meget slet. Byen er smuk, der er en meget smuk Universitetsbygning og en stor smuk græsk Kirke. – Næste Dag Kl. 5. Efterm. kom vi til Reval. Her er Alt forskjelligt. Ingen Klipper; men Landet er smukt og ligner Danmark. Istedet 5 for at høre svensk og finsk, hørte man nu estlandsk og tydsk; thi Reval selv er aldeles tydsk: en ældgammel Stad, anlagt af Wald: 2, siden Hansestad; den ligger meget høit og steilt, omgivet af Grave. Der findes en Kirke, St. Olafs Kirke, hvor Olaf den Helliges Billed i Legemsstørrelse ligger udhugget i Steen. Den samme Aften kjørte 10 vi til Cathrinethal, et Lystslot, anlagt af Peter den Store, meget smukt med en stor Have og Park. Her samles Revals Beau monde om Aftenen, ligesom i Frederiksberghave. Tirsdag Morgen saae jeg St. Nicolai Kirke, ældgammel, med en mærkværdig Mumie, nemlig Liget af en Duc de Croix, som døde 1702, men efter Peter den 15 Stores Befaling ikke maatte begraves, fordi han under Krigen med Sverrig var gaaet over paa svensk Side, og altsaa gjort sig skyldig i Landsforræderi. Dette Lig, som ligger til Skue for Enhver i en Glas-kiste, er fuldkomment conserveret, og han bliver derfor af den russiske Almue betragtet som en Slags Helgen. – Her er et kort Udtog 20 af min Reise til Petersburg, og nu er jeg Gud skee Lov kommen lidt til Ro; thi jeg var særdeles træt af Reisen. – Den første Aften var jeg i det russiske Alexandertheater, og saae 3 Vaudeviller, og 3^{die} Act af Hamlet. Jeg morede mig fortræffeligt, uden at forstaae et Ord. Theatret er pragtfuldt i høieste Grad, Costume, Decorationer, Sce- 25 nearrangementet saa udmærket, at man ikke gjør sig nogen Idee derom: f.Ex. et Bal, hvori alle de Spillende deeltog, der blev dandset Francaise, Valts, kort sagt: Alt var inrettet, som paa et virkeligt Bal. Der var ogsaa comiske Figurer med, en russisk Officeer, som var til en Grad comisk, saa man var nær ved at døe af Latter. Igaar Aftes 30

var jeg der igien og saae et Stykke, hvor der optraadte 200 à 300 Soldater med Musikcorps osv: – Men det Vigtigste er, at Skuespillerne lade til at være fortrinlige; især er der en Md. Arnof, som spille Ophelias Rolle ganske mesterligt, og siden spille hun en ung elsk-
5 værdig Dame i en Vaudeville ligesaa godt som Fru Heiberg, dand-
sede saa gratiøst som muligt. Jeg vilde ønske at Du havde seet hende; thi jeg har aldrig seet nogen Skuespillerinde, som kunde sammenlignes med hende. Hun besidder alle de Egenskaber, som udfordres til at være en stor Kunstnerinde, ung, smuk, gratiøs, uskyl-
10 dig, forstandig, og en dyb Følelse, som ikke lader sig beskrive. – Iforgaars var jeg i det franske Theater, hvor man spille et Skuespil: Mademoiselle de Belle Isle, ligeledes særdeles godt. Theatret er beliggende i en Park, 3 Werster fra Petersburg, som hedder Karmmeni = Ostrof, hvor der findes mangfoldige Lyststeder. – Jeg har været
15 i den Kasanske Kirke, som for Øieblikket er den første i Petersburg. Den er pragtfuld, med 132 Colonner, Alteret af Sølv og Guld, Malerier, Billedstøtter osv. Det satte mig tilbage i Middelalderen at see Nonner og Munke komme ind i Kirken og gjøre Korsets Tegn, kaste sig ned paa Jorden og nynne Bønner. – Jeg har seet de fornemste
20 Damer og Herrer gjøre det Samme. – Forresten har jeg gjort Visiter; idag traf jeg Youkowsky, som var særdeles venlig imod mig og lovede mig at tage sig af mig, han skulde til Keiserinden, som er i Peterhof. Imorgen finder Formælingen Sted og iovermorgen Aften skal der gives en stor Ballet i Anledning af Samme. Idag spiser jeg
25 til Middag hos Baron Palmstjerna, den svenske Minister; jeg har gjort Bekjendtskab med Keiserens General = Adjudants Grev Benkendorfs Kone og Datter, en yndig ung Pige paa 15 Aar. De vare paa Dampskibet fra Reval. – Hvad Byen selv angaaer, saa maa man see den, for at gjøre sig et Begreb om den, Palladser paa Palladser
30 uden Ende, Gaderne brede som Torve, Vogne streife hinanden

uden Ophør; thi Alt er tilvogns, da Afstandene ere alt for store til at gaae. – Hvis jeg ikke snart hører fra Eder, troer jeg, at jeg begynder at blive urolig. – Undskyld dette Krimskrams; men jeg har næsten ikke havt et Qvarteer til at skrive i og den jammerligste Pen. Med næste Post skulle I faae nogen vidtløftigere Underretning fra 5 mig. William maa endelig skrive mig til, den søde Dreng og ligeledes min kjære Moder og min velsignede lille Søster, til hvem jeg har bestilt Skoe, som jeg faaer imorgen. – Levvel, kjæreste Fader! hils Boye, Krøyer, Mynsters, Münter osv.

Din kjærlige Søn 10
Johannes. –

William faaer Brev næste Gang fra mig; jeg vilde skrevet idag; men har desværre ingen Tid. Siig ham, at den unge Comtesse Bendorfer er den sødeste Pige, jeg har seet; men ingen Anden maa vide det. – Vi blive her i 3 Uger. – 15

1619. *Til Christiane og Marie Oehlenschläger.* Stege, den 20 Juli 1839.

Kiære Christiane og Maria!

Da jeg ikke kommer hiem før Dagen før Moders Fødselsdag, saa maa jeg dog skrive Jer nogle Linier til. Den detaillerte Beskrivelse forbeholder jeg mig mundtligt ved Hiemkomsten. 20

Jeg har tilbragt et Par behagelige Dage hos Baronesse Stampe paa Nysøe. Grundtvig, Søtofte, Kammerherrinde Raben vare der.

I Tirsdags rejste jeg med Puggaard og Thorvaldsen til Møen; til den gamle herlige Hage. Samme Aften stimlede Byen til; Thorvaldsen og jeg bleve hilste med en smuk Sang, der blev siunget paa Ga- 25

den, medens vi stode oppe i Vinduet og bukkede. Derpaa afbrændte et Fyrværkeri, og man saa Ordet Tø - (T Ö) i flammende Ild.

Det er virkelig Tø - det vil sige Schirotto - og jeg gaaer om Natten som en G e i s t - ligesom Jeppe paa Bierget - og lukker Vinduerne op; men ikke i mit Soveværelse.

Igaar var det gamle Hages firssindstyvende Fødselsdag. Han er Øens Patriark - det var en sand Folkefest. Skolebørnene sang i Baadene en Sang til ham; og jeg stod ved Siden af ham og soufleerte ham Sangen i Øret at han skulde have godt af den. Der var stort Selskab Middag og Aften.

Igaar Formiddags vare vi paa det skønne Marienborg, hos Tu-teins, som ogsaa vare her til Giest.

Imorges kom Dampskibet fra Lolland og Falster, og bragte en Mængde. I Nat landede det andet Dampskib fra Kiøbenhavn ved Klinten. I Aften skulle vi alle samles der.

Jeg har lovet Baronesse Stampe at komme med Thorvaldsen tilbage til Nysø paa Mandag Aften. Jeg har lovet hende at følge hende til Sorø og staae Fadder med til Hauchs Barn.

Derfra kommer jeg hiem Dagen før Moders Fødselsdag, altsaa den 27.

Lever nu vel Allesammen! Jeg haaber at Marie gjør daglige Touren paa sit Esel til Sundhedens Kilde, og at I alle befinde Eder fortræffeligt. Mange Hilsener til Wille. Uagtet man viser mig saa megen Godhed, længes jeg dog efter Ordrupshøi. Jeg længes ogsaa efter at faae Efterretning fra Johannes.

Gud velsigne Eder alle. Hilsen til Reinhardts og Ane Zeuthen. Kunow ikke at forglemme:

Eders trofaste
A. Oehlenschläger.

Nysøe, Tirsdag d. 23.

Saalænge har Brevet ligget inden det kom bort; da jeg forsømte det rette Øieblik. Jeg vil endnu kun kortelig berette at vi vare i Lø-verdags hos Fru Calmette, hvor den deilige Hauge og den lille Klint med Vandfaldet henrev mig. Der var en Stimmel af Kiøbenhavnere 5 og Folk fra Lolland og Falster. Visen til Thorvaldsen og mig blev atter siunget, med Hurra. Fyrværkeri.

I Søndags vare vi paa den store Klint, efter at have tilbragt Natten hos Pastor Frøikens. Uagtet den brændende Hede, glædede det mig særdeles at see den danske Biergnatur i sin uforlignelige Skøn-10 hed; især da det blev kiøligere om Eftermiddagen.

Igaar, Mandag, vare vi til Giæst paa Marienborg hos Tuteins, og derfra reiste vi til Nysøe, hvor vi, i det deiligste Vejr (: Tvende Regnbyger havde kun forfrisket Luften og dæmpet Veistøvet) ankom Kl 11 i Aftes. Idag ville vi til en Fugleskydning i Præstø. 15

Paa Fredag tage vi til Sorøe, for at staae Fadder til Hauchs Barn. Jeg har faaet et Brev fra ham, hvori ham meget inderligt takker mig.

Fra Sorøe kommer jeg nu hiem, formodentlig paa Løve-10 r d a g , da jeg som jeg altid har gjort - vil feire Moders Fødselsdag 20 i min egen Families Skiød; lever nu vel alle m[in]e Kiære!

Eders

A. Oehlenschläger.

Visen sender jeg hermed. Maaskee kunde Boye bringe den.

Jeg sender Brevet med Puggaard; og vil endnu kun tilføie, at i Af-25 ten det Huus, som Baronesse Stampe har ladet bygge til Thorvaldsen blev indviet ved en meget smuk Tale og Sang af Grundtvig; hvori han heller ikke glemte mig. Puggaard var ikke tilstæde der- ved, og det er naturligt at denne Fest ikke morede h a m .

1620. *Fra Vassili Audreevitch Joukovsky.*

Peterhof 4/16 Aout 1839.

Mon cher ami

Je vous remercie infiniment de m'avoir procuré le plaisir de voir votre fils. Par malheur j'ai eu peu d'occasion d'être avec lui, étant occupé par mille affaires qui se sont accumulés au moment de notre retour à Petersbourg et a cause de fetes du mariage de la Grande Duchesse Marie. Je ne sais pas où se trouve votre fils au moment où je vous écris. Je suis à Peterhof, qui est pour le moment mon séjour permanent.

10 Je vous ai adressé un des mes amis de Petersbourg le pasteur Muralt, qui au lieu de lettre vous remettre mon portrait que je vous prie de garder en souvenir des courts moments qui m'ont procuré tant de jouissances dans votre société. La goutte s'en est mêlée par malheur pour prouver que dans ce monde point de joie sans mélange. Je vous remercie pour l'exemplaire de vos oeuvres; cet exemplaire sera remis à Monseigneur le grand Duc et je m'emparerai de celui qu'il possède déjà. Je voudrais bien pouvoir vous présenter quelque chose de mes propres griffonnages; mais vous ne les lirez pas. Nous nous entendons dans un autre langage, qui n'est pas ni dictionnaire ni

20 grammaire: c'est celui du poème, donc de la poésie. C'est dans cette langue que je vous dis ne m'oubliez pas et conservez moi votre amitié. Vous n'avez été qu'un moment mon compagnon dans la vie ordinaire; mais dans la vie poétique j'ai fait avec vous un assez long voyage: prolongez pour moi celui le plus qu'il vous ait possible: cela

25 veut dire continuez d'être poète et la lyre à la main narguez la goutte et le reste des désagréments de ce monde. Adieu.

Avec amitié et estime le votre

Joukovsky.

1621. Fra Johannes Oehlschläger.

Moskau, den 4 Juli [: August] 1839.

Kjæreste Fader!

Siden jeg sidst skrev Eder til, har jeg maattet reise 728 Werster (: 103 Mile :) fra Eder, for at komme Eder nærmere, thi nu befinder 5 jeg mig under samme Breddegrad som I, og det forekommer mig virkelig, som om jeg nu ikke var saa langt borte fra mit Hjem, fordi Naturen her dog har nogen Lighed med Danmarks. Nu er jeg da over 400 Mile borte, men i Overmorgen (: Tirsdag :) reiser jeg herfra til Warschau, og da nærmer jeg mig Eder med hvert Skridt; naar 10 jeg saa har gjort en lille Afstikker til Wien, gaaer jeg den lige Vei til Kjøbenhavn. Igaar 8 Dage forlod jeg Petersburg Kl. 1 om Formiddagen og kom i Tirsdags Kl 4 Eftermiddag til Moskau. Veien hertil er ganske fortrinlig, men der er Intet at see, uden flade Marker, smaat Krat, Sumpe, Aær osv. Vi kom igjennem det ældgamle 15 Novgorod, som 862 var Ruriks Residents; nu er Byen Intet; kun er der en gammel Kirke Sophia Kirken, bygt efter Sophia Kirken i Constantinopel. Det Interessanteste, jeg saae paa Reisen, var en lille Stad, hvor der for Øieblikket ligger Endeel Regimente; det var en Søndag, og næsten alle Soldaterne vare uden for Byen, hvor de 20 dandsede, sang, røg Tobak; det Hele lignede en Leir, idet mindst saaledes, som jeg kunde forestille mig den; længere henne vare der opslagne nogle Telte, hvorunder et Par Zigeunerfamilier laae rundt omkring Ilden; en lille yndig Pige med deilige brune Øine, brun 25 Hud, kridhvide Tænder og et sødt Smil løb hen til Diligencen, for at faae et Par Skilling. – I Tørjök, en lille By i Nærheden af Moskau, fabrikere[s] alt det Læder, og de Sko, som forsendes til det øvrige Rusland; der kjøbte jeg et Par Morgensko til Dig, min søde Marie! men Du faaer dem ikke, før jeg kommer hjem, fordi jeg ikke kan sende dem til Dig, og fordi jeg ogsaa gjerne vil have den Fornøielse 30

selv at give Dig dem. – Jeg har nu været her i 5 Dage og benyttet Tiden godt. Noget Interessantere, end Kremlin faaer jeg neppe at see paa Reisen. Det er et Jetteværk af Bygning; det er omgivet af tykke Mure med høie Taarne, ældgammelt; det Yderste af Kremlin 5 er Huse, omtrent 1/4 af Staden, men inderst er der igjen Mure, og indenfor disse er de gamle Czarers Pallads, hvormed en ny Bygning af et umaadeligt Omfang skal sættes i Forbindelse, og det Hele skal blive et keiserligt Pallads. Tzarernes Pallads, som var ganske forfal-

det, er nu restaureret aldeles som det var før. Det er i en ganske egen 10 Stil, med lave Værelser med hvælvet Loft, Panelerne med stærke Farver, grønt, guult, blaåt og rødt Glas i Vinduerne, Dørene af Egetræ, kunstigt udskaarne. – Her er et Skatkammer, som det kaldes, hvori der findes alle mulige Rariteter, alle de russiske Kroner, de polske ligeledes, Thronerne, de gamle Czarers og Keisernes 15 Klæder; der saa jeg ogsaa alle de Faner, som Russerne i den sidste Krig mod Polen tog fra de ulykkelige Polakker. Den bekjendte store Klokke i Kremlin, som kaldes den evige, ojetschnyi kolokol, saae jeg; den har 21 Fods Høide og 22 Fods Diameter. – I Arsenalet saae jeg alle de Kanoner, som bleve tagne fra Napoleon 1812. – Den græ-

20 ske Gudstjeneste har jeg bivaanet flere Gange; det sætter mig tilbage i Middelalderen at træde ind i disse pragtfulde Kirker, hvor Alteret næsten bestaaer af Sølv, og at see de catholske Ceremonier udførte i al deres Strængthed, at høre den smukke Sang, see Præsterne gaae omkring med Røgelseskarret og svinge det om osv. Forleden 25 var jeg en Tour ude at kjøre og kom om Aftenen Kl. 9 forbi et Nonnekloster; da vi hørte, at der var Gudstjeneste, gik jeg ind og det gjorde et forunderligt Indtryk paa mig at see Kirken opfyldt med sorte Skikkelser, som korsede sig, bukkede sig, kastede sig ned paa Jorden. Jeg kom til at tænke paa Flugten fra Klosteret, – end-

30 skjøndt jeg ikke havde isinde at bortføre Nogen, da jeg ikke engang

kunde see Ansigtet paa Nonnerne, fordi de vare tilhyllede lige til Næsen. – Her i Moskau findes flere fortrinlige Indretninger, et stort Huus for 10.000 Hittebørn, en Læreanstalt for Haandværkere og et Institut for fader- og moderløse Børn (300 Drengene og 150 Piger :), som er ganske fuldendt. Det rørte mig at høre de smaa Drengene synge den russiske Nationalsang, da vi traadte ind i en af Klasserne. – Uagtet jeg ingen Anbefalingskrivelse havde med, har jeg mødt en Gjæstfrihed, som vistnok er sjelden. Plessen havde et Brev med til Civil-Generalgouverneuren her, og paa Grund heraf, blev jeg ogsaa inviteret derhen til ham (: Baron Bothe :) tilligmed Grenville: 10 der traf vi en General Basiloff, som inviterede os ud til sig i Petrowsky næste Middag. Baron Bothe, en Tydsker er en excellent Mand og General B. en jovial munter, gjæstfri gammel Mand. Vi kom da ud til Generalen i Petrowsky, som ligger 3 Werster fra Moskau, hvor der er en Wauxhall, som han eier; der spiste vi til Middag, drak 15 Champagner og – hørte Zigeurne synge. 8 Fruentimmer og 6 Mandfolk kom ind i Værelset (: en Hanestei :), hvor vi spiste og sang for os. Det interesserede mig i høieste Grad at høre deres Sang, som er et Udtryk af den vildeste Lidenskabelighed og Overgivenhed, forbunden med den yndigste Gratie og sødeste Sentimentalitet. De dandsede tillige, og En af Zigeurne dandsede som en fuld Mand saa godt, at det var umuligt at troe Andet, end at han virkelig var beskjenket. Et Par deilige Piger befandt sig imellem Zigeurnerinderne, som den gamle General ikke undlod at gjøre Cour til. – Zigeurnernes Sang afvexlede med en prægtig Musik, som udførtes af 25 et russisk Hussarregiments Musikcorps. – I Haven ligger et Slot, som Peter den Store har opført, og hvor Napoleon var 1812, og man viser to Egestammer, imellem hvilke han har staaet og seet tilbage paa Moskau, efterat han var flygtet ud af Byen. – Hos Generalen saae jeg General-Gouverneuren i Moskau, General Stahl, en herlig 30

Mand, som inviterede os til sig idag Middag; nu er jeg fornylig kommen fra ham og skal igjen iaften ud til Petrowsky til vor gamle General Basiloff. – Jeg maa engang for Alle bede at undskyldte, hvis der ingen Sammenhæng er i mine Breve; men det er umuligt at
5 skrive, naar Gr. i eet væk kommet ind i Stuen til mig og forstyrrer mig. Tænk Eder: i dette Øieblik kommer han ind, for at spørge mig, hvad han skal skrive om Mærkværdighederne her i Byen hjem til sine Forældre. Jeg siger til ham: Aa, du kan jo skrive, at Du har været i Kreml. Er det ikke der, hvor der er Spadseregange, spørger han
10 saa. Det er næsten umuligt at bare sig for Latter; maaskee skulde man græde. – Han minder mig ofte om Personer i Holbergs Comœdier. Naar han om Morgenen ligger i Sengen og snorker med Nathue paa, seer han livagtig ud som Jeppe i Baronens Seng; kommer jeg i Assembléer og Societeter med ham, tænker jeg paa den
15 pantsatte Bondedreng, og jeg maa da agere Leerbeutel. Undertiden gaaer Studenstrup igjen i Grenvilles Lignelse; thi han er sommetider smudsig gjerrig, og saa faaer jeg Lyst til at raade ham til at lade nogle Kobberskillinger forsølv og give dem ud for Sølvpenge.
– d. 5. Aug. Om Formiddagen og Eftermiddagen kjøre vi ud og om
20 Aftenen, naar jeg kommer hjem, gaaer jeg tilsengs, og saa er jeg sammen med Eder Alle og især med Dig; thi jeg læser Din Reise, og det forekommer mig at jeg hørte Dig selv tale naar jeg læser. Jeg glæder mig hver Dag til Aftenen og jeg henregner disse Aftentimer til de lykkeligste, jeg har oplevet. Du kan begribe, at denne Bog maa
25 gjøre et ubeskriveligt Indtryk paa mig netop nu, da jeg er saa langt borte fra Dig og Eder Alle. Jeg befinder mig jo selv i de samme Forhold, som Du dengang. Igaar kjøbte vi os en fortræffelig Reisevogn for 700 Rubler, og imorgen reise vi afsted; det bliver en drøi Tour: 8 Dage og 8 Nætter maae vi kjøre uafadeligt. I Warschau venter jeg
30 at faae Brev fra Eder; endnu har jeg maattet lade mig nøie med Eet;

men jeg er dog ikke urolig, fordi jeg kan begribe, at I ikke veed, hvorhen I skulle adressere Brevene. Skriv endelig snart; det gjør mig gladere at see Brev fra Eder, end at see den smukkeste Stad og den skønneste Natur. Jeg har undertiden veemodige Øieblikke; men da kan jeg dog søge Eensomhed; thi jeg har her mit eget Værelse, som ligger afsondret fra Grenvilles. – Plessen reiser herfra idag, og har lovet at besørge dette Brev til Eder; maaskee komme det til at reise over Travemünde, hvis der ikke gaaer noget Dampskib til Kjøbenhavn, naar Plessen kommer til Petersburg. – Iblandt Curiositeter, jeg her har seet, er ogsaa den tartariske Kirke, hvor jeg har bivaanet Gudstjenesten. Det er næsten umuligt at bare sig for at lee, naar man seer paa disse Ceremonier; Alt gaaer efter Takt og man kan ikke tænke sig en fortræffeligere Disciplin hos Soldater end hos Tartarene under Gudstjenesten. En Præst staaer og mumler og gjort comiske Gebærder; derpaa kaster han sig ned paa Gulvet; hele 15 Menigheden ligeledes, saa paa Knæ; derpaa ligger de dem ned med krummet Ryg, saa op igjen. Alt dette gjentages mangfoldige Gange. Der forekommer ogsaa en Ceremonie, som seer ud som om de vadskede deres Ansigt med Hænderne. En af os Vantroer kom til at berøre et Tæppe, som laae paa Gulvet, og strax kom Præsten hen og 20 viste ham bort derfra med en stræng og hovmodig Mine. – Det er morsomt at kjøre paa Gaderne. Byen er ganske det Modsatte af Petersburg, man behøver vist flere Aar, for at lære den at kjende; 7 Mile i Omkreds, og uregelmæssig i høieste Grad. Man veed aldrig hvor man er. Petersburg derimod kjender jeg til Punkt og Prikke. – 25 Uagtet Alt, hvad jeg endnu har seet, har interesseret mig meer eller mindre, glæder jeg mig dog ret til at nærme mig den mere civiliserede Verden, og faae Tydskland at see; Tiden er vel desværre for kort til at lære det at kjende. – Det Værste ved Reisen i Rusland er, at man ikke støder paa Andre end rige, tildeels udannede, hjerteløse 30

Reisende; thi de, som rejse her, gjøre det af Curiøsitet og ikke, for at lære Noget. Jeg kan ikke sig, at jeg har gjort et eneste interessant Menneskes Bekjendtskab her i Rusland. – Tag tiltakke med dette Miskmask og den maaskee ulæselige Skrift; men nu maa jeg ind til
5 Gr., for at hjælpe ham med at skrive hjem til sine Forældre; thi han kan ikke hjælpe sig selv med det Mindste og han bruger 2 à 3 Dage for at skrive et Brev, som jeg er Autor til. – Levvel, kjæreste Fader og Moder, William og Marie; hils Boye, Krøyer, Konow, Tante Drewsen, Mynsters og Mynters og alle gode Venner og Bekjendte.
10 Ludvig Mynster kunde nok skrive mig til, som han har lovet. Jeg haaber igjennem Eder at faae lidt at høre fra Joachim, som William maa hilse fra mig, naar han skriver til ham. Jeg har været i tartariske og persiske Boder, og kjøbt Vestetøj til William, som jeg troer, han skal blive fornøiet med. Det er det Eneste, som jeg veed at købe
15 til ham. Siig ham, at jeg tit med Taarer i Øinene længes efter min Sovekammerat og kjære Broder, som efter Eder Alle. –

Din kjærlige Søn
Johannes.

Maries Skaal skal jeg ikke glemme at drikke d. 3 Septb. –
20 Beed Krøier at skrive et Par Linier, krydrede med Vittighed. –
Jeg længes meget efter ham og Boye. Moder maa endelig skrive. Hendes Skaal blev drukket af mig alene i Novgorod. Jeg værdigede ikke Grenville at være med; det var at vanhellige den. Beed William at hilse min Ven Registrator Søndergaard. –

1622. Til Christiane Oehlenschläger.

Kbh [Aug. 1839]

Kiæreste Christiane!

Dit Brev har glædet mig særdeles meget; og hvad Du siger mig om Konows Forsæt, at ville leie Værelser og give sig midt i Vinteren har lettet mig en Steen fra Hiertet. Thi de andre Bestemmelser 5 vare saa ubestemte og fierne at det – ikke ængstede – men forstemte mig undertiden lidt.

Det er jo ogsaa det allerbedste. K a n han gjøre det, saa maa han jo selv ø n s k e og v i l l e det, og siden kan han altid gjøre hvad han vil mere. 10

Hils min søde Marie tusindegange, og tak hende fordi hun holder saa meget endnu af sin Fader, uagtet sin Kiærlighed.

Jeg vis paa at hun og Konow ville blive lykkelige sammen; thi de p a s s e just for hinanden i Character og Talenter og gode Hierter. Min Nærværelse her i Byen er ikke overflødig men nødvendig, for 15 at drive det igiennem som den gode Olsen ikke kunde. Jeg haaber snart at faae den Sag bragt i Rigtighed.

Altsaa – paa Løverdags Aften kommer jeg til Jer og bliver til Mandag Morgen, thi nu har jeg, for det første, faaet nok af Prices.

Hils d e u n g e F o l k og Betty mange gange fra 20

Din altid kiære *

A. Oehlenschläger.

Vil Du med Melkekudskens imorgen sende mig min graa F i l t e h a t .

*) salig Bedstefaders Talemaade.

1626. *Til Bernh. v. Beskow.*

Kiøbenhavn d: 21 August 1839.

Min bedste Beskow!

Aarsagen, hvi jeg ikke for længesiden har takket Dig og Din ædle Hustru for Eders store Godhed mod min Søn – er, at jeg med det samme vilde sende Dig Bøgerne til den herlige Kronprinds. Jeg vilde ogsaa takke Ham, – og Bogbinderen har opholdt mig.

Her ere nu mine tyske Skrifter til Prinds Oscar og her er et Digt til ham! Begge dele vil Du, min sande Ven! vist gierne bringe ham fra den danske Digter; og den Varme som mit Hierte har følt, men som de svage Vers ikke vare istand til at udtrykke, for hans Venlighed og Naade mod min Johannes – vil Dit eget Hiertes Stemme – idet Du bringer Bøgerne, vist lægge deri.

Johannes har skrevet os til fra Moskau, 400 Mile fra sit Hiem, nu vilde han reise til Warschau. Hans Breve til os ere fulde af et godt ungdommeligt Hiertes varme Tak til Eder og af Beundring over Eders Elskværdighed.

Min søde gode Marie er bleven forlovet i disse Dage og Partiet er godt; det er med et meget dannet ædelt ungt Menneske Wollert Konow, en Søn af den rige Konow i Bergen.

– Dine Værker skal jeg ganske vist sørge for paa bedste Maade. Siden Max ikke fik dem, lader jeg dem paa ny giennemsee af en fortræffelig tysk Grammatiker, for at bortfjerne de sidste smaa Avner i Sproget, der muligt kunde være. Saasnt det er giort, skal jeg vende mig til Hamburgerne, som ere os nærmest, og Dine Tragødier skulle nok være under Pressen inden Aarets Udgang.

Jeg har omarbejdet min »Fiskeren og hans Datter« for Theatret i Sommer. Siden Aladdin gjorde saa megen Lykke, haaber jeg, at Fiskeren ogsaa skal behage. Folk her have tabt Sandsen for det Nationale og Historiske. Phantasien kræver endnu sin Ret for det

Eventyrlige; og for hvad der interesserer alle Mennesker have Kiøbenhavnerne ogsaa endnu nogen Interesse.

Naar den »fine Portion« er overdannet (: überbildet :) maa man til sin Trøst endnu søge Sands for Poesien hos Almuen. Men Folket maa have Folkeposie. Jeg har, efter en Opfordring af »Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug« paataget mig at meddele Folket: »Nordiske Oldsagn« og har i den første Deel fortalt dem det Poetiske og Characteristiske af hvad der staaer i Saxos ni første Bøger, samt i Hrolf Krak[es] og Regnar Lodbroks Saga. Jeg har slet intet sa[^at til] men kun søgt at forædle Værket ved at tage fra, ved 10 at sammentrænge, ved at bruge de gode gamle Ord og Talemaader i det Gamle /: i Saxo efter Wedels Oversættelse fra Frederik den 2^{dens} Tid :/ og ved at overspringe det Uskønne, Slette og Forvirrende. Naar Bogen er færdig sender jeg Prindsen og Dig et Exemplar.

Lev nu vel, min elskede Broder: hils Din Hustru tusindegange og 15 Tak hende for hendes Moderlighed mod min Johannes.

Din trofaste Ven
A. Ohlenschläger.

1631. Til C. Hauch.

Nysøe d: 22 Septb. 1839.

Kiæreste Hauch!

20

Jeg skriver Dem her fra Nysøe, hvor jeg kom idag igen, for at besøge vor Veninde Baronesse Stampe og vor store Landsmand. Vi havde gjort en Aftale om, at jeg skulde komme herud, for at Thorvaldsen kunde gjøre min Buste; hv[il]ket han ogsaa [g]jør, skjønt det nok først bliver, naar han kommer ind til Byen og er færdig med 25 det Arbeide, han har under Hænder. Han og Baronessen vilde hente mig om 8 Dage; nu er jeg af en Misforstaaelse kommen for tidlig;

men glæder mig dog, da jeg derved saa meget snarere fik de herlige Værker at see, som han her har frembragt. –

Dog jeg vil denne Gang ikke tale om Thorvaldsens Værker, saa skønne de en[d] ere, men skynde mig med at takke Hauch for det mig tilsendte Værk, som jeg har læst med store Glæde og stigende Interesse. Deres »polske Familie« er i mine Tanker Deres allerbedste Værk, det er en fortræffelig Roman, der sikkert vil vinde stort Bifald i Publikum[.] Charactererne er mesterligt tegnede: den iiske Starost, den coquette Emilie, den herlige heroiske Leontine, den milde ædle Adalbert, den flygtige Casimir, den prosaiskraske Czernim, den lumpne Zeltner, den fromtsværmende Vincent; – ja lige til Hunden og Toldbetienten ere de veltegnede. Begivenhederne ere underholdende, og det, at denne Familiehistorie har en historisk Baggrund, Forbindelse og Katastrophe forhøier dens Værd, og redder den fra at være – hvad jeg er kied af, om den ogsaa er nok saa godt skrevet – en Hverdagshistorie!

Jeg var først bange for at det »Polske« skulde være os for fremmed, og paa Grund deraf mindre interessant. Men De har med megen Kunst sat os hen i Polen, [som om vi vare hjemme] der, – og De har med Aand og Hjerte tegnet det ulykkelige Folks Stræben saa skønt at det rører og indtager os.

Sandelig, denne polske Krig var ikke blot p o l s k = , men menneskevigtig. Det var en convulsivisk Bestræbelse af den lænkebundne Tidsalder for at afryste Lænken. Og at det ikke skeete, – det vii-
25 [ser] De sindrigt – var ikke blot en ulykkelig Skiæbne og Mangel af ægte Kraft – men den egen U e n i g h e d s Skyld, og heri ligger en T r ø s t .

At de med Starosten Sympathiserende ikke gouterer Deres Anskuelser, er meget naturligt, men der er f[orre]sten saa megen Bil-

lighed og Humanitet i Deres Bog at Høimod og Ædelmod aldrig kan miskiende den.

Ogsaa de lyriske Stykker ere skønne, især er Dødsangen ypperlig og kan regnes til vore bedste lyriske Digte af dette Slags.

See, kiære Hauch! Dette er vel ingen grundig Recension, men ⁵ dog en Mening om Deres Bog, som jeg veed vil fornøje Dem; og De vil vist ogsaa have Satisfaction deraf i Læseverdenen; thi denne er ikke altid saa urimelig og ubillig, som dengang den (: her i Danmark mener jeg) ignorerede noget af det Bedste jeg har skrevet min »Øen i Sydhavet«. ¹⁰

Thorvaldsen[s] Storhed og mægtige Genie har atter vist sig ved en Mængde skønne Frembringelser, som jeg ikke [v]il beskrive, men – blot nævne: 1.) Hans egen Staue. 2.) Et Basrelief af Christus som [gaae] til Golgatha fra Pilatus, som vasker sine Hænd[er.] 3.) Per[seu]s der befrier Andromeda. ¹⁵

Men i d[e]tte Øieblik fortæller Baronness[e] Stampe mig, at De kommer her paa Fredag til os. Og saa havde jeg jo [k]unnet lade det hele Skriveri være. Men det fornøier Dem [dog] i Forveien at faae et Brev fra [mig], og derfor skal ogsaa dette se[nd]jes Dem

fra Deres trofaste ²⁰
A. Oehlenschläger.

Mange Hilsner til den ædle Renna! Jeg haaber hun kommer med.

1632. Til Christiane Oehlenschläger.

Nysøe, d: 23 Septb. 1839.

Kiære Christiane!

²⁵

Jeg kom igaar morges til Nysøe efter at have tilbragt nogle Natte-timer i Rønnede i en ussel Seng. For ikke at blive qvalt af Dyner, laa

jeg paa en Halmmadrads, hvor jeg blev radbrækket l e v e n d e .
Men Livet blev, som sagt, dog i mig, og saaledes kom jeg til Baro-
nesse Stampe og Thorvaldsen, der toge meget kiærligt imod mig,
men ikke have ventet mig; thi Prof. Schouw havde misforstaaet
5 dem, og de havde isinde at hente mig selv fra Byen om otte Dage,
naar Thorvaldsen var færdig med, hvad han har under Hænder.
Nu bliver jeg herude, til jeg skal ind og rette Stiil, og til I e r e i n d-
f l y t t e d e , men Busten bliver ikke giort endnu, derimod har
Thorvaldsen ganske vist lovet at giøre den, saasnart han kommer
10 ind til Byen. Baronesse Stampe vil, det skal skee her, men da jeg dog
ikke har Lyst til at giøre denne Reise 3 Gange i eet Aar, saa bliver
det nok ved min og Thorvaldsens hemmlige Bestemmelse. I det
Lysthuus, hvor Thorvaldsen nu arbejder, skal hans Statue staae
(: i Gibs :) midt paa Gulvet, Holberg paa den ene, – jeg paa den an-
15 den Side, og Thorvaldsens ny Frise rundt om Loftet. Det er ogsaa
h a n s Bestemmelse, og det er en altfor stor Ære for mig. Thor-
valdsen giver her igien de herligste Prøver af sit eminent, rige,
frugtbare Genie. Hans ypperlige Statue er næsten færdig. En stor
Frise har han giort: Jesus som ledes fra Pilatus til Golgatha. En dei-
20 lig Basrelief af Perseus og Andromeda. Det er en uhyre Karl! Jeg
maa ogsaa giøre noget Stort og Skiønt, naar jeg kommer hjem; jeg
er 10 Aar yngre, Gud skee Lov ogsaa endnu ved mine fulde Kræf-
ter, og maa ikke spille Invalid, medens han virker. Det forstaaer sig,
han har langt større L ø n i hver Henseende; men det er det sam-
25 me: »Ich singe wie der Vogel singt – das Lied das aus der Kehle
dringt, is Lohn!« –

Jeg har skrevet til Hauch og takket ham for den skønne Roman.
Han kommer her paa Fredag. Jette Wulf er her endnu. Det er idag
hendes Fødselsdag. I Aftes fik jeg hele Huset til at skoggelee ved at
30 forelæse dem Holbergs Usynlige.

Hils nu min søde Marie og hendes herlige Konow! William læn-
ges vist efter mig i sin Eensomhed. Senest den 2 Octbr er jeg i Byen
igien! Lad saa Flytningen være vel overstaaet. Have vi endnu ingen
Efterretning fra Johannes? William lovede at skrive mig til derom.

Lever vel allesammen! Eders

5

trofaste

A. Oehlschläger.

1636. Til J.G. Adler.

d: 25 Nov. 1839.

Kiæreste Adler!

De havde den Godhed allerede paa vor elskede Prinds's Fødsels- 10
dag d: 18 Septbr, i for mig meget smigrende Udtryk, at sige mig: at
jeg kunde betragte mit Stykke »Fiskeren og hans Børn« som antaget
af Directionen til Opførelse. Imidlertid har det endnu ikke været
mig, eller min »Fuldmægtig« Overskou muligt at faae Stykket tilba-
ge efter to Maaneders Forløb, for at gjøre en eller anden lille For- 15
andring, for at aftale Musiken, med Hartmann, som har lovet at
componere det Nødvendige; – saa at det kan blive a f s k r e v e t og
Rollerne indstuderede.

Overskou har fortalt mig, at Directionen y n d e r Stykket; hvil-
ket meget skal glæde mig. Men saa er der jo heller intet i Veien, kiæ- 20
reste Ven, for at s æ t t e d e t i G a n g .

Jeg beder Dem derfor ret inderligt om at gjøre dette. Tillige be-
der jeg Dem ikke at være vred paa mig, fordi jeg maner Dem. Det
er ikke Forfængelighed, ikke Ærgierrighed, ikke Pengegierrighed,
der driver mig, men Penge t r a n g ; – og Nød bryder alle Love. 25

Af samme Grund beder jeg Dem have den Godhed at drive paa,

at min »Knud den Store« kan blive spillet de to Gange, der endnu tilkommer mig Honorar, eller at forskaffe mig et Forskud derpaa.

Deres hengivne Ven

A. Oehlenschläger.

5 1637. *Fra Ove Christian Haxthausen.*

Hofmarskallatet i Kiøbenhavn den 4 Decbr 1839.

Hans Majestæt Kongen har allernaadigst bemyndiget mig til at henvende mig til Deres Højvelbaarenhed, angaaende en Sørge Cantate, som skal opføres i Roeskilde Domkirke paa den Dag Kong 10 Frederik den Sjettes Lig der bliver biesat.

Jeg giver mig derfor den Ære at udbede mig behageligen underrettet, om Deres Højvelbaarenhed er villig til at forfatte en saadan Cantate, som jeg da skal udbede mig saa betimeligen tilstillet, at Professor Weyse dertil kan componere Musikken.

15

Haxthausen

1638. *Til J.G. Adler.*

d: 12 Decbr. 1839.

Kiæreste Adler!

Jeg har modtaget de vise Anmærkninger, som Danerkongen, gennem Dem, værdigede sin Skiald, i Anledning af mit svage Digt. 20 Dersom det har vundet ved Omarbejdelsen – som jeg vover at haabe – saa takker jeg derfor Hans Majestæts fine Takt, Smag og Følelse, for alt det Ædle og Gode, saavel i Kunst og Poesie, som i Staten og Livet. – Skulde Digtet som det nu er, finde allernaadigst Bifald, saa hav den Godhed at underrette mig derom, at jeg kan lade Wey-

se det vide. Ogsaa beder jeg Dem at sige mig, naar De troer, at jeg tør giøre Hans Majestæt min allerunderdanigste Opvartning.

Deres gamle trofaste Ven

A. Oehlschläger.

1640. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 26 Decb. 1839. 5

Min ædle Ven!

Undskyld, at jeg i disse vigtige, mærkværdige Begivenheder i mit Fædreland har opsat at svare, og giennem Dig at takke Din høie Fyrste for den Bevaagenhed hvormed han har modtaget de Ham underdanigst tilsendte Skrifter. 10

Det trykker mig som Steen paa Brystet, at jeg endnu ingen Forlægger har til Dine Tragødier. Aldeles kan jeg ikke undskylde mig, da jeg i den senere Tid har – jeg tilstaaer det – standset lidt med Sagen. Men hør dog, hvad jeg kan sige til mit Forsvar.

Jeg har ikke sagt Dig, at jeg, efter at have forespurgt mig hos Max 15 ogsaa vendte mig til Brockhaus i Leipzig, der heller ikke kom mig imøde. Men – deels kiendte han ikke Manuscriptet, deels havde jeg foruden 1 Frederiksdor forlangt 100 Explr. Nu vil Du nøies med 50 Explr, og lader ikke til at bryde Dig videre om Honoraret. Det vil giøre en Forskiæl. Det Vanskelige ved Tingen er, at det næsten er 10 20 Aar siden, jeg var i Tydskland og begynder at blive fremmed der. Mine Venner Tieck og Steffens ere de sletteste Commissionairer man kan vælge; det har jeg erfaret med mine egne Arbeider. Men jeg vil nu see at finde en ordenlig Commissionair i Hamborg eller Berlin, jeg kan sende Manuscriptet til, og som kan byde det til Bog-25 handlerne. Vi ville da give Fuldmagt til at gaae fra 1 Frederiksdor for Arket ned til Sletintet – hvis det skulde behøves; blot at Du faaer

50 Explr. og at Bogen bliver smukt trykt, for at det kan faae en Ende; da Du dog ikke seer, eller behøver at see, paa Skillingen.

Hvad jeg mener om Dine Tragødier og om vor flauue upoetiske Tid, vil Du see af medfølgende Fragment af en Fortale til Din Bog, som jeg indsluttet sender Dig.

Bliv nu ikke vred, kiæreste Beskow, at jeg ikke er kommen videre. Jeg har med al Flid og Iver arbeidet paa Oversættelsen af Dine Værker. Min egen »Knud den Store« har jeg endnu ikke oversat. Gud veed om det nogensinde skeer.

10 I vor ædle Kong Christian den Ottende har Poesie og Kunst i det Hele taget og jeg personlig fundet en naadig Beskytter. Du vil af de offentlige Tiender see tvende Digte, jeg ved denne Leilighed har overrakt Kongen og Dronningen. Hans Majestæt har ogsaa hædret mig med at lade min [o: mig] digte Sørgecantaten til den afdøde 15 Konges Bisættelse i Roeskilde Domkirke.

Lev nu vel, kiæreste Beskow! Bring Hans Kongelige Høihed min underdanigste Tak, for hans Bevaagenhed og hils Din Hustru tusinde gange fra mig og min Johannes, der mindes Eders Godhed mod ham med kiærlig Taknemmelighed.

20

Din tro Ven
A. Oehlenschläger.

1642. Til J.L. Heiberg

d: 28 Decbr. 1839.

Høistærede Herr Professor!

Da jeg veed at De nu er Med-Censor i Theaterdirectionen, da 25 jeg har hørt, at De ynder mit Drama: Fiskeren og hans Børn, ja at De med Iver har taget Dem af dets Sag, - hvorfor jeg af Hiertet takker Dem; - saa vender jeg mig ogsaa nu i denne Anledning til Dem.

Etatsraad Adler har lovet mig, at jeg skulde faae Stykket som snarest tilsendt, for at kunne gjøre de foreslagne Forandringer, saa at det kan blive afskrevet, Rollerne fordelte og Musiken valgt i denne Ferietid.

Det er bedst, mener jeg, at indrette Nummerne til alerede færdig 5 Musik, og jeg foreslaaer dertil Weyses Faruk og Floribella. Bournonville kan ogsaa da strax tænke paa Dandsen deri.

Turde jeg nu bede Dem, høistærede Herr Professor! vise mig den Godhed, at skaffe Sagen afgjort jo før jo heller? Etatsraad Adler har saameget at tage vare i denne Tid, at det intet Under er, om det 10 Uvigtigere maa vige for det Vigtigere. Men det er kun liden Trøst for dem, hos hvem der er »Periculum in mora«.

Med mange Hilsener til Deres ædle Moder og Hustru

Deres

ærbødigst forbundne

15

A. Oehlenschläger.

1643. Til C. Hauch.

Kjøbenhavn d: 29 Decb. 1839.

Høistærede Ven!

I al den Tummel og Forandring, saa vel ude som inde, uagtet alle Arbejder og Digtninger og Forelæsninger og Correcturer, Repli- 20 ker i Dagen paa Dumheder – etc.etc, maa De dog ikke troe at jeg har glemmt at læse den mig venligst af Dem tilsendte lille Bog om Tyrolerne og Haarlokken, men jeg har rigtig nok glemmt at skrive Dem til derom og takke Dem derfor; og det gjør jeg nu.

Det har meget fornøiet mig, at læse om den lille Pige, der blev 25 indtaget af den skønne Tyroler og saa tappert paa egen Haand muttersalene gjorde den farlige Vandring fra Danmark til Tyrol.

Denne Situation har noget originalt, er udført med Poesie og det eneste man kunde ønske var at faae noget mere at vide om hende og hendes Væsen, hvilket kunde skeet (: og kan maaskee endnu skee i et andet Oplag) ved at lade hende opleve nogle flere Eventyr. Og
5 saa den Vise om Haarlokken er smuk og har noget Eiendommeligt.

Frygt ikke, min gamle Ven! at jeg skal friste Dem, med at forlange at vide: Hvo der har skrevet Bogen. En betroet Hemmelighed bør man bevare, og selv den Nysgierrigste maa have Ærbødighed for den.

10 Apropos! De holder jo af naive barnlige Træk, og har flere Gange fortalt mig slige om Deres Børn; her et til Giengield om den lille Sophie, min Datterdatter.

Hun vil saa gjerne lege Skiul; men det er forunderligt hvorledes det søde Barn, der dog ellers er saa klogt, kan troe sig skiult, naar
15 hun sætter sig i en aaben Krog hen i Stuen, hvor intet skiuler hende. Og dog troer hun at hun er meget vel forborgen, naar man blot lader, som man ikke saae hende.

Det glæder mig, at De er tilfreds med min Tieck. Genoveva har jeg ellers forkortet ligesaa meget som Octavian; i Octavian har den
20 Forelskelse der i Slutningen af Stykket overkommer Florens, og som er skildret i prægtige spanske Rim, aldrig behaget. Efter min Følelse passer den ikke til den naive dierve Maade, hvorpaa han hele Stykket igennem er tegnet. Naar Kiærligheden ikke har noget Hiertegribende er den i mine Tanker ikke poetisk. Skildringen af
25 den blot sandselige Henrykkelse i prægtige Vers – kan være meget smuk – jeg tilstaaer det; – men jeg kan ikke lide det, og hvad man ikke kan lide, kan man heller ikke giengive; derfor lod jeg det være.

Jeg har skrevet en Sørgecantate til salig Kongens Begravelse; de Digte jeg har for[a]ttet til Kongen og Dronningen, har De vel læst

i Dagen, og intet havt imod, at jeg, som den Ældste, kom som en selvgiort Poeternes Oldermænd.

Lev vel, kiæreste Hauch! og hils Deres gode K[one,] min aand= og sielefulde Veninde, mange Gange.

Det vil nu ikke vare længe før Marias Bryllup kommer til at 5 staae. Her arbeides derpaa af alle Kræfter, for at faae alting istand.

Hvordan befinder den stakkels Wilster sig? Hils ham venligst.

Deres Ven

A. Oehlschläger.

Glædeligt Nytaar!

10

1644. Til Ove Christian Haxthausen.

d: 31 Decbr. 1839.

Jeg giver mig herved den ærbødigste Frihed at melde Deres Høivelbaarenhed, at det ikke er mig muligt at nyde den mig allernaadigst tilstædte Ære: til Hest at være med i den Høisalige Konges Ligfølge. Jeg har ikke været til Hest i 40 Aar, og før den Tid kun 15 nogle faa Gange; saa jeg hverken med Anstand eller Sikkerhed vilde kunne følge med i Toget. For det Andet byder den Podagra jeg i flere Aar har været hiemsøgt af, mig største Forsigtighed, hvis den ikke skal komme igien. Derimod ønsker jeg meget, som den høisalige Konges taknemmelige Undersaat og som Forfatter af Sørge-Canta- 20 ten, at være tilstæde privat i Kirken, under Processionen og Bisættelsen, og haaber, at jeg med Componisten Herr Professor Weyse, eller paa en anden Maade, kan kiøre derud.

Allerærbødigst

A. Oehlschläger.

25

1645. Til J.G. Adler.

d: 12 Januar 1840.

Min ædle Ven!

Jeg var i Aftes hos Deres Majestæter, som viste mig den sædvanlige store Naade, og mit Digt lod til at vinde Deres allernaadigste
5 Bifald. Jeg var ogsaa nogle Øieblik i Samtale med Hendes Majestæt om mit Huus og Hiem, om hvilket Hun erkyndigede sig med den vante hulde Bevaagenhed. Der havde altsaa været god Leilighed, at komme med min Bøn, angaaende min Johannes til Sekretairembedet; men – det var mig plat umuligt at sige et Ord derom til Dronning-
10 ningen. Jeg vovede det ikke – jeg turde ikke, jeg kunde ikke.

Den Tanke, at min Bøn maaskee vilde sætte hende i Forlegenhed – den Frygt at faae et Afslag af Den som i 25 Aar aldrig havde sagt mig Andet, end hvad der maatte trøste og glæde mig – gjorde mig det umuligt. Jeg var ogsaa overbeviist om, at det vilde giort Hendes
15 Majestæt ondt, hvis Hun ikke kunde opfylde mit faderlige Ønske. Jeg taug altsaa – uagtet dette Ønske var mit Hierte og min Søns Fremtid af høieste Vigtighed.

Ved nøiere Eftertanke finder jeg ogsaa, at der jo intet er tabt, hvis De min gamle sande Ven! vil paatage Dem dette Ærinde for mig.
20 Det var Dem selv, som fik Ideen. Jeg saa til min store Glæde, hvor godt det gjorde Deres Hierte, at have faaet denne Idee, for en Vens Søn. Jeg saa Haabet i Deres Øine.

Den Spire De har plantet overlader jeg nu Dem selv at udklække. Dersom det i Aftes vilde have lykket mig at fremkomme med denne
25 Bøn, saa vil den ogsaa kunne lykkes endnu. Er det et feilslaget Haab – i Guds Navn – jeg er vant til mange slige – saa har jeg ikke udsat Hendes Majestæt for den Ubehagelighed personlig at nægte mig den første Bøn – eller mig for den Bedrøvelse pludselig at høre det. Jeg har hverken talet til min Kone, eller til Johannes derom. Det er

tidsnok, hvis det skulde lykkes – og hvis det ikke gaaer an, saa skaa-
ner jeg dem for Smerten af et feilslaget Haab.

Forresten vil Johannes med det første bringe Dem de Attester fra
sine Foresatte, som Hans Majestæt i den allernaadigste Audients
han gav mig, forlangte for ved en Leilighed at vise mig den høieste ⁵
kongelige Naade, nemlig at sørge for mit Barns Skiæbne.

Med Taknemmelighed Deres
trofaste
A. Oehlenschläger.

1651. *Til Heinrich Brockhaus.*

Kopenhagen d: 25 Febr. 1840. 10

Hochzuverehrender Freund!

Ich habe in dieser Zeit ein Buch dänisch herausgegeben, das ich
wohl Lust hätte zu verdeutschen, wenn ein Verleger mir ein billiges
Honorar dafür zahlen wollte. – Das Buch heisst: »Sagen der
nordischen Vorzeit«. – romantische Heldenmärchen ¹⁵
nach Saxo und den isländischen Quellen bearbeitet. Hier findet
man zusammengedrungen in einem Bande, was man sonst aus Fo-
lianten und mehreren dicken Bänden, aus ermüdenden Weit-
schweifigkeiten heraus lesen muss, und also nicht thut, wenigstens
in Dänemark nicht, und ich denke noch weniger in Deutschland. ²⁰
So wie aber die goldenen Körner aus dem Sande herausgelesen
sind, wird es eine höchst unterhaltende Lectüre, woraus man das
Poetische und Characteristische der alten nordischen Heldenzeit,
ohne neuere Zusätze, kennen wird.

Der Inhalt ist: Hrolf Krake. Hother. Amleth (: Shakespeares ²⁵
Hamlet) Uffe der Kluge. Erich der Beredte. Starkodder. Sigrid.
Hagbarth und Signe. Harald Hildetand. Snil. Regnar Lodbrok.

Hervør. Die Volsungen. Velent der Schmidt und sein Sohn Vignad-Fridthiof. Nebst noch ein Paar Andern, die ich zufügen werde.

Das Buch wird 24 Bogen ausmachen; 24 Zeilen pr: Bogen, 38 bis 40 Buchstaben pr: Linie. Ich wünsche im Honorar für den Bogen
5 2 Friedrichsdor.

Sind Sie damit zufrieden, so schreiben Sie mir mit umgehender Post und ich werde gleich die Arbeit anfangen.

Für Ihre Gute mir stets Urania und Blätter für litteratische Unterhaltung zu senden, danke ich ergebenst! Viele Grüsse an Ihre liebe Familie! Ich hoffe sie befinden sich alle gesund und wohl. Alle die Meinigen befinden sich wohl. Meine liebe Tochter Maria hat in diesem Winter einen gebildeten, braven, wohlhabenden Norweger Herrn Konow geheirathet, und sie wohnen in Kopenhagen.

Leben Sie jetzt wohl alter Freund!

15

Ihr treuer
A. Oehlenschläger.

1653. Fra O.C. v. Haxthausen.

6/3 1840.

I Anledning af Hans Majestæt Kongens forestaaende Kronings og Salvings Act i Frederiksborg Slotskirke, Søndagen den 28de Juni 20 d.A., har Hans Majestæt allernaadigst befalet, at Deres Højvelbaarenhed skal forfatte Texten til Kantaten, som skal afsynges ved det Kongelige Taffel og hvortil Musiken skal overdrages til Concertmester Frøhlich.

Jeg giver mig derfor den Ære at udbede mig behageligen underrettet, om deres Højvelbaarenhed er villig til at paatage Dem dette Dem allernaadigst overdragne Hverv.

Saasnat Texten til Cantaten er færdig udbeder jeg mig samme behageligen tilstillet, for at Musiken kan blive componeret.

Hofmarskallet i Kiøbenhavn den 6 Marts 1840.

Haxthausen.

1655. *Fra Josef Max.*

Breslau 26. Merz 1840.

Hochwohlgeborener,

5

Hochzuverehrender Herr Professor,

Euer Hochwohlgeboren wollen die verspätete Antwort auf Ihr sehr geehrtes Schreiben von 25ten v.M. gütigst entschuldigen.

Bei den jetzt üblichen wohlfeilen Preisstellungen der Bücher in Deutschland, nämlich bei Autoren die bereits ein Publikum gewonnen, und bei Werken verstorbener Autoren, wo ein neues Honorar nicht gezahlt wird, ist das Publikum so verwöhnt worden, dass es glaubt auch jedes andere Buch so wohlfeil erhalten zu können, und sonst im Ganzen mässige Preise, für zu hoch hält.

Es wird daher bei uns immer schwieriger neue Unternehmungen mit einigem Erfolg machen zu können, und das ist der Grund, wenn ich den Verlag der Tragödien des Herrn von Beeskow ergebenst dankend ablehne.

Die neue Ausgabe der Werke Euer Hochwohlgeboren findet fortwährenden, wenn auch langsamen Absatz. Es können jetzt ungefehr 350–400 Exemplare abgesetzt sein; im nächsten Jahre hoffe ich, wird die Kosten-Auslage erstattet sein.

Ich habe den Preis zu wohlfeil setzen müssen und dennoch ist er noch bedeutend höher als die Gesamt-Werke anderer Autoren bei uns zu stehen kommen. Eine kürzlich erschienene Anzeige im 25

Literatur-Blatt zum Morgenblatt und eine frühere in N° 90 des Literatur-blatts zur Abendzeitung Jahrgang 1839, beide sehr anerkennend und theilnehmend, werden Sie wohl gelesen haben.

- 5 Abgesehen von meinem Interesse als Verleger, würde es mir zur grössten Freude gereichen, wenn ich Euer Hochwohlgeboren bald anzeigen könnte, dass die jetzt gedruckte Auflage von 1000 Exemplaren zu Ende gehe. Ich lese immer wieder von neuem das Eine oder das Andere aus Ihren Werken, und immer mit neuem Interesse und glaube zuversichtlich dass die Zeit kommen wird, in welcher
10 ich Ihnen werde anzeigen können: dass die Auflage sich vergriffen hat.

Mit den Ihnen bekannten Gesinnungen inniger Verehrung verharrend

15

Euer Hochwohlgeboren
gehorsamster Diener
Jos. Max.

1658. *Fra Johan Daniel Runge.*

Hamburg den 8. April 1840.

- Ob Sie, hochgeehrtester Herr, sich meiner erinnern, ist mir sehr
20 ungewiss, und fast unwahrscheinlich, da ich Ihnen sicher als eine gleichgültige Person vorübergekommen bin, als Sie vor mehr als dreissig Jahren einen Besuch in Hamburg bey meinem sel. Bruder machten, zu welchem Neigung und Freundschaft Sie im Gleichgefühl mit andern verehrten Männern hinzogen. Ich brauche von
25 diesen nur Tieck und Steffens zu nennen, und kann mit Zuversicht annehmen, dass das Andenken meines Bruders einem Gemüth wie das Ihrige völlig so werth und theuer als jenen Genannten geblie-

ben seyn muss. Deshalb darf ich denn auch erwarten, dass, was ich und mein Freund Perthes in der hiebey kommenden Anzeige zugesagt haben, eine anziehende Kraft auf Sie gewiss äussere werde; wenn es auch auf einem solchem Blatte, nachdem das Leben und Würken des Verfassers der herauszugebenden Schriften so weit zu- 5 rück in die Zeit getreten, nicht möglich war, würdig und bestimmt genug anzugeben, wie tief der Gehalt derselben nicht allein die Kunst, sondern allgemein Menschliches überhaupt nach allen Richtungen berührt.

So, um nur einiges Einzelne zu erwähnen, wird man darin Ko- 10 penhagener Zustände aus den Jahren 1800 und 1801, wo mein Bruder des Kunststudiums wegen dort verweilte, theilnehmend und humoristisch dargestellt finden. Gern möchte ich vernehmen, ob und welche Reste der Brun'schen Familien noch dort sind, in welcher mein Bruder so wohl aufgenommen und in Vertrautheit hei- 15 misch geworden war; für solche und andere würde das Buch gewiss interessant seyn. Seine Lehrer waren damals die Professoren Juel (dem er besonders mit Liebe anhing), Abildgaard, Wiedewelt, Lorentzen; auch hatte er Umgang im Sanderschen Hause. Alle diese haben seitdem wohl die Welt verlassen. – Ich selbst bin wenigstens 20 durch einige Correspondenz, dem wackern Hrn. Prof. Finn Magnussen bekannt.

Ich wage es nach allem diesem zu bitten, dass, wenn Sie Gelegenheit fänden, Sie sich bemühen möchten, mir einige Subscribenten auf eine Sammlung zuzuwenden, bey deren Herausgabe sich von 25 Seiten des ehrenwerthen Verlegers, meines alten bewährten Freundes, so wie von der meinigen, die reinste Uneigennützigkeit findet, und das, wie es unsere Literatur nun schon so lange gefehlt hat, sich

endlich noch nicht weniger heilbringend als erfreulich grade für den bessern und edleren Theil des Publicums bewiesen wird.

Mit vollkommener Hochachtung
und Werthschätzung

5

J.D. Runge

Berg no. 15.

Sr. Wohlgeboren, Hrn. Etatsrath, Prof. Oehlenschläger, Ritter in Kopenhagen.

1662. Fra Kronprins Oscar.

Stockholm, d 8de Maj 1840.

10 Herr Etats-Råd Oehlenschläger! Genom flerfaldiga göromål af vigt har jag längre, än jag både velat och önskat, nödgats beröfva mig fägnaden att betyga min erkänsla för det smickrande Poëm, Etats-Rådet sednast tillegnat mig, åtföljd af dess på Tyska utgifne arbeten.

15 Flera ibland dessa äro visserligen mina gamla och kära bekanta, men såsom gåfva från författaren äga de för mig ett nytt och ökad värde. Öfver det vackra Poëmet bör väl den, som är dess föremål, icke dömma, men hvad jag ej kan neka mig, är att förklara min tacksamhet för de vänskapliga tänkesätt, som deruti uttryckas, och
20 som jag med samma uppriktighet, om än i enklare ordalag besvarer. Erinringen om vårt sammanträffande i Christiania är för mig alltid en fägnad, hvaraf jag äfven återkallade minnet, då Etats-Rådets son besökte mig. Jag hoppas, att han framfört mina hälsningar, och att Etats-Rådet snart verkliggör sitt löfte att besöka sina Sven-
25 ska vänner. Jemte det jag med nöje begagnar detta tillfälle att bety-

ga min vänskap och högaktning, ber jeg Etats-Rådet emottaga hoföljande Medalj, hvilken jag hoppas skall återkalla minnet af den, som högt värderar Etats-Rådets snille och egenskaper.

O s c a r .

1663. *Fra Johannes v. Muralt.*

5

StPetersburg den 12ten May 1840.

Hochgeehrter Herr von Oelenschläger

Aus fast unbegreiflicher Vergesslichkeit erhalten Sie erst jetzt von mir Bescheid auf die im vorigen Jahr, bei meinem kurzen Besuch in Kopenhagen, mir aufgetragene Anfrage: an wen Ihre Schriften, 10 Ihren Majestäten dem Kaiser u. der Kaiserinn bestimmt, adressirt werden müssten? Die Sache war mir entfallen, erst in diesem Monathe, als ich erfuhr, dass der Cabinets Sekretär der Kaiserinn, Herr von Chambeau aus Berlin, über Kopenhagen nach Deutschland reise, erinnerte ich mich Ihres Auftrages, verehrter Mann, be- 15 eile mich daher jetzt, wenn auch vielleicht zu spät, Ihnen Bericht zu geben. Alle ausländischen Schriftsteller, die ihre Werke beiden Majestäten überreichen lassen wollen, haben sich desshalb an die Russische Gesandtschaft in ihrem Lande zu wenden, Sie also, Herr v. Oelenschläger, an den Baron Nicolai, mit der Bitte: diese Schrif- 20 ten mit einer persönlichen Vorstellung an Ouvaroff, – den Minister der Aufklärung zu schicken; der Verfasser selbst ersucht in einem besonderen Schreiben den Minister, seine Werke dem Kaiser u. der Kaiserin übergeben zu wollen; öfter geschieht es, dass die Schriftsteller auch nach der Sendung eigne Briefe an den Kaiser u. die 25 Kaiserin selbst adressirt, beilegen; welche auch zuweilen höchst gnädig angenommen werden. Auf anderm Wege sind litterarische

Darbringungen von ausländischen Gelehrten u. Schriftstellern an beide Allerhöchste Personen nicht zu gelangen; diese Erklärung gaben mir Ouvaroff, Jukovski u. Chambeau; der Letztere wird wol selbst sich das Vergnügen Ihrer Bekanntschaft machen. Die Werke
 5 von Oelenschläger werden gewiss von beiden Majestäten huldreichst entgegengenommen. Möchte Ihnen nun, Verehrtester, dieser verspätete Bericht genügen u. Ihnen noch von einigem Nutzen seyn können; ich wage es kaum, Sie um Entschuldigung meiner un-
 verzeihlichen Vergesslichkeit zu bitten. Es wird mir jederzeit eine
 10 höchst ange[n]ehm[e] Rückerinnerung seyn, dass ich bei meinem interessanten u. genussreichen Besuch in Copenhagen auch Ihre persönliche Bekanntschaft habe machen können.

Mit achtungsvoller Verehrung zeichnet

Ihr ergebener Diener

15

Joh. v. Muralt v. Zürich, Pastor
 der deutsch reform. Gemeinde in
 St. Petersburg den 12ten May 1840.

1667. *Til Bernh. v. Beskow.*

Kiøbenhavn d: 7 Juni 1840.

Min sande Ven!

20 Hvor stor min Glæde var over den Naade Din ædle Fyrste viste mig, kan jeg ikke beskrive. Jeg har i faa her indsluttede Linier stræbt at tolke mine Følelser; men for Hiertets dybeste Følelser har Sproget ingen Ord; min Trøst er, at Oscar veed det, og at han i det ufuldkomne Forsøg vil finde det naturligste Udtryk af mit Hiertes
 25 Tilstand.

- Hvad Dine Tragødier angaaer, saa maa jeg sige Dig, at de nu ere paa Vei med Boghandler Reitzel fra Kiøbenhavn til Leipziger-

messe, hvor alle Tydsklands Boghandlere af nogen Betydenhed samles. Jeg har oppebiet denne Leilighed; thi »paa Maa og faae« vilde jeg ikke sende Manuskriptet ud i den vide Verden, da det muligt kunde forkomme, og »Katten i Sækken« mærkede jeg nok Ingen havde Lyst til at inklade sig med. Men i Reitzel have vi fundet 5 en fortræffelig Commissionær; det er en elskværdig, driftig Mand, som holder af mig, og gør alt hvad han kan, for at tiene mig.

Det er nu atter 10 Aar siden, jeg var i Tydskland, jeg er bleven gammel og gaaet af Moden der. Dine Værker have heller ikke det moderne Snit. Hvis Du skrev Hverdagshistorier som Din Lands- 10 mandinde, /: jeg husker ikke hvad Hun hedder og har ikke læst noget af hende /: saa vilde Du vist ogsaa ligge paa mange Nat= Thee= og Kaffeborde.

Det er en upoetisk Tid vi leve i, kiæreste Beskow! Politiske Spektakler, Hegelsk Philosophie, fransk dramatisk Bizarrerie – det unge 15 Tydskland, det unge Danmark, og det unge Norge, det unge Sverrig, sympathiserer ikke med os; vi heller ikke med den, Gud være lovet. Men saaledes vorde vi ikke litterariske Landsmænd med Øieblikkets Sønner, og de kiøbe ikke vore Bøger.

Imidlertid ville Dine Tragødier nok hamle op med Nutiden – li- 20 gesom Meget af Mit – og naar disse Faxer ere glemte, vi]] Du læses saavel i Dit Fædreland, som ogsaa i Danmark og Tydskland i de Oehlenschlägerske Oversættelser.

Hvad det Tredie angaaer, Du skriver mig til om, da er det just godt, at det opsættes, til der skeer noget Lignende andetsteds,: det 25 vilde ikke være til Fordeel for Vedkommende, hvis det skeete før.

Lev vel, kiæreste Beskow! Jeg har havt travlt med Cantater i denne Tid, og har i disse Dage digtet een til Bogtrykkerkunstens Jubelfest. En større, vigtigere har jeg alt digtet til min elskede Konges Kroningsfest.

Hans Majestæt har havt den Naade til sit Sølvbryllup at hædre mig med Sølvkorset; og Johannes er bleven – Hofjunker! Jeg erkiender i denne Naade Kongens Opmærksomhed for den gode Dreng, og haaber at han snart vil gjøre noget solid for ham; thi af Hofjunkeren kan han ikke leve, det foraarsager kun hans Fader større Udgivter.

– Til Sølvbrylluppet prøvede vi paa at give en Omarbeidelse af »Fiskeren og hans Datter« paa Theatret; men det lykkedes ikke denegang ret at gribe de phantastiske Skikkelser og at mane dem paa de materielle Bræder. Endnu engang farvel! Johannes takker kiærligst for det hædrende Brev og svarer snart.

Din

A. Oehlenschläger.

1668. Fra Esaias Tegnér.

Stockholm d. 9 Juni 1840.

15 Bäste Oehlenschläger.

Jag är glad att förmodligen vara den förste som underrättar dig att Kungen, nemligen den Svenske, utnämnt dig til Comendör af Nordstjerne Orden. Jeg fick underrättelsen i går af Exc. Brahe och meddelade den äfven åt Gref Moltke som jag händelsevis träffade hos Kungen. Saken är visserligen en obetydlighet; men emedlertid fagnar det mig och dina talrika vänner och beundrare i Sverge att äfven vår Regering vet värdera ditt stora värde. Det är också en loflig fåfånga, om Franzén, Beskow och jag yfvas öfver att bära samma dekoration som Oehlenschläger. Ty vi äro väl små emot dig, men icke derföre afundsjuka.

Att vår Riksdag är förlorad känner du af Tidningarna, i fall du

läser dem. I Sverge herrskar för närvarande pöbeln anford af den så kallade liberala pressen. Sådant förestår äfven Er i fall Konstitutionsfebern griper Er för häftigt. Tro mig, denna svindel är Tidehvarfvets olycka. Principiis obsta. Af all Despotism är pöbeldespotismen den sämsta. Men de ha armstyrkan på sin sida och vi andra 5 stackare endast förnuftet och erfarenheten för oss, begge två ej sällan graverade nog.

Jag reser om 14 dagar, eller rättare den 17 el. 20 Juni hem till Vexjö, på permission, men måste vara tillbaka inom slutet af Juli. När Riksdagen slutar vet ingen, förmodligen sker det ej i år. Ack, om endast vår gamla Kung vore 30 el. 40 år yngre! Då skulle det hastigt vara slut med Rabulismen och allt dess ofog. Men han är för from och god. Derföre föll också Balder för Höder.

En bagatell som jag nyligen utgifvit medföljer.

Beskow ber helsa dig. Helsa äfven från mig Münters döttrar, 15 Münster, Bech och Kjerrulf när de träffas.

Vänskapsfullt

Es. Tegnér.

1670. Fra Ehrenreich v. Moltke.

Kbhvn d. 17de Juni 1840.

Høistærede Hr Etatsraad!

20

Ved min Afreise fra Stockholm tilstillede mig den kongl. Svenske Ordens-Secretair hosfølgende Diplom og Cassette indeholdende Decorationerne til den kongl. svenske Nordstjerne Ordens Commandeur-Grad, som Hs Majestæt Kong Carl Johan har bestemt for Dem, med Anmodning om at tilstille Dem samme. 25

I det jeg med sand Glæde opfylder dette mig betroede Ærinde, er det mig en hjertelig Fornøielse at være een blandt de Første, som

gratulerer Dem til denne høje Udmærkelse, der vel sjældent er falden i værdigere Hænder. Jeg forbinder dermed den behagelige Følelse at kunne nævne Dem min Kollega, og ønsker af Hjertet at denne Egenskab endnu fastere maatte knytte det Hengivenheds

5 Baand, som jeg smigrer mig med, hidtil har forenet os.

Med Forsikringen om min sande Høiagtelse og Venskab forbliver jeg Deres hengivneste

Moltke.

1674. * *Til Karl XIV Johan.*

[o. 2/7 1840]

10 Sire!

Lorsque la harpe d'un poète avançant en age commence à devenir muette, une couronne de chêne, qui recompense et honore l'élan plus vigoureux de ses jours passés, doit lui causer une grande consolation et une vive joie. Et de quelles mains et de quel pays,

15 après celles de son propre Prince et de sa patrie, ce don auroit-il pu être plus honorable et plus chère pour le poète danois, que de celles d'un Monarque, qui compte parmi les plus grands héros de notre ère, et qui fait la gloire des deux pays limitrophes, qui par leur génie, leurs langues et leurs sympathies essentielles s'assimilent le plus au

20 Danemarc!

Vôtre Majesté et son bien aimé fils, Monseigneur le Prince Royal, ont déjà souvent daigné m'honorer de marques signalées de leur bontés Royales. A présent Vous venez, Sire, de m'élever au grade de Commandeur de l'étoile polaire! Il me manque de paroles pour ex-

25 primer à Vôtre Majesté la profondeur de ma reconnoissance pour cette magnanimité! Du fond de mon ame je fais des vœux à Dieu pour qu'Il ajoute aux beaux jours de Vôtre Majesté encore bien des

années, et lui conserve toute la force d'ame et de sentiment, qui La distingue si éminemment.

La gratitude qui me pènètre pour Ses graces Royales restera à jamais gravée dans mon coeur, ainsique la plus profonde vénération pour Son auguste Personne, avec laquelle je serai pour la vie 5

Sire
de Votre Majesté
le tres humble et tres obeissant
AO -

1676. *Til Bernh. v. Beskow.*

Kiøbenhavn d: 9 Juli 1840. 10

Min elskede Broder!

Der er ingen Ende paa Din Godhed og Dit Venskab for mig! Men troe mig, at jeg ogsaa føler det dybt i mit Hierte, med sand Taknemmelighed. Den skønne Plade Du sender mig, skal være mig dobbelt dyrebar, da jeg veed, at den har hvilet paa Dit Venne- 15
bryst.

Gud skee Lov at jeg dog en lille Smule kan giengielde Din Om- sorg for mig, ved at lade Dig vide, at Reitzel nu har fundet os en Forlægger til Dine Tragødier; eller egenlig to, det vil sige: »Lork og Weber i Leipzig«. Disse unge Boghandlere, der ikke ere stærkt pr: 20
Kasse, byde rigtignok intet Honorar i Penge, men 50 Exemplarer faaer Du af Bogen, og der er lovet at den skal blive smukt trykt. Da Du ikke bryder Dig om Honorar, og jeg har faaet mit, tænker jeg, at vi i Guds Navn lade det blive derved, for at faae Ende paa Sagen. Boghandelen i Tydskland er lunken for alt hvad der ikke har et alla- 25
modisk Snit og pիրrer Øieblikkets Begiær. Da jeg havde skrevet min

Sokrates paa tydsk, kunde jeg slet ingen Forlægger finde, og først Max tog den op i Samlingen af den ny Udgave.

Jeg veed ikke, om Tegnér er i Wexiö eller i Stokholm. Næstegang skriver jeg ham til, med Adresse til Stokholm, er han ikke der endnu, saa er Du maaskee saa god, at befordre Brevet til Wexiö.

Idag have vi Fest for Naturforskerne paa Skydebanen, jeg har skrevet en Sang i den Anledning, og seer en heel Deel af Dine Landsmænd ved denne Leilighed, med P l a d e n paa!

Lev nu vel, kiæreste Beskow. Hils Din yndige Hustru og alle Vel-
10 yndere og Venner fra

Din tro

A. Oehlenschläger.

1677. Til Esaias Tegnér.

Kiøbenhavn d: 11 Juli 1840.

Min ædle Ven!

15 Man siger: I Nød skal man kiende Venner« men man kunde vel ofte bedre sige: »I Lykke«. Thi Nøden mildner de fleste Hierter for den Ulykkelige, og stemmer dem for ham; men Lykken misundes ofte af mange, ellers Venskabeligtsindede.

Tregange har Du nu grebet Leiligheden med den ædle Kraft der
20 er i dit sieldne Digterhierte, for at vise mig Dit Venskab. Da Du laurbærkrandsede mig for Herrens Alter i Lund, da Du med varm Glæde berettede mig at jeg var bleven Ridder af Nordstiernen, og nu – Commandeur!

Mange Sorger har jeg i denne Mellemtid havt, – i Særdeleshed
25 over min salig Lottes Skiæbne. Gud tog hende, og dette Saar er lægt. Min Maria er lykkelig med en god Mand (: Konow fra Norge) som har Alt hvad han behøver for at leve vel og uafhængigt. Mine

to Sønner Johannes og William skikke sig vel og love godt. Min Sundhed er god, og det glæder mig inderligt at høre, at Du ogsaa befinder Dig frisk og vel. Vi havde kun Alle ønsket at høre Dig noget oftere slaae Din herlige Harpe. Jeg har maaskee slaaet min vel tidt, – jeg vil nu ogsaa snart sætte mig hen paa Tilhører- og Tilsku- 5
erbænken; dog har jeg ikke forsvoret undertiden endnu at prøve den Kraft, som jeg føler ikke har forladt mig. Sophokles skrev sin Ødypos af Kolonnos i sit 70 Aar, Thorvaldsen arbejder rask i sit 70 Aar, og jeg er endnu 10 Aar yngre.

Hvis de U n g e frembragte noget ret Herligt, saa kunde man 10 med Fornøielse ogsaa sætte sig hen at see og høre; men de ere saa kloge og gamle alt i deres Ungdom, at denne skammer sig ved at blomstre.

Dog er der enkelte smukke Undtagelser.

Da Herr Adjunct Magister Rappe reiser lige til Wexiö har han 15 den Godhed at tage et Par Bøger til Dig af mine seneste udkomne Sager. Skulde Du ogsaa kiende Noget deraf, vil det dog fornøie dit Venneherte at modtage dem af min Haand. Med Glæde har jeg læst hvad Du Tid til Anden har sendt mig fra Dig.

Lev vel, min ædle Broder! og elsk altid Din trofaste Væn 20
A. Oehlenschläger.

1687. Til J.G. Adler.

d: 14 Septbr. 1840.

Høistærede kiære Ven!

Endskiøndt jeg er liggende, anfaldet af den slemme Podagra, har jeg dog maattet følge mit Hiertes Trang, og, efter svage Evne digtet 25 en Sang til min elskede Konge paa hans Fødselsdag, som jeg har gjort det i mange Aar.

I flere Aar, efter vor fælleds Ven Carl Hegers Død, har De, kiæreste Adler været den Ven, som rakte Hans Majestæt min ringe Gave, – dog ei aldeles ringe, da den kom fra et trofast til Døden hengivent Hierte.

5 Jeg beder Dem ogsaa gjøre det nu. Jeg sender Brevet og Pakken idag Mandag – saa maa den jo komme tidsnok.

Lev vel, kiæreste Ven! Min Sygdom er i Aftagende, og jeg haaber snart at være rask igien.

Paa Phantasieens Vinger har jeg fulgt min ædle Konge og Dronning paa deres Triumftog, og misunder Dem ikke, kiæreste Adler at De virkelig har været tilstede og deelt al denne Glæde.

Med inderlig Hengivenhed

Deres gamle tro Ven

A. Oehlschlæger.

15 *1688. Til Marie Konow.*

[efter 15/9 1840]

Min søde kiærlige Marie!

Da mine Been ei længer svie,

Saa kan jeg ikke længer tie,

Og Du skal ikke længer bie

20 Paa Svar. Jeg takker Dig for Brevet

Skiøndt ikke det paa Vers var skrevet.

Ifald Du svarer mig paa dette,

Saa burde rime Du med Rette

Da Rimene Dig er saa lette

25 Som om Du fra Din første Time

Ei havde andet gjort end rime.

Uagtet mine svuldne Fødder

Har jeg dog knækket af de Nødder
Du sendte mig, spist deres Kiærne,
Jeg plukked Nødder med Dig gierne!
Jeg mindes mine Barndomsbuske
Hvor gierne jeg i dem mon ruske. – 5
Naar Solen skinner i September,
Og Overdrivelserne dæmper,
Er det en Lyst at staae med Skaalen
Og plukke fro i Aftenstraalen
Den smukke Frugt i brune Skaller, 10
Som moden os i Haanden falder.
Men jeg kan ikke for Dig smidske,
Og at Du vilde knække Fiske –
Særdeles min Forundring vækker.
Da misted Du Din Nøddeknækker 15
Den Straf, den sendtes Dig fra Himlen
Nu ligger den i Fiskevrmlen
Til Dommedag med Rust bedækket
Og Giør dog Fisken ei forskrækket.
Hils Din Konow! siig ham, mig glæder 20
At han i sine Sengestæder, –
Hvor han mig lidet efterligner
Og Rheumatismen ei velsigner –
At han i Sengen selv kan fange
Aborrer store, friske, mange. 25
At Sultan-Bultan ogsaa bruger,
Som jeg, en Doctor disse Uger,
Det giør ham mere kiær mit Hierte
Jeg haaber at hans Øiesmerte

- maa være ganske snart forsvunden.
Men da vi tale her om Hunden
 Hvordan fremdeles gaaer det Hesten?
Man maa jo tænke smukt paa Næsten
5 Det gjør mig næst en ondt at høre
 Jeg skal ei længer med den kiøre
 De kiære Dyr, de lysebrune
 Fordi de følge deres Lune.
 Dog Gud i Himlen maae vi takke,
10 /: For ikke blot i Spøg at snakke :/
 At ingen af Jer kom til Skade
 Da de paa Landeveiens Gade
 Dem gjorde udtilbeens. Vor Herre
 Holdt Haanden under Eders Kærre
15 Og over Eders Liv, I Kiære!
 Saa lader heller Kiørslen være
 Og gaaer tilfods. Jeg vil ei tøve
 Imorgen vil jeg selv det prøve.
 Herr Hansen selv har sagt, min Læge
20 Jeg skal imorgen mig bevæge.
 Her har vi daarligt Nyt desværre
 Bogtrykker Seidlin til vor Herre
 Gik - ved i Reb sig selv at qvæle.
 Jeg spotter ei hans Eftermæle
25 Men troer - han havde det ei nødigt
 Og at han handled overflødigt
 At derfor nu han greb til Rebet
 Det var en Mangel paa Begrebet.
 En værre Ting har dennesinde
30 Justitsraad Skovbye og hans Qvinde

Imod Justitien begaaet -
De har nok nogle Penge faaet
ved egenmægtigt dem at tage -
Justitia dem fik tilbage
Men blev derved i Hovedet kruset 5
Og truet med - Forbedringshuset
Hvis det er sandt, hvad Folk fortæller.
At det var Løgn, jeg saae langt heller.
Nu har ei flere Rim min Hierne
Formodenlig selv seer Du gierne 10
Jeg holder op med Dig at kiede
Med Rimene at efterlede.
saa lev da vel min søde Marie.
Men apropos - den lille Sophie -
For dog med noget Godt at ende 15
Saa glade vi tilbage vende
Hun stod hos mig i Sophakrogen
Og læste udenad af Bogen
Og legede med sine Dukker
Og fik lidt Syltetøi, lidt Sukker. 20
Farvel da nu for dennesinde
Og meget vil Du mig forbinde
Ifald jeg næstegang erfarer
At Du i smukke Vers mig svarer.
Din 25
A. Oehlschläger.

1689. Fra Heinrich Steffens.

Berlin. d. 22^e. Sept. 40.

Kiære Øhlenschlaeger!

De faae Dage jeg oplevede med Dig og Din Familie, ere mig uforglemmelige – At see Dig i dit Huus, at optages giæstfrit i dette, 5 at lære at kiende Dine voxne Sønner og Datter, at see Dine graae Haar, at see Din gode Christiane, som levende erindrede mig om hendes afdøde Broder, som travel Huusmoder var mig saare besynderligt. Som en skøn levende, herlig Drøm svævede hiine lykkelige Dage for mig, da vi begge unge, med ungdommelig Fyrighed foree- 10 nedes – Og denne Forening var ikke uden Betydning. Man maae endnu, i vore gamle Dage, da Ukrudtet er voxet op med den gode Sæd og næsten har fortrængt den, da Uvillie og vildt Sindelaug, da Storme og vildt bevegte Skyer have skiult den skønne Dag, som Morgenrøden bebudede, tilstaae os, at vi vakte den danske Litera- 15 tur af mangeaarig Slummer, at vi giød nyt Liv i den næsten hensovne Aand.

Men naar jeg, Fraværende, erindrede mig denne Tid, da saae jeg Dig, som i alle Drømme, ung, fyrig, enthusiastisk – Nu mødtes vi med graae Haar, begge gamle. Og dog fandt jeg, at Du, kiære Ven, 20 endnu var den Gamle i en gandske modsat Betydning – og paa Reisen giennem Danmark, paa hvilken Dine Dramer var min kiæreste Underholdning, gienkiendte jeg den Gamle, endnu unge, hvis levende, frugtbare Phantasie gienkaldte mit Livs skønneste Tid, Drømmen var forsvunden; men en skønnere Virkelighed var 25 traadt i dens Sted og de graaahaarede Venner – jeg vover at sige det ogsaa om mig – fornyede det gamle, det evig unge Forbund –

Jeg er nu over en Uge her, men ikke i Roelighed endnu – Jeg kiender endnu ikke min tilkommende Stilling, som dog neppe væsentlig vil forandres. Kongens hoytidelige Indtog fand Sted i Gaar; 30 naar og under hvilke Forhold jeg kan nærme mig ham, veed jeg ikke. –

Mine Kone glæder sig inderlig over, at have seet Dig og Christiane og min Datter over at have lært hende kiende. Begge beder om, at hilse hierteligt og takke for den skønne, hiertelige Modtagelse de fandt i Dit Huus – De beklage at den Tummel i hvilken vi levede ikke undte dem nøyere, at lære Din elskværdige Maria at kiende og 5 jeg beder at hilse hende og hendes Mand ret hiertelig fra mig og Dem – Begge Dine Sønner, Johannes og William hilses venligst.

Jeg lever bestandig i det Haab at see Dig og ved og om ikke alle, dog nogle af Din Familie – alle nemlig, vilde jeg med Glæde sige, dersom jeg kunde tænke mig, at Christiane kunde fatte Mod til en 10 saadan Reise – Den er dog saa let –

Men fornemmelig haaber jeg, at vi nu blive i Forbindelse. Vel ere vi begge slette Brevskrivere – hvilket ogsaa disse flygtige Linier beviise; men i Berlin er jeg dog ikke ude af Verden, som i Breslau.

Din trofaste 15
Steffens.

1692. Til Marie Konow.

d: 16 Decbr. 1840.

Bedste Maria!

Endskiøndt Du mig i Rim vil ikke tiere svare,
Kan dog med Rimeri Din Fader sig ei bare; 20
(: Det er min Profession) Saa hør da nu min Snut,
Hvad jeg har ikke Tid at skrive Dig s o l u t .
Det glædeligt er for Forældre, naar de mærker
At Barnet dannet er af gode læste Værker
Og i Din Daad, mit Barn, let Frugten kiendes vil 25
Af Wessels Mesterværk og store Sørgespil.
Og af Moralen som han fast til Stykket rymper:

- »Gid Eders Kiærlighed maa aldrig mangle Strømper!«
 Nei sandelig mit Barn, dem mangler ikke Din,
 Thi Du har skiænket mig deraf et heelt Dusin!
 Som Du har strikket mig med Dine egne Hænder.
- 5 Men hør nu hvorfor jeg her Brevet til Dig sender.
 I barnlig Kiærlighed Du gik end meer en gros
 Du sendte mig endnu udaf Pampusser to;
 Til Sommer herlige i Solens varme Lue,
 Men nu i Vintrens Tid jeg troer de gav mig Snue.
- 10 Jeg ved det ikke vist, det forekom mig saa
 Derfor jeg heller end vil med de Gamle gaae.
 Men ak de Gamle meer ei er som de har været.
 Thi - unter uns gesagt - de mangle Kappelæret
 Og Broderiet som skal Hælen skiule nu
- 15 Er halvt fors[v]undet fast og gaaet reent itu.
 Nu er min Faderbøn - jeg kan ei Ønsket styre -
 At Du til hver en Hæl en Lap mig vil baldyre
 Forsynet med slig Lap blier Tøflen atter god
 Og kan i Vintren varmt bedække mig min Fod.
- 20 Jeg som en Sultan da kan med Pampusser træde
 Til Vestergades, Din og hele Slægtens Glæde.
 Men skynd Dig bedste Barn! og giv ei Tiden Rum.
 »In mora« virkelig der er »periculum«
 Det er paa anden Dansk: hav Sagen vel in mente!
- 25 Thi mine stakkels Been har ikke Tid at vente.
 og for at det skal gaae aldeles efter Uhr
 Jeg egenhændig selv vil være min Merkur,
 Paa Timen bringe Dig i egen Stue Brevet
 Som jeg i slette Vers til Dig har sammenskrevet.

1694. Til Kongen.

[før 28/12 1840]

Til Kongen:

Undertegnede vover allerunderdanigst at ansøge Hans Majestæt om det aarlige Gratial af 400 Rbdlr, som høiselig Kong Frederik den Siette i mange Aar forundte ham. –

5

Da jeg, efter Digterne Thaarups og Baggesens Død søgte om et Gagetillæg, i Anledning af de ledigblevne Digterpensioner, havde høiselig Kongen den Naade, at bestemme mig denne Sum som aarligt Gratial.

Denne Hielp, som jeg i yngre Aar nød, da min Erhvervskilde 10 randt stærkere, vover jeg at haabe at Deres Majestæt, Digtekunstens indviede Ven, og i over 36 Aar Skialdens høie Velynder og Beskytter, fremdeles paa hans gamle Dage allernaadigst forunder ham.

Men jeg har endnu en allerunderdanigst Bøn.

15

Høiselig Kong Frederik den Siette havde kort før sin Død den Naade at tilstede mig 500 Rbdlr i Forskud, til Hielp ved min Datters Givtermaal, og bestemte: at det skulde gielde for Gratialet 1841; thi det for 1840 fik jeg ogsaa. Men nu er min allerunderdanigste Bøn at jeg dog til dette Nytaar maae faae de 400 Rbdlr, og at de først 20 i Aaret 1842 maae unddrages mig.

Til Undskyldning for Brugen af de Penge, i Løbet af Aaret, hvorfor jeg for en stor Deel takker Deres Majestæts Naade, maa jeg anføre.

Min Datters Forlovelsesaar foraarsagede mig større Udgivter 25 end sædvanligt. Efter et Anfald af Podagra leiede jeg desuden Sommerværelser paa Landet. Det var andengang i 29 Aar at jeg havde denne Nydelse. Iaar har jeg givet min Datters personlige Udstyr; holdt hendes Bryllup; equiperet min ældste Søn, til den Hofcharge deres Majestæt allernaadigst har forundt ham; betalt Manuduction 30

for min yngste Søn, som tog juridisk Examen; afbetalt 600 Rblr gammel Gield, og desuden skaffet mine voxne Sønner alt hvad de behøvede.

Dette vilde ikke have været mig muligt, hvis jeg ikke ogsaa havde været decanus ved Universitetet iaar, men det forslog dog ikke.

Om nogen Tid vil jeg bedre komme ud af det, naar min ældste Søn er saa lykkelig at faae allernaadigst Ansættelse. Jeg vil da i Aaret 1842 indskrænke mig, og kunne undvære de 400 Rbdr, som jeg nu beder om; thi kun saaledes vil Nytaaret blive »glædeligt« for Deres Majestæts gamle Skiald.

Allerunderdanigst
Adam Oehlenschläger.

1695. Fra N.V. Dorph.

Kbh. 27 Februar 1841.

Høistærede kjære Herr Etatsraad Øhlenschläger!

15 Jeg kan ikke andet, end at jeg endnu engang maa takke Dem for Deres Ø r v a r o d d . Jeg troer ikke, at jeg nu letteligen lader mig bedaare og blænde af en eller anden fremstikkende Glimmersteen, eller et eller andet originalt ladende Phantasiesving; men der skal nu mere til for at tilfredsstille mig, især da vi nu saalænge har maattet tære paa vindige Purpurlapper og matte Gjenklang af oehlenschlägerske Toner. – Deres Digt i sin Heelhed ikke alene glæder og underholder, medens det læses eller høres, men det har et ægte Digts Kriterium, det luttret Sindet, og det udvider og beriger Sjelen med en tildeels ubevidst, men dog evig ufortabelig Eiendom; det 25 digtet med Mandens hele Modenhed, med Ungdommens blomstrende Phantasie og friskeste Begeistring, og med Deres sædvanli-

ge Herredømme over Sproget, som hos os er mageløst, og som jeg i det mindste heller ikke i nogen Literatur kjender Sidestykke til i plastisk Kraft og lydig Bøielighed efter de forskjellige Emner. – »Man vilde gjerne bilde Folk ind, at jeg var aandelig død«, sagde De forleden Dag. Isandhed! da vil De nu i dette Digt vise Dem i 5 aandelig Forstand med samme Livsfriskhed og Kraft, som Orvarod i legemlig Overlegenhed traadte frem blandt Peblingerne paa Sicilien. – Digtets Katastrophe er vistnok fra Poesiens eget Standpunct fuldkommen skjøn og tilfredsstillende; men jeg vil ikke nægte, at der fra det christelige Stade er ligesom noget nedtrykkende og mistrøstende i den, hvilket dog igjen ligesom absorberes af den ædle Humanitetsaand, som gjennemstrømmer hele Digtet.

Undskyld min Snaksomhed, og tag den i det mindste i den bedste Mening, da jeg stedse

er Herr Etatsraadens ærbødigste 15
og hengivneste
N.V. Dorph.

1700. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 12 Marts 1841.

Min ædle Ven!

Jeg har modtaget Dit kiære Brev og glæder mig over at den tydske Udgave af Dine Skrifter fornøier Dig. Weber har ikke svaret mig paa mit sidste Brev til ham; men jeg tvivler ikke om, at han sender Dig Dine 50 Explr: saasart Isen tillader Skibsfarten igjen.

For at Du ikke skal bie altfor længe vil jeg see ved Leilighed i Forveien at sende Dig m i t Exemplar over Land. Jeg lader det nu ind- 25 binde, og saasart det er færdig vil jeg spørge den svenske Minister her om han ikke kan skaffe Dig Pakken som snarest.

Jeg har læst en Tidende her fra Sverrig som foruroliger mig. Der tales om »et svensk Eftertryk af danske Klassikere«. Jeg staaer altsaa Fare for at blive eftertrykt i Sverrig, hvilket vilde vorde mig til største Skade. Jeg har i sinde hen i Sommeren at lade en Subscription udgaae paa et bedre Kiøbs Udgave af mine Tragødier, hvorved de vilde kun komme til at koste d e t H a l v e af hvad de før kostede. Men et saadant svensk Eftertryk vilde jo naturligviis som »Ran« kunne sælges for langt bedre Kiøb, og derved ruinere mit Foretagende, og berøve mig den eneste Udsigt til nogen Fortieneste i
10 Fremtiden.

Skulde det behøves, saa er jeg vis paa at Du gør det Bedste hos mine høie Velyndere Hans Majestæt Kongen af Sverrig og Hans Kongl: Høihed Kronprindsen at skaffe mig et Privilegium, som beskytter mig for Eftertryk i Sverrig og Norge.

15 Min Ørvarodds-Saga er færdig; saasnart den er trykt og Søen er aaben, sender jeg Dig en Pakke deraf.

Med tusinde Hilsener til Din ædle Hustru og alle mine Velyndere

Din trofaste Broder

A. Oehlenschläger.

20

1702. *Til Ove Christian v. Haxthausen.*

d: 27 marts 1841.

Deres Excellence!

Da jeg ikke havde den Ære at træffe min ædle mangeaarige Velynder hiemme, saa vover jeg herved skriftlig at komme med et Par
25 Bønner, som jeg troer – (da jeg smigrer mig med at, De har Godhed for mig –) Deres Excellence opfylder hvis De kan.

Det Første angaaer Sommeropholdet paa Frederiksberg, som jeg saa nødvendig giver Slip paa. Efter at Hendes Majestæt Enkedronningen boer paa Slottet, er denne Haabets Dør bleven mig spærret; men det er falden mig ind, om jeg maaskee ikke i Sommer kunde faae kongelig Tilladelse til at benytte Justitsraad Schoubyes forrige 5 Værelser i Slotsforvaltergaarden?

Da min Fader levede, boede jeg der om Sommeren i 10 Aar, og det vilde usigeligt glæde og husvale mig, hvis, - efter Deres Excellences Forslag, Hans Majestæt allernaadigst skulde tillade mig det;

Den anden Bøn angaaer ikke mig personlig, men min yngre Søn 10 William Conrad, der nu ogsaa et Aars Tid har været Candidatus Juris og ønsker at faae det ligesaa godt som hans Broder Johannes, nemlig - til den forestaaende Høitidsfest at blive Hofjunker. Han troer, (og vist ikke urigtigt,) ved en saadan kongelig Naade at komme Hans Majestæts Opmærksomhed nærmere til fremtidig videre 15 Befordring.

Han vil med det Første gjøre Deres Excellence sin Opvartning. Skulde det gaae an, saa vil jeg ogsaa presentere ham for Hans Majestæt, naar jeg først, ved et Ord fra deres Excellence - hvilket min Ven Schönberg vist gjerne strax meddeler mig - erfarer om De 20 troer, det lader sig gjøre.

Med største Taknemlighed
Deres Excellences
allerærbødigste
A. Oehlenschläger.

1704. Til Johan Dahl.

Kiøbenhavn d: 19. April 1841.

Høistærede!

For Deres Meddelelse af Efterretningen om det svenske Eftertryk af mine Værker takker jeg Dem meget; ogsaa fra en Anden havde jeg faaet det at vide, og søgte at afvende Skaden. Der gaaer nu en Begiering fra Consistorium i Kiøbenhavn, og den danske Regiering til den s[v]enske Rigsforsamling; jeg haaber den vil komme tidnok, da Tiden til dens Sammenkomster er forlænget, og saaledes, haaber jeg, der vil raades Bod paa dette Onde.

10 Endnu paa en anden Maade søger jeg at hielpe mig, ved at aabne Subscription til en Godtkiøbs-Udgave af mine Tragødier. Jeg sender den omkring til alle Boghandlere og Venner, som jeg troer ville interessere sig for dette Foretagende. Jeg sender Dem ogsaa endeel Planer, som jeg er overbeviist om, De vil tage Dem af.

15 Tillige sender jeg Dem 50 Explr: af min Ørvarodds Saga en original Fortælling, der blot skylder den gamle Saga enkelte Motiver. Skulde De behøve fleer saa lad mig det vide. Naar vi ere qvit og De har nogle Penge til mig vil De giøre mig en Tieneste med snart at sende mig dem.

20

Ærbødigst

A. Oehlenschläger.

E.Sk. Da Cancellieraad Deichmann i disse Dage har faaet et heelt (det sidste) Exemplar af mine Tragødier men hvori dog 6^c Deel mangler; saa vilde De meget forbinde os med at sende os denne
25 6^c Deel som snarest, da jeg seer, De har den i Beholdningen.

1705. Til D.W. Friedenreich.

23. April 1841.

Høistærede kiære Ven!

Jeg svarer dig strax igien:

At jeg i Efterslægten

Skal prøve dem efter Vægten,

5

De kiære danske Dreng.

Opsættelse duer ei længe

Derfor jeg Mandag vælger

Og Eder min Frihed sælger,

For Eder at staae bi,

10

Lige fra 8 til 10.

Klokken otte jeg gierne staaer op

Og tømmer min Thee-Kop,

Men - gielder det Statens Nytte,

Maa mere tidligt man flytte

15

Fra Morfeus i Statens Skiød,

Som Dyd og Pligten bød.

Hvis Morfeus sig skulde hævne

Saa at jeg gik i Søvn -

Og gav en gal Character -

20

Jeg om Forladelse beer.

Let Sandsen sig forvirrer;

Det er ei blot Kobber som irrer,

med Mennesket ogsaa kan

Det meget let gaae an,

25

For Sandhed at tage Skinnet,

Hvis ei han bliver fortinnet

Forsølvet er ogsaa godt!

Naar jeg en Daler har faa't

Saa giver jeg Kryds og Slange.

30

- Men bliv nu ikke bange
For alt for meget Vrøvl!
Jeg bruger ei Fiil og Høvl
I smaae Venne-Billetter
5 Tilgiv de mulige Pletter.
Ved denne Leilighed
Jeg beder dig ei blive vred
Fordi jeg en Bog dig sender,
som ei endnu du kiender.
10 Den er om en Kæmpemand
Fra vort forrige Fædreland.

- Nu ma jeg slutte Brevet.
Gid det i Prosa var skrevet
Saa var det vel mindre dumt.
15 Men jeg veed, du dømmes ei grumt.
Du seer paa den gode Villie,
Den deiligste Paaskelilie!
Den deiligste Pindselilie!

- E.S. Den Havfru dandser paa Tilie!
20 Dette sidste er Omqvæget, som Jom-
fruen sagde; hun vilde sige Om-
qvædet.

Din gamle Ven
A. Oehlenschläger.

1707. *Fra Esaias Tegnér.*

Ystad d. 1. Maj 1841.

Ändteligen är jag kommen hit öfver Hamburg och Stralsund. Min afsigt att gå öfver Köpenhamn måste jag uppgifva, då kommunikationen med Malmö ännu d. 31 Mars, då jeg var i Kiel, var stängd af is. På vägen har jeg ofta förkylt mig, som jag dock hoppas 5 ej skall ha några följder, ehuru jag nu är som jag vore »gerädet».

Den som öfverlemnar dessa rader, Consul Hemberg från Ystad, är en af mina äldre bekanta, bildad och berest, Consul för 6 el. 7 Makter och en stor beundrare af dig och vän af Danska Litteraturen och folket, som alla Svenskar. Jag ger honom derföre på hans 10 begäran dessa rader med såsom introduktion hos den store Skalden. Visa honom derföre vänlighet. Han är rik och bland de betydligaste Handlande här i orten.

Jag har i vinter översatt din Hakon Jarl, Palnatoke och Corregio. Min afsigt är att göra det förnämsta af Danska, Tyska, Engelska och 15 Italienska Litteraturen litet mera bekant för mina landsmän än det nu är, så fort sig göra låter. Äfven allehanda ännu ej öfversatt af greker och romare. Men nu måste jeg för min helsa först dricka artificiell brunn (Kissingervatten) och sedan bada vid Uddewalla.

Det är möjligt att jag längre fram på året kommer till Danmark, 20 ehuru ej ännu säkert. Jag funderer mycket på ett större poëm öfver Skandinavien, hvartill jag äfven räknar Danska öarna och Jutland, och alla dess sagor. Dertill är lokalkännedom oundgänglig. Svårigheten är endast att för en sådan Dikt finna någon Enhetsprincip, eller någon hjelte. Dock är detta kanske mindre nödvändigt då det hela 25 skulle hållas mera lyriskt än Episkt, ungefär som Childe Harold. Säg mig vid tillfälle din tanka.

Gerda, i 9 små sånger, har jeg äfven fulländat i vinter, men är ingalunda nöjd dermed, och kommer förmodligen att omarbета det hela. Biskop Absalon är hufvudpersonen deri.

Helsa Bech till hvilken jag skrifver från Lund. Sedermera reser jag för att här i Skåne viga min äldsta son som gifter sig med en slägtning af Biskopinnan Faxé. Derifrån till min äldsta dotter som bor vid Christianstad och sedan hem der jag hoppas vara omkring 5 dn. 15 el. 20 Maj.

Glöm icke bort din Vän

Es. Tegnér.

1710. *Fra C. Hauch.*

Sorøe den 23 Mai 1841.

Min inderlig elskede Oehlenschläger! Alt længe har jeg følt Drift
10 til at skrive Dem til, denne Gang er det imidlertid ikke saameget
min skammelige Dovenskab og Procrastination som meget mere
det, at jeg i Sommer er saa overladt med Forretninger, at jeg kun
har meget lidt Tid tilovers for mig selv, der er Skyld i Opsættelsen.
Jeg har nemlig foruden mine 17 Timers Forelæsninger, 5 Timer
15 med de saakaldte Realister, jeg har desuden paataget mig alle Prof
Rothes Timer i øverste Classe i det franske Sprog, mens han er i Pa-
ris. Disse Timers Antal ere egentlig 10 om Ugen, dog gaaer der nu
et Par fra. Et temmeligt Studium er mig ogsaa nødvendigt for at
vække min mere end halvt indslumrede Kundskab i dette Sprog, da
20 jeg skal examinere deri til Examen artium, ikke at tale om, at jeg
maa opoffre mere end to Timer daglig for at læse med min egen
Søn og med en Dreng, som vi har i Huset. Mange Dage har jeg sex
Timer paa Skolen og ved Academiet, men lige godt jeg vil dog tage
mig et Øiebliks Tid for at underholde mig med min inderlig kiære
25 Ven og især for at takke Dem for den Nydelse, Læsningen af Deres
Ø r v a r o d d s S a g a har skaffet mig. Dette Digt hører sikkert til
noget af det mærkværdigste i vor Literatur og fra den Haand, der

allerede har beriget den med saa mange og saa store Mesterværker. Ørvarodd er en sand, ægte, ærlig nordisk Helt, saaledes som kun Oehenschläger kan fremstille ham, hans friske kiække trodsige Ungdom, hans Alderdom i et fiernt og fremmed Land, hvori han ligesom bliver fremmed for sit egentlige Væsen og dog bevarer det 5 trofast i sit inderste Hierte, næsten sig selv ubevist, ere tegnede med kraftige Penselsstrøg. Christendommen passer endnu ikke ret for hans Væsen; den er ham som en altfor snæver Dragt, og egentlig er og bliver han den gamle Odinsdyrker ligetil sit sidste Øieblik; ja man ønsker næsten at han havde faaet Lov til at mærke sig med 10 Spydets til Valhalsreisen før sin Død. Der gaaer igennem Sidstningen af Digtet en stor Veemod, en forunderlig Fortabelse i det Fierne, i Alderdommens taagede Labyrinther; og det graa Sløer, hvori Alderdommen indhylder Menneskets Væsen, og hvori dette synes at tabe sig, i det det dog blot skiules derunder og giemmes til tilkom- 15 mende Verdner, udbreder sig stærkt over det Hele, men desmere gribes man ogsaa af den bekjendte Stemme, der undertiden trænger frem giennem Sløret, og der ofte synes at komme langt borte fra ligesom fra et fremmed Land, uforstaaelig for Ørvarodds Omgivning, men vel forstaaelig for os. At det fremmede Sprog falder fra 20 ham ved Dødens Nærmelse, ligesom det ikke hørte til de Ting, der skulde gaae over med i det store Spring over Graven er fortræffelig tænkt og ganske i sin Orden, der gives mange slige Kundskaber, der kun høre denne Verden til og ikke følge os videre. Horvørs drømmende Helteliv, hvori Synet af Nornerne og Valkyrierne falde ligesom Lynglimt i en skyfuld Nat i Forsommeren, have stor poetisk Interesse. Et af de allerkiønneste Afsnit i Bogen er det, som behandler Hialmars og Ingeborgs Kiærlighed. Fra Begyndelsen til Enden er dette Digt giennemaandet af den islandske Sagaduft; ligesom i hine 25 Sagn er Handlingen bestandig voldsommere end Ordet, da kun 30

med Forbeholdenhed angiver hvad der ligger dybt i Siælen; disse Heltebørn havde kun faa Ord til at udtrykke rige Bedrifter med, ganske det Omvendte af vor Tid, hvori Ordet har beriget sig paa Handlingens Bekostning. Scenen i Bierget, Angantyr og hans 5 Brødre have en høi Grad poetisk Interesse. Skriv os flere slige Saa- gaer, dem kunne vi trænge til i vor Tid, hvori Poesiens oprindelige Friskhed er nærved at vige for Zirlighed og Klingklang eller ogsaa for en tom Reflexion af hvis tørre Stokke man venter at see Blomster som af Aarons Mandelqvist. Nu har vi da faaet et nyt Digt af Palu- 10 dan Müller, ak vee! Jeg gruer for at læse det, thi saavidt er jeg endnu ikke kommet; dog har jeg kiget lidt deri, men hvad jeg kunde see var af samme Suurdei som Amor og Psyche og hele Resten, Guder og Gudinder med zirlige Parykker paa fra Ludvig den 15des Tid, saa- ledes som man den Gang maledede dem paa Skiermbrætter med Fløi- 15 ter i Hænderne, intet andet. Havde der ikke været mere Natur Kraft og Sundhed i Grækerne, da vilde de neppe have modstaaet de forbi dem skyllende Aartusinder, havde Sophokles og Aeschylos væ- ret slige Sukkermænd, da vare de længe smeltede. Her i Sorø er der en Broder af Paludan Müller ansat, han er et Menneske, som 20 jeg elsker meget, en virkelig ædel og poetisk Natur, men ganske fri for Stræben efter en falsk Idealitet er han ikke. Jeg maa dog fortælle Dem, at jeg ved at være nødt til at anmode Fru Heiberg om at spille i mit Stykke er kommet i et Slags Forbindelse med Heiberg, som jeg ikke havde drømt om for et halvt Aar siden; han har antaget sig mit 25 Stykke med et Slags Varme, hvorfor jeg maa være ham forbunden; det er mig og efter min Natur aldeles umuligt at bære Nag til Nogen i lang Tid, dog vil hans seneste poetisk-philosophiske Stykke (skøndt jeg for Resten har lært at skatte hans Talenter) ikke smage mig, jeg hører imidlertid, at det skal giøre stor Lykke i Kiøbenhavn, 30 hvor mangan skikkelig Philister alt skal pines af stor Frygt for at

komme i det Heibergske Helvede. Hegelianerne have alt nedskrevet Stykket i Registeret af dem, der skal metamorphosere den naturlige Poesie til den systematiske Hegelske.

Dog har den sande Glæde, hvor i jeg veed, at De vil deeltage med mig, at min William synes at ville udvikle sig til en særdeles fortræffelig Dreng, han har et ualmindelig godt Hoved og er meget lærebegierlig, saa at han sidder næstøverst i sin Klasse, uagtet der dog i den findes nogle af de flinkeste Drengene i Skolen. Jeg maa rigtignok opoffre en Deel Tid paa at hielpe ham frem, men det slaaer ogsaa godt an, og han overrasker mig ordentlig med sin hurtige aandelige Fremvæxt. Kun det altfor Abstracte i Undervisningen er ham kiedsommeligt, og det er endnu ikke tre Maaneder siden, da han skulde opregne Guds Egenskaber saaledes som de abstracte og aandløse angives i Lærebogen, at han i fuld Alvor isteden for Gud er sanddru sagde: Gud er ædru, hvorved han da bragte en ny Abstraction ind i Guddommens Væsen, hvorpaa den gamle Balle vel neppe havde tænkt; dog sligt kan nu ikke meer møde ham. For de historiske Videnskaber har han en Forkiærlighed, hvori jeg gienkiender min egen Barndom, i Latin, Fransk, Geographie, i Alt hvad der angaaer Sprogene overhovedet er han den bedste i sin Klasse; Tanken er meget vaagen hos ham, desuden er han varm trofast, frisk og naturlig og udvikler sig ogsaa udvortes til en meget smuk Dreng. – Mit Stykke er antaget af Theaterdirectionen, men Rollebesætningen er vanskelig. Fra Andersen har jeg havt et Brev fra Athenen han har plukket indlagte Blomst, der voxede ved Ruinerne af Socrates' Fængsel og beder Socrates Digter ei at forsmaa den fra hans Haand. Hierte har Andersen, det er vist. Renna sender indsluttet et Brev til Fru Oehlenschläger. Jeg beder ret inderlig at hilse hende og at sige at jeg befinder mig overordentlig vel, alle Mennesker sige at jeg bliver fed, skjøndt min Diæt er streng nok endnu, eller vel so

snarere derfor. Imidlertid har jeg søgt ikke at gjøre den altfor ascetisk, men at læmpe den meer efter de menneskelige Fornødenheders Natur. Gud give vi snart maatte sees. –

Deres inderlig og trofast

5

hengivne

JC Hauch.

1714. Til Henrik Steffens.

Khavn. d: 28 Juni 1841.

Kiæreste Steffens.

En Søn af en gammel Ven, som Du maaskee ogsaa har kiendt
10 Overlærer Sagen i Bergen, gjør en Reise til Tydskland, og ønsker en
Anbefaling til Dig. Denne kan jeg da nu af Hiertet give ham, da det
er et ungt Menneske med Aand, Kundskab, Dannelse og en elsk-
værdig Character.

Dersom det ikke var paa en Dag, hvor jeg baade skal til Mynsters
15 til Middag og til Balparée i Aften, saa vilde jeg skrive meer.

Vi svømmer i Fester i Anledning af Kronprindsens Givtermaal.
Kongen har beviist mig den Naade at gjøre mig til Commandeur
af Dannebrog ved denne Leilighed.

For dog at give Dig lidt meer af mig, end dette flygtige Brev sen-
20 der jeg Dig, ved Sagen, noget af hvad jeg har skrevet senest, og hvad
Du ikke har.

Gud velsigne Dig! Hils Din elskværdige Hanne og den yndige
Clärchen til hvis Forbindelse jeg sender min hierteligste Lykønsk-
ning. –

25

Din trofaste gamle Ven

A. Oehlschläger.

Vi længes alle efter Fortsættelsen af »Was ich erlebte«.

1715. Fra Marie Wilhelmine v. Walterstorff.

Christiansborg den 7^d July 1841.

Ikke finder jeg Ord til at utrykke Dem, Herr Etatsraad, min største Bedrøvelse ved modtagelsen af Deres høist sørgelige Brev. Jeg kunne neppe fatte de Sorgensord eller begribe det smertelige 5 Tab! Af mit ganske Hjærte tager jeg Deel i Deres saa billige Smerte, og begræder selv en kiærlig, høit elsket Veninde. Hendes Majestæt Dronningen vil selv tolke Dem Hendes varmeste Deeltagelse, og Hende overraskede smerteligen det Sørgbudskab, uden at vi havde ahnet nogen betydelig Upasselighed. – Vel kan jeg 10 gjentage her, hvorlunde Guds Veye ere os ubegribelige og urandsagelige!

Deres stakkels Datter der selv neppe var kommen til Kræfter skulle medtages af den største Smerte og deele med Dem det tunge Savn. – Gud være med hende, som med Dem, Herr Etatsraad, og 15 give Dem den Trøst som ene Hengivenheden i den Almægtiges Villie kan bringe de her dybt Sørgende.

Jeg gjentage Forsikringen om min hjærtelige, varmeste Deeltagelse, og forbliver Dem meget hengiven,

M. Walterstorff. 20

1716. Fra Caroline Amalie.

7. Juli 1841.

Hr. Etatsraad Ølensch[]jäger!

Ubeskrivelig bestyrtet over Deres Brev til Kammerfrøknen med den smertelige Efterretning, er det en Trang for mit Hjerte selv at 25 udtale Dem min egen Sorg og min hjerteligste Deeltagelse i Deres. Skjønt jeg ei ofte har seet og talt [med] den kjære Afdøde, saa havde dog hendes Personlighed saaledes tiltalt mig, jeg tør sige jeg havde

saa ganske erkjendt det usædvanlige, det rige i hendes Væsen, og hun vil stedse blive mit Hjerte uforglemmelig. Herren trøste Dem, kjære Hr. Etatsraad og skjænke Dem endnu mange Glæder i Børn og Børnebørn. Kongen hilser Dem kjærligst og deler ganske min
5 hjertelige Deeltagelse.

Velvilligst
Caroline Amalie.

1717. Fra C. Hauch.

[Sorø. Efter 7/7 1841]

Min tro, min inderlig elskede Ven!

10 Jeg vilde forgieves forsøge paa at beskrive Dem, hvorledes vi beg-
ge her bleve tilmode ved at modtage Efterretningen om vor troeste
Venindes Død; det synes os, som om vi havde tabt en Moder, thi en
Moders Hiertelag havde hun ogsaa for os. Jeg veed godt, ja jeg følte
det saavel som vi Alle, hvad der manglede hende, for med saa man-
15 ge sieldne og herlige Egenskaber at udgiøre sin Families Lykke, hun
havde ikke den høie Siælero, den høieste Dannelse, den Viisdom,
der mildner selv de ædle Lidenskaber, hun stod ikke i C e n -
t r u m , hvorfra man overskuer alle Gienstande i det rigtige Lys,
men stedse med Løvekræfter i den yderste Omkreds af den; hun var
20 for varm for heftig, for ubøielig, for ueftergivende, thi Varmen var
endnu ikke bleven til Lys, i Detaillen var hun dog ogsaa klartseen-
de, men hun oversaae ikke Forholdene, saaledes som man havde
kunnet vente det efter hendes sieldne Evner. Alt dette veed jeg, jeg
skiuler det ikke for mig nu, da hun er død, meer end før, da hun le-
25 vede. Men dog var hun en ædel, uegennyttig, løvekraftig Natur; ik-
ke blot med Taarer afbetalte hun hvad hun troede at skyldte sine
Venner (og Enhver Ulykkelig, enhver Forurettet var hendes Ven),

men ved stærke Handlinger, ved uegennyttig rastløs iver, ved Opoffrelse og Forglemmelse af al personlig Beqvemhed, ved en Ild i Siælen, der lagde flammende Ord paa hendes Læber, saa Enhver, der hørte den uimodstaaelig blev henrevet deraf, havde hun levet i en Tid, der fordrede store Offere, da var hun som en Heltinde nedstegen i Graven for sine Kiære, men til et stille Liv var hun ikke skabt. Nu har hun da endelig Ro og hun gik hen, hvor saa mange siældne Egenskaber ikke ville savne deres Fuldendelse. Jeg har grædt mere, ja langt mere ved Tanken om hendes Død, ved at hun nu ligger som et Liig paa Baaren, end jeg græd ved min egen Faders Død. Jeg kan ikke faae det i mit Hoved, at hun nu ligger stiv og stille bleg og udstrakt og taus, jeg kan ikke tænke mig, hvorledes saameget Liv kan være saa reent forsvundet, at hun nu kan være saa rolig. Var der en Uret at hevne, en Ulykkelig at hielpe, synes mig, at hun maatte reise sig op fra Baaren. [Renna] havde gierne taget ind for 15 at see sin afsiælede Venindes Liig, men jeg har forhindret det; en Moder, der har sex Børn, bør ikke udsætte sig for Uddunstningerne af en smitsom Syge. – Gud skienke hende[s] Efterlevende og især Dem, min ædle Ven, Trøst og milde Dage. Jeg er sandelig meget bedrøvet. Jeg beder at takke Johannes for hans Brev, ligeledes William. Den stakkels Marie. Gud velsigne Dem alle! Det er jo godt at have trofaste Venner paa hiin Side af Graven. Tilgiv dette korte Brev. Deres trofaste Dem inderlig elskende

JC Hauch.

1718. Fra J.G. v. Levetzau.

Christiansborg Slot d. 10 Juli 1841. 25

Hans Majestæt Kongen har under Dags Dato allernaadigst behaget at rescribere Overhofmarskallatet saaledes:

»Vi ville allernaadigst have tilladt, at den saakaldte gamle Slotsforvalterbolig ved Frederiksberg Slotshave indrømmes Etatsraad Oehlenschlaeger til Beboelse for i Sommer« –
 hvorm jeg herved giver mig den Ære tjenstligst at underrette Deres Høivelbaarenhed med Tilføiende, at jeg har anmodet den tidligere Beboer af disse Værelser om, snarest muligt, at udflytte de sammesteds værende Sager og Mobilier.

J Hs: Excellence Overhofmarskallens
 Sygdom

10

J.G. v. Levetzau.

1719. *Til Finansdeputationen.*

Kiøbenhavn d: 12 Juli 1841.

Til den dybe Sorg over min Hustrues Død, kommer ogsaa den, at de med Begravelsen forbundne Udgivter udtømme min Kasse og sætte mig i en Forlegenhed, som tvinge mig, at henvende mig til den høie Deputation for Finantserne, med Bøn om et Gageforskud af Firehundrede Rigsbankdaler, paa saa milde Vilkaar, som det maatte behage den Kongelige Directions Godhed at bestemme.

Allerærbødigst
 A. Oehlenschläger.

20 1720. *Fra Henrich Steffens.*

Berlin 21/7 41.

Kiære Ven!

Jeg beskæftigede mig just med Dig, jeg levede i vores Ungdoms Dage – da erfoer jeg – Christianes Død – Tieck's Dorothea døde for nogle Maaneder siden – og nu Din Christiane – Hvilken

underlig Gaade er dog Livet – Midt i det fyrige Ungdomsliv, som jeg atter – og med hvilken Lyst – [har] hensat mig i – slog Døden ned, som et Lyn – Solen er det Evige, Guddommelige – det jordiske Liv oplyses ved et pludseligt Lyn – som efterlader den dunkle Nat.

Tiden er alvorlig, Tilkomsten dunkel, men Kiærligheden evig – 5
 Kiære Oehenschlæger, hvor inderlig føler jeg, hvad Du har været mig, hvad vi var os i hiine skønne Dage og nu sidde vi begge, ved Christianes Liig – Jeg rækker Dig veemodig og stilltiende, den gamle, troefaste Haand – Gud trøste Dig –

Steffens. 10

Hvor smertelig Efterretningen om Din Kones Død har truffet Hanna og Clärchen behøver jeg vel ikke at sige –

1721. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 24 Juli 1841.

Min elskede Beskow!

Jeg skriver Dig i min dybe Sorg disse Linier til, for at sige Dig – 15
 en af mine bedste Venner – hvad der sikkert vil bedrøve Dig. Gud har taget min Christiane! Min trofaste Medvandrerke i Livet i 41 Aar, thi saalænge kiendte jeg hende og var hun min.

Min gode Konge har tilladt mig at boe i nogle Sommerværelser paa Frederiksberg, hvor en aaben Plads kun skiller mit Hiem fra 20 hendes Grav. Der boer jeg med mine Sønner, og Naturen tager Deel i min Sorg; det har regnet lige siden min Christiane døde.

Jeg er vis paa at det gjør min høie Velynder, den ædle Kronprinds Oscar ondt for mig, og hans kongelige Fader ligesaa, der have viist mig saa stor Ære. De ønskede mig vist ogsaa L y k k e . 25

Man maa trøste sig, som Christen – og Tiden vil ogsaa læge dette Saar. Med mange A r r stige vi alle i Graven.

Jeg har ikke talt med Baron Lagerheim, siden han kom fra Sver-
rig. Jeg formoder at der ikke er bleven noget afgjort om »Eftertryk«
5 af de danske Skrifter endnu.

Tilgiv at jeg har sendt Dig nogle Subscriptionsplaner paa min
Godtkiøbsudgave, og piin Dig ikke med at skaffe Paategninger; jeg
er tilfreds med Lidet.

- Oversættelsen af Dine Tragødier har Lorck forsikkert at han
10 har sendt de skyldige Exemplarer af, saa at dog e n d e l i g denne
Sag er bragt i Rigtighed.

Lev vel, min elskede Ven! Jeg veed at Din ædle Hustru deler min
Sorg, skøndt hun ikke kiendte meget til min salig Christiane!

Din trofaste Ven

15

A. Oehlenschläger.

1722. Til Josef Max.

[27/7.1841]

Hochzuverehrender Freund!

Nach langem Schweigen schreibe ich Ihnen einmal wieder; –
nach einem hartem Schlage, der mein Herz getroffen hat. Meine
20 edle geliebte Frau, die vierzigjährige Begleiterinn meines Lebens,
hat mich verlassen! Meine gute Christiane ist gestorben! In diesen
Worten liegt Alles, was ich Ihnen sagen kann. Ein Freund, ein edel-
fühlender Mann, wird sie verstehen und mich bedauern.

So lang wir leben und Gott uns noch Kräfte verleiht, müssen wir
25 schaffen und wirken. – Ich habe meine letzte Dichtung »Ørwarodds
Saga« übersetzt, und frage Sie jetzt, alter Freund! ob Sie wohl diese

altnordische Erzählung verlegen wollen? Sie wünschten ja einmal einen altnordischen Roman von mir. Hier haben Sie einen, der nicht zu lang ist; gedruckt wie Steffens: »Was ich erlebte« wird er ohngefähr 11 Bogen ausmachen. Diese kleine Erzählung ist in verschiedenen dänischen Recensionen sehr gerühmt worden, und meinen besten ältern Sachen der Art, gleichgestellt. Viele kleine Gedichte sind darinn. .

Was wollen Sie mir dafür geben? Sind drei Friedrichsdor zu viel, so geben sie mir drittelhalb – oder zwei. Ich überlasse es ganz ihrer Billigkeit und Freundschaft gegen mich. 10

Noch habe ich, kurz vor dem Tode meiner seligen Christiane ein tragisches Drama »Dina« geschrieben, das noch nicht in Dänemark aufgeführt noch gedruckt ist. Dies Stück mögte ich ich auch wohl übersetzen, wenn Sie geneigt sein sollten es zu honoriren. Es ist eine Criminal= und Liebesgeschichte des berühmten Corfitz Ulfeld, 15 schliesst sich in der ganzen Behandlung zu der neueren Zeit und kann auch in Deutschland vielleicht auf der Bühne interessiren.

Wie geht es mit unserer Gesamt=Ausgabe? Können wir nicht bald eine Auflage machen? Ich hoffe Steffens wird in seiner schönen Lebensbeschreibung auch etwas Gutes von mir sagen, und meine E[r]innerung bei den lieben Deutschen auffrischen. 20

Ich wohne auf Friederiksberg bei Kopenhagen mit zwei Söhnen. Meine Tochter ist mit einem Norweger Herr Konow glücklich verheiratet und wohnt noch in der Stadt hier bei uns.

Der König hat die Gnade gehabt mir eine Sommerwohnung ein- 25 räumen zu lassen, wo ich viele meiner Jahre gelebt habe; dem Kirchhofe meiner lieben Christiane gerade gegenüber.

Leben Sie wohl, mein Freund! Ihr
herzgebener

A. Oehlenschläger.

Meine Adresse ist »Kopenhagen«.

1725. Til Universitetsdirektionen.

d: 9^e August 1841.

I Anledning af salig Etatsraads Hornemanns Død og den til Universitetskassen derved inddragne Gage, giver jeg mig den ærbødige Frihed at henvende mig til den kongelige Direction for
5 Universitetet og de lærde Skoler, med Bøn om, at et Par Hundrede Rigsbankdalers Tillæg i Gage ved denne Leilighed maa forundes mig.

Meget ofte har det allerede været Tilfældet at slige Summer ved Dødsfald ere inddragne, uden at jeg har ansøgt om Noget. Det er
10 førstegang efter 31 Aars Tieneste at jeg gjør det. Jeg følte, at de yngre Professorer, der havde mere at arbeide ved Universitetet end jeg og vare maadeligt aflagte, maatte komme først i Betragtning, og trak mig med skyldig Beskedenhed tilbage.

Men nogen Tilvæxt bør der dog engang forundes en gammel
15 Professor, der, ved Normalreglementets Bestemmelse, der ikke kom i Udøvelse, allerede for flere Aar siden fik forgieves Haab om 400 Rbdls aarlige Tillæg.

Jeg maa ved denne Leilighed, med Hensyn til min Virksomhed ved Universitetet, gjøre en Anmærkning, som jeg er overbeviist om
20 ikke af Directionen tages for Selvroes; i Embedssager er Enhver efter Sagens Natur, nødt til at gjøre sin Øvrighed opmærksom paa hvad han virker, da derefter maa bestemmes, hvad han med Billighed kan forlange.

Rigtignok holder jeg kun faa Forelæsninger, i Sammenligning
25 med de fleste Andre; men disse Forelæsninger ere ogsaa af anden Natur, end Forelæsninger i Almindelighed. Udentviwl derfor valgte høie Vedkommende en Digter til denne Post, fordi man følte at en æsthetisk Forelæsning – der ikke blot skulde være den practiske Anvendelse af et theoretisk Capitel i Metaphysiken, – burde holdes af
30 en Kunstner i Faget selv, som, i det han forklarede Poesiens Skøn-

hed i Værkerne, tillige med Begeistring og Aand fortsatte Værkernes Aand i visse Retninger, med Hensyn til Ungdommens Smag og Aandsforædling.

At jeg har bidraget Noget hertil, vover jeg at haabe. Jeg har den Glæde rundt om i Landet at tælle mange ædle Embedsmænd, saavel Theologer som Jurister, der gjør mig den Ære og Glæde at kalde mig deres Lærer, der ikke har havt ubetydelig Indflydelse paa deres Dannelse.

Saaledes har jeg altid taget mine Forelæsninger som et Slags Taleer over forskellige Gienstande, og de kostede mig ligesaa megen Forberedelse og Kraft, som en Prædiken koster en Præst. Jeg gaaer endnu altid til dem med en vis Spændthed og Frygt, hvorfor, efter 30 Aars Forløb, et ofte endnu meget talrigt Auditorium burde berolige mig. Men derfor kunde de heller ikke være saa hyppige. Det ligger i disse Forelæsnings Natur at de og Tilhørerne vinde mere ved færre sammentrængte Forelæsninger, end ved mange daglige, hvorved Begeistringen, som Tilhørerne endelig maa bringe med, saavel som Læreren, slappes.

Med Forelæsninger over Videnskab er det en ganske anden Sag; heri indtager Stoffet et langt større Rum; men Videnskab og Kunst ere, skiøndt Søstre, i deres Væsen og Behandlingsmaade meget forskellige.

Men jeg takker ogsaa mine Foresatte for at man med ædel Liberalitet gav mig Tid og Otium, for, som Digter, selv at øve min Kunst! Og den har jeg heller ikke ophørt at øve, og skal ikke ophøre dermed saalænge Gud skænker mig Kraft.

Jeg har ogsaa den Glæde at mit Fædrelands Ædle endnu læse mine Arbejder med Bifald. Men – Tiderne forandre sig, og Tidens Mode favoriserer ikke den Ældre. Dette berøver mig vel ikke min Roes, men vel endeel af min Indtægt; – og jeg – der endnu maa 30

skaffe to voxne Sønner Alt hvad de behøve – trænger derfor virkelig til Directionens Hielp. Det maa ogsaa bemærkes at jeg jo ikke faaer mindste Honorar af Studenterne.

For kort siden bevilgede Directionen mig et Laan af 300 Rbdlr, 5 som jeg skal afbetale Qvartaliter fra October at regne.

Jeg beder ved denne Leilighed tillige, at dette Laan endnu maa staae hen til Midten af næste Aar, inden Afdragene skee; da Udgivterne ved min salig Kones Jordefærd og de Regninger jeg har at betale – sætter mig saaledes tilbage, at det er mig umuligt at bestride 10 det Nødvendige uden denne Hielp.

Allerærbødigst
A. Oehlenschläger.

1726. Til Johan Dahl.

Frederiksberg d. 11 August 1841.

Kiære Herr Dahl!

15 Af offentlige Blade vil De have seet, at jeg har mistet min elskede Christiane. Jeg er overbeviist om at dette Dødsfald ogsaa har be-
drøvet Dem, thi De kiendte den Ædle! –

Jeg har nu isinde at overlade min Boghandel til Reitzels Bestyrelse – thi jeg forstaaer mig ikke derpaa; men hvad der hidindtil er 20 skeet, ønsker jeg dog at bringe nogenledes i Rigtighed. Saaledes beder jeg Dem have den Godhed at sende mig de Subscriberer De maatte have faaet for Godtkiøbsudgaven.

For flere Maaneder siden skrev De mig til, at De henad Sommeren igien ville komme til at skylde mig Noget. Siden den Tid har jeg 25 sendt Dem en Pakke med Ørvarodds Saga.

Tillader De at jeg trækker en Vexel paa Dem stor 100 Rblr? Skyl-

des det ikke Alt endnu, saa vil det dog vel snart blive Tilfældet. Hav den Godhed at svare mig med næste Post.

De mange Udgivter jeg har havt siden min salig Kones Død med Jordefærd, Regninger etc: have udtømt min Kasse og tvinger mig til at søge Indtægt hvor jeg kan haabe den. 5

Deres særdeles forbundne

A. Oehlenschläger.

1727. Til Louise Hegermann-Lindencrone.

Frederiksberg d: 26 August 1841.

Min ædle Veninde! 10

Modtag herved et Par Exemplarer af den lille Mindebog om min salig Christiane! Den Venskabsblomst De baade plantede paa hendes Grav og som fulgte hende i Graven, skal altid være mig hellig. Den vidnede om Deeltagelsen i min Sorg af et af de ædlestes Hierter jeg har kiendt, af hvis Deeltagelse den salig Hensovede vilde være 15 glad og stolt i levende Live. Nu smiler hun til Dem fra Himlen i søsterlig Kiærlighed.

Jeg kommer snart og besøger Dem. Mange Hilsener og Tak til Herr Generalen for hans venlige Besøg, samt til den hele Familie fra Deres gamle Ven 20

A. Oehlenschläger.

1728. Til Jonas Collin.

Frederiksberg d. 2te Septbr. 1841.

Min ædle Ven!

Den Forekommenhed og den solide Hielp Du ved alle vigtige Lejligheder viser mig, rører mit Hierte dybt, og ofte føler jeg Trang til at yttre Dig min Taknemmelighed, men saa ere vi for det meste adskilte og borte fra hinanden.

Gamle Venner burde oftere see hinanden! Vi blive tidsnok saadan borte, at den Ene kun forgieves længes efter og kalder den Anden.

10 I dette Brev frembærer jeg et Ønske som ikke angaaer materiel Fordeel, men kun min Trang til at see Dig engang og vise Dig den saa høitfortiente Venlighed.

Jeg har skrevet en ny Tragødie »Dina«. Din gamle Veninde Fru Drewsen kommer ud i Aften til en Kop Thee at høre mig den fore-
15 læse. Havde Du vel Lyst til at være med? Vil Du høre Dina, saa kom ud i Eftermiddag Kl 7 til min lille »Præstegaard« – saaledes kalder jeg den gamle Slotsforvaltergaard, hvor Kongen har tilladt mig at boe. Saa seer Du ogsaa hvordan jeg har det. – Du behøver ikke at svare. Kan Du komme, saa kommer Du, det veed jeg. Og kan
20 Du ikke, saa bliver Du borte, det veed jeg ogsaa. Jeg venter med Forelæsningen til Kl 8, dersom Du saa ikke kommer, kommer Du en andengang.

Din taknemmelige trofaste
gamle Ven

A. Oehlenschläger.

1729. Til Jonas Collin.

Frederiksberg d. 24 Septbr. 1841.

Kiæreste Collin.

Det gjorde mig meget ondt forleden, at jeg skulde undvære Fornøielsen af Dit venlige Besøg i min »Præstebolig«. Tager jeg ikke feil, saa var jeg selv henne at høre en Præst (Mynster i Slotskirken). 5 Nu maa jeg opsætte Lysten til at see Dig hos mig til jeg kommer ind til Byen, (jeg har leiet Værelser hos Treschou) og saa gjør Du mig vist den Ære at høre Dina engang der forelæses.

Da Qvartalet om faa Dage er ude, beder jeg Dig om at vise mig den sædvanlige Godhed at skaffe mig Anvisningen paa min Gage 10 for fjerde Qvartal indeværende Aar, saa at jeg strax kan hæve den ved Qvartalets Begyndelse.

Tillige beder jeg Dig erindre Dit venlige Tilbud at være Talsmand i Efterslægtsselskabet for Subscriptionen af nogle Exemplarer af mine Tragødier til fremtidige Præmieuddelinger. Du tog en 15 Plan, men da den muligt er bortkommen lægger jeg her en anden istedet.

Din taknemmelige Ven
A. Oehlenschläger.

Du undskylder vist, kiæreste Ven, at jeg opsætter at gjøre Dig 20 Gienbesøg, til jeg er flyttet ind. Jeg veed Du gaaer tidlig ud om Morgenen til Dine Forretninger, og jeg kiender Dig for godt til at troe, Du vilde, jeg blot for Formens Skyld skulde tage ind til Byen for ikke at træffe Dig.

1734. * *Fra Studenterforeningens Seniorat.* [14 Nov. 1841]

De fylder idag det 62de Aar af et Liv, helliget til Musernes Tjæ-
neste, hvis betydningsfulde Virksomhed vil give Deres Navn Udø-
deligheden. Imod denne vil en nok saa kraftig udtalt Anerkjendelse
5 af en liden Kreds af Deres Samtid være et Intet; men det Samfund
af yngre Musasønner, som i en Række af Aar med Glæde have seet
Dem imellem sig, føler det som en Pligt for sig at udtale, at det an-
seer det som en Hæder for Samfundet at tælle Dem iblandt dets
Medlemmer. Studenterfor. beder Dem derfor at modtage Plads som
10 Selskabets Æresmedlem, og, idet vi som Bestyrere af Studenterfor-
eningen efter det os givne Paalæg meddele Dem dette, kunne vi ik-
ke modstaae den Trang, vi føle til ogsaa personligen at udtrykke
Dem vor Glæde over, at det er faldet i vort Lod at være Redskaber
for denne Retfærdighedshandling mod vort Fædrelands første
15 Digter.

1736. *Fra C. Hauch.*

Sorøe den 14de Nov 1841.

Mig syntes ikke, at jeg kunde lade den 14de Nov gaae hen, uden at
sende et Par Ord til min ædle elskede Ven, saameget mere da jeg
endnu er Dem Svar skyldig paa Deres sidste Brev. Gud velsigne
20 Dem, min trofaste Oehlenschläger, baade paa denne og alle andre
Dage, og lade os ret længe glædes ved Deres Virksomhed! Jeg læn-
ges meget efter at høre Deres seneste Tragoedie, min Kone, der er
meget indtaget deri, har fortalt mig Adskilligt, der end mere spæn-
der min Forventning. Mit Stykke kan af mange Grunde ikke blive
25 spillet før i Jan, dog kan jeg ikke beklage mig over Directionen, der
bestemt ønsker at bringe det frem jo før jo heller. Mange Forkortel-
ser og Forandringer have været nødvendige især i 5te Act. Stykket

er trykt, men vil for det første henligge i Bogtrykkeriet, kan jeg faae fat paa et Exemplar foreløbig, saa skal det være til Dem. Det Mindedigt over Deres Kone, som De sendte mig, finder jeg saa deiligt, at jeg i lang Tid ikke erindrer noget, der har giort et saa dybt og friskt Indtryk paa mig, det er Sorgens reneste Dugperler, hvori 5 Phoebus speiler sig. Jeg har, da jeg haabede at De ei havde noget derimod viist det til at Par Venner, der have Sands for sligt, og de ere enige med mig om at det er usigelig deiligt. – Mit Digt kan gierne henligge, det maa ogsaa gierne blive utrykt, det er mig nok, at jeg har skrevet det og givet mit Hierte Luft. – Jeg tænker stærkt paa 10 at skrive en Marsk Stig, og har alt begyndt paa Udkastet, dog har jeg andre Ting at tage Vare og kommer neppe til at arbeide derpaa for Alvor i Vinter, ikke desmindre maa det ei udsættes for længe, thi man taler stærkt om Forandringer ved Sorøe Academie, og kommer jeg til Kiøbenhavn, som jeg vel af andre Grunde maa ønske, da 15 maa jeg i lang Tid sige den udøvende Poesie Farvel, og uagtet jeg vel ikke tør sige med Correggio, at jeg skal male Potter (thi dertil erkiender jeg for meget Betydningen ogsaa af den naturhistoriske Virksomhed), saa vil jeg dog neppe faae Tid til saaledes at opoffre mig for det Høieste og Bedste, som her i Sorøe. En sand Glæde og 20 Erstatning for Meget vilde det rigtignok være mig at leve min sidste Tid med Dem igien. – Jeg har skrevet en Romance i denne Tid, hvoraf jeg ikke kan negte mig den Glæde at sende Dem en Copie; der ligger et Folkesagn til Grund derfor, der bestandig har giort et dybt Indtryk paa mig, maaske fordi jeg selv saa godt kiender til den 25 legemlige Svindel; dog ikke med Hensyn herpaa har jeg saameget udarbeidet den, som snarere med Hensyn paa den aandelige Svimmelhed, den Mangel af Ærbødighed for og Erkiendelse af sandt Mesterskab, hvorpaa vore Dage giver os saa mange Prøver. – Lev vel, min elskede Ven! Ogsaa under denne Romances Udarbeidelse 30

har jeg tænkt paa Dem, det vil vare længe før Danmark hører saa dybe og vidunderlige Toner igien, som de, der ere udgangne fra Deres Harpe; Gud give derfor, at vi maae høre den længe endnu. De vanligste og kiærligste Lykønskninger fra min Kone

5 Deres trofaste Dem af Hiertet hengivne
JC Hauch.

1737. Fra Universitetsdirektionen.

Paa Directionens allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 13de d.M. allernaadigst at forunde
10 Hr. Etatsraaden et aldeles afkortningsfrit Gagetillæg af 200^r Sølv aarlig af Universitetets Kasse, fra 1ste October d.A. at regne.

Ved at communicere Hr. Etatsraaden denne allerhøjeste Resolution, som herfra er meddeelt saavel Consistorium som Universitetets Qvæstor, lader Directionen indsluttet følge et Schema, som
15 Man anmoder Dem om, behørigen udfyldt og underskrevet, hertil at tilbagesende.

Den Kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 16 November 1841.

Engelstoft Hansen Kolderup Rosenvinge

20 1738. Til Teaterdirektionen.

Kiøbenhavn d: 17 Nov: 1841.

Jeg giver mig herved den Ære, at indsende mit tragiske Drama
D i n a , med foreslaaet Rollebesætning og med Ønske om, at det
maa worde antaget til Opførelse paa det kongelige Theater, til Directionen for de kongelige Skuespil.

25 Hvis Stykket vinder Directionens Bifald, saa er min Bøn, at det

snart maa blive opført, da en Udsættelse hen ad Foraaret til meget vilde skade Indtægten, saavel for Theaterkassen, som for mig.

Stykket kræver fra Scenens Side ingen store Tilberedelser; det Vigtigste er en Copie af Carl v: Manderns Christian den Fierde, hvilken en duelig Kunstner snart vil kunne levere. 5

Allerærbødigst
A. Oehlschläger.

1739. *Til Studenterforeningens Seniorat.*

den 19 Nov: 1841.

Mine Høistærede!

Med inderlig Taknemmelighed og et dybtbevæget Hierte modtager jeg atter et Tegn paa den store Ære Studenterforeningen viser mig. Jeg forbeholder mig, mundtligt paa Løverdage at tolke Brøderne min Tak, i den Kreds der, for min Skyld, saa høimodigt samle sig. Den Godhed, at to af Dem, mine Herrer! vilde ledsage mig derhen, modtager jeg med største Taksigelse, og venter Dem i min Bo- 15 pæl til den af Dem bestemte Tid.

Ærbødigst
A. Oehlschläger.

1740. *Fra Georg Cotta.*

Stuttgart d 2ten Decembr. 1841.

Hochwohlgeborner
hochverehrtester Herr

20

ich weiss nicht ob Sie es wissen, dass ich seit dem Tode meines sel. Vaters, ob wohl nur sum Theile, Eigenthümer der JGCotta'schen Buchhandlung, bemüht gewesen bin; dem classischen Verlag der selben eine schönere, entsprechendere Ausstattung zu geben. 25

Neuerdings habe ich anfangen lassen die ersten Dichter in der beiliegenden Form zu ediren.

Zu den ersten u. kräftigsten derselben gehören nach meiner Überzeugung u. nach meinem innersten Gefühle auch Sie.

5 Wenn nun die Buchhandlung, mir berichtet dass von Ihren Gedichten in bisheriger Edition kaum ein halb Dutzend des Jahres verkauft werden und noch ein Vorrath von 539 Exemplaren davon vorhanden sey, so schreibe ich dieses einzig der Ausstattung zu.

Von dieser Ansicht ausgehend u. um Ihre herrlichen, für immer
10 schöne Dichtungen eine Verbreitung zu gewinnen, wie sie dieselben verdienen, möchte ich, dass Sie der Cotta'schen Buchhandlung gestatteteten, diess durch eine Edition in Form der beiliegenden zu versuchen.

Da es Versuch sein soll, so wäre nöthig, dass Sie sich mit einem
15 mässigen Honorar für eine Auflage von 1000 Ex. begnügten, wegen wenn diese sich schnell verkauft, die Cotta'sche Buchhandlung für eine zweite Auflage in diesem Format, sofort ein grösseres, entsprechenderes Honorar zu gewähren verspricht.

Gestatten Sie mir, diesen Versuch und vertrauen Sie meiner guten
20 ten Absicht. Für die erste Auflage dieses Formats schlage ich fl. 150.- vor, für eine zweite von gleicher Stärke, nemlich 1000 Ex., würde Ihnen die Buchhandlung fl. 300.- und für alle folgende das Gleiche gewähren.

In der Hoffnung dass Sie meinen Vorschlag freundlich aufneh-
25 men und gut heissen wollen,

In ausgezeichnetster Hochachtung

Euer Hochwohlgebohren

gz gehorsamster

Georg v. Cotta

30 Herr Professor von Ohlenschläger

in Copenhagen mit 1. Schillers Gedichte 2 Thle Miniatur A.

1741. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 21 Decb. 1841.

Min ædle Ven!

Vi have længe ikke talet skriftligt med hinanden, og Du har maaskee Ret til at skiende paa mig, fordi jeg ikke i Sommer besvarede Dit venlige Brev, hvori Du ytrer mig Din Tilfredshed med Oversættelsen af Dine Tragødier, og foreslaaer mig, at give Dig min Mening at kiende om hvordan vi maaskee ogsaa kunde paa tydsk udgive Din Erik den Fiortende. --

Aarsagen, hvorfor jeg ikke svarede Dig, var at jeg alt, før jeg fik Dit Brev, med den svenske Minister Baron v: Lagerheim havde sendt Dig en Pakke, om hvilken jeg i Dit Brev endnu intet hørte. Denne Pakke indeholdt et Brev til Dig, med et Exemplar af min Ørvarodds Saga til Hans Kongelige Høihed Kronprindsen; et Exemplar til Dig, og endnu de 10 Exemplarer, som der er subscriberet for. Desuden sendte jeg Dig nogle Subscriptionsplaner paa Godtkiøbsudgaven af mine Tragødier, om Du maaskee i Stokholm kunde skaffe mig nogle Subscribenter.

Jeg har bestandig ventet, maaskee at faae et Par slige Planer tilsendte, men da det ikke skeete, frygtede jeg for at det ikke var lykket Dig at skaffe mig nogle Paategnelser, hvilket jeg ikke finder underligt, da de Fleste i din Kreds jo allerede have den ældre Udgave.

Du har maaskee opsat at skrive mig til derom, af Godhed for mig, da Du ikke nænte at meddele mig din mislykkede Bestræbelse; og jeg taug, for ikke at mane Dig om noget, som Du ikke kunde hielpe med.

Men nu er det Tid at Tausheden brydes, og jeg vil sige dig til Vennetrøst, at det gaaer ret godt med min Godtkiøbsudgave her i Danmark, og jeg haaber at have god Fordeel af den.

Reitzel Boghandler i Kiøbenhavn har forresten paataget sig Uleiligheden med Forsendelsen og Indcasseringen imod den sæd-

vanlig Rabat. Skulde Du have nogle Subscribenter, saa beder jeg Dig afgjøre med en Mand i Stokholm at vi til ham kunne sende Exemplarerne og trække Vexler strax paa Betalingen ved Modtagelsen; thi i dette vigtige Hverv for mig have vi afgjort ingen Credit at give; da jeg selv ingen Kapital har at stikke i Værket, og ikke tør udsætte mig for Tab.

Oversættelsen af Dine Tragødier har man i Tydskland funden Værket værdigt, og dette har oftere faaet den velfortiente Roes. Hen ad Foraaret til vil jeg gjerne oversætte Din Erik hvis Du vil sammentrænge og forkorte den noget og Forlæggeren vil vist gjerne have den. Dog derom kunne vi nærmere tale, og naar det er saa nær, correspondere med ham.

Jeg har nu temmelig u d g r æ d t min Sorg – men det vil vare længe, før mit Saar bliver et Arr, kiæreste Beskow. Tabet af min Christiane vil jeg føle dybt, saalænge mit Hierte slaaser.

Jeg har skrevet en ny Tragødie *D i n a* – (: Corfitz Ulfelds Elskerinde :) – som formodenlig bliver spillet i Vinter. Den har meget behaget mine litteraire kunstforstandige Venner; saasnart den er trykket sender jeg min Kongelige Velynder Kronprinds Oscar og Dig et Exemplar.

Man viser mig megen Godhed her hiemme. Studenterforeningen har optaget mig til deres Æresmedlem (Thorwaldsen er det kun foruden mig) ved Gildet blev der siungen mange Viser; min Buste var kronet med Laurbær, og Studenterne fulgte mig hiem med Hurra. Ogsaa en smuk *Album* foræredes mig, hvori der var skrevet Venskabs- og Agtelsesyttringer i Vers og Prosa.

Men til Sommer reiser min Datter Marie (Konow) med sin Mand til Bergen, hvor han har kjøbt en Gaard – det bliver atter et smerteligt Savn – men, Gud være lovet – det er Livet og ikke Døden, der adskiller os. En Hustru maa følge med sin Mand. Lev vel,

kiæreste Beskow! Hils Din ædle Kone! Den stakkels Tegner gaaer det jo atter galt. Sig mig om Du troer at man kan skrive ham til i den Tilstand han nu er.

Din trofaste Ven
A. Oehlenschläger.

1745. *Fra Bernh. v. Beskow.*

Stockholm den 10 Jan. 1842. 5

Min älskade Broder!

Bliv icke vred på mig för min långa tystnad. Just då jag ville tacka Dig för ditt bref i somras, öfverraskas jag af ett nyt bevis utaf Din wänskapliga hågkomst. Men jag har under dessa sednare månader warit så öfverlastad af göromål, att jag måst aldeles åsidosätta min 10 enskilda brefvexling. Bland annat har jag skolat för Svenska Akademien redogöra för 34 dit insända täflingskrifter, och haft mycket annat bestyr till den nyss öfverståndna högtidsdagen. Ännu en anledning till uppskof med min skrifvelse, var den, att jag gerna vid samma tillfälle ville hafva något godt att säga om framgången af Sub- 15 scriptionslisten. Men alla mina bekanta hafva redan den äldre upplagan och jag har således ej funnit utväg, at placera den nyare. Jag är mycket ledsen, att så illa motsvara ditt wänskapliga förtroende, och jag har därför blygt at komma fram dermed.

Din Orvar Odd har jag framlemnad till H.K.H. Kronprinsen, 20 och har fått Hans nådiga updrag, att till Dig framföra Hans helsing och tacksamhet.

I afseende på den äldre upplagan bör jag nämna, att jag icke bekommit exemplar af 10de Delens 2 Häfte, af Dina tragödier, äfvensom att åtskilliga häften af Prometheus ej kommit mig tillhanda. 25 Jag hinner nu ej efterse, hvilka som felat, men jag skall innan kort lemna föteckning derpå, da defekterna torde kompletteras.

Beskrifningen om den wackra festen för Dig i Studenter-Foreningen, har jag icke allernast läst i de Danska bladen, men jag har äfven öfversatt den, jemte de wackra versarna af Carl Borggaard samt låtit trycka altsammans i en här utkommande tidning (Svenska Biet), hvarifrån den sedan blifvit införd i åtskilliga Provins-blad.

För din godhed, att vilja på Tyska öfversätta min Erik XIV, kan jag icke nog tacka. Den behöfver dock mycket förkortas. Så snart jag får ledighet, skall jag sätta mig med knifven, att afskära alla onödiga utvexter, hvarefter jag skall sända dig det förbättrade exemplar.

Ännu har jag icke sett en enda recension i någon utländsk tidning öfver Din öfversättning af mina tragedier, och vet icke heller, hvar jag skall finna någon sådan. Jag har endast lyckan att se Sverges liberala tidningar, som nedskälla allt hvad jag skrifer.

Tegnér's tillstånd bedröfver mig djupt. Jag anar, att vi icke länge få behålla honom. Hvilken oersättlig förlust för både det allmänna och det enskilda! Under den sednare tiden har hans helsotillstånd ej medgifvit någon direkt brefvexling.

Min hustru helsar Dig tusindfallt, och förenar sig med mig i warma välönskningar för Dig under det ingångna året och många efterföljande. Lef väl, älskade Broder, och haf i wänligt minne Din trofaste

Bernh. v. Beskow.

1746. Til J.G. Cotta.

Kopenhagen d: 18 Januar 1842.

25 Hochzuverehrender Herr Kammerherr!

Es freut mich sehr, dass Sie sich noch meiner mit Güte erinnern und dass Sie noch von meinen Werken eine gute Meinung hegen.

Die kleine Sammlung »Gedichte« ist in der Gesamtausgabe, von Herrn Max verlegt, aufgenommen, das einzelne Werk gehörte aber früher dem Cotta'schen Verlage, und wenn noch davon eine ziemliche Anzahl Exemplare vorhanden ist, welche Sie aufopfern wollen, um eine schönere Ausgabe zu bekommen, die leichter verkauft wird – so ist dagegen nichts zu sagen, wenn Verfasser und der frühere Verleger einig sind. Ich möchte aber gern die Sammlung ein wenig grösser machen – denn ich habe dänisch gewiss zwölfmal so viel lyrisch gedichtet als diese Sammlung enthält.

Was sagen Sie dazu, wenn ich Ihnen noch ein duzend Stücke mitgäbe, die in der ersten Ausgabe nicht da waren? – wenn das kleine Buch (: nach den Schillerschen gerechnet, 16 Blätter pr Bogen) noch ein Par Bogen grösser würde?

Wollten Sie es dann wohl mit 200 dänischen Reichsbankthalern honorieren, für 1000 Exemplare, mir 300^r für andre tausend geben, und nach acht Jahren mir – oder meinen Söhnen – erlauben, das Ganze wieder in eine Sammlung aufzunehmen?

Noch habe ich ein von mir neulich gedichtetes Märchen *Ørwarodd* deutsch übersetzt und biete es Ihnen unter selbigen Bedingungen an: die kleine altnordische Erzählung, mit vielen lyrischen Gedichten, wird von Kennern hier in Dänemark zu meinen besten Dichtungen gerechnet. Sie macht in Octav gedruckt, 26 Zeilen pr Seite, 10 1/2 Druckbogen aus.

Wollen Sie mit auch dafür 200 dänische Reichsthaler geben, für 1000, und nachher 300^r für neue 1000; und erlauben dass die Erzählung nach 8 Jahren in einer Gesamtausgabe erscheine?

Sind wir einig, so bitte ich Sie einen Buchhändler in Copenhagen Vollmacht zu geben mir das Honorar beim Empfange des Manu-

scripts gleich auszuzahlen. Ørwarodd kann er gleich bekommen und auf die versprochenen Gedichte soll er nicht lange warten.

Mit grösster Hochachtung Ihr
ergebenster

5

A. Oehlenschläger.

1747. *Til Balthasar Münster.*

d: 24 Januar 1842.

Høistærede Ven!

I det jeg endelig idag griber Pennen, for at svare Dem, i Anledning af de »Digte« som De i Sommer sendte mig til Bedømmelse fra 10 en anonym Forfatterinde. Nu veed jeg, at det er Fru Jessen – overfaldes jeg – jeg tilstaaer det – af Skamfuldhed over at have opsat det saa længe. Dog tiener Adskilligt til min ikke sophistiske, men ærlige – Undskyldning. Disse Digte kom til mig netop i den Periode, da jeg nylig havde mistet min Christiane. Jeg behøver hverken for Dem el- 15 ler den ædle Digterinde at forklare hvor Lidet jeg i denne Tilstand var skikket til at befatte mig med Sligt. Jeg lod det altsaa ligge et Par Maaneders Tid – Jeg følte den hele Sommer ingen Lyst eller Kald til at give mig af dermed, og frygtede for, at jeg skulde tilskrive den Mangel af Indtryk det vilde gjøre paa mig – ikke min Stemning, 20 men Digtene selv.

Siden hen ad Vinteren til læste jeg dem med Opmærksomhed og fandt adskillige Stykker særdeles smukke, nogle Enkelte endogsaa skønne. Men den hele Samling fandt jeg ikke burde trykkes; ikke fordi at jo ethvert Stykke i Samlingen er ligesaa godt som Meget, 25 der daglig bliver trykt; men fordi jeg fandt at Forfatterinden havde bedre af at et Udvalg tryktes i et eller andet Tids-Skrift, end at der skulde udkomme en heel Bog, hvori det Udmærkede blev overskygget og skiult af det mindre poetiske.

Man maa vel adskille, hvad der har Almeen – og hvad der især har Privatinteresse, – især i vor Tid, som oversvømmes af saamange Digterforsøg.

For nogentid siden kom Cand: Müller til mig, som agter at udgive en Poesiesamling. Ham laante jeg Samlingen og gjorde ham opmærksom paa de skønne Stykker. 5

En Paarørende af Forfatterinden, Herr Pastor – (hvis jeg ikke tager fejl) Jessen – sagde mig, at hun vist Intet vilde have derimod at Stykkerne trykkedes i en sliq Samling. Men – om der bliver Noget af Müllers Udgave – veed jeg endnu ikke. Digtene ligge nu hos Müller; jeg faaer dem snart tilbage, – og da kan Forfatterinden selv bestemme, om hun ønsker et saadant Brug deraf eller ei. 10

Jeg har i disse bedste af hendes Digte fundet Udtrykket af et ædelt, dybtfølende, qvindeligt Hierte – Den skønne Hölty'ske Følelse fandt jeg hos hende, inden jeg i et Digt læste, at Hölty var een af hendes Yndlingsdigtere. 15

For den Godhed og de Tanker hun har om mig s[om] Di[gt]ler maa De bringe hende min hierteligste Tak.

Og skaf mig nu – som Siælesørger – Tilgivelse og Absolution for min lange Opsættelsessynd. 20

Deres hengivneste
A. Oehlschläger.

1749. Fra J.G. v. Levetzau.

d. 27de Marts 1842.

Paa Overhofmarskallatets allerunderdanigst vedlagte Forestilling, har Hans Majestæt Kongen, under 26de d. M., allernaadigst 25 behaget at tillade, at Deres Højvelbaarenhed overlades den saakaldte Fasangaard i Frederiksberg Slotshave til Beboelse, saaledes at

denne allernaadigste Tilladelse ikkun gjælder indtil videre og indtil der maatte træffes anden Bestemmelse med bemeldte Bolig; hvorover det er mig særdeles behageligt at meddele Dem Underretning.

Overhofmarskallatet i Kjøbenhavn

5 I Hs: Excellence Overhofmarskallens Upasslighed

J.G. v. Levetzau.

1751. *Til Finansdeputationen.*

d: 5 April 1842.

Uagtet der af den kongelige Finantskasse alt er tilstaaet mig allernaadigst Hielp paa ubestemt Tid, til jeg kom i bedre Forfatning, vo-
10 ver jeg dog endnu at bede det høie Collegium at anbefale min Bøn til Hans Majestæt om et Forskud paa bestemt Tid, til bestemt Afbetaling, hvorved min Stilling overordenlig vilde betrygges og mit Hierte lettes for tunge Næringsssorger.

I min Ægtestands 30 Aar er jeg, som i den første Tid – da Penge-
15 væsenet i hele Landet foraarsagede mange Ulykker, og da kun min Gage var liden – kommen i Underballance af omtrent 1800 Rbdlr. Da denne Geld fornemmelig er Regningsgiæld – og mine Creditorer have tabt Taalmodigheden og ville ikke vente længer, seer jeg mig kun reddet, ved at kunne betale dem paa eengang, og fra Geld-
20 den samlet paa eet Sted, paa billige Vilkaar.

Mit hele Haab staaer nu til Hans Majestæts Naade ved det høie Finantscollegiums ædelmodige Forbøn, at der af Finantskassen allernaadigst maatte tilstaaes mig et rentefrit Laan paa eengang af
1800 Rbdlr, imod at Finantskassen i tre Aar tilbageholder min Ga-
25 ge; hvorved disse attehundredede Rigsbankdaler blive tilbagebetalte.

Med hvad jeg da fortæner, som Forfatter, vil jeg – uden Nærings-
sorger kunne slaae mig igiennem, især da jeg nærer det glade
Haab, at min allernaadigste Konge, der alt har viist sin Skiald saa
stor Bevaagenhed, ogsaa vil vise mine Sønner den Naade, at bringe
dem i Levevei. 5

Hans Majestæt har aabnet sin Digter et Asyl i den skønne Som-
mer, i Digterens Fødeegn. Alting smiler der, for at gjøre mig Ophol-
det skønt og faae mig til at glemme tunge Savn. De aandelige Savn
kunne kun Tiden læge. Pengesavnet er vel kun legemligt, men har
dog stor Indflydelse saavel paa den aandelige som legemlige Sund- 10
hed.

Jeg vover at haabe, at den Kongelige Finantsdeputations Indstil-
ling til Hans Majestæt i denne Sag, vil skaffe mig en fast Grundvold
for et roligere og behageligere Liv paa mine gamle Dage!

Underdanig 15
A. Oehlschläger.

1753. Fra Marie Konow.

Helsingøer den 12te April [1842] Kl.3.

Sødeste elskede Fader!

Jeg kan ikke opholde mig her et Par Timer uden at skrive Dig et
lille Blæ v til, da jeg veed det vil glæde Dig at høre fra mig saa
snart. Den lille Harel var da ikke kommet ud af Nørreport førend
han snorkede i min Arm under den Foerværks Kaabe, hvor ingen
Vind kunde trænge igiennem til ham, og blev frapperet over det nye
Locale da han vaagnede i Kroen i Lyngbye, hvor vi bedede; der spi-
ste han, hvorpaa han igjen sov ind indtil vi kom til Hirschholm, 25
hvor han sad i Sophaen som en anden Reisende og spiste Frøekost
og var i saadant Humeur, at han hvinede som Frøken Bidoulac. Vi

selv sad lunt og godt i Vognen og glædede os over Storkene, som vi saae i deres Reder paa mange Bøndergaarde vi kom da ogsaa forbi Frederikslund, som jeg fik sagt Farvel. Uagtet Bøgetræerne stode bladløse glædede det mig dog, jeg fik dem at see endnu engang. –
5 Nu sidde vi i et smukt Værelse i Hotel d'Øresund, hvor vi have spiiist: Suppe, de bedste stegte Rødspetter, jeg endnu har smagt, udmærket Beafsteak og Ommelette au comfitures, vi toge godt til os da Maden i Sverrig ikke er saa god – Nu ligger Harald paa Gulvet og kravler, han har hidtil opført sig meget exemplarisk. Om en halv
10 Time forlader Ikken Danmark! Vi have Modvind, men kunne Dog være om en Time efter i Helsingborg nemlig Kl 5 1/2. Søde engle Fader jeg vil komme med det Bedrøvelige ovenpaa og sige Dig hvordan jeg tænker paa Dig og mine Brødre men kun sige Dig, at jeg finder mig ubegribelig godt i det Hele (fordi jeg vil det) og bede
15 Dig endelig være munter og tilfreds og glæde Dig over at vide mig lykkelig og glad med min kjere Konow og min velsignede lille Unge! Søde Fader, jeg kysser Dig i Tankerne tusinde Gange og længes ubeskriveligt efter at høre fra Dig. Kys Johannes og Wille fra mig. Konow hilser Eder saa kjærligt. Adieu da,
20 Du Engel

Din
Marie.

1754. Til Marie Konow.

Fasangaarden d: 12. April 1842.

Mit søde, elskede Barn!

25 Saa har Du da nu forladt mig – og jeg faaer ikke det dyrebare Syn af Dit hulde Ansigt i – en 12,14 Maaneder! O Gud skee Lov at Gertner tegnede Dig saa smukt og tro – Hans Billed staaer langt over det Andet; det Andet ligner vel ogsaa noget – men for koldt. Aarsagen

hvorfor jeg holder af det, er især, at det slaer Øiet til Siden i den samme Stilling, som da Du gav mig Afskedsblikket til Farvel – da jeg reiste til Norge! Men det var tankefuldt, dette Blik, og fuldt af Siæl, og det finder jeg ikke i Billedet. Men i Gertners Tegning seer Du saa trofast og hierteligt og kraftigt paa Din Fader, som om Du 5 vilde opmuntre ham og sige: »Frisk Mod! Næste Sommer sees vi atter! Gud vil skiænke Lykke. – Ja min elskede Maria! Du er lykkelig, og denne Tanke trøster og styrker mig; og jeg haaber at Gud, i mine gamle Dage ogsaa vil skiænke mig Lykke, og gjøre Dine gode Brødre saa lykkelige som Dig. – 10

Neppe havde jeg i Aftes revet mig løs fra Dig, før jeg styrtede ned ad Trappen – og vilde see og kysse Dig endnu engang; – men Du var alt ude af Porten. Da ilede jeg op til Dit Billed, Sorgen og Smerthen henrev mig – og det lykkedes Johannes og William først langt om længe at berolige mig. Saa gik jeg i Seng, kyskede Haarbaandet 15 ved mit Uhr, i det jeg trak det op – og græd igien. Men min Sorg er sund og forbunden med Styrke; jeg sov roligt og dybt hele Natten. Men Klokken syv præcis vaagnede jeg, og raabte: »Nu kiørte de bort!« – Hvor gierne var jeg ilet hen til Eder endnu engang; men jeg vilde ikke gjøre Dig mere bedrøvet. Jeg ilede ind til alle mine 20 kiære Erindringer: De tvende Billeder af Dig, Dine tre smaa Malerier, Din Sophapude, og Skammelen. Derpaa tog jeg de Kort, hvormed vi havde spillet, svøbte dem ind i et Papir: og skrev i Papiret, at jeg havde spillet med dem, da vi sidst var sammen, og at de skulde giemmes, til samme Brug, naar I besøgte mig igien. 25

Johannes kom og hilste mig fra Dig. Og nu brød Bedrøvelsen voldsomt frem igien. Det glædte mig inderligt at den ædle Anders Sandøe Ørsted havde været og sagt Dig Farvel – og Mine Werlauff.

Nu befalede jeg Henrik, at han skulde faae mig noget Tøi baaret ud paa Frederiksberg, at jeg kunde tilbringe Formiddagen der. Jeg 30

fik en Sopha, min Lænestol, et Bord, Skrivetøi herud, Brænde til at lægge i Kakkelovnen; og saa marcherede jeg afsted, med min Frokost i Lommen.

Det første jeg gjorde, da jeg her i det rolige Kammer var alene, var at underholde mig med Dig, og tilskrive Dig disse Linier. Og saaledes har jeg nu gjort Begyndelsen med det første Brev til Dig.

den 13de April.

Jeg gik hen paa Comødien i Aftes, for at adsprede mig lidt. De spillede Testamentet, et daarlig sammensat Stykke, men den Rolle Fru Heiberg spiller er god og hun spiller den godt. Det er en af disse modern romantiske Flaner, der opdragne af Nutidens Digtninger, tager hele Livet uden Hensyn til Dyd eller Last, Skjønt eller Stygt, Lykke eller Ulykke naar det bare morer med afvexlende Pirren. Siden spillede de Eventyret paa Sprogø af Andersen. Den K u l d e der hersker (: husker Du den g r ø n n e I i s paa Posten?) bragte mig til med Bekymring at tænke paa E d e r s kolde Reiseveir. Men det er meget betydningsfuldt i Andersens Stykke, at Isen er grøn - thi man skulde sværge paa at alting foregik der om Foraaret. Da nu ovenikiøbet Jfr Fredstrup kommer halvnøgen ind og dandser Ca-
chuca i Sneen - troede jeg mig hensat i Hundedagene. Jeg kastede ængstelig mit Blik til min gode Ven Digteren, som meget beskeden stod i Krogen - men - han fattedes ikke noget. Jeg frygtede for at han »maatte have noget ind« som Hestedoctoren siger til Jomfruen i Kiøge Huuskors.

Du maa ikke undre Dig over at jeg er munter igjen, min søde Maria, thi - i Morges Kl 8 fik jeg Dit velsignede Brev, som usigeligt har trøstet mig. Kunde I holde Veiret ud i g a a r , saa har det ingen Nød. Jeg haaber da at I have siddet i Vognen paa Smakken over Sundet.

Jeg beder at formelde min Respit til H e r r H a r e l ; jeg haaber dog han holder Dagbog og tegner op om alle de fremmede Gienstande som møde ham – og hvormed han erstaunligt udvider sin Menneskekundskab.

William var alt oppe, og fik strax Brevet at høre; men Johannes 5
 »begnügede« sig for det første med at vide »at I befandt Eder vel –
 hvorpaa han en halv Times Tid endnu blev liggende i Morfeus Ar-
 me. Til Straf gjorde jeg følgende Historie om ham. – Naar Israfil
 paa den yderste Dag blæser i Trompet og vækker alle Skabningerne
 til Dommen, og de alle ere komne ind til vor Herre i Høisalen, siger 10
 han efter at have seet sig meget nøje omkring: »Men hvor er Johan-
 nes?« Hvorpaa Israfil svarer: Han ligger endnu og sover. Jeg kan
 s k u ikke faae ham op. Deres Majestæt kommer selv til at trække
 ham ud af Graven ved Haarene. Hvorpaa vor Herre bliver vred og
 siger: Ja jeg skal s k u lære ham!« – 15

Altsaa saae Du Dit Frederikslund, min søde Maria – men Bøge-
 ne vare endnu bladløse. »Om en halv Time forlader I k k e n Dan-
 mark!« O mit elskte Barn! jeg føler alt hvad der ligger i dette Ord.
 Havde Du sagt: »Om en halv Time forlader jeg Danmark.« – det
 havde ikke rørt mig – men I k k e n – F a d e r s B a r n , og Dan- 20
 m a r k s B a r n – forlader det kiære Sted, hvor hendes Barndom og
 første Ungdom svandt. – Men jeg vil ikke gjøre Dig bedrøvet. Du
 er lykkelig med Din kiære Konow! der er os alle saa kiær fordi han
 gjør Dig saa lykkelig. »Og Du lille velsignede Unge!« – O min elskte
 Maria! Dit Brev har trøstet mig – og jeg lover Dig ogsaa at være 25
 glad – saa godt jeg kan. Men vor Stilling er ulige. Da de fremmede
 Magter underhandlede med Keiser Franz mod Napoleon sagde
 han. »Die Andern haben gut sage', Sie haben keine L u i s e r l e zu
 verliere!« – Men een Ting føler jeg nu saa inderligt Trøsten af. Vi
 ere kun adskilte ved S y n e t , men ikke ved T a l e n ; vi kunne ta- 30

le med hinanden saameget det skal være i vor Frastand og det vil
le vi!

Jeg har indrettet dette Brev saaledes, at det kan bortsendes idag;
hvis det er muligt at faae det til Gothenborg inden I reise derfra.

5 Disse Linier skriver jeg atter paa Fasangaarden.

Den 20de April

Man sagde mig: det var for silde, og jeg maatte altsaa lade Brevet
ligge til Dit kom. Det kom igaar, det kiære, velsignede Brev, fuldt
af Munterhed og Trøst. Gud skee Lov at I vare saa vel indpakkede,
10 og at Harald var »saa heed som en Suppe« Dersom jeg skulde kysset
ham i den Tilstand, saa havde jeg først mange Gange maattet
blæse paa ham, eller hældet ham i en anden Tallerken; for Du veed,
jeg kan ikke nyde Suppe, naar den er heed, men kold vil jeg heller
ikke have den. Naar Drengen bliver større, fordrer han nok Sven-
15 skerne ud, fordi de kaldte ham en »Flikke« thi han lader ikke til at
ville lade sig ustraffet forhaane. Men Manden som »skrabede« vil
Harald, som end ydermere »Afkjønning« nok tage i sin Protec-
tion. Tabet, I lede paa Veien, er freilig smerteligt, men dog erstatte-
ligt. Jeg fortalte det til A.S. Ørsted og Biskop Mynster, som leende
20 bevidnede deres Deeltagelse. Pigen faaer ellers nok et Shawl og Ha-
rald en Pude igien; og Konow kan trøste sig ved, at han hverken
bruger Parapluie eller Stok paa Skibet.

Nu er Du da midt ude paa de Danskes og Norskes Vei til Roes og
Magt. – Den »Hummer«, den Hummer staar mig kun for
25 Hovedet. Ganske slipper Du vel ikke for at offere lidt til Ægir – Du
kan forelæse ham lidt af »Nordens Guder« og sige Du er min Datter,
saa formildes han maaskee lidt; skjøndt han neppe skraber saaledes
ud som Værten i Helsingborg.

Den første Søndag er da overstaet for mig her hiemme, uden

Eder. Møller spiste til Middag hos mig, og Samtalen med ham gjorde, at jeg ikke henfaldt i veemodige Tanker. Om Aftenen spillede de »Tordenskiold«. Jeg vilde ønsket Du havde været tilstede. Dette Ønske havde jeg vel gjort, hvordan det saa var – men denne Aften var virkelig skøn for mig. De spillede i det Hele ypperligt og Publicum var i høi Grad begejstret, klappede ualladeligt og raabte Bravo ved Slutningen, som om det var førstegang Stykket var spillet. Det fornøiede mig at ogsaa Kongen og Dronningen vare der – og – som jeg siden hørte – havde de ogsaa været særdeles vel tilfredse.

Jeg har i disse Dage ofte været paa Frederiksberg, men det var trist i den fæle kolde Blæst – der kom Følelsen af Dit Savn saa stærkt igien.

Forleden gik jeg ud paa Langebro, saae ud over Havet tænkte paa Dig – og paa Fremtiden. Da sang en lille Dreng, der stod paa Broen, mellem sine Kamerater, (: formodenlig en lille Skoledreng, 15 af dem der synge i Kirkerne) »Hvo ikkun lader Herren raade!« Under disse Ord saae han venligt paa mig; – og jeg gik trøstet hjem.

Jeg har seet et nyt Stykke, som hedder »Thomas Ægypter« hvilket jeg havde hørt meget dadle, fordi Handlingen dreier sig om en Pidsk, som han ikke vil lade skiære af Nakken – og skal skydes. Men 20 – mig behagede dette Stykke. Jeg fandt det ganske naturligt at en forresten brav og god og tro Soldat holdt saa meget af sit Haar, at han ikke vilde miste det. Stykket aander Livet og Tonen fra Napoleons Tid og interesserer vist de Fleste af dem, som ere fra den Tid, og have oplevet Scener fra den Tid. 25

Jeg har været engang til Middag hos A.S. Ørsted, en Aften hos H.C. Ørsted og igien var jeg i Aftenselskab hos Finansministeren Moltke. Saadan tumler Din gamle Fader omkring – men han tænker dog bestandig paa sin Ikken, og intet erstatter hendes Savn. Nu maa jeg slutte thi Brevet skal bort. Johannes og William skrive næ- 30

ste Gang. Tusinde Hilsner til den kiære gode Konow og min lille velsignede Harald.

Mine Werlauff hilser også kiærligst!

Din trofaste Fader

A. Oehlenschläger.

5

Den 21 April.

Paa denne Dag - der ellers opfylder mit Hierte med veemodig Erindring - vor salig Lottes Fødselsdag! - fik jeg Dit søde muntre Brev fra Christiansand, i det Øieblik, da jeg vilde forseile Brevet til
10 Dig og sende det bort. Mine Werlauff sad just hos mig; og jeg havde læst hende Dine to Breve for fra Helsingøer og Gothenborg - da Johannes kom ind med det ypperlige tredie.

Det gaaer jo herligt! Og jeg mærker Du ogsaa, hvad Søsygen angaaer har Noget efter mig; nemlig at det gaaer over, naar Du lægger
15 Dig horizontalt, og at Du, som jeg, kun høre til de Perpendicular-søsyge. Genrebilledet af den lille Harald der sidder og leger med Væggelusen og glæder sig over den, er ypperligt og høist betydningsfuldt. Bedre kan den barnlige Sorgløshed, der fornøier sig over alt i Livet, og intet veed af vore Grillenfængerier og Bekymringer ikke skildres. Den lille Naturforsker seer kun i det lille Dyr kun
20 en Legekammerat.

Dine Fortællinger om Dampskibsfarten - hvilken Du betragter

som en Slags Galeislavestraf, er just ikke appetitlige for den der næste Aar, for at see Dig, skal gjøre lignende Reise – men – jeg siger, som Harlekin i de Usynlige: »Den Pluk som vi frugter af Træet, smager ikke nær saa godt, som den vi faae, ved med Besværighed at krybe paa Marken. etc:

5

Mine Werlauff glædte mig ved at fortælle, at Werlauff – som kiender alle mulige Bøger, – ogsaa har læst i een om Eders Eiendom Steen, at det skal være en af de yndigste Pletter i Bergens Stift.

Jeg gratulerer til Tøiets og Hundenes Ankomst forud. Det vil glæde Jer at see de troe Dyr, og jeg er vis paa at de ville blive ganske 10 henrykte. Og naar saa Roswall og Sultan staae hos Jer ved Bordet og faaer lidt med, – saa vil Ikken ogsaa tænke paa de S ø n d a g e , da Fader og Brødrene – og salig Moder – sadde hos, og ogsaa gave de smukke store Dyr lidt af deres Tallerkener.

Og den gode, kiære K o n o w vil o g s a a tænke paa dem; thi 15 jeg ved han har mig kiær, som jeg ham – og uagtet det glæder ham nu – som Olaf Trygvesen – igien at fylde sine Lunger med Klippe-luft – vil han dog altid med varmt Hierte mindes Danmarks Dal og de danske Venner.

Gud velsigne Jer, mine Elskte! Naar Du er i Bo paa Din S t e e n 20 – skriv Du mig jo snart til igien.

Din kiærlige Fader
A. Oehlenschläger.

1755. *Fra Marie Konow.*

Gothenborg den 16de April[1842].

Min egen søde Fader! Jeg maae i stor Galop lade Dig vide at vi 25 lykkeligen og vel ere ankomne hertil igaar Aftes Kl 7 at Vognen har været udmærket god at reise i at Harald har været udmærket rask

og sød og har sovet næsten hele Reisen. Destoværre var det engelske Dampskib reist et Par Timer før vi kom hertil, saa vi maae tage med det nye Dampskib Christiania til Frederiksværn, vi komme altsaa til at gjøre en Omvei, men derfra gaaer strax Constitutionen, saa vi allerede imorgen vente at komme til Christianssand. Vi reise herfra Kl. 2 og maae derfor ile meget for dog at faae besøgt Thalia Scheel før vi reise. Værtshusene ere meget gode paa den Vei vi endnu have gjort, og jeg og Drengen har hver Nat sovet ypperligt i en god Seng. Vær ikke vred, elskede Fader at jeg skriver saa kort, men Du kan ikke troe hvor man har meget Vrøvl med Kufferter, Bleer, etc. Igaar reiste vi i et frygteligt Blæstveir, men idag er det deiligt Væder og stille og jeg er besluttet paa als ikke at blive søesyg. Du seer at de svenske Penne ikke ere de bedste!

Veien hertil var styg den sidste Dag, men de to forrige Dage kom vi igjennem nogle meget smukke Strøg, hvor det gjorde et ganske besynderligt Indtryk at see Klipper og Elve for første Gang i sit Liv.

I Helsingborg blev jeg presenteret for Værten som en Datter af Dig, hvorpaa han skrabelede noget umaadeligt og følte sig lykkelig at have den Ære at see en Afkømnning af den verdensberømte Mand i sit Huus – Harald bliver meget feteret paa Gjæstgiverierne og maa finde sig i undertiden at kaldes flicka af hvem, der ikke veed bedre.

Søde velsignede Fader: jeg længes umaadelig efter Dig og Brødrene, saa snart som mueligt maa Du skrive til mig til Bergen, hvor vi nok komme om 8 Dage.

Saasart det [er] mueligt skriver jeg til Dig og mere omstændeligt. – Jeg har spiiist Hummer, hvilket vist var det værste jeg kunde gjøre før jeg gaaer ombord. Vil Du lade Tante Drewsen vide at Harald har været saa heed som en Suppe hvergang han blev undersøgt naar vi kom i Qvarteer, saa han har havt det varmere end hjemme.

Naar jeg undtager Pigens Schawl, Haralds Pude og Konows Pa-

rapluie og Stok, saa have vi aldeles intet ladet ligge efter os paa Reisen. Adieu min søde elskede Fader, tusinde Gange kysser jeg Dig og Brødrene og hilser kjærligt fra Konow og Byrnet

Din

Marie - 5

1759. Til C. Hauch.

den 3 Mai 1842.

Min ædle Hauch!

Jeg skynder mig, at skrive Dem til om Deres Tragödie, medens jeg endnu mindes Alting klart, thi desto værre – jeg glemmer det igen; hvilket vel ikke saa meget endnu kommer af Alderen, som af 10 en Mangel paa kraftig Hukommelse, der altid har været mig til Uleilighed. – Altsaa: Deres Stykke er spillet – og vil – som alle vi nogenledes om slige Ting Kyndige troede, ikke blive noget Trækkestykke; – men Stykket giver Dem Ære, og viser – ligesom meget 15 Meer, at De er en ægte Digter. En Theaterdigter er De ikke, hvilket 15 kommer af at De ikke ret kiender og (: mellem os sagt) aldrig har gjort Dem Umage for at kiende Theatret, eller selv havt nogen stor Fornøielse eller Nydelse af at besøge det. Stykket falder for meget fra hinanden, har for megen uvedkommende Staffage, og – hvad der er det Værste for Opførelsen – femte Akt er den svageste. Dersom 20 2^{den} 3^{die} 4de Akt blev spillede uden 1ste og 5te; Dersom Døds scenen udelades og man kom og f o r t a l t e Svend at hans Bud var udført, saa at det som i 4de Akt endte, kun endnu med Svends Fortvivelse – saa vilde det gjøre Lykke. Anden, tredie og fierde Akt bleve stærkt 25 applauderede – men den femte Akt svækker Indtrykket, og giver de 25 Ildesindede Anledning til at yttre Mishag. Man har dadlet at Svend alt for hyppigt gientaget yttre sin Vankelmodighed, – og lidet kunde vel ogsaa dette indskrænkes, et Par af Situationerne sammen-

trænges. Svend er forresten fortræffelig tegnet og Dialogen i Stykket er høist tanke- og billedrig – maaskee lidt for meget undertiden – der gives en vis Enfold i Talen, som ogsaa Tragødien kan bruge – det er ikke under dens Værdighed – tvertimod – det gjør godt at Aanden luer op paa de vigtige Steder, – i Mellemrømmene kiender man ikke store Mænd paa hvad han siger. Man maa vogte sig for det Prægtige; der gives ogsaa en Luxus i poetisk Dialog, den forholder sig til Skiønhed som anden Luxus.

Jeg beundrer det Pathetiske i Deres Tragødie, Absalons Tale i Domkirken i 4te Akt og Svends Yttringer hører til noget af det Sublimeste i Poesien.

Tænk paa, om De ikke kunde omarbeide Stykket men for Skuepladsen; det var Synd at et Drama med saa mange Skiønheder skulde henlægges. Kragh spillede i det Hele meget godt, Nielsen var ypperlig, og Fru Heiberg gav den yndige Lukardis yndigt og godt. Den lille venlige Engel falder som en Lysstraale ind i det mørke Malerie og formilder det.

Nu lidt om mine egne Sager. Min søde Maria har forladt mig, og De kan vel vide hvor stort dette Tab er for mig. Men Bedrøvelsen er dog ikke nær saa stor, som jeg havde ventet. Der er en uhyre Forskiæl paa den Adskillelse som Døden og som Livet forårsager. I det Øieblik Maria reiste, følte jeg den samme Smerte, som da jeg mistede hendes Moder; men neppe var et Par Dage forbi, og jeg fik Breve fra hende, som dulmede Smerten. Hun er lykkelig; skulde jeg da føle mig ulykkelig? Konow faar en ædel, munter Virksomhed, som Godseier – han trængte til en slig, – Maria vil være en nydelig og hyggelig Huusmoder i en saadan Landeiendom. Hils Renna, og fortæl hende at Marias Breve aande Munterhed og Tilfredshed. De reiste fra Helsingør til Helsin[gborg] og Gothen-

borg, derfra til Christianssand og e[r] nu i Berg[en] [ly]kkeligt ankomne.

De ved, at Kongen har tilladt mig at boe paa Fasangaarde[n.] Did drager jeg med mine Sønner i den »frembrydende Vaar. Jeg skriver Romancer og Smaadigte igen i denne Tid, ligesom i Aaret 5 1803. – Dina bliver opført – næste Saison; man har lovet at det skulde skee i Octbr: Maaned. Gertner maler mig i denne Tid. Jeg har igen havt et lille Anfald af Podagra men det er gaaet over. Lev nu saare vel med kiære Kvinde og Børn og elsk altid

Deres trofaste 10
A. Oehlschläger.

1761. Til Marie Konow.

den 7 Mai 1842.

Det er mig en sand Hiertestyrkning, at faae Dine muntre velsignede Breve. Du er saa lykkelig, hvor kunde jeg da være bedrøvet? Forleden satte jeg mig hen ved Fortepianoet, saae paa Dit Billede og 15 sang fra først til sidst begeistret den skønne Sang af Konows Landsmand: »Boer jeg paa det høie Field« – hvorved rigtignok Taarerne haglede mig ned af Kinderne; men det var hverken Kummers eller Veemodstaarer; det var Kiærlighedens og Længslens!

Jeg begriber godt at den lille norske Drossel rørte Dig saa stærkt, 20 da den bød Dig velkommen; at de smaae klare Elve mellem Stenene tilsmile Dig saa nydelige. Smigrende og rørende var det mig, at saamange venlige Normænd kom ned til Stranden for at see deres gamle L a n d s m a n d , født paa Siælland i Danmark. Ja – Hakons, Axel og Valborg, Olafernes og Tordenskiolds Skiald har vel 25 Ret til ogsaa at kalde sig Normændenes Landsmand.

Gud skee Lov at Du har overstaaet Reisen saa godt; skiøndt ikke

saa heroisk som begge Konowerne. Den første lod sig jo slet ikke anfægte af Hav eller Vind, og den lille holdt sig jo – paa lidt »Kinderpummeler« nær ogsaa tappert.

Jeg har havt et kort Anfald af min Podagra igien – Det har Johannes fortalt Dig i sit Brev, – hvilket dog alt i flere Dage er lykkeligt overstaaet. William og jeg kiørte ud med Tante Drewsen til Frederiksberg, for paa Fasangaarden at forelæse hende Dine Breve. Jeg havde just den Dag kastet den ene af mine Kioler, blev gennemblæst i en Drosk – og Følgen deraf var en pinlig Nat i den ene Fod, men derved blev det; og jeg føler nu paa mig selv, at Podagraen ikke vil komme før til Vinter igien.

Tante Drewsen og alle, som har hørt Dine Breve, eller deres Indhold, glæder sig over Dig og Din lykkelige Tilstand.

Nu har Du saa seet Steen! Jeg længes inderligt fra at høre noget om Ankomsten der. Jeg forestiller mig Rosvals og Sultans Lyksalighed ved atter at see deres gamle Herskab. Ogsaa Eder har det rørt at see de troe Dyr; – og Mindet om kiærligt tilbragte Dage i vor Families huuslige Kreds er vaagnet stærkere i Eders Hierter, da de troe Dyr igien paa Norges Kyst logrede for Eder og modtog Brødet af deres Herres Haand.

Mit Brev vil Du nu have modtaget, kort efter Din Ankomst. Vi ere endnu ikke flyttede til Fasangaarden. Vi vente paa en god Regn, hvorved Alt kan springe ud; om nogle faa Dage flytte vi dog derud.

Man har spillet Hauchs Tragødie »Svend Grathe« der – som Alle formodede – ingen rigtig Lykke kunde giøre – men 2^{den} 3de og 4de Akt mangle ikke dramatisk Interesse. Dersom han kunde skære 1st og 5te Akt bort og sammendrage alt det Gode i de tre Akter, saa kunde Stykket endnu maaskee holde sig. Dog – det giør han vel ikke. – Man har spillet »Tordenskiold« og den modtoges begge Gange næsten med stærkere Bifald, end da den kom frem, først paa Sce-

nen. – Den blev ogsaa givet ypperlig. Det har gjort god Virkning paa Nielsen at vi atter ere blevne gode Venner. Jfr: R y g e udmærker sig meer og meer, som en fortræffelig Skuespillerinde. Ogsaa de Andre vare i det Hele taget gode.

Gertner maler nu paa mit Portræt, er snart færdig og det bliver ypperligt. Langt bedre end Tegningen.

den 19^{de}

Saalænge har det varet, inden jeg skrev videre; men saa underligt som det synes, saa kunde jeg ikke komme til dette kiære Arbeide med en utrættet og frisk Aand – og uden det skriver jeg ikke til min Ikken. Sagen er denne, at Bogtrykker og Malerne have sat sig for at udase mig i disse Formiddage. Gertner brugte mange Dage, og neppe var jeg færdig med ham, – eller rettere: han med mig, saa kom Hansen, som sidste malede mig fra Göthe- eller Gothenborg, bragte sin Copie med af mig, og ønskede at forvandle den til en Original, ved at faae mig til at sidde for sig. Det har jeg nu gjort i saa mange Dage, at jeg er nær ved at blive gal af lutter Passivitet, hvilken ikke passer til min Statur. At jeg næsten hver Morgen maa corrigere et tæt Duodezark af min Godtkiøbsudgave af Tragødierne, gjør Tingen ikke bedre. Men nu er det værste overstaet, og igaar 20 flyttede jeg til den skønne Fasangaard, idag sidder jeg i min lille grønne Skrivestue og skriver til Ikken.

Imidlertid i disse Dage har jeg faaet et sødt Brev fra min Ikken, men som inderligt har rørt mig. Jeg seer, at Hiemveens Følelser frembringer ogsaa undertiden Veemod hos Dig. Ja det kan ikke være anderledes – Fædrelandet og Erindringen om det Kiære kræver undertiden sin Ret i et følsomt og ædel[igt] Hierte; og der var saa meget som forstemte Dig. Først – at Du var a l e n e , og at Konow var reist til Steen – saa R e g n e n . Men, hvad der høit trøstede

Dig, og fyldte mit Hierte, da jeg læste det, med inderlig Taknemmighed til Gud, var at han havde holdt sin Haand over min lille Adelsteen og Øiesteent: Harald, Georg, Christian Konow! Den forbandede Satans Tøs! Syntes mig ikke nok at hun
5 havde et fatalt sødtslikket Ansigt, der stod langt tilbage fra den hier-
telige ferme Margretes ærlige, humoristiske Bondeansigt. Skriv
mig endelig snart til om Harald! Jeg haaber at selv den Smule Hø-
ste, hvoraf han havde en Levning, er forsvunden.

Hauch fortæller mig saadanne nydelige Anekdoter i sit Brev om
10 min lille Navne Adam Gottlob Oehlenschläger v o n Hauch, som
jeg maa meddele Dig. Engang spurgte han Faderen: »Fa'r! troer ik-
ke Gud paa alle Mennesker?« – Nemlig at de kunde blive gode, naar
de selv vilde. En andengang læste han høit i mine Folkeviser om
Germand Gladensvend; men midt i Visen skiød han Bogen fra sig
15 – sagde: Moder! læs nu du, jeg kan ikke meer; og brast i Graad. En
anden Dag kom han til Faderen og sagde, da Pigen feiede Sandet
ud af Stueen: Faer nu veed jeg, hvor man faaer Sand fra«. – Nu?«
Fra Ørkenen, hvor Kamelerne gaae«. – Er det ikke en rar Dreng.
– Snart vil Du kunne skrive mig lignende Historier om Harel. –
20 Den gode Hauch! Det glæder mig, at man har rost det Gode i hans
Stykke; men naar Her Heiberg bruger ham til Kugle at skyde paa
mig med, og giver mig Skamflikker som Tragødiedigter, i det han
hæver Svend Grathe over Shakespeares Macbeth – saa smiler jeg;
og Shakespeare vilde ogsaa smile, hvis han levede endnu.

25

Den 20 .

Ogsaa herud paa Fasangaarden forfølger Maleren mig med
Portrættet, og jeg har maattet sidde for ham i gaar fra Kl 11 til Klok-
ken 3. Jeg bad ham blive til Middag – det er saadan et venligt, høist-
godlidende Menneske. Da jeg mærkede, han endnu gjerne vilde

blive ved Arbejdet, lod jeg ham sidde, og gik mig en lille Tour. Ved Hiemkomsten traf jeg ham i Døren, han vilde ogsaa see sig lidt om, inden vi spiste. Da jeg kom op i Dagligstuen, stod alting endnu den forrige Uorden; Rullegardiner nede. Det lille grønne Gardin, der hænger ellers for min Kædereol, udspilet for det halve Vindue. – 5 Du kiender min utaalmodige Kiærlighed til Orden og Pænhed – jeg fik et Slags ivrig Besærkergang efter at sætte alting paa sit Sted, og Malerens Sager ind i et lille tomt Sideværelse, med samt det grønne Gardin. Da han kom tilbage, sagde jeg ham meget venlig med smilende »Ulveminer« at jeg havde flyttet Alting ind. Han gik ind, kom 10 tilbage, og sagde meget godmodig at jeg havde taget lidt fejl med hans Pallet. Jeg gik ind og fandt den nu liggende paa Maven med Farverne vendte mod Gardinet, saa at, da vi toge Palletten af, alle Farverne, som Sværten af en Bogtrykkerpresse, stode paa Gardinet. Nu gik det med en Skraben, – jeg med Foden, for at gøre Und- 15 skyldninger, og han med Kniven, for at skrabe Farven af Gardinet.

Der er kommen en fransk Skuespiller Troup til Pettolettis og neppe vare Johannes, William og jeg kommen i Paradis, paa Fasan- gaarden, før vi – paa menne[skelig] Viis – atter maatte have nogen Forandring og ind imod Byen igien. Vi saae en Madm: St Ys spille 20 Pariserdrengen meget godt – derimod klædte hun ikke saa godt som Fruentimmer i det »Nachspil« vi fik; og da Fruentimmerrollen dog formodenlig er hendes Fag, saa vil hun neppe ofte behage. Der vare endnu et Par ret gode Skuespillere. Fru Pauli, som sad ved Siden af os, og maa (som Diplomatinde og Fru Bruns Datter) altid have no- 25 get Udenlandsk, naar det skal smage; glædte sig over denne franske Ragout, imangel af Madame Forconis italienske og musikalske Makaroni. Fru Pauli er ellers meget venlig, og har bedet mig, imellem om Søndagen at tage ud med Dampbaaden og spise hos hende paa Bellavista.

Paa Søndag skal jeg spise hos en Procurator Knudsen paa det Sophienholm, hvor jeg saa ofte kom til Brun. Jeg kiender »honnum« ikke meget; jeg har nok seet ham hos mig imellem, men aldrig »smagt honnum« det vil sig dineret hos honnum. I Onsdags, en Times Tid før vi skulde spise til Middag, kom der en Student og meldte mig at 150 svenske og omtrent ligesaa mange danske Studenter i Følge med dem, vilde hilse paa mig og give mig et »Hoch« ude ved Fasangaarden, hvor de troede, jeg alt var udfløttet. Jeg maatte da i største Hast kiøre derud, tage Ordnerne paa, og – da jeg havde bedet om, at de vilde samle sig i Alleen, hvor Folk spiser deres Aftensmad, Du veed nok, med Bordene, – smuttede jeg ud til Skaren gennem min Haugelaage, blev modtaget af en Sang – Hurra – holdt en lille Tale igien med Hurra – derpaa bade de om at maatte synges mig en Composition der var giort til mit Ungdomsdigt 15 »Biergtrolden« og forlode mig jublende igien.

Nu Farvel for denne gang, min søde Maria. Jeg ender dette Brev med et Par Ord til Din Husbond.

Kiæreste Konow!

Skiøndt De jo er Participant i alt hvad jeg skriver til Maria, saa 20 kan jeg dog ikke nægte mig den Fornøjelse umiddelbart at skrive Dem et Par Linier til; hvori jeg takker Dem for alt det Venskab, De under Deres Ophold i Danmark viste mig, og som jeg veed at De i Deres trofaste Hierte vil beholde for mig. Gud velsigne Dem, at De gjør min Maria lykkelig! Gud være lovet, at han bevarede Deres 25 lille Harald. Jeg veed, De er ingen Brevskriver, og jeg fritager Dem for at skrive lange Breve; men et Par Linier fra Deres egen Haand imellem i Marias Brev vil De ikke nægte mig. Jeg er overbeviist om at De snart vil forvandle Deres »Steen« til et lille Paradis. Næste Sommer besøger jeg Dem. Jeg skrev gjerne længer, men maa holde 30 op formede[]st Papirets Knaphed. Lev vel! Deres hengivne

A. Oehlenschläger.

1764. Til Marie Konow.

Fåsangaarden d: 7. Juni 1942.

Min søde velsignede Maria!

Jeg kan ikke sige Dig hvor usigeligt Dit Brev glædede mig, da jeg fik det igaar. Jeg er bange for, at jeg med disse Ord har begyndt mit forrige og næstforrige Brev ogsaa; og jeg kunde vel saadan begynde 5 ethvert Svar til Dig — men med Dit sidste Brev havde det dog en egen »Bewandtniss« som Tydsken siger; da Dit forrige havde været lidt »maulhangkolisk« som Sancho Pansa siger i Tiecks tyske Oversættelse af Don Quixote — og da jeg ikke var saa ganske bero- 10 ligt over den lille Harald — eller Harel, hvis Geburts- eller Fødsels- dag vi saa inderlig gierne ville høitideligholde den 18 dennes. — Nu kan det skee: og det skal med Guds Hielp skee. Og bryd »Han« sig ikke om, lille Harel, at hans Moder kalder ham Columbine; ræk han kun »Snuden« til, naar hun vil kysse Ham. »Det er saamænd aldrig nouen Ting; det er saamænd ikke »Bensetroden«; men det er 15 heller ikke »Ammen« som lod Ham tage Hatten eller Huen altfor meget af for Indbyggerne i B æ r g e n s By.

Det glæder mig meget, at den Stige som Jakob seer i Drømme i mit provisoriske Sovkammer endnu kun er en Trappe — og ingen Himmelstige. Til Himlen kommer man nok engang — naar man 20 har været et skikkeligt, eller som Normændene sige s c h ikkeligt Menneske; — men op ad Trappen skal man dog flere gange i Forveien.

Nu have vi da her faaet en Hundedagshede, som gjør mig halv desperat. Ikke desmindre tager jeg dog ind m e d A l l e (det vil sige 25 med O m n i b u s) hver anden Aften, for at see Sommercomødier, og — Herren seer mine Veie. Det vil sige, jeg saae et Stykke igaar Aftes paa dansk og i forgaars Aftes paa fransk, som hedder »Herren seer dine (eller mine) Veie. Herren saae begge Gange, at jeg kørte i Omnibus derhen, men gik hiem, førstegang. Det var »ærligt« nok 30

at see et Stykke to Aftener (: jeg kan ikke sige — i T r æ k thi Dørene vare dog ordentlig lukkede) først i det ene saa i det andet Tunge-
maal. Havde jeg nu ikke som Jeppe og Harel kunnet mine
S p r e u , saa havde det seet galt ud. De franske Comodianter ere
5 ikke i og for sig selv slette; men de ere stygge. Heltinden
en ung uskyldig Pige, hvis Dyd bliver forgieves efterstræbt, s p i l -
t e s — (jeg kan med Rette sige spiltet istedet for spilledes,) — af en
frugtsommelig Kone, der alt var flere Maaneder henne; og skiøndt
hun var ved g o d t H a a b (guter Hoffnung) saa røg dog Haabet
10 i Lyset for mig. En anden Rolle i Stykket — var — efter den ny fran-
ske Mode eller Maade — en aabenbare Skiøge, og spilles meget
varmt af Mmsl: Ys (udtales som Sis) - Vor gode dramatiske
Forstmester Overskov havde r e t t e t (henrettet) disse Feil. Det var
nu altsammen blot Letsindighed. Begge Rollerne s p i l l e d e s a f
15 Jfr Ryge og Jfr Petersen — to elskværdige, nydelige gode Kunstne-
rinder og Stykket gjorde paa Dansk megen Lykke; skiøndt der var
et Par Dydsmønstre i Parterret som hyssede tilsidst, fordi de syntes
at Overskov endnu ikke havde givet Dyden alt hvad den tilkom.

For et Par Uger siden kom der en Herr Prokurator Knudsen (:
20 som jeg forresten ellers ikke kiender, uden af nogle Besøg) og ind-
bød mig tillige med Dr: Mansa at besøge sig paa — S o p h i e n -
h o l m . Jeg tog imod Tilbudet, kiørte derud med den venlige, be-
hagelige Mansa, — som hentede mig paa Fasangaarden i sin Vogn
og kiørte derud. Det var meget artige Folk, som viste mig al mulig
25 Opmærksomhed. Det morede og rørte mig, at see det gamle Sophi-
enholm, — hvor jeg hos Bruns havde tilbragt saa mange Dage i
yngre Aar. Men - det har noget Trist dog at see et saadant Sted igien
i en anden Besiddelse, Værelserne indrettede paa en ganske anden
Maade og beboet af ganske andre Mennesker. Saaledes sadde vi nu
30 tilbords og spiste Suppe, Asparges og Steg — hvor Heiberg for

mange Aar siden havde ligget i Sengen hos Fru Brun — da den Gamle kom ind med en Fremmed, som han viste Huset; men med en beundringsværdig Resignation havde sagt, i det han gik igien med den Fremmede: »Da liegt meine Frau mit einem Ihrer Bekannten«. Heiberg læste hende nemlig noget for, og for ydermere 5 Tydeligheds og Mageligheds Skyld, havde de strakt sig ved Siden af hinanden, paa Sengebolstrene.

Herr Knudsen holder Haugen i meget god Stand, og er selv Gartner. Han fortalte mig at en gammel Gartner havde fortalt ham meget om Fru Brun, »der var en rar Kone; hvis hun kun ikke 10 havde lidt saameget af H i n k e - g a a s e n . Dette havde han misforstaaet, naar hun i sin sentimentale Extase havde sagt: I c h b i n w i e h i n g e - g o s s e n . — Mansa kiørte mig til Frederiksberg; men da jeg vilde stige ned, tog jeg feil af Trinnet og faldt — paa den bløde Jord. Vor Herre holdt sin Haand u n d e r mig, og jeg kom 15 ikke til minste Skade.

Tag Eder nu ogsaa smukt i agt med alle de Bøsser og Baade! — Tak for den nydelige lille Blomsterkost; den skal hænge under Dit Billed!

Zeuthens ere » e n m a s s e « som Hvid siger i Bruden, — reiste 20 til England for at see Carnegie — Hvad vilde jeg sige: Carnegie har taget hele den Zeuthensk[e] Familie med, som G i æ s t e r , for at see England. Men B a r o n e n er her endnu — jeg mener den provisoriske — der alt af en honnet Ambition skynder sig at hedde saaledes, inden Patentet er udstedet. — Biskop Agardh fra Sverrig 25 besøgte mig forleden Eftermiddag med sin Familie og drak T h e e v a n d hos os. Hans Fader heed ganske rigtig Aagaard, og var en Danske.

Nu skulde jeg skrive noget om Fasangaarden, men det gaaer mig næsten som Siegfried v: Lindenberg med hans Avis. H o n d e n er, 30

næst os tre Garçons, den fornemeste G æ n s t a n d . Du veed, at vi have lagt os en net lille Hund til, sort af Character, det vil sige af Couleur. Loven siger: at »man skal ikke skue Hund paa Haarene« men — Loven er ærlig og Holden besværlig, jeg skuer ham dog altid derpaa, naar jeg seer ham. man siger: kiært Barn har mange Navne; men hvad det angaar, lille Harel! saa kan Han endnu ikke maale sig med Honden; thi Han hedder kun Harald og Harel; men nu skal han bare høre alt hvad Honden hedder. J e g kalder ham, formedelsk det Snovske og Kortvillige ved saadan en Hvalp: Blæk-
 10 Peter. Mine Herrer Sønner, som ere mere idealske, give ham det sublime søde Navn P l a t a ; skøndt det er en Hanhund, sætte de ham dog i Femininum, da han er fra Plata i Amerika; desuden kommer man noget ved den Leilighed, til at tænke paa den guddommelige Plata, uagtet han ikke var en Hund. Krøyer, der kom-
 15 mer her om Fredagen og som ogsaa vil have sin Besyv indført, kalder ham Potifar; hvorved man kommer til at tænke paa Potifars Hustru der ogsaa var en Hund, men ingen Hanhund. Henrik kalder ham S u l t a n — til Erindring om sin gamle Kammerat, der fulgte op med Eder til Bergen. »Er dæ ikke forfriskende, dæ?«.
 20 Naar Du seer Sagen, maa Du endelig hilse ham og hans Søn og bede »Velbekomme Maaltidet!

d e n 8^{de}

Igaar, da en gammel Ungdomsven Baron Bretton, Assesor i Viborg, besøgte os, spadserede jeg og William med ham i Søndermar-
 25 ken, og Blækpeter fik, for førstegang i sit Liv, Lov til at gaae med. Han havde været før for lille til'et endnu og havde et Par gange f o r l ø b e t sig, da han uforvaret var kommen ud af Porten. Nu toge vi ham med, og han løb med en Fornøielse i Guds skønne Natur, som mangt et Menneske maatte misunde ham. Men pludselig stod han

stille — og det gik ham som Amerikanerne, da de førstegang saae Europæerne til Hest. Tænk Dig, hvorledes Blækpeter maatte blive tilmode ved førstegang at see en K o ! men nu saae han hele t r e ; og han skulde forbi. Det hialp ikke vi fløitede og kaldte: Blækpeter, Plata, Potiphar, Sultan! Han l ø d ingen af Navnene. Endelig fik 5 William det gode Indfald at tage ham i Nakken og bære ham over det farlige Sted.

Vi have ogsaa Duer i vor Gaard, som William mader af Haanden og som ere saa tamme og kiælne at de gaae som Ænder og Giæs imellem os, flyve hen i Vinduet til mig, og ængstes ikke, fordi jeg 10 kommer dem nær. Jeg indseer ikke, hvorledes vi skulle komme til at slagte og spise nogle af disse nydelige Skabninger. Og — paa den anden Side — kunne vi dog ikke lade Gaarden fyldes med Duer — saa det bliver en Duegaard istedet for en Fasangaard. Fasanerne spise vi nu slet ikke — det have vi eenstemmig besluttet. — Det er 15 morsomt at see Blækpeter staae — som et andet Menneske, — og see paa Duerne, naar William forer dem.

Undskyld, bedste Marie, at jeg taler saameget om den lille Hund og mine Duer; jeg har ikke andet smaat Nydeligt omkring mig. Fra min lille Sophie er jeg skilt længer end fra min lille Harald, — thi 20 Jord og Hav adskille ikke nær saa meget, som menneskelige Sletteder. Jeg sendte for en Maanedstid siden Bud til Phister om den lille Sophie maatte komme. han skrev mig »med største Ærbødighed og Høiagtelse til« at det gjorde ham meget ondt for m i n S k y l d , at han maatte afslaae mit Ønske; men at han paa ingen maade kunde 25 sende sin Datter hen, hvor mine »Herrer Sønner« vare og lade hende i Selskab med dem. De veed hvor uskyldige baade Johannes og William vare, som — for ikke at give Skandal taalte og taug jeg om hans afskyelige Brutalitet. Saaledes er da nu ogsaa min lille Sophia berøvet mig. Forleden havde hun været i Frederiksberghauge med 30

»Trydes« havde seet Johannes og William, hoppet (ligesom salig Lotte) af Glæde og kysset og omfavnet dem.

William havde begyndt et Brev til Dig, som han holdt tilbage, fordi han syntes, det ikke var godt nok. Jeg foreholdt ham denne
5 Urimelighed, og spurgte ham, om han troede, hans Søster vilde læse hans Brev, som en Kritikakler en Bog, til et Tidsskrift. Han gik i sig selv, og Du faaer snart Brev fra ham.

Den lille Haralds Skoe ere færdige. Vi sender dem i en Æske, og deri skal ogsaa ligge lidt af »Faders graae Haar« — som Du, mit
10 elskede Barn jo ønsker Dig.

Gud velsigne og bevare Dig og Dine. Hils den gode Konow og sig, at Par Linier er nok, naar han glæder mig med dem i Dit Brev. Det er herligt at Du finder saa venlig Modtagelse i hans Familie, og at det er saa interessante gode Mennesker.

15 Jeg tog gierne et Blad Papir endnu og fyldte med mine kiærlige Spøg og min Snak til Dig — da jeg veed den morer og husvaler Dig; men jeg vil gierne sende Dig dette Brev strax med Posten, og slutter for dennegang. Den 18 Juni drikke vi Haralds, Marias og Wollerts Skaal med kiærlige trofaste Hierter.

20
Din elskende Fader
A. Oehenschläger

1765. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 15 Juni 1842.

Min ædle Ven!

Neppe modtog jeg Dit kære sidste Brev, før jeg besluttede at være
25 tilstede ved din Doctorfest i Upsala; men Baron Lagerheim sagde os, at det allerede var for silde, skiøndt jeg raadførte mig med ham Dagen efter at jeg havde faaet Dit Brev.

At komme med Naturforskerne var Noget, som naturligviis strax faldt mig ind — men en Trediedel af de Indmeldte maa blive hiemme, fordi der ikke er Plads til dem. Der kan altsaa ikke være tale om Poeterne, som Uvedkommende; thi her gaaer Naturen over Optugtelsen, og det er ikke meer end billigt at man engang glemmer Kunsten over Naturen, da det saa tidt gaaer modsat. 5

Imidlertid vil jeg dog stræbe efter at komme til at giøre en lille Tour til Stockholm maaskee i Slutningen af Juli, eller Begyndelsen af August. Dog tør jeg intet aldeles bestemt love, da jeg jo skal have tilladelse til at reise fra mine Sommerforelæsninger. 10

Med inderlig Taknemmelighed og et rørt Hierte mindes jeg ofte, og næsten daglig, al den Naade og Ære som Hans Majestæt Kongen af Sverrig og Hans Kongl: Høihed Prinds Oscar have viist mig. Jeg har ingen Ro paa mig, før jeg faaer takket disse mine høie Velyndere. Ogsaa længes jeg efter at besøge Dig, min dyrebare sande Ven i Dit eget Hus. Men — Skiæbnen har været mig imod. Før min salig Kones Død havde jeg mange huuslige Gienvordigheder, som gjorde mig uskikket til at søge fremmed Glæde. Ifior døde hun fra mig — og min Sommer var en tropisk Sommernatsdrøm.

Min Maria er nu lykkelig gift — men hun er fulgt med sin Mand 20 Konow til Bergen, hvor han har kjøbt et smukt Gods: »Steen«. — Jeg har bestemt lovet, at besøge dem næste Sommer. Men — Bergen og Stockholm ligger langt fra hinanden — denne Reise kan ikke gøres paa eengang, — og jeg maa see iaar at komme først til Eder. 25

Min Konge har beviist mig en stor Naade, med at overlade mig en deilig Villa til Sommerbolig, midt i Frederiksberghauge, kaldet »Fasangaarden«. Her boede salig Conferenceraad Jessen (: salig Fr 6's høire Haand) — Jeg kan ikke ønske mig bedre Bolig. Her boer jeg med mine to Sønner; og naar min Johannes (som kiærligst hil- 30

ser Dig) kan faae en god Ansættelse, saa er jeg rolig, for det første. Min William, den Yngste, er paa Stiftamtmandens Contoir.

Ifior skrev jeg et tragisk Drame » D i n a « (Corfitz Ulfelds Kiæreste) som først bliver opført til næste Saison. Om jeg skriver noget
5 Nyt i Sommer, er uvist. Jeg udarbejder maaskee mit L e v n e d s -
l ø b . Jeg har alerede skrevet Meget deraf, og det bliver dobbelt saa
Vidtløftigt, som før.

Forresten er jeg sysselsat med Udgaven af mine Tragødier som
Gud skee Lov har meget god Afsætning i Danmark, saa jeg seer,
10 man har dog ikke glemt mig endnu.

Bring nu mine høie Velgiørere og Velyndere min underdanigste
Hyldning, og hils Din ædle, elskværdige Hustru, fra Din trofaste
Ven. Gud være lovet at Tegnér kommer sig.

Din

15

A. Oehlenschläger

1769. Til Marie og Wollert Konow.

Fasangaarden paa Frederiksberg

[8. juli 1842]

Kiæreste Konow:

Det glædede mig at faae Brev fra Dem, og jeg skynder mig strax
20 at besvare Deres venlige Linier. Ak, kiære Børn! jeg har havt en stor
Sorg, som jeg strax maa meddele Eder: min Ungdomsven — Een
af mine kiæreste og mig meest hengivne, den raske, stærke muntre,
sunde B r ø n d s t e d , der lod til at kunne trodse Tiden meer end
de fleste Andre, er ikke mere! Et ulykkeligt Fald af Hesten forvoldte
25 hans Død. Han mødte Prof. Bang i Esplanaden, ville (som Rector)
tale noget med denne (: som Qvæstor); dreiede Hesten forkort af og
styrtede; hvilket jo let kunde skee, da han var kortbenet og svær af

Overkrop. Han blev strax bragt paa Hospitalet, som var i Nærheden. Den første Dag var han endnu ganske rask; men da vidste jeg det endnu ikke. Da Kongens Løber kom og spurgte til hans Befindende, svarede han selv: han haabede, at kunne opvarte Hs Majestæt paa Fredag. Men Skiæbnen vilde det anderledes. Næste Dag phantaserede han, og var saa svullen i Ansigtet, at man ikke kunde kiende ham. Man sagde mig: at jeg ikke skulde komme, og jeg kom ikke; da jeg ikke mere kunde tale med min Brøndsted, vilde jeg ikke tage det sørgelige Billed af ham; nu staaer han rask og smilende min Phantasie, som altid før. Biskoppen besøgte ham, man hialp ham at aabne Øienlaagene; Bispnen spurgte »Kiender Du mig, min ven? Og han svarede: Jeg kunde kiende dig mellem 100 Mynstere! Han vilde endelig hiem, hvor han havde nødvendige Forretninger saa sprang han ud af Sengen og løb bort. Mynster stillede ham tilfreds.

15

Et Par Dage derefter døde han pludselig. Herved skaantes han for usigelige Lidelser, der ellers vist vilde paafulgt. Han[s] Legem var indvendig jammerligt tilredt. Bækkenet var itu, og et Skulderblad knust; hvilket man i Førstningen slet ikke havde mærket paa den tykke muskuløse Arm.

20

Jeg har maattet opsætte at skrive videre på dette Brev, da jeg hver Dag har maattet giøre Leilighedsdigte. Det var Dronningens Fødselsdag; jeg havde forkiølet mit Knæ, det var saa stivt at jeg ikke kunde komme derind, men Digtet maatte jeg sende med en Undskyldning. Det var egentlig Dagen i Forveien at Benet var stivt, — paa Fødselsdagen selv kunde jeg gaae ud at spadsere i Søndermarken, men da var alt Undskyldningen sendt. — Saa maatte jeg giøre en Prolog i Anledning af Lindgrens Død. Derpaa en Vise til Skydebaneselskabets 300 Aars Fest. Igaar skrev jeg en Gravsang over Brøndsted. Nu er Ryge ogsaa død, og der maa atter min

30

Musa spændes for Liigvognen. For Brøndsted var det et varmt Hier-
tesuk. Det kan det ikke være for Ryge. Men jeg skylder ham meget,
og den store Kunstner fortjener at jeg binder ham en Krands.

Jeg opsætter i det Uendelige at fuldføre dette Brev, fordi jeg i alle
5 disse Formiddage har saa meget at tage vare. Næsten hver Dag en
stor Correctur (1½ tæt trykt Ark) af Tragødierne, som gaae raskt.
Nu trykke vi paa 7 Bind. Man har raadet mig til at give en Fortsæt-
telse af mine »samtlige Værker« dersom det lykkes, saa vil det være
herligt med Hensyn til Pengevæsenet. — Idag (: d 5 Juli) have vi be-
10 gravet Ryge. Men nu slutter jeg Brevet til Dem, kiæreste Konow!
for paa følgende Side at fortsætte det til Marie. Glød mig snart med
nogle Linier igien og lad mig fremdeles vide hvad De virker for at
høste Nytte og have Glæde af det kiere Steen.
Deres hengivneste Ven

A. Oehlenschläger.

15 Min søde Maria!

Dine kiære Breve glæder os alle, og Du sender mig det ene lil-
le nydelige Genrebilled efter det andet. Det jeg dog prefererer for
de andre, er det, hvor lille Harald sidder ved Din Side, og kysser
paa »Fimmeren« af Bestefars Buste. — Jeg har ingen andre
20 Smaa her at kiæle for end »Drengene« (Hofjunkerne) der ikke
længer ere Smaae, Blækpeter og Duerne. Til Giengæld for Dit
Billede, sendes her et, hvor den artige Wille giver Duerne Ærter
og hans Fader og Johannes staae i Vinduet. Den Sidste burde
rigtig nok staaet i bare Skiorte; thi h v i d e r e var han endnu ik-
25 ke kommen med Morgenstund.

Mynsters har været hos os en Eftermiddag og Aften og moret
dem godt: Mand, Kone og Børn.

Landlivets stille Glæde afbryde vi med stundom at gaae til Prices, fransk og dansk Comødie. Naar man ingen »Fruenpersoner« har i et Huus, saa kan man ikke sidde bestandig hiemme. Det har regnet næsten hver Dag i disse Uger; idag lader det til at Veiret bliver smukt igien. I Overmorgen er det Din salig Moders Dødsdag, og jeg skal lægge Blomster paa Graven fra Dig med. — Men vi ville ikke være bedrøvede; vi ville haabefulde see ind i en lykkelig Fremtid, og den 16de Juli ville vi med varm Følelse drikke Din kiære Konows Skaal — saaledes som jeg i min Ungdom paa samme Dag gjorde det paa min Søster Sophies Fødselsdag. Beskow har bedet mig saa- meget om at komme lidt i Sommer til Stockholm, saa jeg næsten troer jeg gjør det. Ikke med Naturforskerne, men siden efter. Jeg kysser i dette Øjeblik Dit elskte Billed. Farvel for dennegang [5 :min] søde Marie! Tusinde Hilsener til den velsignede lille Harald, der endnu ikke forstaaer Dig; men han vil nok komme til at forstaae Dig, og elske sin Bedstefar[der] [Brevet defekt] 15

1770. Til Marie Konow. Fasangaarden ved Frederiksberg den 12. Juli 1842.
Min søde Marie:

Uagtet jeg for kort Tid siden skrev et Brev til Konow og Dig, vil jeg dog nu – i et af de mange daglige Øieblik hvori jeg tænker paa Dig, længes efter Dig, kysser Dit Billed og sætter et Par friske Roser i Hægten over det — skrive Dig et Par Linier til. Det kan ligge og jeg kan skrive mere til, naar der kommer Brev fra Dig igien. — Hvad der i dette Øieblik rører mig dybt, er Din salig Moders U h r , som jeg da endelig har faaet tilbage, og som skal sendes Dig 25 ved første Leilighed. Det er jo det Eneste som Du kan giemme til Erindring om hende og som kan gaae i Arv i Din Familie, ligesom

den lille Brilliantbrystnaal fra Din Fader. Den syvende Juli satte William og jeg skønne Blomsterpotter paa de smaae Høie, — ogsaa fra Dig. Blækpeter — eller Plata var med, men vi glemte ham ved Indgangen til Kirkegaarden, han blev borte, og vi maatte gaae
5 hiem uden ham. Henrik maatte strax ud i al Verden efter ham, og fandt ham ogsaa ved Slotskroen (: hvor vi havde kiøbt Blomsterne) igien. Han har havt lidt Hundesygdom siden, og Henrik maatte bringe ham paa Lazarettet paa Christianshavn, hvor »Blase« gav ham »Noget ind«[.] Efter en Nats Fraværelse kom han igien — og
10 befinder sig nu bedre. Hermed følger tvende »Kobberstykker« om »Honnom« det ene, hvor han slæbes til Lazarettet, det andet, hvor han er frisk igien og vil fange Sommerfugle, medens Fader staaer i Tanker, og skriver Marias Navn i Sandet med sin Stok.

Brønsted og Ryge have vi da begravet; den Sidste ved Siden af
15 Din salig Bedstefader Heger paa Holmens Kirkegaard. Jeg har opsat at skrive Noget over ham til næste Saison, da det er meer Høitideligt, end af et lille privat Selskab i Sommermaanederne. Sommercomødiene besøges kun lidet og giver ikke meget i Skiæppen for Entrepreneurerne. Forleden Aften kom jeg til at sidde ved Si-
20 den af en tyk Mand, som jeg kiender fra yngre Aar, da han oprindeligt er en Søn af en Handelsgartner Mohr paa Vesterbro. Jeg blev meget overrasket, da jeg gav mig i Tale med ham, at høre at han nu er en Bergenser, og havde talt med Konow og hilst paa Dig, før han reiste. Det glædte mig at see et Menneske, som for kort siden havde
25 seet min lille Ikken.

Det er falden mig ind, at det maaskee kunde more Dig, at høre en detaillert Beskrivelse af vore »V æ r e l s e r « paa Fasangaarden.

Jeg sidder her og skriver i en lille grøn flammestue, der støder til Dagligstuen, paa eet Fag; en lille Bogreol i Krogen — ved mit

Skrivebord. I Dagligstuen staaer den grønne Sopha lige over for Kakkelovnen, over den Marias Billed af Kjerkegaard og hendes tre smaa Blomstestykker. Mellem Vinduerne Uhret paa Piedestallen, over Kakkelovnen Thorvaldsens lille Buste. Paa Væggen: S u h m (over et langt Speil) Magdalene og et af Dahls Malerier. I Sovkam- 5 meret der støder til Dagligstuen Chiffonierne (: begge) og min Seng. Saa kommer Williams Værelser — hans Sovkammer. I sin Stue har han faaet en smuk ny Sopha. Mynsters Chateaubriands og Mmd: Mars Kobbere forskønne hans Vægge. Johannes har de to Værelser paa den anden Side i Hiørnet. Han bryder sig ikke om 10 at pynte sine Værelser. Han har den grønne Sopha, salig Moders Chatol — men ingen Malerier. — Nede have vi to deilige Havestuer, den ene smukkere end den Anden. I den næstsmukkeste spise vi. Der hænge Ørste[der]ne, et af de ovale Speile; Raphaels Madonna Billeder; Shakespeare, og endnu et af Wilstrups Stykker. I den 15 smukkeste Havestue hænger salig Moders ovale Speil over den brune Sopha med to Landskaber af Dahl og Winsløv. Paa den anden Væg Marias Billed (Gertners) over Claveret, under Faders store Billed. Kongen og Dronningen til begge Sider. Paa Kakkelovnsvæggen de Landskaber jeg fik af Kongen og Jette Wulf. Lige for Sophaen 20 tvende Fløidøre til Haven. Om Eftermiddagen efter Maaltidet skiærer jeg altid en Kost Roser til at staae paa Bordet, og to (en rød og en hvid) til Marias Billed.

Jeg havde, efter Beskows Ønske, besluttet at gjøre en Tour til Sverrig. Men det var for silde at komme til hans Doctorpromotion 25 i Upsal, — og med Natur p h orskerne gad jeg ikke komme som det 71te Hiul til en Dampvogn. Jeg vilde komme senere; men saa skrev Beskow mig »at i Høsten vare Alle borte, Kongen reiste maa- skee til Norge, etc.« — Han raadte mig til at opsætte Reisen. Og glad blev jeg! Ikke fordi jeg jo med Glæde vil besøge mine kiære 30

Svenske, som have viist mig saa stor Godhed. — Men i sit 63 Aar er man ikke mere saa transportabel. Nu sad jeg godt og mageligt paa Fasangaarden. Jeg vidste jo heller ikke om Kongen syntes om, at jeg strax forlod det skønne Sted han havde givet mig til Beboelse
5 — for at løbe efter noget Nyt. Kort, Reisen er udsat. Om jeg kommer der næste Sommer maa Himlen vide. Lever jeg, saa kommer jeg ganske vist til Bergen og til Steen — men Bergen og Steen ligger langt fra Stockholm og Upsal. Skee Guds Villie.

den 16 Juli.

10 Det er den deiligste Dag her paa Frederiksberg! Naturen kunde ikke udsmykke sig bedre til Nogen Fødselsdag. Jeg klinker, og drikker den gode Konows Skaal! Min elskte Marias trofaste, kiærlige Mand! Hendes Søns Fader! Gud lad ham leve lykkeligt med Dig endnu i en høi Alderdom. Jeg smykker Bordet og Dine to Billeder
15 med Roser. Jeg har vandret i Søndermarken med den trofaste William, siddet paa vore kiære Bænke; tænkt paa kiære forsvundne Tider. Ogsaa paa min Ungdoms muntre Dage da jeg gik her med den aandfulde, hiertevarme Sophia, — hvem Du ligner i Meget. Denne Dag var ogsaa Hendes Fødselsdag; og for det meeste stod den
20 skøn med sin Roser som idag: Gud velsigne Jer! — lille Harald! hielp mig at raabe: »Hurr-a!«.

den 25. Juli

Saalænge har nu Brevet ligget. Dine Breve til Johannes, til Reinhardt ere komne og jeg har læst dem med største Glæde, saavel over
25 deres Indhold som over Dit muntre Lune. Igennem al Munterheden og Overgivenheden sporer jeg Dit ømme kiærlige Hierte. Den Følelse, hvormed Du hørte Konow forelæse St. Hans Aftenspillet

rørte mig inderligt. Det er aldrig falden mig ret ind, at dette lille Digt saa stærkt og begejstret maler den danske Natur. Nu vil jeg endnu, inden jeg sender Brevet bort, kortelig berette Eet og Andet. — En Consul Ludvig Konow fra London var kommen til Kiøbenhavn. Vi forfeilede hinanden. Han var i vor kiøbenhavnske Bø- 5
lig, og vi opsøgte ham strax i Hotellet, og vilde have ham ud at spise hos os paa Fasangaarden; men han blev kun een Dag — og var alt reist. Vi vide ikke engang, om det var en Broder af »Din Mand«. — Forleden Dag kom der en Vogn kørende i Gaarden herude, med Jfr. Hoppe med lille Sophia og Phisters mindste Barn. 10
Sophia fik Lov til at blive til Middag. Siden har jeg prøvet paa at faae hende igjen — men det er allernaadigst bleven afslaaet. Hun maa nok komme engang imellem, men Herr Phister ønsker ikke hun skal spise hos os. Forleden saae jeg en Mand i Kiøbenhavn komme rendende med en særdeles fornøiet Mine. Han lignede den 15
gamle Phister; men var meget yngre. Siden hørte jeg, at det dog var ham — og at Glæden havde forynget ham som den Fugl Phønix, desfor med elst at han er bleven Klokke ved Nikolaimenighed. Naar han nu ringer, saa ringer han rigtignok for døve Øren, (: nemlig sine egne). — Margarete, Harels Amme, har været hos os 20
— (: hun boer med Barnet paa Frespærre Slot) og fortalte, at hun har faaet 101 Rigsbankdaler i Faddergave. Dronningen lagde de 50 paa Vuggen. Dette bad hun os meget ivrigt, at vi endelig maatte lade Dig vide. Jeg har besøgt Dronningen paa Sorgenfri. Hun var dog ikke ganske fri for Sorg, thi hun laa paa Sophaen og 25
havde Rosen i sit Been igjen. Hun forærede mig ved Bortgangen en uhyre stor og deilig Melon, hvis Mave jeg ikke har seet — og vi levede vist af den (NB. med anden Mad iberegnet) over 8 Dage. Ogsaa den gamle Enkedronning har jeg besøgt og skrevet et lille Vers til. Hos hende traf jeg gamle Ries; som fulgte med fra Slottet in pontifi- 30

calibus (som Ex-Generaladjutant) og spiste med mig og Drengene paa Fasangaarden. Da vi skulde kiøre ham hiem i Omnibus gik det ikke an at han besteg Karren (Omnibussen) som Generaladjutant. Men da han lykkeligviis ogsaa er Poet, saa laante jeg ham min Frakke, min gamle Kasket og min Stok — og kiørte ham i denne Hædersdragt til Vesterbro, hvor jeg selv gik ind paa Skydebanen, at spille Kort med Levningerne af Borups Selskab. En Søn af Statsraad Collet har ogsaa været en Middag hos mig. Da han nogle Dage derefter kom for at tage Afsked, kunde jeg ikke række ham min høire Haand; da denne var i en Vante som aldrig hidtil. Maleren Gertner var der nemlig med en Giber, og tog en Afstøbning af den dyrebare Næve, der har skrevet Fanden et Øre af, jeg veed ikke selv alt.

Nu kan jeg ikke skrive meer — »det indseer De selv!« For det andet det haver jeg ikke mere Papir, og forbliver

Din kiærlige Fader

A. Oehlenschläger

Tusind Hilsner til Konow og lille Harel!

NB. I Overmorgen er det salig Moders Fødselsdag!

20 1772. Til C. Hauch.

[Kbn. 30/7 1842]

Min ædle Ven!

Tilgiv, at jeg har opsat saalænge at takke Dem for Deres Digte, som jeg har læst med stor Fornøielse, og hvoraf ikke faa vidner mod Dem, naar De siger: at De egenlig ingen lyrisk Digter er. Mig synes 25 tvertimod, at det Lyriske spiller en betydelig Rolle i Deres Digtervæsen. Hvad De skriver om Miskiendelse, saa er det et Onde hvoraf alt det Gode lider. Viis mig en Blomst, hvor en Orm ikke har ædt noget af Bladene, ogsaa jeg kan sige ligesom pius Æneas :

quorum magna pars fui. At De forresten er høiagtet og elsket af mange kan jeg forsikre Dem; — jeg mener mange ærlige, ægte skønne Aander, med sand Begeistring, der ikke blot øjeblikkelig rose Een, for derved indirecte at dadle eller nedsætte en Anden. *Exempla sunt odiosa.* 5

Har De seet de sidste Dele af Steffens' »Was ich erlebte«.

— Der er virkelig meget Smukt i denne Bog; men den Barndom han gik i, som Barn og Yngling, gaer han endnu i »in seinem hohen Alter« som han bestandig kalder det, og han fortæller ogsaa meget som han ikke »erlebte«. Deels lyver han lidt, deels slaer Hu- 10 kommelsen ham feil; deels raisonnerer han for meget »ins Blaue hinein« eller, som vi Danske mindre høfligt udtrykke os »Hen i Taaget« — Mig roser han i Førstningen meget faderligt — uden dog egenlig at indlade sig i mindste Detail om mine Værker — overfladisk; eller hvad man i daglig Tale siger: Han stryger det over med 15 en Harefod«, fortæller at jeg har skrevet Baldur hin Gode i hans Huus, skiøndt jeg skrev den i Weimar og Dresden, efter at have forladt ham. Om Hakon Jarl siger han, at den er skrevet i Forveien, skiøndt jeg skrev den hos ham, og han selv forelæste det færdigblevne Manuscript for Schleiermacher. Baldur kalder han »uoversætte- 20 lig«. Han veed vist ikke, at jeg har oversat den, og at den staaer i den ny Udgave af mine Værker. Dog det kunde være det samme, hvis han ikke kogte Historien med Goethe »om min Correggio« op igen — og paa en meget ukjærlig og — taabelig — Maade, spillede de gamle Trumpher ud, som jeg for længe siden har stukket i min Anticitik til T i e c k . Han fortæller ogsaa, at jeg besøgte ham i Halle efter hin Scene med Goethe, og at han loe over min ivrige Fortælling om Optrinet, — skiøndt jeg reiste lige til Kiøbenhavn fra Weimar, og ikke saae Steffens før næsten 20 Aar derefter! — Napo- 30 leon, Frankrig og hele den franske Literatur gaee det endnu værre 30

skiøndt jeg ikke troer at han har læst et eneste stort fransk Digt i Originalsproget. For Resten er han meget kiærlig og høflig — Han nævner Pram som en udmærket Forfatter til Stærkodder, han kalder Caspar Bartholin: »Herr von Bartholin, aus dem berühmten
5 Geschlecht der Bartholine«. Det var han nu virkelig, thi Professor Berthelsen og Broder var virkelig to udmærkede Lærde ved Khavns Universitet, der for deres Dygtigheds Skyld bleve nobiliterede. Men Tydskerne tage det vist i en anden Mening. — Men — lad nu den Fugl flyve! — Han var — uagtet alle sine Daarskaber og
10 Galskaber — hvilke han selv skrifter i Bogen — en smuk Fugl — og skiøndt han egenlig hørte til Pappegøieslægten (: der eftersnakker og overdriver) meer end til Sangfuglene — saa var han dog en meget smuk Fugl. Naar min ny Levnedbeskrivelse udkommer, skal jeg nok berigtige Eet og Andet for Efterverdenen. — Jeg har forresten læst meget i hans Bog med Fornøielse: Men han [er] i siette
15 Deel først kommen til Aar 1810!

Nu et Par Ord til Forbøn for en god Ven. Literatus P.L. Møller, der vil udgive en Slags Musenalmanak, og som virkelig er en ung Mand med Aand, Vid og Kundskaber, Smag — og en af Deres
20 store Beundrere — ønsker saameget at De skal give ham Bidrag til han Samling. Jeg har lovet ham flere Stykker af mit Arbejde. Har De noget, saa giv ham det; eller har De ikke Noget, saa digt noget til ham. De gjør da mig og Deres Læsere en Fornøielse, i det De gjør den unge Mand en Tieneste, som han teknemmelig vil paaskiønne.
25 Hils nu Renna mange Gange! Sig til hende; Vi have havt Breve fra Maria og at hun befinder sig fuldkommen vel. Den lille Harald trives i dagetal. Naar hun siger »Kys mig« saa »rækker han strax Snuden til, ligesom Columbine til Harlekin i De Usynlige«, na[ar]r hun spørger »Hvor er Beddefader« tager han den savlede Finger ud

af Munden, peger paa Busten og siger »Dæ«. Naar Døren til Haugen ikke tids nok bliver lukket op for ham, siger han »Naa?»

Lille Sophia besøger mig imellem. Hun boer i Frederiksbergallee i disse Ferier.

Forresten tilbringer jeg et stille, eensformigt men kiært Liv her paa den skønne Fasangaard, med mine to Sønner, to Piger, en Tjener, en Gaardskarl, (der har Kone og Datter), med to Hunde, to Katte og næsten tredive Duer. Quindeligg Omgang mangler jeg meest. Jeg besøger næsten Ingen. I Overgaars (den 28. Juli) feirede jeg salig Christianes Fødselsdag med Blomster og Taarer, og besøgte hendes Grav i Morgenstunden Kl. 5. Ellers ligger jeg til Kl. 8. Dagen er lang nok alligevel. Nu skal jeg snart holde nogle Forelæsninger over »W e s s e l«. Jeg har ogsaa lovet at holde en Tale ved Universitetet paa Kongens Fødselsdag istedet for — min Bronsted!! Der mistede jeg en af de faa, dyrebare Tilbageblevne. Farvel kiæreste Hauch! Mange Hilsner fra Johannes og William og fra Bøye, som er en heel Deel bedre, og spiste i gaar hos mig som gammel Fredagsgæst.

Deres tro Ven
A. Oehlenschläger

20

1774. *A.S. Ørsted

[før 9/8 1842]

Min kjære Svoger, gamle Ven,
Du bliver dog ei bister,
Fordi Du saa bli'er kaldt igjen
Endskjøndt Du er Minister.
Min Svoger er Du dog en Gang,
Det bør Du ei fortie

25

Endskjøndt Du ei kan dele Rang
Med salige Sophie!
Jeg hende seer, saa snild og net
I lille pæne Stue,
5 Tro mig, hun var ei bleven slet
Fornem Ministerfrue.
Men hvad jeg vilde sige nu,
Du i din Kreds forgudet,
Du har dog ikke glemt, at Du
10 Til Roeskild mig har budet.
Til Roeskild har Du budet mig
Med mine tvende Sønner,
Derom jeg nu vil minde Dig,
Hvad vel Umagen lønner.
15 Til Roeskild, hvis Dig synes saa
Paa Søndag vil jeg komme,
Ei for med Dig i Kamp at gaae,
Ordstridende som somme.
Paa hvad jeg veed vel saa omtrent,
20 Beskedent jeg forstaaer mig
Og derfor ei impertinent
Mod Mesteren forgaaer mig.
Jeg kommer da i Herrens Navn
Did fra Fresbærrehave
25 Og propper i din Vennefavn
Min tykke Digtermave!

1775. Fra Ludvig Fasting.

Upernavik d. 9[de]August 1842.

Høivelbaarne

Hr. Etatsraad Oehlenschläger.

Det er udentvivil første Gang, højstærede Hr. Etatsraad! at De modtager Brev fra et Sted saa nær ved Polen, som Grønlands nord- 5
ligste Coloni, der ligger omtrent paa 73°. Imidlertid have Deres Værker dog for længst fundet Veien gennem det iisfulde Davidsstræde, og nydes jevnlig her saavel om Sommeren under Iisfjeldenes dundrende Kælven i den evige Soel, som om Vinteren ved den svage Lampes Skin i den evige Nat. (Egentlig har man heroppe ved 10
Upernavik kun een lang Dag og een lang Nat om Aaret). Ogsaa jeg har sædvanlig eet eller andet af Deres Skrivter med paa mine Reiser; og saaledes traf det sig, at jeg paa denne Reise atter kom til at gennemlæse Deres »Levnet«, hvilket gav Anledning til disse Linier.

Hvad De nemlig i samme berører om Pibningen efter Opførelsen af »Ludlams Hule«, bragte denne Strid, hvori alle brave Studenter tog en saa levende Deel, og især hin Aften i frisk Minde hos mig; og saaledes kom jeg da ogsaa til at erindre en senere Aften i samme Saison, da man ved Opførelsen af Holbergs »Kildereise« gav Deres »Sct. Hansaften = Spil« som Intermezzo. Jeg kom nemlig 20
samme Eftermiddag hændelsesviis op til min Skrædder, en nu afdød Hanoveraner, der engang paa Skibsbroen i Kiel var bleven rørt til Taarer ved at høre det danske Sprog tales ombord paa en fynsk Jagt, derfor pludselig — han var dengang løs og ledig Svend — havde besluttet at drage til Kjøbenhavn, og senere var bleven saa ivrig 25
Dansk, at han i sin ubændige Iver for denne »utidige Danskhed«, som Brandis saa træffende har kaldet den, samme Aften vilde i Comødien for at udpibe »dennehersens Oehlenschläger, denne verdammte Tydsker.« Han var dertil opfordret af flere Skræddere og an-

dre Venner fra Skrædderteatret, som jeg troer spillede paa Thotts Palais. — til saadanne Folk tog Vedkommende dengang sin Tilflugt i Smagssagers Afgiørelse. — Denne Efterretning var Vink nok for mig til flux af Alumnerne paa Eler's Collegium og Regentsen tillig-

5 med nogle Bekjendte i Byen at samle en Flok, hvoraf jeg foruden et Par af mine Brødre endnu troer at kunne erindre Peder Hjort og Poul Møller. Vi mødte naturligviis i Parterret. Stykkets 1te Act gik; Intermezzo blev givet, og gjorde furore; endelig kom sidste Act; og efterat Publicums Applaus havde sat sig, kom min gode Skrædder

10 med en vis skadefro Mine hen til min yngre Broder og mig med de Ord: »nu, mine Herrer Fastings! nu begynder vi snart«, og viste i det samme en lille Blikpibe. Al vor Forsikkring om, at Stykket var forbi, og der nu kun vilde følge en Entree efter, hjalp intet; han forblev ganske tryk i den sikke Forventning, at nu skulde det først rigtig

15 gaae løs, indtil endelig Tæppet gik op, og han saae Figuranterne. Da udbrød han i fuld Harm: »Det er doch en stur Skam, sodanne at narre Folk. Aber wenn den Direhaven er af Oehlschl., so mott han denn doch wären en ächte Dansker; denn det er jo ikke at skille fra den anden Stik.« Dog — det var ikke Skræddermester Løsecke

20 alene, men en meget stor Flok af æsthetiske og ikke-æsthetiske Skræddere, der denne Aften havde jublet og klappet saa stærkt af Holberg for at give deres Pibning af Oehlschl. desto mere Vægt, og som nu fandt sig saa skuffede. Næste Dag gik jeg atter til ham, og fandt ham lidt flau over Skuffelsen, men endnu lige saa enthousia-

25 stisk for »Direhaven«, saa at han endogsaa, da jeg gjorde ham opmærksom paa den Replik: »fornuftige Folk sidde ogsaa paa Bord«, erklærede denne for noget af det bedste i hele Stykket, der vedblev at foresvare ham som det ypperligste, han nogensinde havde seet paa Theatret; ikkun Maaden, hvorpaa Stykket ender, forekom ham lidt

30 for alvorlig. Nu viste jeg ham det trykte Stykke; han bad om at læse

det; og siden erklærede han; »at Oehlenschläger doch motte wären en ächte Dansker; aber han kunne lige saa godt Tydsk som Fasting;« det viste Sangen: »Es war ein alter Mann« & etc. Faae vi ikke snart Leilighed til at glæde os over en ny Udgave af dette Stykke? Den gamle er jo udsolgt. 5

Efter mit Tykke er denne Anecdote, for hvis Sandhed jeg indestaaer, ikke alene et Beviis paa, hvad man dengang gjorde for at skade Dem, men tillige paa, hvor lidt man formaaede at berøve Deres Værker sit sande Værd. Jeg har troet, det kunde interessere Dem, at kjende denne Anecdote, og beder Dem derfor, kjære Hr. Etatsraad! ikke at vredes, fordi jeg har uleiliget Dem med disse Linier. 10

Med Deeltagelse og Interesse har jeg læst Beretningen om Deres Optagelse som Æresmedlem af Studenterforeningen, der jo endnu holder sig smukt ved det Gamle, og hidtil ingen Misviisning har røbet. Hvor gjerne havde jeg som een af dens Stiftere været tilstede 15 ved denne Høitid! Dog — den Tid er nu ikke langt borte, da jeg haaber atter at kunne gjæste gamle Danmark. Gud lad mig blot ikke finde det altfor nyt! — Lev imidlertid vel! og vær forvisset om, at De ogsaa i det høie kolde Nord lever i alle Danskes taknemmelige Erindring. 20

Deres
ærbødigst hengivne Fasting

1776. Til Marie Konow.

Fasangaarden d: 11te August 1842.

Min søde Marie!

Du har atter glædet mig med et herligt Brev fuldt af Hierte, Vid 25 og Aand — Men jeg vil ikke rose Dig lige i Øinene, skøndt man egentlig ikke kan kalde det saa — siden Du er saa langt fra

mig, og Veien imellem os er langtfra at være lige. Det har glædet mig meget at høre, at H a r e l er bleven en Bissekræmmer; men med hans »For(s)- t a n d « vil han nok vogte sig for at sælge nogle af disse uskateerlige Perler, — som man aldrig faaer igien, havde jeg nær
5 sagt, og glemmer at det blot er Melketænder — som casseres om nogle Aar, for et bedre mere giennearbeidet og formeret Oplag. Du maa ikke tage mig ilde op at jeg taler i Boghandlersproget, siden jeg har saameget med slige Ting at gjøre. Nu er Godtkjøbsudgaven af »Tragødierne« snart færdig, og jeg skal have den Ære og Fornøi-
10 else at sende Eder et fuldstændigt Exemplar, for at I dog kunne have Værket saa godt, som jeg var istand til at yde det. — Nei du har ganske Ret — til Sverrig kom jeg ikke dengang, Gud skee Lov Beskow selv bad mig om at opsætte det, da han troede Kongen reiste til Norge — hvilket nok ogsaa er bleven opsat.

15 Men hvor kan man dog ogsaa reise i den gyselige Hede? Næste Aar, naar jeg kommer til Dig, maa det enten være før eller e f t e r Hundedagene. Jeg gjorde i Overgaars en lille Tour til Roeskilde, kom hiem igien i Aftes; men glemmer aldrig den Reise, saameget leed jeg paa den. Jeg vil kortelig — ligesom Geert Westphaler for-
20 tælle »Monsør« hele Reisen. Min salig Svoger — (Jeg kalder ham saaledes, fordi min Søster er død; og man siger jo; naar Barnet er død, saa er Fadderskabet ude; — men med denne Svoger har det en anden Art; hans Dyder gjør ham alt salig paa Jorden — og skiøndt han er bleven Minister, gaaer det ham paa ingen Maade som Ged-
25 ske i den politiske Kandestøber, der ikke vil kiende sin gamle Legesøster Gertrud Smeds i Raadsherrerindernes Selskab. Tvertimod, han indbød mig til Giest ved en af sine store Diner'er. Jeg reiste da med Evangelisten Johannes og den store Digter William til Roeskilde. For at komme til denne konglige Begravelse maatte vi
30 først kiøre Krebsgang, og tage en Vogn til København hos Holleby

(Frederiksbergbyes berømte Hyrekuds) Vi kørte da til Kiøbmager (: eller rettere Kiødmager)Gade — for derfra med Diligencen at fortsætte Veien til Hroarskilde, eller — som det hedder paa tydsk, efter Nutidens store Jøde, der var og er en anderledes Karl end den stakkes Hroar - Rotschild. - Det var nu godt 5 og vel, men just ikke altfor vel - som man siger for et gammelt Ord. I Roeskilde steg jeg af i »Prindsen« Men gid han faa en Ulykke, som han er bleven Almuesmand. Alting er forfaldent, som paa et gammelt Røverslot, med Undtagelse af det er intet Slot og der er ingen Røvere. Tabet af det Sidste havde jeg endda fundet mig i; og 10 naar jeg hørte de Stænderdisputerede sneseviis styrte op ad Trappen, for at spise til Middag i Salen, saa havde det alerede noget Imposant - som erstattede Forliset. Men at Huset intet »Slot« var — græmmede mig mere. Slot kommer nemlig af slutte — men jeg kunde hverken slutte mine Vinduer eller min Dør rigtig til. Saa kan 15 Du slutte Dig til min Tilstand. Solen stod lige paa mine Vinduer og brasede mig. I Sophaen var der intet ordentligt Rygstød. Jeg havde været saa bestialsk at trække et Par nye Støvler paa. Jeg havde istedet for mine tynde lyse Buxer som Madammen ikke kiender, da de ere giorte efter Din Bortreise faaet et Par tyk- 20 kere sorte paa. Saa maatte jeg rende i Middagsheden paa Brostene der ere langt meer takkede end de norske Fielde, for at giøre Visitter hos Ørsteds og Mynsters. — Om Middagen nød vi Guds rige Velsignelse. Jeg — som juste milieu — havde valgt (eller var det Tilfældet som valgte?) min Plads mellem Aristokrater og Demokrater. 25 Paa venstre Haand sadde Kammerherre Castenskiold og Abrahamson, paa høire en Bondø og Drewsen. De forligtes ellers alle meget godt og spiste alle Retter in bona charitate. Jeg klinkede til Venstre og Høire, med Abrahamson (: i Rhinskvin) med Drewsen (i Madera). Om Aftenen spadserede jeg en lang Tour med Fru 30

Mynster, Betty, Olivia, Ludvig, og saae Egnen som virkelig er bleven meget forskønnet og hvor jeg fornøiede mig. Den gode Fru Mynster vilde nu fornøie mig endnu mere og traf [∩ : trak] mig op til Bondebyen »Bierget« navnkundig af den berømte J e p p e , som dog aldrig har boet der, men – efter Bøyes Mening – paa et andet Bierg (hvor han heller ikke har boet). Jeg haabede dog, at man skulde vise mig den Stue, hvor Jeppe havde faaet af Mester Erik af sin gode Kone, — (ligesom man i Helsingøer viser Hamlets Terrasse) — men det blev der ikke noget af.

10 Da jeg kom til Ørstedes om Aftenen var jeg saa kopt og heed, at aabne Vinduer, Thee og koldt Vand ikke kunde lædske og kiøle mig. Derimod kunde det f o r k i ø l e mig. Næste Morgen tidlig Kl. 5 maatte jeg over Hals og Hoved ud af Sengen og ned i Røverborgen. Det blev ikke derved. Følgen var Træthed og Mathed — jeg 15 laae paa Sophæn i Heden i en Slags Dilirium, men slæbte mig dog i Middagsheden hen at see Kirken, med S y n d e r n e (Sønnerne). Jeg besøgte ogsaa Præsten Herz, der har en deilig Hauge til Issefiord. Dagen i Forveien havde jeg siddet hos Prof: David i en ogsaa ret smuk Hauge, af samme Beliggenhed, ved Organistens Huus.

20 Igaar spiste jeg hos Mynsters — der var usigelig kiærlige og gode imod mig. Derpaa rullede jeg bort, og fik Lov af Diligencekudsknen at springe af ved Fasanveien, for ikke atter at kiøre til Kiødmagergade i Axelstad. — Idag sidder jeg i mit kiære kiølige, bequemme, muntre, rolige idylliske Huus og skriver Dig til. Punctum for idag.

25 —

d: 16 August.

Jeg følte i fem Dage Følgerne af Forkiølelsen og det hialp ikke jeg holdt Diæt. Endelig sendte jeg Bud til Hansen, som gav mig to smaae Flasker den ene med amerikansk Olie den anden med Rha-

barberdraaber. Det hialp. Det vil sige: jeg lod Flaskerne staae, men min Mave kom i fuldkommen Orden igien.

Jeg har i disse Dage fornøiet mig over Dr; Christianis Besøg (en Søn af vor forrige tydske Hofpræst) Du kiender ham nok. Denne Gang var Konen ikke med. Han fulgte mig til Roeskilde og var 5 Giest hos Ørsteds. Lehmann har vunden baade Ørsted og Mynster ved det sindige venlige Væsen der forbinder sig med hans uomtvistede sieldne Talenter. Forleden var der en morsom Historie. Der var tale om Raa- og Daadyr, der skulde hindres fra at æde Bondens Korn. Der blev giort adskillige Forslag, iblandt andet eet, som vor 10 gode, ærlige men — formodentlig — noget borneerte Schulin ikke syntes om, og han yttrede: hvis d e t skeete, saa beed man Hovedet af al Eiendomsret. Nei, svarede Lehmann, naar Raadyrene gaae ind i Bondens Mark og bide Axene af Straaet, saa kan man kalde det at Hovedet bliver bidt af Eiendomsretten. Dette vakte en høj Bi- 15 faldslatter af hele Forsamlingen. Fru Mynster driller Mynster med at Lehmann snart bliver deres Huusven. Det kan gierne være svarer Mynster. — Digteren Uhland og Kone have været her, som to Stiernes kud; men de funkledede ikke som Stierner, de kom i et aandeligt Incognito, ganske Schwabiske, og hun især saa svabisk at jeg al- 20 tid maatte høre hendes sparsomme Replikker to Gange, for at oversætte dem paa høitydsk. Han kom for at skrive nogle Linier ud af en Bog i Kongens Bibliothek, saa gik han igien. De havde ikke engang Tid til at drikke en Kop Thee. Dog fik jeg »Uffe hiin Spage« som jeg har oversat (: et Emne som han ogsaa engang har behand- 25 let) læst for ham. Nielsens (Skuespilleren) har været hos os en Aften. — Men nu kommer en lille ynkelig Hist a a rie: Min lille Blækpeper, min Plata, er syg og har ligget paa Veterinærskolen i 14 Dage næsten. De have givet ham spanske Fluor bag Øret og aareladt ham. Han fik Kramper og maatte bort. Om det lille Dyr kan reddes 30

er uvist. Mig bedrøver det, hvis jeg atter mister den lille Hund. Jeg trænger til at have noget at kiæle med og for. Naar Menneskene forlod mig, tænkte jeg, saa skulde jeg dog i det Mindste have Lov til at beholde et lille Dyr igien. Dog er det muligt han kommer sig. Jeg
 5 maa heller ikke være uretfærdig! Den lille søde Sophie har faaet Lov igien til at besøge mig u n d e r t i d e n . Hun har været to Gange hos mig. Hun bliver hver Dag smukkere. Haarene voxe ud og holdes med en Krumkam. Hun l æ s e r færdigt tydsk og fransk, men med Oversættelsen gaaer det naturligviis langsommere.

10 Hils nu Konow og Harald mange Gange. Din Tegning har meget glædet mig, og jeg faaer dog derved et lille Begreb om Eders Bolig. Det Vindue hvori jeg seer Gardinerne (: paa høire Haand) er formodenlig Dagligstuen. Konow gjorde engang en Grundtegning af Huset efter Phantasien — han kunde gjerne nu i Dit næste Brev
 15 sende mig en v i r k e l i g Grundtegning.

Gud velsigne Eder alle! Lever vel! Brevet skal til Byen paa Posthuset, Papiret — (: for det andet haver jeg ikke mere Papir) — og jeg maa slutte.

Din elskende Fader

20

A. Oehlenschläger.

1778. Til Marie Konow.

Fasangaarden d. 28. August 1842.

Sødeste Ikken!

Efter at have ladet medfølgende lille Digt begynde Brevet, som Champagneknald og Kanonskud pa Din Fødselsdag, beklager jeg
 25 dog, at disse Knald forplante sig altfor langsomt igiennem Luften og komme til Dig e f t e r Fødselsdagen, skiøndt de ere skudte 6 Dage i Forveien. Det er ikke saa let at passe saadan Noget. Hvad skal en stakkels Poet og Vandmøller gjøre, som er brouilleret med Tiden

og staaer i Forskud til Evigheden? Det lille Shawl jeg har sendt Dig, og Dine Brødres »Figaro« komme ogsaa for silde. Men det vil dog ikke vare mange Dage efter, og Du kan da betragte det som Din Fødselsdagsfests anden Helligdag. Paa den første gad jeg nok siddet paa Steen med begge Knowerne og drikke Din Skaal; skiøndt 5 Konow juniør formodenlig endnu drikke den i Melk. Men det skal Han ikke bryde sig om, lille Harald! Hunnerne drak bare Melkevalle og vare dog ingen Hunner, men de tappreste Hanner man vilde see for sine Øine. Det er aldrig naaven Ting. Det kommer ikke an paa hvad man drikker, naar det kun gør sin Virkning. 10

Konows gode Broder har besøgt mig, jeg vilde ønsket han kunde gjort os den Fornøielse at tilbringe en Middag hos os, men han skulde strax afsted, og Onkelen har vi ikke seet; men han bliver en 8 Dage længer.

Dit Brev, som den unge Mand bragte gjorde mig saare glad. 15 Lommetørklædet rørte mig. Jeg kysede mit eget Navn — som Du engang har skrevet derpaa med sympatetisk Blæk — og det faldt mig ind — at Du maaske havde gjort det i Forveien inden Du svøbte det i Papiret. — For min lille Dattersøns Haar takker jeg særdeles meget. Jeg kan deraf slutte mig til at han nu næsten maa see 20 lige saa godhiertigt ud i Nakken som i Ansigtet. —

»Neu kommer den lille Meus — dikke, dikke dikke dik!« — Jeg seer nok hvor »storsnudet« han slaaer øinene op, som om han vilde sige: Lad ham kun komme, jeg er ikke bange for ham. — Lad han kun sine Fødder voxer, lille Harald! Bedstefader skal nok sende Ham 25 nogle større Støvler. Skulde de være lidt for store, saa lad Støvlerne staae lidt — saa voxer de med, indtil de passe.

»Nu kommer det Bedrøvelige« sagde Manden, der lærte at spille paa Violin, da han førstegang kneb et b. foran en Node. — Ja ja! det var Bedrøveligt nok for mig, og skiøndt jeg nu sparer har det kostet 30

mig adskillige Taarer skøndt det kun var en Hund. — Min lille Blækpeter min Plata løber ikke meer efter Svaler og Sommerfugle, springer ikke over Grøvter og pidsker over Marker, logrer ikke mere for mig, springer op ad mig, kryber imellem Benene paa mig, og lægger sig derpaa til Ro ved mine Fødder, paa den sorte lille Teppe, med et lignende sort Skind, med Snuden — sovende — paa min Vrist: Han er død! De kiørte det lille stakkels Dyr i Halm til Hospitalet en Aften. Jeg saae ham ikke mere. Det er dog meget muligt, at jeg skriver et lille Vers over ham. Men sørge vil jeg ikke — jeg vil have mig en lille Hund igien og det er muligt at Jette Wulf (som skaffede ham) skaffer mig hans aldeles lignende Broder. Men — det er dog ikke Plata; skøndt man jo ikke kan tale om Personlighed og Individualitet hos en Hund, da selv Mennesker hvad dette angaaer, s i e l d e n eie noget Rigtigt deraf. Nu ikke mere Hundesladder! — Lad os nu vende os til Menneskene. Her træffe vi strax et mærkværdigt Par Herr Prof. Ridder Heiberg og Figaro« i hæftig Strid med hinanden. NB. ikke den Figaro som Brødrene sendte Dig til Din G e b u r t s - d a g ; ikke Mozarts Figaro, men Løgtenaalen, Fyrværkeren og Bladudgiveren. Han har kaldet Herr Heiberg en Løgner, der fortiente at have af Ridepysken. Hvordan Herr Prof. Ridder Heibergs Ære kan taale det forstaaer ingen af os her: Men Heiberg har i sit Intelligensblad givet en h e g e l s k Definition paa Æren, som vi heller ikke forstaae; maaskee den gamle Ære er f o r æ l d e t og foragtet, og at den ny Ære i sin ungdommelige Styrke og Dristighed, uanfægtet kan taale Skældsord af Løgner og Næsestyvere. — Men nu heller ikke mere herom; jeg kunde næstne have Lyst til at vende mig til salig Blækpeter igien.

Ny h e d e r :

Zeuthens er komne fra England. Fru Zeuthen sendte mig et

Kobber af Shakespeares Huus, som hun havde kiøbt paa Stedet, da hun var der.

Jeg har — i en brændende Hede — for uventet mange Tilhørere — begyndt min Sommerforelæsninger over *W e s s e l*.

Jeg har skrevet et Digt over Ryge, der skal bruges paa Theatret. 5
I October skal Dina spilles.

Jeg havde i forgaars et Besøg af Lægen Prof. Bang og hans Kone — de bragte — efter deres Sigende — den rigeste og fornemste Pige fra Sverrig — en Frøken *S t u r e* — som vilde see den danske Versemager som et andet mærkværdigt Dyr. 10

Forleden kom der en fremmed Normand, som kaldte sig Knudsen — han var kommen tilkort med Penge paa sin Reise og laante 3^r, som jeg strax skulde faae igien. Nu faaer jeg at vide hvorlænge *s t r a x* varer, det har allerede varet 14 Dage.

Jeg var ude at spise hos hendes Majestæt Dronningen i Søndags 5 — men hun var ikke selv til Taffels; formedelst sit Been. —

Jeg har ladet den tykke Kokkepige *s y l t e* mig en heel Del i denne Tid. Gud veed om det holder sig. Hun skal bort til Skiftetid. Jeg vil have en *s m a l* Kokkepige, der kan lave Mad.

Den forrige — (som var *u s m a l* paa en anden Maade) er ble- 20 ven gift.

William er med Joachim Mynster reist en lille Tour til Roeskilde.

Jeg var forleden ude at see Fyrværkeriet i Clasens Hauge — Kl. 11 om Aften maatte jeg gaae langs ad Søerne, gamle Kongevei og ind giennem Haugen, fra Andebakslaagen til Fasangaarden. Jeg be- 25 fandt mig meget vel derefter, det var en deilig Maaneskestour. Men der var hverken Spøgelse, Ænder eller Fasaner. —

Jeg har seet svenske »Skaadespillare« her: de have slaet sig sammen med de franske — saa at det, som Tobak, blev halv Rapée halvt fint Islandsk. — Det var ikke meget bevendt; men der er dog 30

et Par Mennesker med Talent, et Par smukke svenske Fruentim-
 meransigter. »Variationen delecterar« — Nu maa jeg holde op, —
 ikke af Mangel paa Papir — thi jeg har meer — men paa Nyheder,
 og underskriver mig med mange Hilsener til Konow og Byrnet Din
 5 kiærlige Fader.

A. Oehlenschläger

1781. Til Marie Konow.

Fasangaarden d: 4 Octbr. 1842.

Min elskte Maria!

Dit Brev glædte mig inderligt! — Jeg bliver saa glad, naar jeg hø-
 10 rer at I befinde Eder vel og at det gaaer Eder godt. Hos her hiemme
 er alting vel inden Borde. Jeg gratulerer Konow til den smukke Ri-
 dehest, han har skaffet sig. Du troede, jeg vidste det alt; men ingen-
 lunde. Giv mig kun en fuldstændig Avis om alt hvad i Huset fore-
 gaaer: Det siger intet, om Du ogsaa imellem skulde bringe Nyhe-
 15 den togange. Haralds Progresser fryde mit Bedstefaderhierte. Hans
 lingvistiske Fremgang har jeg nu godt Begreb om, ogsaa hans
 Beens Fremgang glæder mig. Men eenting har Du glemt at sige
 mig? Hvordan gaaer det med hans Haar? Har »Poppe faaet en
 liden Paryk?« — Ikke fordi at jeg vil »rive Parykken af Poppe« — det
 20 var Synd; men jeg vil gjerne have, at Harald skal være Haarfager. —
 Nu kiender jeg Eders Huus, som om jeg havde boet deri, saaledes
 har jeg studeret det Grundrids, Du sendte mig. Det fornøier mig
 meget, at Ikkens Fødselsdag er en Almeefest for hele Famililen,
 hvortil mange kiære Erindringer knytte sig. — Nu skulde jeg for-
 25 tælle lidt om os igien. — Jeg holdt en Tale ved Universitetsfesten
 paa Kongens Fødselsdag; jeg havde den Satisfaction at den behage-
 de Menigheden meer end sædvanligt er; den bliver nu trykket og

saa skal jeg sende Eder den. Det stunder nu til at D i n a skal spilles. Jeg forelæste Stykket i Theaterfoyeren for samtlige Skuespillere (: det vil sige, dem der have Roller i Stykket) og vandt deres Bifald. Det var mig især kiært at Fru Heiberg var saa fornøiet over sin Rolle. Ogsaa Professoren, som var til stede, var paa sin Maade, meget 5 forekommende og troede, at Stykket vilde gjøre Lykke. Vi faae nu see. Ganske vist kan man aldrig sige saadant forud. — Den Zeuthenske Familie og Professor Hohlsberg med Kone og Svigerinde, samt Conferenceraad Engelstoft, H.P. Holst, og Müller vare herude forleden Aften. Jeg tracterede dem med The — kaldt Kiøken og Kagè — til Giengield maatte de høre mig forelæse Dina, hvilket jeg dog, til min Undskyldning maa sige, var deres eget Ønske. H. Collet har været her nogetid, — han boede hos Phister. (Lille Sophia har jeg kun seet to Gange i Sommer). Collet var hos os et Par Gange; da han skulde reise gav jeg ham en lille forsegleet 15 Pakke med til Dig, som han lovede vist og sikkert at tilstille Dig over Land, ved en paalidelig Reisende til Bergen. Du vil finde en lille Kasse med din salig Moders Uhr og Din salig Onkel Carls Uhrnøgle. Det vil glæde Dig at eie! Med kiærlige Taarer indpakkede jeg disse dyrebare Reliquier til min elskede Maria Luise, og lagde et lille Vers paa Bunden af Æsken. Først trak jeg Uhret op — endnu engang i dette Liv — tænkte paa min kiære, trofaste Christiane og lod Uhret slaae mod mit bankende Hierte. Det forekom mig, som hendes fra Evigheden slog imod mit, — og det var kun et mekaniks Slag af den Gienstand, som her 25 i mange Aar angav hende T i d e n — som nu for hende er forbi. Gid Uhret i mange mange Aar vise Dig mange glade og lykkelige Timer!

Jeg skrev Dig en Hiobspost sidst om min lille mistede Blækpeter eller Plata. Jeg har faaet Ham igien — som ved et Under opvakt fra 30

de Døde. Den gode Jette Wulff har foræret mig Broderen til ham, der er ham saa lig at det var mig næsten umuligt at skiælne Forskiællen. Denne – som ogsaa hedder Plata – er kun lit smukkere og sund og rask. Han gjør nu »Executioner« med mig i Haugen og Søndermarken og springer og løber over de samme Grønninger, smutter giennem de samme Buske som hans — Gud fri mig, jeg havde nær sagt s a l i g — Broder. Igaar mødte jeg Fru Gyldenborg i Søndermarken, da jeg gik med ham. Vi spadserede lang Tid med hinanden der, frem og tilbage. De boe i Sommer paa
10 B a k k e h u s e t . — Hun vilde saa gjerne at jeg skulde besøge dem; jeg lover det altid for ikke at krænke Moder- og Venindehiet; men det gaaer profecto ikke an at nyde Giestfrihed af den Mand, som hvert Øieblik er offentlig uartig imod mig, skjøndt privat yderst høflig. I den senere Tiid har han dog »dyet« sig —
15 ville nu see hvor længe Adam, eller som Jeppe siger »Abraham« var i Paradis. Han er bleven haardt angrebet i den senere Tid, og har selv været Aarsag deri; Thermometeret for hans Autoritet er siunken temmelig, og nærmer sig Frysepunktet.

Herr Andersen er jeg bleven kied af. Vi bade ham eengang – efter hans eget Ønske — til Middag. Da blev han b o r t e uden at giøre nogen egentlig Undskyldning. Havde det været Grev Dannekiold eller Moltke der bad ham — saa var han vist ikke bleven borte. Siden er han kommen og l o g r e t – men jeg er kied af hans usle Forfængelighed. For mig maa han gjerne være en aandlig
25 Kammertiener eller Hofnar hos de saakaldte store. — Jeg har i 8 Maaneder ikke været hos andre end mig selv paa Fasangaarden, naar jeg undtager, det Par Tilsigelser til Dronningetaflerne min lille Tour til Roeskilde, og en Middag paa Skydebanen. — En ubehagelig Tildragelse i det Mynsterske Huus maa jeg nu fortælle Dig. Du
30 veed, Joachim var bleven forlovet med (jeg husker ikke hvad hun

hedder, og Johannes og William ere begge gaaet til Byen, saa jeg ikke kan spørge dem derom) Aagesen. Først vilde hun ikke. Siden vidste hun ikke hvad hun vilde, og sang ligesom Zerlina: »Jeg vil og jeg vil ikke.« Saa vilde hun. — Forlovelsen blev klappet og klar. Fester og Giestebud blev holdt, og den gode Fru Mynster græd Glædestaarer. Men saa stod Fanden i det, saa fik Bruden Skrupler over at hun ikke elskede Joachim høit nok; hun holdt inderlig meget af ham, men hun kunde ikke e l s k e ham. Hun maa altsaa have gjort sig en Forestilling om denne endnu ikke følte Følelse, der ikke svarede til Virkeligheden. Men hvor kunde hun vide det? Nok sagt: Hun slog op med ham. Det var »en øm jomfruelig Betænkning« som der staaer i Evalds Balders Død. — Den Aageske Familie havde Aftenen i Forveien været hos os paa Fasangaarden. J e g kunde saagu ikke det ringeste derfor, — det indseer De selv — tvertimod, da jeg saae Parret gaae sammen nede i min lille Hauge i Tusmørket sagde jeg, hentende hende op til Claveret, (hvor hun i k k e vilde spille) Der gaaer Adam og Eva i Paradis. — Nu er det forbi, som vel er. Mig synes Joachim maa være glad ved at være sluppen en Forbindelse, der kun var bygget paa Tvang og en sentimental Forstillelse. Thi hun forsikkrede jo i flere Maaneder af hendes Skiæbne var misundelsesværdig. Fru Mynster har taget sig det meget nær — Joachim naturligviis ligesaa nær; selv Bispen har været meget hiertegreben — men nu er det Gud være lovet overstaet.

Jeg veed ikke om jeg har fortalt Dig at Din forige Goldamme er bleven vel skilt ved sin Mand. Saa det er ogsaa Gud være lovet overstaet.

Men Gud være endnu langt mere lovet, fordi Ikken lever lykkelig og glad med s i n ! Himlen skiænke Jer de herligste Dage med Eders lille søde Dreng, etc., etc. Nu er er sandfærdigt Papiret til Ende og jeg maa slutte. Vi have endnu deiligt Veier; men paa Tirsdag 30

flytte vi ind til Byen, før Regnen kom[mer.] Treschou har i Sommer ladet vore Værelser male og forgyldte. Lev nu vel! Lev vel! Din kiærlige Fader

A. Oehlenschläger.

5

Den 13 Octb. 1842.

Brevet er bleven liggende i denne Flyttecommers. Jeg burde have sendt det strax. De 280 Stile jeg havde at giennemsee distraherede mig ogsaa. Nu ere vi komne til Byen og alting er i Orden. Men jeg
10 kan ikke afsende Brevet uden at ledsage det med nogle Linier, og i disse at give Dig en sørgelig Efterretning, som Du maaske vil læse ligesaa tidligt i Aviserne. Vor store Tonekunstner, den fortræffelige
W e y s e er ei meer. For nogle Dage siden sov han sødt og roligt hen, efter at han i længere Tid havde lidt af Vattersot i Benene og
15 andet Ildebefindende. Aftenen før sin Død, befandt han sig meget bedre end ellers, og raabte sin Tilfredshed derover ind til et ungt Menneske, som laae ved Siden af hans Sovkammer. Næste Morgen Kl 8 fandt de ham død - de troede først han sov - Lægen sagde: han havde maattet være død i flere Timer. — I Dag bringe vi ham
20 til Fruekirke, hvorfra han i Aften skal kiøres ud til R o e s kilde. Her tilbragte han sine bedste Dage i Provst Herz's Familie; her sad han i den smukke Hauge og saae ud over Issefiord - paa Kirkegaarden her har han udsøgt sit et Hvilested. Hartmann, Zinck og hans egen Musik, udvalgte Stykker af Cantaten til Frederik den
25 Siettes Død. Det gjorde jeg. Den bliver nu om et Par Timers Tid opført i Fruekirke. Jeg skal ved Leilighed sende Dig den, med flere slige Smaadigte.

Weyse efterlader ingen Børn, men en Pleiesøn med Familie som arver ham. Men man siger han har et Par tusind Dalers Gield. — Naar man betænker hvorledes de store Hanser i Udlandet, hvoraf flere ikke ere nær saa store Genier som Weyse var, fortiene Rigdomme — dog hvad hielper det at klage? Han havde dog den Glæde at 5 være en n o r d i s k Sanger, og at udtrykke nordiske dybe, høie, blide, ømmé Toner med sin Harpe.

I Aftes var jeg hos Jette Wulff, — som boer os nær — og forelæste Dina igien for Familien og Rikke Cold og Rikke Bartholin.

Fru Scheel fra Göteborg var med sin Moder hos os paa Frede- 10 riksberg den omtalte Aften. Hun er med sin Mand reist til Sverrig igien.

En Vise for det medicinske Selskab har jeg ogsaa maattet skrive. Nu haaber jeg at faae et Par Maaneders Ro til noget Større - hvis det vil lykkes mig 15

Farvel, bedste Maria! Mange Hilsener til den gode Konow og den søde lille Harald fra Dine Brødre og Din Dig høit

elskende Fader

A. Oehlenschläger.

1783. Til C. E. Werlauff.

Fasangaarden d: 6 octbr 1842. 20

Høistærede Ven!

Sibbern har ladet mig vide: at Censuren over de danske Udarbejdelser maa være færdige L ø v e r d a g A f t e n (d: 8de) da Examen artium begynder paa Mandag d: 10de og de sædvanlige Lister maa være opslaaede hele Søndagen. 25

Fra min Side skal der intet være i Veien; De vil nok ogsaa blive færdig, og jeg tvivler ike om, at man har underrettet Mortensen derom.

Men da jeg begynder at flytte i Dag ind fra Fasangaarden, og der altsaa endnu paa Løverdag vil være Uorden i mit Kiøbenhavn-
ske Hiem, saa er min »tjenstlige Begiæring« kiæreste Werlauff! at vi
maa komme og afgjøre Censuren h o s D e m paa Løverdag Efter-
5 middag Kl 6. Hvis De intet har derimod, er De vel selv saa god at
give Mortensen det fornødne Vink. 80 historiske Stile har jeg alt
giennemseet og sender dem idag; fra D e m har jeg faaet Alt paa
den sidste Pakke nær fra 114, til 141.

Imorgen Formiddag skal Alting være færdig fra m i n Haand.
10 Mortensen har faaet mine Pakker, og jeg hans igien. Der mangler
mig blot Deres Pakke, som kommer tidsnok i Aften eller Imorgen.

Deres hengivneste
A. Oehlschläger

1784. Fra A.S. Ørsted.

6/10 42.

15 Kiære Oehlschläger!

Det gjør mig inderlig ondt, at jeg aldeles ingen Leilighed faaer til
at see min gamle Ven og Svoger under mit nærværende Ophold i
Kiøbenhavn. Jeg havde sat mig for at benytte denne sidste Dag til
at besøge Dig paa Din Villa, men en Tilsigelse til Taffels paa Sor-
20 genfrey har forrykket alle mine Planer for denne sidste Dag. Jeg
maa derfor tage til Takke med at bringe Dig mit Levvel med disse
Linier og maa tillige bede Dig at sige William, at jeg allerede i Søn-
dags har talt med Tillisch om hans Ønske, men at denne hverken
i Anledning af den sidst indtrufne eller engang ved den nærmest
25 derpaa indtrædende Afgang i Cabinetkets Personale vil have nogen
ansat i Stedet derfor, da han anseer det Personale, der hidtil har væ-
ret, for overflødigt. Der er saaledes desværre Intet herved at gjøre.

Jeg bør tilføie, at jeg maaskee har begaaet [en] Bommert ved under en tilfældig Samtale med Stiftamtmanden at nævne Williams Ønske om Ansættelse ved Cabinettet; jeg havde nemlig troet at dette var ham bekjendt, i det William havde talt om den Anbefaling han havde fra Stiftamtmanden, og jeg talte just med ham fordi jeg, som 5 netop var i Begreb med at gaae til Tillilsch, ønskede i hans mundtlige Vidensbyrd at kunne faae et nyt Moment til W's Anbefaling; jeg erfarede imidlertid af Kn. var uindviet om hiint Ønske, iøvrigt yttrede han sig meget fordelagtig om V's Paalidelighed i Forretninger.

10

Lev da nu vel, kjære Ven, til vi sees igjen, hvorved jeg dog ikke vil have sagt at det dermed skal ophøre.

Din hengivne
A.S. Ørsted

1785. Til Marie Konow

Kiøbenhavn d. 2. Nov. 1842. 15

Min velsignede Ikken!

Hvor glædede det mig, at modtage de kiære Gaver fra Eders norske Landbo! Osten staaer, efter Ordre, over Skorstenen, — og naar den er m o d e n , som Cleasby kalder det, skal jeg dele den med Reinhardt's. De kiære Sild og smaa haabefulde Brislinger gaae nu 20 ogsaa i Skole, for at det Ferske kan blive Salt og de kunne faae en god »Smav« som Professor Dajon kaldte det. De ville naturligviis smæve mig dobbelt saa godt som efter Naturen — da de have faaet en saa ypperlig Optugtelse, ved min Ikkens eget Tilsyn. — Du vil, siden Du afsendte Dit Brev have faaet et fra mig, men jeg havde dog 25 strax svaret igjen, hvis det ikke havde været for at oppebie D i n a s Nedkomst, — det vil sige: Opførelse paa Theatret. Dette er nu skeet

med al mulig Success, saa jeg ikke længe har faaet saamegen Berømmelse. Man forundrer sig over, at jeg, som en gammel Mand paa 64 Aar (om 13 Dage bliver jeg dog først 63) endnu kan skrive saa gode Tragødier. Det gaaer mig næsten som Corfitz i Barlestu-
5 en. Jeg er dog endnu ikke 70 — det er Thorvaldsen, der gjør fortræffeligt Billedhuggerarbeide; og Sophokles skrev sin Ödipus i Kolonos, et af sine bedste Stykker, i det 70de Aar, og beviste dermed sine Dommere, at han endnu ikke var imbecil, da hans egne Sønner anklagede ham for »ikke at kunne tage vare paa sine Sager,
10 formedelst Alderssvaghed. — Dette behøver jeg nu ikke at frygte for af mine Børn, — og saaledes er jeg lykkeligere end Sophokles.

Om nu ogsaa Dina er et meer end sædvanlig vellykket Arbeide, saa vilde hun ikke have behaget saameget som hun har, hvis hun ikke havde en saa fortræffelig Fremstillerinde i Fru Heiberg. Du kan
15 ikke forestille Dig hvor herligt hun spillede denne Rolle. Især da hun anden gang fik ret Greb paa den. Paa Prøven var der eet og andet ikke saa godt; hun tog Alting for phathetisk, og hendes Mand, som bivaanede Prøven, var slet ikke fornøiet med hende, og sagde til mig — (: dette Stykke, troer jeg, har fundet Naade for hans Øine)
20 »hvis Stykket var skrevet i Prosa, saa vilde hun strax tage det rigtig«. Han bad mig tale med hende. Jeg gjorde hende min Anmærkninger og hun hørte kiærligt, beskedent og lærvilligt derpaa, som en Lærling, skjøndt hun er den store Kunstnerinde. Men som sagt anden Aften havde hun neppe begyndt, før Heiberg sagde til
25 en Vedsidestaaende: »Nu har hun det!« — og det havde hun rigtig nok. Hun henrykte Publikum og mig — det er en ypperlig Dina! Eleonora Ulfeld var ligesaa god i Mad Nielsens Hænder. Den sidste Scene i første Akt spillede hun, saa Folk blev ganske henrevne, og ligesaa den Monolog i 5te Akt, der er bleven mig, ikke blot saa
30 kiær, men h e l l i g , fordi det var den sidste Poesie Din salig Moder

hørte af sin Oehlenschläger — og hvor jeg saae hendes store blaa Øiene funkle med den forrige — nu næsten slukte Ungdomsild og Taare, da jeg læste de Ord.

»Hun flygter ikke fra sit Fædreland,

Hun følger sine Børn kun og sin Mand!

5

Hvortil vel ogsaa en personlig nærbeslægtet Tanke ikke lidet bidrog. Stykket blev i det Hele taget spillet meget godt; det har nu været opført tre Gange for fuldt Huus og jeg skiælver ikke engang for Italienerne, som begynde i Morgen; skiøndt det er en Suurdeig som nok kan trække Blodet noget fra Hovedet til Fødderne, sans compa- 10
raison! Hoftheatret der før, som Du veed, var en hæsliig gammel Kasse, er nu ved Troldmanden Koch, som en Phønix steget op af sin Aske og er bleven meget smukt. De fæle Piller, der berøvede Folk Synet ere tagne bort. Alting smagfuldt, foran med Forgyl-
ning og hvide Blomster, indvendig i Logerne r ø d t , hvilket giver 15
Liv i det Hele.

Igaar Aftes blev Hoftheatret indviet. Kongen var der, der var fri Comødie, og Billetter uddelte til Creti og Pleti — men — besynder-
lig nok — jeg var glemte! Man undrer sig naturligviis derover. Det
maa være en Distraction af Kammerherre Levetzau. 20

Du har vel læst i Aviserne at Thorvaldsen pludselig er kommen fra Italien? Alle hans Sager i Rom vare pakkede ind og han skulde med. Men — han vilde ikke og lod Chefen for Fregatten Thetis (: Zahrtmann) i Livurno vide, at han ikke kom. Da Thetis havde god Vind hidsede hun Seil. Imidlertid var Thorvaldsen kommen paa 25
andre Tanker, alting i hans Huus var øde og tomt — der var mørkt overalt, og Fru Stampes Aand svævede ei engang over Vandene, thi hun var reist for længe siden. Thorvaldsen skyndte sig allene til Livorno, men kom præcist 3 Timer efter at Skibet havde lettet Anker og var seilet bort. — Nu kom der pludselig en rask Aand over gamle 30

Thorvald. Han gad ikke reise hiem til det tomme Huus - indskibede sig strax paa Dampskibet til Marseille derfra gik det rask til Frankfurt, Hanover, Altona — og 14 Dage før Thetis var han i Kiøbenhavn. Han glædte sig meget over Dina, skjøndt han er noget tunghør og kunde ikke forstaae Alt — han havde drukket Thee en Aften hos mig. Men til Sommer reiser han igien. Han siger: Jeg kan ikke trække en halv Snes af mine Arbeidere med Kone og Børn til Khavn, og Marmorbiærgene ligge her for langt borte. —

Comtesse Schulin har slaaet op med Axel Thorsen; hun vilde ikke længere gaae og muddre det klare Vand med sine Fødder, som skøn Valborg; og det Haandklæde som Axel selv paa flere Maader havde brugt til Vidskeklæde, havde den courassige Pige selv Mod nok til at overskiære — ikke med Kongens — ikke med Alexanders Sværd, men med sin egen Sags. Kiøbenhavn skulde virkelig hedde Opslo, efter de mange deri foregaaende Opslagelser. Forresten er vist Forholdet her omvendt til det Mynster-Aagenske, og Brudgommen meest at dadle.

Andersen har skrevet et lille Efterspil, som hedder Fuglen i Pæretreæt. Gud bevare mig for at sige at det er Pære..... — men lidt Pærevælling er der i, efter Andersens Maade. Ideen er ganske god. Skuepladsen forestiller et faldefærdigt gammel Plankeværk mellem to Hauger. Hos den ene Nabo staaer et Pæretre, som med en stor Deel Pærer trænger ind i Naboens Hauge. De have længe stridt om dette, og Naboen paastaaer at de Frugter der falde i hans Hauge, ere hans. Men nu har den første Nabo en Søn, som elsker den andens Datter. De samles i Pæretreæt og sidde der en halv Times Tid og synge den ene Romance efter den anden, som intet Menneske kan høre Ordene af — den gode Fru Heiberg spiller og — desværre — synge r Elskerinden. — Det skulde Dina ikke gjøre. — Nu til sidst, da Elskerinden stiger ned i den Hauge der tilhører Elskerens

Fader — paastaær denne: at beholde hende, efter hendes egen Faders Theorie siden hun som skøn Frugt er falden over Plankeværket i hans Hauge. Og derved bliver det — dog ikke ganske; thi der hyssedes temmelig stærkt sidste Gang, efter Faust.

Bournonville spiller Mephistopheles ganske mesterligt og gjør 5 stor Lykke deri. Jfr. Nielsen er en meget god Gretchen. Det glædte mig at have faaet hende fra Noget, g i e n n e m hendes n a t u r l i g e Fader Generalconsul Saabye; nemlig fra at hvidte sig og kalke sig som et Lig, med sorte Streger under Øinene a la Fru Heiberg — Sidstegang var hun i naturlig Skikkelse, blot med sminkede Kin- 10 der og saae naturligviis meget bedre ud, hvilket Faderen selv erkjendte. Nu kommer det an paa om hun vil blive ved at lade det være.

Italienerne ere da modtagne igien, med uhyre Brøl og overdynkede Urtekoster; for denne Expedition staaer nok fornemmelig Fru Pauli der er italiensk gal — og vrager — som en ægte Danneqvinde 15 — det Indenlandske. — Jeg troer det kommer af den Abekattekiærlighed hun har til sin Mand — der er lybsk, men derfor langt fra ikke dobbelt. Gid han kunde gaae for Een!

Jeg har begyndt at besøge mine Venner lidt, og været hos Ørsteds og Mynsters. 20

Werlauffs Søn har i disse Dage været oppe til Juridisk Exsamen og faaet Laud.

Den 6. N o v .

Dina gaaer nu i Aften paa en Søndag, uden Abonnement for fuldt Huus. Sidstegang var der ogsaa fuldt skjøndt Italienerne spillede. 25

Hils nu Konow og søde lille Harald mange Gange. Jeg maa sende Brevet bort. — Vor stakkels Henrik er syg og kommer paa Hospitalet; men den Gigtfeber han har, er ikke farlig.

Adieu, Adieu!

Din kiærlige Fader 30
A. Oehlenschläger.

1794. Til Marie Konow.

Kjøbenhavn d: 22 Decb. 1842.

Min søde Marie!

Jeg nød idag igien en af min bedste Livets Glæder, nemlig at faae Brev fra Dig. Og hvilket Brev! fuldt af sød Natur, Kiærlighed, Aand og Munterhed. Gud skee Lov det gaær Eder saa vel! Eders landlige Glæder og arbeidsomme Iver røre mig, med deres Raskhed og nøisomme Uskyldighed. Jeg mærker paa alting, at den gode Konow er det, som min salig Fader beskyldte Rahbek for i k k e at være. Naar salig »Paale« som Karen Margrete kaldte ham, ikke kunde komme ind ad Porten paa Bakkehuset for Vand og Skarn, sagde han til Rahbek: »Du er ingen Mand i en Gaard«. Konow udbedrer sine Vandrender, næsten som David omtaler Jehova i Skyerne; smedder mig Plouge, og overtrækker sine Koner med Biørneskind, medens du gjør nye Sæder af hans gamle Buxer. Jeg kommer derved til at tænke paa et Lystspil af salig Iffland, der heed (: og hedder endnu) »Gamle og nye Sæder«. Siden vi nu tale om Lystspil, saa vil jeg strax bryde den Hemmelighed, som Du med mere villig Skalkagtighed, end datterlig Skaansel spotter i dit Brev til William.

Men — siden vi tale om W i l l i a m , saa vil jeg dog først melde at det igaar (d.19) var hans Fødselsdag. — Det v i d s t e Du ellers vel — og at vi drak hans Skaal, vidste Du ogsaa nok; og at heller ikke D i n blev glemmt, vidste Du. Men Herregud, naar Du alerede veed Alt, hvad skal jeg da skrive om?

Om Ifflands Lystspil? Nei, det gidder jeg ikke. Om Oehlenschlägers ny Tragødie? Det k a n jeg ikke, thi han har ingen ny Tragødie g i o r t siden Dina. Og hvorfor da ogsaa altid Tragødie? »Wer wollte sich mit Grillen plagen, solange uns L e n z und J u g e n d blühen? Og Heiberg finder jo selv Dina saa god, fordi den nærmer sig Comødien? Kortsagt: jeg har skrevet et nyt L y s t s p i l ! Hvis det nu baade er til Lyst og e i b l o t til Lyst, saa skal det meget glæde

mig! Det er i fire Akter og hedder: *Garrick*. Det er bygget paa to Anekdoter; den første: at Skuespillerne i Theatre francais incognito mødte Garrick paa Veien til Paris og illuderede ham med at spille forskiælige Roller for ham, da de havde hørt han skulde have sagt: han ikke kunde illuderes af dem. Den anden en lille Scene 5
Garrick havde med den berømte skuespillerinde Clairon i Genf. Dette har jeg nu aldeles sammensveitset, udvidet, fuldstændig gjort, forandret, tilsat det meeste – og faaet et Stykke af, som har tilfredsstillet Kiendere — der have fundet det — hvad jeg helst ønskede: morsomt og originalt. Først læste jeg Stykket for det 10
theologiske Facultet, for at høre om der intet var imod de gode Sæder. Men Mynster, Tryde, Pauli fandt, at jeg havde behandlet den gamle Anekdote ligesaa godt, som Du Konows gamle Buxer; og at den poetiske Kane saaledes meget godt kunde fare afsted over Vintersneen med min Pegasus, besat med Lunets og Munter- 15
hedens Bielder.

Jeg har i sinde at fortælle Dig hele Indholden af Comødien, ligesom jeg i Sommer fortalte Dig Indretningen af vore Værelser — men ikke dennegang. Vi skulde nemlig reise til Nysøe i Morgen. Der er ogsaa Thorvaldsen — vi skulde tilbringe den søde Juletid 20
der — og der (i de 12 Dage jeg er der) har jeg god Tid at skrive Dig længer til. Men idag skal jeg hen til Maler Jensen som maler mig i gien til Frederiksborgslot, hvor jeg skal hænge sefter min Død. Nu kunde jeg vel opsat Brevet et Par Dage, men det gjorde mig alt for ondt af Dit Brev at see at Du ventede Brev fra 25
mig, som ikke var paa Veien endnu, og derfor skriver jeg blot dette idag ad interim, og vil blot fylde disse to Blade dennegang.

Jeg vilde ønske, Du kunde seet Fru Heibergs Dina. Det er efter Alle s Mening hendes bedste Rolle. Og hvor sød var hun ikke paa Prøverne. Heiberg som ogsaa var der sagde: »Hun har ingen Greb 30

paa den Rolle; hvis den var skreven i Prosa vilde hun strax forstaae den«. Hun tog nemlig i Begyndelsen alting altfor pathetisk og derved undgik hun det Muntre, Naive – som hun blot ved jeg gjorde hende opmærksom paa det – greb og fremstillede saa Mesterligt –.

5 Hun skal endogsaa have ligget en Nat og grædt, fordi hun ikke endnu havde Greb paa Rollen. Men da hun greb den, greb hun den tilgavns.

Jeg har været til Taffels hos Hans Majestæt i disse Dage, været til Middags hos Adlers, Mynsters og igaar paa Bakkehuset hos den

10 stakkels Marie Hald, som hvisker endnu. Her saae jeg et nydeligt Sujet til et Genremalerie; som jeg vil didicere Herr Harald Georg Christian Konow. Medens vi Store spiste ved det store Bord, sad den lille Dreng ved et eget Lys paa sit lille Barnebord, hvor han fik sin Mad. Tænk dig et Billed, hvor en lille bitte Dreng sidder saaledes i

15 *F o r g r u n d e n* allene, og det store Selskab i *Baggrunden* ved et stort Bord og see hen til Barnet — saa har Du virkelig et møiet godt Skangerstykke.

Mine Forelæsninger over lyriske Digtere blive stærkt besøgte. Sidst læste jeg over Baggesen og var nær kommen til at *g r æ d e* ligesom jeg stod og kritiserede ham. Hvor mange skønne Evner spilletes der af en svag Character! Hvor megen personlig øjeblikkelig Elskværdighed afbrød det Slette og man kan vel sige Lumpne!

En ung tysk Digter Hebbel er i denne Tid i Kiøbenhavn. En Mand med sandt Digtergenie. Hans Judith har gjort meget Lykke

25 i Berlin og i hans Genoveva er ogsaa meget gode Ting. Holst har her udgivet en stor Bog, som jeg ikke har seet endnu »Hiemme og ude«. Han har ogsaa udgivet nogle Romancer med ret smukke Tegninger. Den ene Romance er af mig; Juveelhandleren.

Jeg saae Tante Drewsen igaar og lovede hende Dit Brev. Det

30 næstsidsste tør jeg ikke vise hende. Vogt Dig for at berøre Sagen med

»Forlovelsen«, Du veed, jeg kan ikke godt lade være at vise hende Dine Breve.

Nu maa jeg slutte for denne gang — men paa Nysø skriver jeg et Brev igien. Hils Konow og Harald mangedage

Din kiærlige Fader

5

A. Oehlenschläger.

Jeg ønsker først glædeligt Nytaar i næste Brev.

1796. Til Marie Konow.

Kiøbenhavn d: 13 Januar 1843.

Min søde velsignede Maria!

Det Første jeg gjør, efter at have faaet Armes og Beens ikke Brug 10 – men Ro – nogenledes igien, er at skrive Dig til og ønske Dig, den kiære Konow og Eders velsignede lille D i æ n g et glædeligt Nytaar. »Helsen og Sundhed og det lille Barn Jesus!« Jeg vil nu fortælle Dig, hvad der er hændt mig siden sidst.

Du veed Baronesse Stampe var hos os en Aften og hørte »Gar- 15 rick«. Hun inviterede os ud til Nysø for at tilbringe »den søde Juletid« paa Landet, og da vi alle Tre skulde derud, Plata selv Fierde, saa kunde vi jo ligesaa godt være der som her. Vi indskibede os alt- saa i en O f f e n b a c h e r , som vi l u k k e d e med Lær saa godt som Muligt – Mænd, Qvinder og Børn. Mændene var jeg, William 20 og den unge Henrik Stampe (der studerer i Byen) Qvinderne vare Jette Wulf, og Børnene – om Forladelse lille Harald – var den Plæs- teata. Saaledes kiørte vi paa en smuk Dag afsted, medens Henr¹

Stampes »Herkules« meget alvorlig og gravitetisk travede afsted ved Siden af Vognen. Men det var os ikke muligt at holde Plata – der sad som en Dame og saae ud af Vinduet – i Vognen længer end til Roeskilde Kro. Nu kom han til sin store Glæde ud, og satte som en
5 Hest eller Hiort over Grøvter og Giærder og galloperede omkring paa alle Marker i de vidtløftigste Circler og Slyngninger.

Paa Nyesøe blev vi modtagne med største Giæstfrihed og gamle Fatter Thorvaldsen sad ved Bordet i Sloprok og Hue paa Hovedet, ligesom vor Herre i Træsnittene og paa de gamle Kakkelovne »in
10 weiten Ärmeln und Falten. – Kinderlehre halten.« Baronessen ved den ene Bordende, beskæftiget med at skiære for, og ligeoverfor ved den anden Ende Baronen, hvis tykke krøllede Haar ikke har havt Tid at klippes i lang Tid, og bovner omkring Hovedet, som naar de paa Theatret sætte en Paryk over deres eget Haar. Usigelig
15 venlig og kiærlig er denne Mand, og i hvad han siger er der altid Noget Sindrigt, ja ofte selv Sublimt; det Gale bestaaer kun i at han altid er exalteert for det Høie, har faaet den Vane at holde et Slags æsthetisk Forelæsning over Alting. Af alle disse Ting kiender han nu ikke Meget, og holder sig derfor mere til abstracte Begreber end
20 til Tingene. Men det giøre Saamange i vor Tid.

Vi trængte til Hvile, og de smukkeste Værelser paa Slottet vare anviste os – men – hvad hialp det at Stole og Lister vare forgyldte, og betrukne med Silke – naar Vinden peeb ind af Vindverne og Dørene var utætte. – Jeg begyndte strax at puste og klage – men
25 William sov saligt ind strax.

Apropos – jeg har glemt at fortælle at Johannes blev hiemme, fordi han skulde spille Comødie hos Landgrevens. Og siden blev han hiemme, fordi det var for dyrt at komme ud, og fordi det var godt, at der var Een ved Huset.

30 I de første Dage vare vi nu paa Flugten, og besøgte Kammerher-

re Neergaards, den gamle rige norske Fru Arbo, og Secretair Wulfs. Her maa jeg fortælle en comisk Historie. Plata rendte med Vognen og med flere andre Hunde den lange Vei med. Men Tienerne havde pidsket Hundene bort. Da jeg nu – i den kolde mørke Aften gik ud i Gaarden reverenter talt for – at lade mit Vand – »pipiede«⁵ jeg paa den lille stakkels Hund, der sad uden for Døren. Jeg tog ham ind med – og nu blev han tracteret af alle Giæsterne og levede ligesaa godt, som vi andre. Vi legede Ordsprogsleg. Blandt andre: der stod en stor Pyramide i Stuen af grønne Væxter, der lod jeg et Par af Drengene staae hver paa sin Side og raabe til hinanden: du 10 Æsel, du Slyngel, du Gavtyv. etc. Det betød: Som man raaber i Skoven, faaer man Svar. Thorvaldsen forestillede en rask livsstyg Mand, der drikke i et Væk, og byder (: mig :) en stakkels daarlig Person Vin, som jeg væmmes ved. Hvor paa han drikker selv. »Vil ikke de Syge, saa vil de Sunde.«¹⁵

Dette var en Anelse »o altfor kiære Skrædder – om min nær forestaaende Upasselighed. Thi Naturen taalte ikke at jeg nød det ene Tractement rigeligt ovenpaa det Andet. Det hialp ikke at Thorvaldsen og jeg bleve borte fra Finantsministeren Moltke og Exellencerne Danneskiold, paa Bregentved og Gisselfeldt – fordi vi fandt, den 20 Ære var meget for stor for Mænd paa vor Alder at rejse 7, 8 Miil om Natten, for at komme paa Bal. –

Jeg fik Gigt i min venstre Arm, der var ligesaa slem som Podagra, og tvang mig til at blive inde og holde Diæt i de sidste 8 Dage. – Julieaften havde Thorvaldsen giort et deiligt Basrelief »Englene, der 25 nedsvæve fra Himlen, hvortil jeg gjorde et lille Digt, som jeg frem-sagde.

I de sidste 8 Dage blev jeg altsaa, paa lidt nær, inde og holdt Diæt, aad Grød og Fisk, mens de andre aade Steg og spiste Kiødsuppe

hver Dag. I min Eensomhed skrev jeg Garrick reen, »at jeg dog kunde faae den givet ind« som Trop siger.

Ved denne Leilighed maa jeg udbryde i et lydeligt Glædesraab og aandeligt Hurra, thi den u d d ø e l i g e Molbech er ikke mere – det vil sige ikke mere Directeur. Han har, som Herr von Borgen siger i Virtuosen, taget sin »Abscheiss« – efter et langt daadfuldt Regimente; i hvilket han ikke udrettede andet, end som Censor sagde Oehlenschläger Grovheder, Jfr Beyer Complimenter og naadigst forsikkrede Kirchheiner at der ingen Hindringer skulde lægges ham i Veien for at synges Bas, skiøndt han som Tenorist havde drukket Stemmen bort. – Var det nu ikke godt? Nu kan han hvile paa sine Laurbær.

I min Chiragratilstand, skrev jeg – da Gigten ikke havde truffet den høire Haand – ogsaa Smaasatirer over Huset, hvilket vilde være nederdrægtigt, hvis det ikke var skeet i al Uskyldighed, som blot Spøg for de allernærmeste Venner. Men da Du hører blandt disse, saa sender jeg Dig det lille Smædedigt over Havet.

Jeg laa som Jepp' i Baronens Seng
 Med deilige, røde Damask-Hæng;
 20 Jeg raabte som Jeppe: »Heel uforskyldt!«
 Da Lister og Stole jeg fandt forgyldt
 For ydermere mig at husvale
 Stod i min Stue der en Vestale.*)
 Dog – svalt blev jeg nok paa en anden Maade;
 25 Jeg tænkte: Gud see til mig i Naade!
 Thi ingen af Dørene kunde gaae i;
 Og Vinden i Stuen var altfor fri
 Den foer fra Vinduets røde Hæng
 Og boltred, som Zefir, sig ved min Seng.

Op godt kunde Vinduet heller ei gaae,
 Thi Hægterne vare løse derpaa.
 For Døren imellem dertil at tvinge,
 At ei den skulde for Kulden opspringe,
 Jeg skubbede gyldne Lænestole, 5
 Og hængte for Sprækken min Overkiøle.
 Nu skulde vi været i Natten kold
 Til Greverne Moltke, Danneskiold
 vel otte Mile – stor var den Ære –
 Dog Thorvald og jeg lod heller det være. 10
 Men uagtet al mulig Forsigtighed,
 Min Digternatur ei den Trækvind leed
 Vel traf den ei Foden, den holdt jeg varm;
 Men derimod traf det mig i min Arm.
 Til Lykke dog kunde kun Gigten tøre 15
 Den Venstre – fri beholdt jeg den Høire.
 Med denne nu kan jeg til Nød mig hævne,
 Og skrive Satirer, efter Evne.

*) af Thorvaldsen

En anden Mangel, mere comisk, bragte mig til for min egen For- 20
 nøielses Skyld at skrive følgende Vers:

Jeg kom engang til et selsomt Huus,
 Hvor Ordenen var en Smule confus.
 Endskiøndt de roded i Støvet herneliden, 25
 Det lod, som de svæved i Evigheden.
 Det maa jeg sige til Husets Priis;
 Der holdes ei Tidend' eller Avis

Og inden den patriarkalske Muur
 Gik aldrig rigtigt noget Uhr,
 Og heller ei i noget Gemak
 Det Mindste man fandt af en Almanak.
 5 Deraf nu fulgte: Hvad Klokken var slagen,
 Det vidste man ingen Time paa Dagen,
 Og hvilken Dag det i Ugen var,
 Det heller ingen erfaret har;
 Og hvilken Uge det var i en Maaned,
 10 for denne Viden man blev forskaanet
 Og hvilken Maaned det var i et Aar,
 det heller ingen at vide faaer!

Lutter Ondskab og Lumpenhed til Giengield for overordenlig
 Giæstfrihed, thi de vidste Alle ikke hvorledes de bedst skulde vise
 15 mig Forekommenhed. Men Sagen er denne: Ørkesløshed er Diæ-
 velens Hovedpude – den udklækkede disse Vers, som Paddehatte
 paa et fugtigt Sted. Og nu, de ere skrevne, maa der dog *N o g e n*
 læse dem; ellers gaaer det mig som den Mand Frederik den Anden
 gjorde til Geheimeraad, paa Condition, han maatte ikke sige det til
 20 *Nogen*.

Nu burde jeg vel ogsaa afskrive Dig mit »Engledigt«. Dog er det
 ikke blot Bænglenatur som holder mig *d e r f r a*, men det bliver
 trykket i den ny Portefeuille som Holst udgiver; af denne kommer
 nok nogle Exp til Bergen, og saa behøver Du ikke at betale Postpen-
 25 ge for at læse det.

Med det første sender jeg Dig en Pakke med Tragødiene etc:

Men jeg har jo endnu ikke rigtig fortalt Dig, at det ikke blev ved
 Gigten i Armen; men da den var forbi, og jeg nu maatte kiøre til
 Byen igien, for at holde Forelæsninger, – overfaldt Podagraen mig

ligesom jeg skulde gaae hen og læse, saa jeg, i det Sted, maatte sende en Plakat, som indeholdt, at min » F o d g i g t « ikke tillod mig i denne Uge at holde Forelæsninger. – Nu kom Podagraen mild, og næsten mildere end sædvanlig – først i det høire, saa i det venstre Been. Jeg slap med en søvnløs, lidt smertelig Nat for hver – og haa- 5 ber, at jeg kan læse paa Mandag igien; idag vil jeg vove mig lidt ud.

Nu vil jeg fortælle Dig en vigtig Nyhed i vort Bekendskabskreds. Betty Mynster er bleven forlovet med Præsten Paulli. Dette passer meget godt; der er stor Glæde overal den Gaard – og det er god Balsam paa Saaret, der blev slagen af den skønne Gustas lunefulde 10 Kattepotte. Apropos, der var jeg nær kommen i Stikken! T a n t e , som altid var vant til at faae Dine Breve til Læsning, vilde ogsaa gjerne havt det, hvori Du – efter m i n Maade, – noget frit omtaler den ophævede Forlovelse. Hun fik ikke Brevet. Dit sidste Brev maa hun nok faae. Men hun skal vænnes fra at ville have dem alle. Det 15 er for meget, at Fader og Datter skulde tage sig saaledes i agt i fortrolige Breve, at de maa være saaledes, at alle skal læse dem. Der-som Du var i Khavn og Tante var hos os, vilde hun dog vist ikke forlange at følge ind med i et andet Værelse, naar jeg havde noget hemmeligt at sige Dig. Men hun finder sig jo ogsaa i Billighed. 20

Om Garrick skriver jeg Intet dennegang. Jeg troer heller ei det er værd at fortælle Dig Indholden, men heller lade Dig læse Stykket selv. Hvis Weyse levede, saa var det noget for ham, thi han havde altid en comisk Lyst til at fortælle Sujetter. Det er muligt, at Garrick kan blive opført i denne Saison. 25

I Aften spille de Correggio og en Herr Manzius skal debutere som Giulio Romano. S i g e Rollen godt vil han, men s p i l l e den kan ingen ung Begynder. Selv kan jeg ikke see ham endnu i Aften.

I Aftes havde de Bournonvilles Erik Menved, der skal være meget smuk, og hvor hans lille Datter debuterede. Jeg kiender intet til Ind- 30

holden, og nænner ikke at læse Programmet, hvormed B. altid skader sine smukke Balletter, ved at gjøre dem til et Slags affecterte Noveller.

Min stakkels Henrik har ligget paa Hospitalet i et Par Maaneder; han har havt Typhus, men nu haaber jeg snart at faae ham paa Benene igjen.

Vi spise nu med stor Fornøielse dine Sild, som er meget gode. Men Brislingerne vare fordærvede. Reinhardts har faaet deres Stykke Ost; selv har jeg ikke begyndt at nyde noget deraf. Den er tør, der maa nok slaaes dygtigt Øl paa, Brændeviin kan jeg ikke taale at spise, saalidt som at drikke.

Johannes gaaer endnu altid og sukker for et Embede, – der er intet skeet endnu for ham.

Mine Indtægter have Gud være lovet være gode i den sidste Tid. Men jeg har ogsaa taget noget af min Gage op, for at betale Gield, da sal: Moder døde. Jeg har vist nu siden hendes Død betalt 2500rd: – og haaber om kort Tid at være ude af Gielden. Men saa maa Johannes ansættes, naar jeg ikke skal ind i den igjen.

Nu Gud velsigne jer alle Tre! Jeg har skrevet dygtigt for en stakkels Gigtpatient, men ogsaa saa slet, at I neppe kan læse det. Farvel!

Din kiærlige Fader
A. Oehlschläger.

1797. Til Direktionen for Det kgl. Teater.

25

Kiøbenhavn d: 19 Januar 1843.

Jeg giver mig den Frihed, at indsende mit Skuespil »Garrick« til den Kongelige Theaterdirection, med Ønske om at det maa blive antaget til Opførelse paa den danske Skueplads.

Allerærbødigst
A. Oehlschläger.

1798. Til Kongen.

[o. 22/1 1843]

Allernaadigste Konge!

Den tydske Digter Dr. Hebbel, der opholder sig her i Vinter, og ansøger Deres Majestæt om et Reisestipendium, har bedet mig om at ledsage denne Ansøgning med en allerunderdanigst Anbefaling 5 hvilken jeg med Glæde og af ganske Hierte giver ham. Herr Hebbel er vist en Digter med sieldne Talenter, med sandt Genie. Dette Vidnesbyrd have ogsaa allerede mange tydske Kunstdommere givet ham, saavel for hans Tragødier Judith og Genoveva, som for hans lyriske Digte. Skulde han i de anførte Dramer endnu være noget 10 stærkt henrevet af det altfor Voldsomme, saa viser dog tillige disse Værker den sunde kraftige Spire til moden Skiønhed og Mesterskab i tilkommende Arbeider. Det vilde derfor være Jammerskade, om ikke dette skønne Talent skulde trives, og hos sin Fyrste finde Hielp og Understøttelse. Lykkeligviis er Hebbel Christian den Ottendes 15 Undersaat og vil derfor vist ikke savne Bistand og Pleie, saalidt som hans danske Brødre i Apollo paa denne Side Østersøen. Det var alt længe danske Kongers Roes, at de understøttede tydske Digtere, som det store Germanien lod lide Nød. Klopstock i det rige Hamborg, Claudius i Wandsbeck, takkede danske Konger for et sorgfrit 20 Liv, den store Schiller i Weimar nød Hielp og Husværelse i sin Sygdom og til sit Arbeide af danske Ædelinge. Men Hebbel er som Ditmarsker, en født Undersaat under Deres Majestæts Scepter, og haa-ber derfor med freidigt sønligt Mod, at hans Landsfader, Poesiens høikongelige Ven, vil virke Noget, til Gavn for ham og hans Kunst. 25

Allerunderdanigst

Adam Oehlschläger.

1800. Til Bernh. v. Beskow.

Kiøbenhavn d: 12 Feb. 1843.

Min elskede Beskow!

Dit sidste Brev modtog jeg med megen Glæde, da jeg saae, det var Din Beslutning til Foraaret at gæste os og igien at giøre en Reise. I Din Fraværelse kommer jeg ikke til Sverrig; men om Du end ikke reiste i Sommer, saa vilde dog den lange Tour fra Kiøbenhavn til Bergen i Norge (: Besøget til min elskede Marie) og derpaa til Stockholm, blive for fatigant for mig. Jeg reiser ikke til Norge før i Begyndelsen af Juni og altsaa finder Du mig, med Guds Hielp, vist hiemme, og paa mit skønne Sommerophold »Fasangaarden« hvor det vil glæde mig at modtage Dig.

At Du ogsaa vil reise til Tydskland, finder jeg naturligt; men bryd Dig aldrig om hvad de nuværende tydske Journalister snakke; thi det er – selv i Tydskland af de Bedre aldeles ikke agtet. M i g ignorere disse Ordførere for Øieblikket næsten altid; men jeg veed dog at jeg er æret og yndet af den ædle, fornuftige men desværre t a u s e Portion. Den h e g e l s k e Cholera er nu i Aftagende; det vil hielpe noget. Tieck, som i sin Kreds har meget at sige, holder meest af – Tieck, og den t i e c k s k e Shakepeare; hvad ellers skeet ignorerer han meest. Steffens er en geniensk, godhiertig, men egenkiærlig og uefterretlig Vrøvler, som i sit Levnedsløb fortæller den ene Usandhed efter den anden – af Mangel paa Hukommelse, og vil ogsaa fordi Omstændighederne skal passe til hvad han vil.

Her er for nærværende Tid en ung tydsk Digter H e b b e l i Kiøbenhavn, af hvem jeg lover mig meget.

Men nu lidt om vore egne Sager. Tænk! det Digt jeg sendte Dig til det svenske Academie er reent her kommen bort for mig her; jeg maa have forlagt det, eller revet det itu. Jeg beder Dig derfor have den Godhed, at sende mig en Afskrift i et Brev af det Du har faaet. Man ønsker saameget at trykke det her – og jeg har det ikke.

Til Hans Kongelige Høihed Prinds Oscar har jeg ladet et Exemplar indbinde af » D i n a « og det sender jeg Dig, med eet til Dig selv; med næste Pakkepost.

Ikkesandt: det Brev jeg fik fra det svenske Academie var stilet af Dig? I en Journal her har det staaet at det var af Geier; hvis saa var, 5 maatte jeg dog skrive ham en Tak til. Men jeg troer vist, det var af D i g !

Brinckmann har sendt mig sine Digte med et langt Bre[v] og jeg maa ogsaa takke denne ædle gamle Mand for at han sender mig smukke Vinterblomster af sin Hauge; men det maa dog blive til 10 næste Gang.

Med tusinder Hilsener til Din ædle Hustru

Din

trofaste Ven

A. Oehlschläger. 15

1802. Til Marie og Wollert Konow.

den 19-27 F e b r . 1843.

Min søde Maria!

Jeg sidder her og faaer det ene deilige Brev efter den andet, og saa svarer jeg endnu ikke, hverken Dig eller den gode Konow. Tingen er, jeg omarbejder min tyske Oversættelse af »Dina. - og lader den 20 unge tyske Digter H e b e l , som er her, see den igennem, for at den skal blive saa correct og smuk i Sproget, som mig muligt er. Dermed tilbringer jeg mine Formiddage, paa dem nær, hvori jeg forbereder mig til mine Forelæsninger. Men nu skal det saagu ogsaa have en Ende med Opsættelsen og en Begyndelse med Svaret. 25 Men jeg maa dennegang hale lidt langt ud, thi forleden da jeg en Aften var hos Mynsters, gjorde Betty Reinhardt mig ganske angst ved at giøre mig opmærksom paa, at jeg endnu ikke havde talt et

Ord til Dig, om den deilige Kurv Du gav mig paa min Fødselsdag.
– Men – saadan er jeg! Hukommelsen slaaer mig feil, ligesom den
gjør ved Hans i Sovedrikken. Nu er min Samvittighed vaagnet
» b r a u s e r « mig for Ørerne og Hiertet, og »vil slaae mig rigtigt«
5 ligesom den gode Chirurg sin Gaardskarl. I Befippelsen skrev jeg
strax et Vers til Dig, Morgenen efter at jeg var kommen til Besindig-
heden. »Verset lyder saadan« – (ikke Lucretia min smukke Dukke
men som følger.)

Hvor er det muligt, at jeg kan glemme,
10 Hvad daglig dog er i Hiertet hiemme,
Og hvad hver Morgen mig gjør fornøiet,
Naar hist i Krogen det møder Øiet?

Paa Fødselsdagen jeg ei mon vente,
En Gave mig min Maria sendte;
15 Den kom fra Bergen til Axelstaden,
Og stod paa Bordet ved Chocoladen.

Det var en Kurv! O men Poesien
Forstaaer fortræffeligt Ironien:
En Kurv fra Hende, som hele Livet
20 Ei Faderhiertet har Kurven givet.

Den er til Stumper Papir og Breve
Som, efter Læsningen dømte bleve
Til Sønderrivning, for ei at fylde,
Paa Bord og Stole, paa Karm og Hylde.

25 Men hvert et Blad, som fra I k k e n kommer

Er mig en Rose fra Livets Sommer,
Som sødt forøger min Faderlykke,
Og, efter Døden, min Grav skal smykke.

Paa Kurven – som mig med Blomster gæsted,
Et lille Blad med en Naal var fæsted, 5
Det skulde Hensigten ei fortie;
Der stod til Faderen: »Fra Marie!«

Du lille Blad! hvor min Kurv du smykker
Tro mig! jeg river dig ei i Stykker.
Min Fødselsdag har du fromt indviet 10
Som Blomst du smiler fra Broderiet.

See – om nu dette Tyndtøll – der kommer bagefter, kan forsone
Manglen paa det stærke Øl, jeg strax burde skiænket Dig af mit
Hiertes Overflødighedshorn, – det overlader jeg til Dig selv at be-
dømme, og gaaer videre. 15

Men hvad skal jeg ny egentlig fortælle Dig? *I n d h o l d e t* af
Garrick? Det er omtrent det samme som at skiære et Menneske op,
for at vise den Livskraft Naturen har lagt i hans Lemmer og Lede-
mod. Du skal intet Cadaver have af Garrick, at sende Dig *I n d h o l-*
d e n, var det samme, som at sende Dig *I n d v o l d e n*. Du mener maa-
skee at det er en Paradox? Kan være, Naar Stykket er spillet, (ikke
s p i l d t) faaer jeg maaskee Courage til at fortælle Dig noget mere
derom.

Men hvad skal jeg da fortælle i denne min temmelig eensformige
Levemaade. Dersom jeg havde en sød lille Harald at fortælle Dig 25
om! men desværre, af Smaat og Net har jeg kun en Plata, eller –
som Du heller vil – en Blækpeter. Tit i mine Breve forekommer jeg

mig Selv ligesom Ludimagisteren i Siegfried von Lindenberg, der fylder sine Aviser om Hunden, fordi han ikke har andet at skrive om.

Det skulde ellers gjøre mig meget ondt, hvis jeg ogsaa mistede
5 dette Stof; det vil sige: om jeg mistede det lille Bæst. Thi han har nu ogsaa faaet Hundesyge, ved at løbe Graset paa et Elskovseventyr efter en Tisbe (: selv Pyramus :) paa Vestergade; en Gade som for hele Familien fra Arrilds Tid har havt noget Tiltrækkende. Der jogle de ham bort, han har maaskee tilbragt et Par Nætter i Frost, under
10 aaben Himmel. Da han kom hjem havde han stærk Hoste, men spiste dog graadigt. Nu er han hos en fortræffelig Smed i Nabolavet, hvor han har faaet et Værelse med S o p h a til sin Desposition, og Smedden forsikkrer: han skal nok komme sig.

H e n r i k (sans comparaison) er lykkelig kommen fra Hospita-
15 let, hvor han har havt en svær Pust, og en tidlang Typhus. Det glæder mig inderligt at have faaet denne dygtige, tro Tiener igien. Benene ere kun endnu lidt svage paa honnom.

Man har spillet et Stykke: Ø r k e n e n s S ø n « som trækker Folk til Huset, hvori Fru Heiberg spiller godt (skiøndt en lille bitte
20 Smule affekteert) og som Heiberg hæver til Skyerne, og endogsaa sætter over Dina. Han siger: det er det bedste man i lang Tid har seet paa tydsk og paa dansk. – Hebbel siger det er »pære Skidt« – det er nu igien noget overdrevet, men ægte Poesie er det ikke; det taaler ikke at eftersees i Sømmene og det er pyntet med mange Blomster,
25 hvoraf ikke faa ere af Papir – a la salig – hvad er det nu han heed – jeg troer hans Navn er død med: »Blaa Roser med Sølvblade. Thi – efter den allernyeste Smag er røde Roser med grønne Blade jo ækkelt. Det er saa gammeldags. – Nu kom hans Navn, som et Spøgelse tilbage i min Hukommelse og hviskede: »Glassing!« – Dette er et

meget betydningsfuldt Navn. Glas er et skrøbeligt Metre, som gaaer istykker ved mindste Stød, men Stumperne raadne ikke.

Vinteren er da nu kommen, og det altfor milde Veir i Januar, der truede Sæd og Knupper med at spire for tidligt – er ophørt. Men – gamle Fa'er holder ikke meget af Frostens – og hader Blæstens. Dog 5
– jeg har en god Stue, god Kakkelovn, godt Brænde, en magelig Lænestol, gode Bøger – og Ikken hænger over Claveret, over Mozart og seer saa venlig og længselsfuld hen paa mig.

Jeg kommer, jeg kommer

Til Sommer, til Sommer.

10

Hvad skal jeg dog fortælle Dig om? Lidt om mine Forelæsninger, hvor jeg, til Trøst og Fornøielse, har ligesaa talrigt et Auditorium som for 33 Aar siden. Først begyndte jeg med Thaarup; (: Tullin, Evald, Wessel etc har jeg i forrige Aar gennemgaaet). Om Thaarup heed det, at han var mandig, ærlig, med en sund dyb Følelse for Na- 15
tur, Fædreland, Dyd; at hans Høstgilde og Peters Bryllup, vare originale skønne Idyller, med en stor Deel herlige Viser; At det var en stor Misforstaaelse, naar man betragtede dem som Leilighedsdigte ved en kongelig Formæling, at de aandede stærk ædel billig Frihedsfølelse og Følelse for Menneskeværd – Humanitet. Forresten 20
havde Thaarup kun liden Phantasie; hans Hymner vare maadelige, endogsaa slette, hvor han ikke pløiede med Kong Davids Kalv; og at Rahbek havde gjort ham en slet Tieneste, med at trykke alle de mange daarlige Leilighedsdigte af ham. Om Baggesen heed det at han var et Genie med megen Phantasie, Vittighed og – øjeblikkelig 25
– Følelse; men umandig, uden Character, med uædle Tilbøjeligheder; at han havde været bedst i sin tidlige Ungdom som Digter, da han skrev de comiske Fortællinger og enkelte skønne Stykker med Følelse og Naivitet; at hans religiøse Digte siden vare blevne klopstoksaffecteerte, med mange enkelte skønne Glimt; at hans 30

Vittighed og Lune var gaet over til Persiflage og Skurilitet, med mange enkelte skønne Glimt af den forrige naive Munterhed. Om Pram vilde jeg saa gjerne sagt noget mere godt, men desværre – han var virkelig en daarlig Digter, skrev lige saa slette og kludrede Vers, 5 som Baggesen gode og velklingende; Stærkodder var et Uhyre med sex Arme, og Dactyllerne i Stærkodder en opkiørt Steenbro. Prams egen Character var ædel og mandig, jeg troede, han vilde kunne gjort noget godt som Folkedigter, og til Beviis derpaa læste jeg for mine Tilhørere den lange Vise op »Herr Alf var saa vældig en Her- 10 re; som jeg kunne udenad. Af den ædle Storm, min uforglemmelige Lærer, kunde jeg dog egenlig kun anføre Zinklars Vise, og nogle beskrivende Steder i Jønedalen etc. for at give Portrættet af denne herlige Normand, der ogsaa elskede Danmark. Hans religiøse Digte stode, som Poesier langt under Baggestens, skøndt han selv var 15 begejstret af en langt sandere religiøs Følelse. Rahbek var ikke blot en ypperlig Visedigter, ogsaa nogle ægte fædrelandske Sange haver vi fra ham. f.Ex. »Vort Dannemark var altid rigt paa raske Orlogshelte og Frederikshalds Beleiring. Ogsaa som erotisk Digter har han efterladt et skøndt Stykke: »Mariehøien«. – Af Normændene 20 Zetlitz, Rein, Weyer anførte jeg nogle smukke Stæder i deres Digte, ligesom af den danske C.A. Lund og Holsteneren Tode. Nu er jeg – ved mig selv: men har dog endnu talet mere om Tieck og Novalis, som havde saa megen Indflydelse paa min Ungdom.

Man har spillet her et Syngespil af Auber og Scribe som ikke har 25 gjort megen Lykke. Bournonvilles Ballet Erik Menveds Barndom er genialsk, med mange Skønheder, og hans lille Datter spiller godt deri. Ogsaa Madame Nielsen (Skuespillerinden) spiller meget godt Dronningens Rolle. Men det lader dog ikke at denne Ballet vil trække Folk saa stærkt som Napoli: den kunde være noget mere sam- 30 mentrængt, saa indtog den heller ikke en heel Aften. – Om Garrick

kommer paa Scenen i denne Saison, er meget uvist. Det kan godt skee; men med disse Søvnemikler gaaer alting langsomt. Mit eneste Haab er Collin, som nu atter er Directeur.

Tante Drewsen og Mine Werlauf have været hos mig en Aften, og hørt Garrick. De have lovet at skrive Dig til.

Ogsaa Fru Hauch er herinde og practiserer i denne Tid her, medens den gode Mand passer de mindste Børn og sine Forretninger hiemme. Mig synes dog det er forunderligt, at den gode Kone tager til Byen og ligger paa Værtshuus (: Stadt Hamburg) tre Uger – medens Manden i et Vennebrev til mig beklager sig over, at han 10 bruger næsten dobbelt saameget som han har, for at leve. Jeg troer, han skriver en Roman igien, men det er en Hemmelighed. Hun hørte ogsaa Garrick, men fik Krampetræk i Ansigtet under Læsningen af den Søvnlighed, som hun kæmpede imod. Det gjorde mig lidt ondt; men da hun nogle Dage derefter var hos os til Middag 15 (med Kochs og Wulfs) og maatte gaae fra Bordet for at brække sig, mærkede jeg, hvad Klokken igien var slagen. Hun gik ind i Spisestuen (vi spiste i Salen) og gav os igien paa Gulvet, alt hvad hun havde faaet tillivs. Da det var ved Enden af Maaltidet, fik jeg de andre til at lee, ved at sige: »Ja nu kan vi vel ogsaa brække op! – Man seer 20 heraf at hun og Manden have delt Oeconomien saaledes: Han sørger for Indtægterne, hun for Udgivterne; dog er det ikke italiensk Bogholderi; i det mindste ikke Ballanceregning.

Jeg har skrevet paa dette Brev af og til i flere Dage. Igaar (: den 22de) var det den stakkels Platas Geburtsdag. Jeg gik over til Smedens, og besøgte ham. Det nydelige Dyr stod med Strikke bunden til Væggen, saae venligt paa mig og logrede. Han har nu faaet virkelig Hundesyge, maaskee jeg aldrig seer den Pla'este ata meer!!

Johannes, William og jeg var til Bal hos Finantsminister Moltkes forleden; jeg og Johannes tog snart hjem.

Imorgen har Fru Stampe buden os til Middag.

Nu har jeg forsand ikke meer at skrive om, derfor slutter jeg min Avis, men sender den ikke bort endnu; thi den gode Konow skal ogsaa have Svar paa det excellente Brev han skrev mig til.

- 5 Hils nu min lille søde velsignede Harald Georg Christian tusindegange og skriv mig endelig snart noget meer om ham, hvorledes han tiltager i Dyd, Guds frygt og Viisdom.

Din kiærlige Fader

A. Oehlenschläger.

- 10 Brødrene, Boye, Tante Drewsen, Wilhelmine hilse mange Gange.

d: 27 Feb. 1843.

Kiæreste Konow!

- Tak for Deres fortræffelige Brev! Det har i mange Henseender glædet mig. Deres Sorg over den kiære Søsters Død kunde vel ikke
 15 glæde mig, – men det Sindelag De i denne Anledning viser, den Kiærlighed der var vakt for den kiære Afdøde, finder i mit Hierte dyb Gienklang. Ja – jeg veed hvad det er at miste en herlig elsket Søster; efter 25 Aars Forløb føler jeg endnu hendes Savn, naar jeg sidder ved det Claveer som jeg arvede efter hende, og hvorpaa mine
 20 tvende Døttre lærte saa smukt at spille. Den Ældste fulgte Sophie; men min Maria fik jeg samme Aar Sophia døde, til at erstatte hendes Tab. Gud velsigne og bevare hende, til Glæde i min Alderdom, til Lykke for Dem i et langt kiærligt Samliv! Jeg seer af Deres Brev at De ret ægte er det, som min salig Fader beskyldte Rahbek for i k
 25 ke at være »en Mand i en Gaard«. Det vil ret fornøie mig til Sommer at see Deres Fremskridt, naar jeg besøger Dem; naar jeg besøger min Maria, Eders Barn, og det kiære Norge, næst Danmark mig det kiæreste Land i Verden, og jeg troer, jeg elsker det ligesaa

høit. Derfor er det mig ogsaa en Trøst midt i mit Savn at min Ikken kom til det kiære Land, at hun er Moder og jeg Bedstefader til en lille Norman d. Hakons og Nordens Guders Digter burde dog ogsaa engang i sit Liv see de grandiose Egne af Norge »den Egn, som stolt af trygge Fielde rolig trodser Himlene« det vil sige: 5 Storm og Regn. – Og der var jeg aldrig kommen, dersom ikke min Maria var kommen der først.

Jeg har skrevet Maria løst og fast til, om alle mine smaa dagligdags Sysler. Tak fordi De har gode Tanker om min »Garrick« jeg haaber ogsaa nok, at den vil kunne behage Publikum, men der maa 10 en yndet og herlig Fru Heiberg til at gjøre furore, ligesom en Rahel i Paris; dog Garrick nøies gierne med en beskeden Lykke. Bare vi maatte faae Stykket s a t i G a n g ; naar Skuespillerne først have deres Roller, ville de snart lære dem og spille Stykket.

Molbech har da, Gud være lovet, taget sin Afsked; den søde Siæl, 15 det naive barnlige Gemyt har i denne Tid moret sig med at udgive Børneeventyr.

Af Digte har H.P. Holst udgivet en Samling med ret smukke Ting i, baade i Vers og i Prosa. Der er nylig udkommet en Bog »Enten, Eller.« Jeg sendte Reitzel den igien, da jeg havde bladret deri, 20 og fundet den fuld af nymodens Philosophie. Der skal ellers være en Novelle deri, der vækker Opmærksomhed. Man mene at »Kierkegaard« har skrevet den.

Andersen er reist til Paris. Han bearbejder et Sujet »Jerusalems Skomager« hvori jeg troer han har intet mindre for end at fremstille 25 hele Historien fra Christi til vore Tider dramatisk. Sandelig et gigantisk Værk; bare det ikke faaer et pygmæisk Udfald. Gamle Horats siger:

»Professus grandia turget! Sumite materiam vestris, qui scribitis,

æqvam viribus, et versate diu, quid ferre recusent, quid valeant humeri«.

Men det er saa gammeldags. I Homers udødelige Værk kommer de ikke fra Stedet i ti Aar; – nu troe Mange, at naar Sujettet blot er vidtomfattende, saa maa Aanden ogsaa være det. Jeg frygter for, at Andersens Jerusalems Skomager bliver en *Bazar i Tiden*, ligesom den sidstudkomne er i *Rummets*. Jeg har nylig igien i Molbechs Eventyr læst Andersens *Tin soldat*; det er noget af det bedste han har skrevet. Men Barnet skulde ikke opblæse sig selv til *Mand*, thi det bliver han dog aldrig.

Vi have i disse Dage et ret norsk Veir, og megen Sne. Imidlertid skal man dog nok slaae Katten af Tønden i Valby, og – jeg tænker – hos min forrige Sommervært Lars Mathiessen en *Jøde*, ligesom for flere Aar siden, fordi Manden var altfor human til at lade Folk mishandle en stakkels Kat.

Vi faae ogsaa et Holbergsk Stykke i Aften – men – Jeppe er død – vi have ingen Jeppe paa Bierget, siden Lindgren drak sig ihjel, og maa erstatte Savnet med en politisk Kandestøber, som Forsom spiller ganske morsom.

Her er en tydsk Digter Hebbel i denne Tid, som besøger mig meget, og spiser hos mig om Fredagen. Han har skrevet en Tragødie *Judith*, som har gjort Lykke i Berlin, siden en *Genoveva*, og mange *Smaadigte*. Det er virkelig en *Mand af Genie* og det glæder mig, at vi, uagtet fra forskiælig Tid og Sted – næsten er komne til den samme *Tro og Smag*. Det Altforvoldsomme haaber jeg, han vil aflægge.

Det glæder mig af Aviserne at see, at *Ole Bulls Krig* med *Upsalenserne* lykkelig er bilagt, og at der paa den hæderligste Maade er sluttet *Fred*, ved *Geyers Mellemkomst*.

De har maaskee af Aviserne ogsaa seet, at det svenske *Academie*

har sendt mig deres store Guldmedaille med et meget hæderligt Brev.

Jeg havde halvveis tænkt paa at reise i Sommer til Sverrig, naar jeg havde været i Norge; men jeg gruede dog for den lange Vei. Nu er det for det første opsat derved, at Beskow gjør en Reise uden- 5 lands, og besøger mig her.

Jeg lever kiærligt og godt med mine Sønner, men de stakkels Diævle ere ikke andet endnu end – Hofjunkere. Johannes begynder at blive ganske fortvivlet, men – det er dog ikke muligt andet, end at han nu engang – 8 Aars Candidat – maa blive ansat til Noget. 10

Nu standser jeg for denne sinde. I see, jeg har skrevet af alle Kræfter, og den gode Marie skal ikke klage, – som over Williams Brev, – at der er for stort Rum mellem Linierne. Gud velsigne Dem. Blev altid ved at holde af

Deres gamle trofaste Ven 15
A. Oehlschläger.

1805. Til Marie Konow.

d: 30 M a r t s 1843.

Min søde Ikken!

Nei, Du har Ret, Du kiære trofaste Siæl, det er Synd og Skam at lade Dig saalænge vente paa Svar, at lade Dig gaae forgieves paa 20 Veien, og see efter, om den lille Vogn kommer med Brev fra Fader! Og saa kommer den ikke! Jeg kunde græde som et Barn, ved at tænke derpaa. At lade D i g vente, Du min Øjesteen! Veed Du hvoraf det kom? Jeg sad og oversatte Garrick paa tydsk du veed jeg er næsten pedantisk ordenlig med sligt Arbeide: hver Dag maatte have 25 sin Portion, til den var færdig. Og saa var jeg træt – og vilde ikke skrive til Dig uden med friske Kræfter. Saa kyssede jeg ofte Dine

Billeder; men det saae Du ikke noget af. – Gertner lod det ene (hvad han har tegnet) hente igaar for at det kan komme paa Sallonen. Saa kommer Ikken i stort Selskab; det mærker hun ikke noget til paa sit lille hyggelige Steen, i sin Wollerts og sin Haralds Selskab. – Den gode Gertner har – efter to Gange (tegnet og malet) at give særdeles gode Contrafeier af mig, syntes at ikke alle gode Gange skulde være tre; den trediegang har han taget et Profil af mig til Folkekalenderen, hvori jeg ligner et fedt Svin. Denne træffende Lighed beundrer ogsaa alle Mennesker. Det hialp ikke, jeg sagde ham at det var reent 10 forfeilet. Han er stædig som en Cariolhest. Sallonen bliver vist ellers riig og der kommer meget godt. For det første en stor Deel Thorvaldsenske Arbeider. Thorvaldsen befinder sig vel og gaer i Selskab. Undertiden kommer jeg med. Vi vare sammen i en Consort hos Kongen en Aften, til en Diner hos Kronprindsen, hos Paulis. 15 Jeg har ogsaa været hos Rosenvinges til Middag, og forleden havde Onkel Anders (Ministeren) et stort Familiemaaltid i Anledning af Fru Ørsteds Fødselsdag. Der var jeg og begge Synderne (Sønnerne), Ole Bull og et Par Herrer Hambro fra Bergen; den anden Bull som skal have Hambros Syster er ogsaa kommen fra Berlin, hvor 20 han har studeret Medicin til Perfection. Han var ogsaa hos Ørsteds. Den ene Hambro var min Sidemand ved Bordet og han maatte fortælle mig løst og fast om Norge fornemmelig Bergen.

Ole Bull har været hos Kongen, som var meget venlig imod ham. Han spillede ved Hoffet forleden Aften, og feirede i Aftes sin Triumph i Ridehuset for et meget stort Publicum, som raabte Bravo i et Væk, og tilsidst (: da han spillede »For Norges Kæmpers Fødeland) raabte Vivat og svingede med Hattene. Kongen var ogsaa tilstede i sin Loge, og udmærkede sig ved at være den Eneste der havde Hatten af næsten i hele Forsamlingen. Sligt bryder han sig slet ikke om, og det modsatte ønske han ei engang. Han holder meget af Ole. –

»Men nu snakke vi sgu om ganske andre Trimulanter« den Plasti-ata er kommen sig fuldkommen igien hos Smedens, og slap med et Par hudløse Pletter i Panden, af et Beegplaster han havde faaet i Farens Stund. Men nu voxe Haarene frem igien, ligesom fint Græs paa de Steder man saaer om Foraaret Græsfrø paa, hvor der er Pletter i Grønningerne. Frygt ikke for hans Fedme – han faaer næsten intet Kiød; er aldeles slank (som Folk nu sige) og Øinene rinde ikke paa ham. For «Poppelsie» frygter jeg ikke; men det forbandede Bæst løb atter bort forleden, saa vi atter maatte have ham i Aviserne; hvor han næsten er en staaende Artikel, netop fordi han er en bortløbende Hund. Vi fik ham da strax igien for 1 Rbd r. For at tiene Dig kalder jeg ham nu ogsaa imellem Blækpetter.

Det hedder i en Parodie paa en gammel Vise af Frankenu: »Glæden er lig en Tømmersvend« etc. men jeg kan synge: »Sorgen er lig en Tømmersvend« – thi jeg fik igaar en elendig Comødie sendende af en Møllersvend, med Bøn om at sige mine Tanker derom. Der var slet intet at tænke over eller om, saa jeg ingen Tanker kunde sende ham; men jeg sendte ham et godt Raad: at cassere det Hele.

H. P. (det siger ikke Haab, men det siger) Holst er nu efter at have udgivet Portefeullen et Fiærdingaar bleven ganske lam i For eller Bagfiærdingerne, saa han ikke kan meer, men maa overlade Arbeidet igien til Carstensen, hvorved det vist bliver bedre; dersom denne flygtige Genius ellers faaer Tid for bare Ridehuusløier og Tivolistads. Holst kunde ikke andet i al den Tid han var Redacteur, end hielpe Heiberg at rose Ørkene's Søn. Macbeth – (som blev fortræffelig spillet af Nielsen og hans Kone) – skrevet af en vis Shakespeare, blev der intet ymtet om.

20

»Ach Herre Gott! Ach Herre Gott.
Erbarm dich noch der Herren.«

Nu tror Du vel at høre mere? Men midt i Brevet holder jeg op (ligesom Pastor Yelin i sin Præken; dog af forskiællig Grund; jeg fordi jeg er tom, og han fordi han var fuld. Vil du høre mere, saa maa Du bie til imorgen.

d : 3 1 .

Nu har jeg i en sød Søvn samlet friske Kræfter og skal skrive videre. Jeg haaber Plata lader mig være i Ro, og tuder ikke altfor meget for at komme ud paa Gaden en Tour. Han staaer oppe i Vinduet, falder snart i Staver (maaskee i Tænker) over Folk og Hunde som gaae derude, snart vender han sig til mig og piber. Nu skal han med Henrik op til Skomagerens; jeg har givet ham Lov til at bestille sig to Par Skoe; mindre kan det ikke være for en Hund. Gud skee Lov at han ikke gaaer med Støvler, som Tiecks Hinze, ellers vilde han reent bringe mig til Bettelstaven. Apropos vi taler om Hinze: Blomsterfrøet skal vist blive besørget, og Plougen er allerede fundet.

Igaar var jeg til Middag og Aften hos Stampes. Jeg forelæste et temmelig stort Selskab (fornemmelig af Damer) min Dronning Margareta. Thorvaldsen sad andægtig fra Begyndelsen til Enden og kyskede mig da det var forbi. Prof. Schouw og hans Kone, Prof. Høyen og Kone etc. var tilstede. Det morer mig nu engang imellem at forelæse de ældre Ting for en samlet Kreds. Det er behageligere for Digteren end det Ny, hvor han endnu ikke veed hvad Virkning det vil gjøre - og hvor han paa en maade er afhængig af Tilhørernes Bifald. Dr. Margreta forekommer mig at være et af mine bedste Stykker.

Tredie Deel af Poul Møllers Skrifter er kommen ud, og det har

meget moret mig at læse hans Levnetsløb, særdeles godt skrevet af Overlærer Olsen. Jeg kendte Møller alt som en ung udmærket Student; han var een af Tylvten mod Baggesen og meget begejstret for mig i Førstningen. Men det lykkedes mig ikke at drage ham ret til mig personlig. Saa overmaade stor Umage derfor gjorde jeg mig 5 heller ikke. Han morede sig meest i Kredse hvor han førte Ordet og var den bedste Høne i Kurven. Siden bortdrog hans Kiæresterier, hans Chinareise, hans Ophold i Norge, Metaphysiken og Heibergs Clique ham meer og meer fra mig. Imidlertid beholdt han dog altid Endeel tilovers for mig. Uagtet al hans Aand og og Vid og personli- 10 ge Stolthed manglede ham dog Character og Fasthed. Der var ingen rigtig Alvor i ham; han skammede sig for sine Følelser plaisanterede med Alting; der manglede ham klar, ædel Mandighed. Snart tvivlede han om Udødeligheden, snart antog han den; snart beundrede han Hegel, sanrt forkastede han ham; snart elskede han sin 15 Tids bedste Digtere, snart yttrede han at Tiden ikke længere var for Poesien. Ulykken var at han ikke selv blomstrede mere som Digter. Men man finder i hans efterladte Fragmenter skønne Brudstykker saa vel af poetisk som philosophisk Natur; og i hans Personlighed var, uagtet al Særhed, noget Elskværdigt og Tiltrækkende. 20

Af en Herr Wiborg er der skrevet en stor Bog for Magistergraden om den nordiske Mythologie, hvori de gamle Guder paa deres gamle Dage studere Hegelsk Philosophie.

Rung har igien componeret en smuk Musik til et maadeligt Stykke frit efter Scribe »En Bolero« – men det vrages – og man er 25 nu ligesaa uvillig til at synes derom, som man var villig til at forgude ham for Musikken til Svend Dyrings Huus. So sind die Menschen! Jeg har kun hørt det eengang; men det behagede mig meget; jeg skal i Aften hen og høre det igjen; og jeg haaber nok det vil arbeide sig frem i Publikums Gunst.

Ved at læse i Poul Møllers Levnet traf jeg et Par smukke Breve fra Tante Rahbek til ham; jeg blev derved sat hen i den henfarne Tid – tænkte paa mine salig Bakkehuusvenner – paa salig Moder! – og ved den Leilighed tog jeg igien adskillige kiære Documenter frem 5 – det kostede mig Umage at vinde Land igien, efter en lang Omflakken om ikke i Storm, saa i R e g n , paa Erindringens Ocean.

Det glæder mig udsigeligt at Poppe har faaet en liden Paryk. Harald bliver nok Haarfager, det har ingen Nød. Men det maa Han love mig, lille Harald, at han ikke tager saa mange Koner som hans 10 Navne; thi det skikker sig ikke for en Christen; og Han skal huske paa, Han hedder ogsaa C h r i s t i a n . Heller ikke maa Han indtage hele Norge, undtagen ved sine Dyder og Elskværdighed, thi det strider ikke mod Co[n]stitutionen.

William kommer ind og fortæller mig, at Johannes har raadet 15 ham at feire sit »Vigtigheds-Jubilæum« – da han dog er over de 25 Aar.

Johannes har endnu ikke faaet noget Embede. Men det kommer vel. Det er aldrig Kongen som er ham imod, men vedkommende Embedsmænd, der har deres Folk som fortiene at avancere, og 20 Kongen vil ikke handle egenmægtigt. Det er en Ulykke at Brødrene ikke alt ere i en V e i ; det er ligesom naar man kommer kiørende til en Procession u d e n f o r V o g n r æ k k e n , kan ikke komme ind, og maa bie til de andre ere komne forbi. Jeg haaber at hans A n c i e n n e t e t s o m S o l l i c i t a n t skal komme i Betragtning; 25 thi ellers faaer han ingen Anciennetet, om han end skulde døe af Alderdom.

Fru Aagaard fra Iselinge er her i Byen i denne Tid og boer hos min Vært Treschou. Jeg gjorde strax Forsøg paa et Besøg – men hun skulde ud til Marie Hald; jeg blev tilsagt til næste Dag – men da var 30 hun gaaet ud – Jeg begyndte næsten at fortvivle om fremtidigt

Samqvem, – men idag faaer baade jeg og Johannes og William en Invitation til at spise til Middag hos Treschou paa Søndag. Saa seer jeg da ogsaa min gamle Veninde.

Mine Forelæsninger ere ophørte for denne Vinter, men Vinteren er endnu ikke ret ophørt; vi have endnu Frost og Iis. 5

Jeg talede forleden med en Etatsraad Berg fra Vestindien, (hans Søn har været nogetid hos Conf. Ørsted) han er en Normand af Fødsel, og agter sig ogsaa op i Sommer til Norge. Maaskee kunne vi reise sammen.

Meer end William bringer jeg neppe med. Det koster for meget 10 for Tre, og Johannes maa desuden blive hiemme for at passe Bogvæsenet, da jo nu Trykningen af mine Værker skal fortsættes.

Jeg har en stor Deel Hilsner til Dig fra mange Venner. Ørstedes, Adlers, Wulffs, Mynsters, Rosenvinges, Zeuthens etc. etc. De glæde sig alle over at Du har det saa godt og er saa veltilfreds. 15

Den anden Admiral Wulff døde da ogsaa, ligesom Broderen, pludseligt uden Smerter.

Her har været nogen Snak og Spotten over at Jette Wulff har saamegen Commerts med den unge Henrik Stampe. Nogle frygtede for at han skulde have hende. Men det har vel ingen Nød. Det var 20 jo i høieste Grad urimeligt og ubegribeligt. Men der skeer jo saameget i denne sublunariske Verden, som vore Philosopher ei drømme om. Jeg tror slet ikke det skeer. Hun siger, hun elsker ham som en Søster, eller Moder. Lad gaae, dertil giver jeg, ligesom Brause, mit faderlige Samtykke. Naar jeg nu har bedet Dig 25 mange, mange Gange at hilse Wollert og Harald, saa i n d s e e r Du s e l v , at jeg »for det andet ikke haver mere Papir, og underskriver mig derfor, som altid

Din Dig høitelskende Fader

A. Oehlenschläger.

1808. Fra Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond.

Efterat det allernaadigst var bestemt, at Fonden ad usus publicos skulde ophæves, og dens Activer henlægges under Statsgjeldsdirectionen, har jeg, Finantsministeren, ved at forelægges Hans Majestæt en Opgjørelse af Fondens Status, tillige indstillet til Allerhøjstamme, at de 600te Sedler, som Herr Statsraaden ifølge Forskrivning af 5te Januar 1814 er bemeldte Fond skyldig, maatte eftergives Dem, hvilket dernæst under 1ste Februar allernaadigst er bevilget.

Directionen tilstiller Dem derfor herved fornævnte for Gjelden udstedte Forskrivning.

Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond, den 11te April 1843.

A.V. Moltke

Johnsen

Huach

1809. Til Marie Konow.

Kiøbenhavn d: 23. April 1843.

15 Min lille, sødeste Marie,
 Tak for hver Linie, Du skrev!
 Nu vil jeg heller ikke tie,
 Men strax besvare kiære Brev.
 Du skal ei mere forgieves vanke
 20 Og stirre efter Vognen hen,
 Mig gloende Kul paa Hov'det sanke,
 Ved dog at skrive strax igjen.
 I denne smu[k]ke Morgentime,
 Hvor Solen titter til mig ind,
 25 Vil jeg en Skrivelse - Dig rime
 Med Fader= og med Digtersind.
 Altsaa, mit Barn! Tak for Din Gave;

For Østerserne mange Tak,
For Granen, Blomster af Din Have.
Og for de Strømper, Du mig s t r a k !
Den lille Knægt, som har forpagtet
Mit Hierte, tak ham ret med Vægt, 5
For Lammet, som han mig har slagtet
Og for den kuede Sparknægt.
Jeg seer i ham en Overvinder
Ifald det gielder, klædt i Bark,
Af alle Fædrelandets Fiender 10
Og, blandt sit Qvæg, en Patriark.
Hofjunkerne vil ei som Bøfler
Ved denne Leilighed vise sig,
Men varmt Dig takke for de Tøfler,
Som Du dem sendte søsterlig. 15
Men, førend han Dig selv har takket,
Bad William mig skrive ned:
At Plougen kommer godt indpakket
Med snarest Skibsleilighed.
Men da han, som han sig udtrykker 20
Paa F r ø e r n e sig ei forstaaer,
Han Hinze vælge lod de Stykker
Som I med samme Fartøi faaer.
Naturen nu Nathuen taber,
Som vævet var af Vintersnee, 25
Den strækker Armen ud og gaber,
Og drikker sig sin Morgenthee.
Ved Theen mener jeg de Bække
Der flyde, som i Paradis
Igiennem Græs og Blomsterhække 30

- Nu har vi kun – Vanilleis!
Dog alle disse Smaaidyller
De passer ei for Bergens Land,
Hvor Fieldet sig i Skyen hyller
5 Hvor Fossen styrter ned til Vand.
Her Strandens Steen er rund og liden,
Man ved ei ret om det er een;
Ak det er grumme længe siden
Jeg saae et rigtigt Stykke Steen!
10 Til Sommer nyder jeg den Lykke,
Dog – Steen jeg blot at see ei faaer,
Tre Hierter jeg til Barm skal trykke
Som varmt og bløde for mig slaaer.
Maaskee jeg kommer ei allene
15 Med William til det kiære Sted;
Maaskee han som bevæger Stene,
Maaskee min Orfeus er med.
Thi Ole Bull har halvt isinde
At drage med til Bergens By, –
20 Før Fædrelandet skal forsvinde
Og vise ham en Verden ny;
Med andre Ord: før han forlader
Sit Norges Land, sin Moder huld,
For paa Amerikas store Gader
25 At høste sig en Mængde Guld.
Her gjør han den fortiente Lykke
Den ædle Kunstner høit fra Nord
Som klart paa Strængen kan udtrykke
Det, hvortil Skialden mangler Ord.
30 I Kiøbenhavn det meer ei fryser –

Hans Tone let giør Hiertet rørt;
 Han her med flere Stjerner lyser.
 Du har vel om Cometen hørt?
 Forconi reiste til Albano, –
 til Rom maaskee, til sydligt Sted; 5
 Men Döhler spiller paa Piano,
 Det vil da sige F o r t e med.
 Og Ernst afskummet har den Fløde
 Som før Musikens Melk har dækt –
 Og spiller christent som en Jøde 10
 For al vor rørte Hedningslægt.

Men nu maa jeg, faae Skam, holde op at rime, inden jeg bliver altfor vittig og min lyriske Humor altfor uforstaaelig; Synderne (Sønnerne) sige mig desuden, at Brevet skal bort i Dag, og skiøndt jeg vel rimer med en Slags Lethed og Hurtighed, gaaer det dog ikke 15 saa hurtigt, som naar jeg lader være. – Hvad nyt spørger Du? Et be- drøveligt Avisstykke.

»Gud dennem forlade, som Aarsag er
 At de ei sammen maa være;
 Som have hinanden af Hiertet kiær, 20
 Og elsker i Tugt og Ære.

Den unge Baron Stampe kom daglig til J e d e Wulff. Herregud i Himmelen hvad kunde det skade. Men – Du veed hvordan Folk er; man spadsede i Byen over deres K i æ r e s t e r i , og Enden blev – at Henrik Stampe bliver fra Jede. At Jede flød hen i Taarer i de før- 25 ste Dage, »det indseer Du selv.« – Men »dæ vil nok gæ sig, naar han kommer ud, Moer!« Som Sagen der Vorzeit – sagde til Fru Rahbek

om Anakreon – Han kommer nok igien. Jeg – hvem begge Partier (Fru Stampe og Jede) toge til Mellemmand, raadede til Billighed og til Diæt med Besøgene, til Feberen (: det vil sige Bagtalesfeberen) havde lagt sig. Jette Wulff er en velsignet god Pige. Hos hende, hendes Broder Christian og Kochs tilbringer jeg mange behagelige Timer.

I Overgaars Aftes vare vi hos Adlers, hvor jeg fik Ole (ikke Lukøie) til at spille. Thorvaldsen var der ogsaa, og Ole spillede skønnere end jeg nogensinde har hørt ham, til Selskabets største Enthusiasme. Han er unægtelig gaaet endnu meget mere frem end sidst med sit store Talent.

Jeg maatte afbryde Brevet da Prinds Wittgenstein (en gammel General) skulde komme til mig og høre mig »Garrick« forelæse, som han havde bedet mig om. Nu er han borte, og meget velfornøiet var han med Garrick, og den Kop Chokolade han fik mellem 2^d og 3de Akt. Til Middag skal jeg spise hos Conferenceraad Ørstedes der have en Pleiesøn, den unge Berg til Confirmation. Hans Fader er kommen og tager ham med udenlands. Maaskee reiser han ogsaa til Bergen i Sommer; det er en født Normand. Jeg vilde gjerne smørre Dig Papiret fuldt, men har kun et Qvarterstid at disponere over.

Endnu engang Tak for Dine kiære Gaver. Dine Graneqviste sidde allerede over Rammen paa Dit Billede af Kjerkegaard over Claveret. Det andet er paa Salonnen.

Salonnen er meget rig i Aar. Alle de Malerier, som tilhøre Thorvaldsen (: det vil sige Mange deraf) ere ogsaa der. Jeg hænger in Effigie 3 gange; de to af Gertner; den tredie af Jensen, til evig Spot Skam Skiændsel. Kunstneren har taget mig i det heldige Moment, da jeg forelæser *Jens Olsen* i Barselstuen. Fuldskaaben er meget god i Øinene. Af Adam Møller er der et herligt Billed, som forestil-

ler Jesus der svævende i Skyerne begejstrer de fire underneden paa Jorden siddende Evangelister til at skrive.

Dr. Hebbel, Tydskeren og Digteren, som var her i Vinter, reiser nu bort. Jeg havde dog den Glæde ved min Recommendation at bidrage til at han fik et Reisestipendium paa 600^r aarlig i to Aar. 5

Af Andersen har man spillet Agnete og Havmanden, som faldt uheldigt ud; Kæmpevisens naive Phantasie var udtværet i rhetorisk Sentimentalitet. Nu have vi da overstaaet Ørkenens Søn, som Heiberg beviste var et Mesterstykke. Det vil sige paa hegelsk. Nu bevi-
ste han atter nylig at Schack Staffeldt er den største Lyriker ikke blot 10
i Danmark men i hele Verden. Den Karl kan bevise at Maanen er en grøn Ost og en grøn Ost er Maanen.

Jeg har begyndt paa min gamle Alder at læse Hegels Æsthetik. Jeg kan bedre lide og forstaae ham, end hans Efterlignere, men lærer ikke meget Nyt. Thiers franske Historie har jeg ogsaa faaet fat 15
paa, og den fortrænger Hegel.

En ung Skuespiller gjorde i Aftes Prøve. Jeg var der ikke, men han gjorde megen Lykke. Jeg husker ikke hvad han hedder, det skal Du faae at vide næstegang.

Cleasby var hos mig i Aftes, efter lang Skilsmisse. Der er dog no-
get Monotont i ham, og noget – ikke galt – men Sonderlingsagtigt. Han er beskæftiget med en islandsk Lexicon. Schulin er bleven Amtmand. – Vi have glædet os meget i denne Tid ved at høre Haydns Skabelse opført i Ridehuset. Vi have faaet en ny Capelmester Glæser, en meget fortienstfuld Mand. Endeel Taknemmelige 25
gav ham en Diner paa Skydebanen forleden, fordi han fører saa godt an. Rungs Musik til et nyt Syngestykke har ingen Lykke giort, skøndt mig synes, der er gode Ting i; man er nu for stræng imod ham og før for beundrende. Gades Musik til Andersens Agnete er ret smuk, men ikke videre betydelig. 30

Uagtet jeg har jaget saaledes, at Du neppe kan læse det, faaer jeg dog ikke Tid til at fylde denne Side. Der falder mig heller Intet mere ind. Jeg vil derfor slutte. Farvel min dyrebare Maria! Hils Konow, den gode Urtegaardsmand, som arbejder saa flittig for at faae sit
5 Steen smukt og indbringende. Hils min søde lille Harald, og skriv snart igjen til

Din kiærlige Fader
A. Oehlenschläger.

1811. Til Jonas Collin.

Fasangaarden d: 8 Mai 1843.

10 Min ædle Ven!

I en for mig meget vigtig Sag tager jeg – som saa tidt er skeet i mit Liv – min Tilflugt til Dig, og haaber at Du atter, – som Du saa tidt har giort – skal hielpe mig. – Sagen er denne: jeg har lovet min søde Maria at besøge hende i Bergen i Sommer, med een af hendes
15 Brødre; – men nu, da det kommer til Stykket – har jeg ingen Reise-
penge! – Maaskee kunde Du »synke Dine Bryne« og sige: Det tyk-
ker mig underligt, efter alle de Indtægter, Du dog i et Aarstid har
havt. – Jeg svarer kortelig hertil: jeg har siden salig Christianes Død
betalt 3000^d-s G i e l d , og havt to Sønner at skaffe Alting hvad de
20 behøvede, der ikke var saa lidet, da Hans Majestæt havde havt den
Naade at gjøre dem til Hofjunkere. Den Naade, at maatte boe paa
Fasangaarden, har ogsaa, til Anskaffelse af Adskilligt forarsaget
Udgivter. Gelden vilde jeg gjerne saameget muligt have fra Halsen
– og den største Deel er ogsaa betalt; men da jeg havde grundet
25 Haab om at »Garrick« endnu i denne Saison skulde opføres, saa be-
talte jeg saa længe jeg kunde. Haabet svigtede, men Løftet til min
Maria at see sin Fader i Sommer, er der endnu, for hende og for mit
eget Hierte!

Kiere gamle Ven! jeg skriver i denne Tid mit Levnetsløb om, det bliver meget vidtløftigere, mange individuelle Træk komme deri, ikke blot om mig selv, men ogsaa om mine Nærmeste, hvoriblandt ogsaa Du hører. Jeg har netop i disse Dage afskrevet det hæderlige Brev jeg 1805 fik af Fonden ad usus publicos, – og i hvilket Du var Aanden og Ordet. – Siden denne Reise der nu er 34 Aar siden, har jeg intet Reiestipendium havt. Troer Du ikke det kunde ydes mig, naar jeg søgte derom? Kongen er mig jo naadig, den gode Grev Moltke og Du mig venligtsindede. Troer Du da ikke nok, at en saadan Ansøgning kunde lykkes, anbefalet af Finantsbestyrelsen? 10

Hvis dette ikke kan gaae an, da seer jeg kun een Udvei, det er at ansøge Kongen om de 400 Rbdlr Gratial, som jeg pleier at faae til Nytaar, nu. – Men det er kun Galgenfrist! Jeg møder da næste Nytaar med 800^r mindre Indtægt; thi 400^r af min Gage fra Finantskassen gaaer jo endnu af til Forskuddets Afgjørelse. 15

Trøst mig, jo før jo heller – (skal jeg reise, maa det være først i Juni) med et Par kraftige Ord.

Din gamle Ven
A. Oehlenschläger.

1812. Til Kongen.

d: 12 Mai 1843. 20

Allernaadigste Herre! I Haab om at mit Lystspil »Garrick« kunde blevet opført i denne Theatersaison, lovede jeg min Datter at besøge hende i Sommer i Norge. Formedelet flere Forhindringer blev det for silde, at Stykket kunde opføres, og jeg seer mig nu ikke istand til, uden Hielp, at gjøre denne Reise, skjøndt jeg har Deres Majestæts Tilladelse dertil. Vel har jeg af mit Sørgespil »Dina« havt gode Indtægter, men de ere brugte til at afbetale en betydelig Deel gammel Gæld, til at skaffe mine tvende Sønner hvad de behøvede,

og til min Huusholdning; da Afdraget af det forrige Forskud for-
mindskede min Gage.

Da jeg nu saa gjerne vilde gjøre denne Reise, og saa nødig be-
drøve min Datter med et feilslaget Haab: at giensee sin Fader i
5 Sommer, saa vover jeg allerunderdanigst her at ansøge Deres Maje-
stæt endnu om Firehundrede Rigsbankdalers Forskud, saaledes at
det maa forundes mig at bie med Afbetalingen deraf til det forrige
Forskud er afdraget.

Allerunderdanigst
Adam Oehlenschläger.

10

1813. Til Friedrich Hebbel.

Copenhagen 18. Mai 1843.

Mein edler Freund!

Es freut mich sehr, dass Ihre Reise so glücklich vollendet ist, das
will sagen: die erste kleine nach Hamburg, denn die eigentliche
15 grosse fängt ja erst an. Dann müssen aber auch erst die Gelenke
ganz geschmeidig werden. Gut, dass Ihr Hamburger Arzt Ihre
Constitution so gut kennt, und dass Campe meine Rolle fortsetzen
kann, und Sie zur Vorsicht ermahnen. Ich schaudre noch, wenn ich
des kleinen hinkenden Teufels gedenke, der Sie hier in Copenhagen
20 zu packen bekommen hatte. – Sie werden gewiss jetzt bald so erlöst,
dass Sie den Gedanken nach g e h e n können, die sich nicht von
Stehenden oder Liegenden greifen lassen, so wenig wie Geflügel
oder Hirsche – sondern nachgejagt seyn wollen, auf eine schöne
poetische Jagd.

25 Was mich betrifft, der ich älter und gesetzter bin, so habe ich
meine Gedanken dazu vermocht, mir sogar im Bette Besuche zu
machen, denn zum laufen bin ich jetzt zu alt; obschon ich täglich

mir zweimal Motion mache, und mit meinem kleinen Plata spaziere.

Wir sind jetzt nach Friedrichsberg gekommen, und wohnen in dem kleinen schönen Gartenhause; aber Frühling, Wärme sind noch nicht angekommen; es ist hier so kalt, dass ich oft einheizen 5 muss, wenn die Sonne sich hinter Wolken verbirgt.

Wir arbeiten also beide jetzt, jeder an seine Tragödie? Denn ich habe auch wieder Lust bekommen – und bearbeite ein Sujet wieder aus der dänischen Geschichte, wenn es etwas fortgerückt sollen Sie mehr davon erfahren; Sie theilen mir wohl auch etwas mit, wenn 10 Sie fertig sind.

Meine Reise nach Norwegen denke ich mitten im Juni zu machen; wenn Sie mir schreiben, so senden Sie nur wieder den Brief nach Copenhagen.

Was Oerwarodd betrifft so kann ich nur sagen: weniger als zwei 15 Frederichsdor Gold für den Druckbogen, Octav, (Format wie der dänische Oerwarodd) habe ich wenigstens nimmer sonst für die erste Auflage bekommen, ohnegefähr 700 Exempl. gross. – In Berlin finden Sie vielleicht einen Verleger, aber in Wien geht es nicht, dass [!] Wiener Geld ist schlecht, und sie bezahlen schlecht; sie warten 20 lieber da, bis sie die Nachdrücke für nichts machen können.

Für diesmal mögen nun diese Zeilen genug seyn. Leben Sie wohl, mein trefflicher Freund und erfreuen Sie sich bald der glücklichsten Gesundheit.

Glauben Sie mir, meine Freitagsvormittage erinnern mich gar 25 schmerzlich an den Verlust des Freundes, mit dem ich, wie mit einem *E i n g e w e i h t e n* über meine Kunst sprechen konnte, und dessen Herz für freundliche Vertraulichkeit warm und offen stand.

Ihr treuer

A. Oehlenschläger.

30

1817. Til Marie Konow.

Fasangaarden d: 15 Juni 1843.

Min søde Maria!

Jeg skriver Dig dennegang ganske kort til, for at lade Dig vide, at hvad jeg mere har at sige Dig, skal jeg snart sige Dig m u n d t -
 5 l i g t . Williams og min Reise er berammet paa Tirsdag d: 20^d
 med Dampskibet til Christiania. Der opholder jeg mig kun nogle
 faa Dage og saa afsted over Bierg og Dal til Steen ved Bergen, hvil-
 ken Vei man siger mageligt kan tilbagelægges i 5 Dage. Dit Forslag,
 at møde os med en Baad, for at undgaae Comødien i Bergen er yp-
 10 perlig, og jeg venter at I komme og capre mig der, den
 Ha = este = harald inclusive. Lad ikke Næringsorger for mig anfæg-
 te Dig; jeg kommer ikke til Eder for at finde de ægyptiske Kiødgry-
 der og har just usigelig godt af ikke at blive behandlet alt for f e d t .
 Trappen til mit Værelse skal Du heller ikke bryde Dig om; jeg gaer
 15 som ingenting tidt om Aftenen fra den franske Comødie paa Hof-
 theatret til Fasangaarden. Ole Bull reiser formodenlig med til Chri-
 stiania paa Tirsdag, men bliver længer i Christiania end vi. Han
 byder os altid sin Vogn. Vi faae nu see, naar vi komme til Norge. En
 Kammerherre Monrad har ogsaa budt os sin.

20 [Brevets Slutning mangler]

1818. Fra Johan Dahl.

Christiania d. 24 Juni 1843.

Høivelbaarne

Herr Etatsraad m.m. Oehlenschläger

C.p.pl.

25 Dr. Thedor Mügge fra Berlin, en af det unge Tydsklands meget
 og godt skrivende Forfattere har søgt Dem i Kiøbenhavn med en
 Anbefaling fra Geheime? Steffens i Berlin. Han er i Foreening med

Professor Munch reist giennem Tellemarken og Bergens Stift og agter sig tilbage over Stockholm til Kiøbenhavn og Berlin. Paa sin Reise giennem Bergen ønsker han gjerne at hilse paa Dem og for nærmere at give ham Anledning hertil, tillader jeg mig at medgive ham dette Brev. Foruden at have skrevet to til tre Romaner har han udgivet flere Bind med Noveller hos Brockhaus, og er dertil en Journalist som der sættes Priis paa. Han er blevet indtaget af Gertners prægtige Portrait af Dem som hænger og smiler i min Stue og har derved endnu faaet fornyet Lyst til at see det prægtige Hoved lyslevende. Jeg bidrager til hans Ønskes Opfyldelse ved Medgivelsen af disse Linier; slige Reisende som han bidrage ikke lidet til at Deres Navn vedbliver at være friskt og kiendt i Tydskland, da saadanne ikke kan see Dem uden at elske Dem og derved fornyes Læseinteressen ogsaa ved det at De bliver omtalt paa en beundrende Maade i disses Reiser. Jeg troer at denne Dr Mügge har meget mere Hjerter end de fleste andre, han reiser for at adspredde sig efter en kiær Kones Død.

For Deres venlige Brev takker jeg paa det ærbødigste, alle Commissioner ere udførte, og jeg skal paa det hjerteligste Hilse fra Alle. Jeg reiser til Vinter med min Kone til Mailand og Paris, her har været adskillige som paa det bestemteste har raadet mig dertil og fra Tydskland har vi ogsaa nu nyelig igien faaet et Par Opfordringer. Hun anbefaler sig til Deres venlige Erindring og er fuld af Beundring og Hengivenhed for Dem.

Med Glæde har jeg seet at selv Bergenserne har vidst at ære Dem paa en værdig Maade, det er prægtigt og gavnligt for hele den norske Nation.

Reisen til Vands vil formodentlig blive Dem noget kiedsommelig, men den samme Retourreise over Land blev det maaske endnu mere og den Voldsomhed med hvilken De reiste kan vel ogsaa være 30

afskrækkende for Dem. Maa jeg bede Dem hilse William meget fra mig. Vi boe nu paa Landet i en af de smukkeste Løkker som er i Nærheden af Christiania. Agers Elven løber der forbi og over denne luder sig gamle Hængebirke medens Lunden er opfyldt med gamle
 5 Bøge, Linde og Elletræer og to deilige Vandfald ligge i Baggrunden. Jeg fik den til Leie ved et Slumpetræf og skal kun betale 10 Sp. for den hele resterende Tid af Sommeren. Jeg vilde ønske at De var her for at kunne spadserere i Lundens kiølige Aleer og der høre Fossernes
 10 Jorden. Brusen medens Frugttræerne tynge store Masser af Frugt ned mod

Med dyb Høiagtelse, Taknemlighed og Hengivenhed

Deres ærbødigste

Johan Dahl.

1821. Til Johannes Oehlenschläger.

Steen ved Bergen [før 18/7 1843]

15 Kiæreste Johannes!

Jeg skriver Dig til, et Par Dage efter at jeg er kommen til min søde Maria og hendes velsignede lille Unge, samt den gode Konow. Vi befinde os alle i bedste Velgaaende og Reisen har i det Hele taget været heldig. Den anden Nat paa Dampskibet fra Kiøbenhavn til
 20 Christiania fik vi Storm; og jeg maatte med Permission at sige b r æ k k e mig, men kun eengang og det »lindede«. William slap for Brækningen, men var dog ogsaa noget søsyg. Hvad der er skeet i Christiania har Du vel læst i Aviserne, saa jeg forgiæves vilde dølge det. I Theatret blev jeg modtaget med Velkomsthilsen, og et Par
 25 Dage derefter kom Studenterne til Hotel du Nord; der blev holdt en Tale til mig, siunget en Vise, og jeg takkede med nogle venlige Ord. Vi kom til Middag hos Statsholderen – det var Kongens Navnedag;

efter at Kongens og Landets Skaal vare drukne, blev den tredie Skaal adresseret til mig, med Begjæring om at bringe Danmark de Norskes Hilsen og Forsikring om kiærligt Brodersind. Vi vare en Middag endnu hos Stang, og, to Aftener, hos Provst Munch i hvis Løkke, – hvor der afbrændtes J o h a n n e s i l d , og hvor lille Dahl, 5 som var yderst rørende, løb for os som en Leietiener og trakterede os om Aftenen først med Champagner, saa Iis, saa Thee, saa Aftensmad. Med Velhaven, Collet, Sveigaard har jeg fornyet Venskab. Dahl forærede os en deilig fyldt Madkurv; af Bull (hvor vi vare den sidste Dag til Middag) fik vi en meget god Vogn tillaans; vi toge 10 en meget god Kudsk med fra Christiania, hvilket var aldeles nødvendigt, naar vi ikke skulde brække Halsen, og kiørte afsted. Altid bliver Naturen større og herligere; tilsidst bliver det næsten alt forgalt, og det seer ud i Leerdalen, som om Jetterne igaar havde spillet Kegler med Klippestykkerne. Altid kiørte vi en Alen fra den visse 15 Død; men nær ved og langt fra skyder ingen Hare, og vi bleve først bange efter at Reisen var giort, ved at eftertænke alt hvad vi havde været udsat for. Paa Filefield spiste vi Rensdyrssteg og bar mig en norsk Bonde paa Ryggen giennem store Sneedriver, giennem hvilke jeg ellers havde maattet vade til høit over Anklernerne. Ogsaa William 20 blev baaret. Holger Collett havde paataget sig at skrive os Reiserouten, og Statsraad Sibbern, (som reiste Dagen i Forveien, for at efterse nogle Veie) meldte os paa Stationerne men Collett havde ikke vidst rigtig Besked; vi maatte gjøre forceerte Reiser, engang 23 Timer i træk; den anden Dag næsten ligesaa slæmt, og dog betale 25 Ventepenge og Mad, som vi ikke fik Tid til at spise.

I Fredags aften kom vi til Dampskibet Constitutionen, længe før Posten, – om Natten reiste vi. Der var en stor Mængde Officerer om Bord, ogsaa Soldater og Musik, da der havde været Maneuvre i Leerdalen. To Nætter tilbragte vi paa Skibet. Captainen Rørdam 30

er en elskværdig Mand, ogsaa Lieutenanten. Man spillede paa Dækket de norske Nationalsange som rørte mig meget. I Søndag eftermiddag Kl 6 kom vi til Bergen, hvor strax den søde Maria og hendes Konow mødte os i en deilig Baad, og paa Stranden stod Konows Vogn, som hurtig bragte os til det deilige Steen, der langt overgik min Forventning, og hvor lille Harald, paa sin Ammes Arm ventede os ved Indgangen.

Her have vi nu tilbragt et Par herlige Dage, og den søde Maria veed ikke alt det Godt hun vil gjøre mig – hun er utrættelig. Ogsaa Konow har modtaget os med stor Venlighed – Vi spadserer sammen og have allerede spillet Whist i Aftes.

Men – da jeg ingen Geert Westphaler er, – saa fortænker Du mig ikke i at jeg er træt af at fortælle meer for det første. William skal jo ogsaa skrive, og han kan udføre min flygtige Skizze i mere Detail.
 15 Maria og William og Konow og lille Harald hilser 1000 Gange!
 Din kiærlige Fader
 A. Oehlenschläger.

P.S. Du kan gjerne i et Brev sende med de 50^r. Jeg har igien 11 Stykker 10 Speciedaler Sedler – altsaa omtrent det Halve. Vi gaer
 20 tilsøes hiem, og jeg haaber ikke at bruge mere; men jeg maa dog have en lille Sum tilovers i paakommende Tilfælde. Har Du været hos
 K o n g e n ?

1822. Fra Johannes Oehlenschläger.

Fasangaarden, den 18de Juli 1843.

25 Kiæreste Fader!

Jeg begyndte næsten at blive lidt urolig, fordi jeg i 3 Uger ingen Efterretning fik fra Eder, da jeg i Løverdags modtog Dit kiære Brev,

hvoraf jeg erfarede, at Du og William lykkeligen have naaet Eders Maal og befinde Eder raske og vel hos Marie og Konow. Jeg kan ret forestille mig den ubeskrivelige giensidige Glæde, Giensynet har forskaffet Eder Alle (: dog vover jeg at undtage Harald :). Jeg længes ofte efter Dig og fortryder halvveis, at jeg ikke kom med, men naar 5 saa Høst kommer med en Begiæring om – 100 Expl. Oehlenschlägers Tragødier, rigtignok à Condition, saa trøster jeg mig, og indseer med megen Vigtighed, som knap William kunde præstere, at jeg er uundværlig for Boghandelen. Gleerup har ligeledes bestilt de 20 Ex., som Engestrøm samlede Subscriberer til; saaledes seer Du, 10 søde Fader! at Din Reise bliver rigelig betalt om ikke strax, saa i Længden. Med næste Brev skal jeg sende Dig Pengene, men for Øieblikket er det aldeles umuligt, (: som Manthey sagde :) da Folkerne skulle have Kostpenge d. 21de og jeg har betalt nogle Regninger for Dig. Jeg lever et lykkeligt Liv herude, skøndt jeg intet Levebrød 15 har faaet af Kongen endnu. Jeg staaer tidligt op om Morgenen. Courlænder er herude og spiller hver Dag for mig; han har ladet bringe et nyt Claveer herud. Om Middagen spiser jeg i Byen med Schmidten og Treschow. Jeg har spenderet 10^r paa det franske Theater til 15 Forestillinger, hvilket er meget billigt, nemlig 4 Mk. 20 pr. Forestilling, og da Md. Hebert synger og spiller velsignet og jeg øver mig i Sproget med det samme, troer jeg ikke, at Du har noget derimod. Jeg har gjort den belgiske Chargé d'affaires Baron de Vrieres' Bekiendtskab, og har fundet i ham en meget elskværdig og dannet Mand, han er yderst forekommende imod mig og har bedet 25 mig til sig. Nu er han reist til Engelland. Mørner hilser Dig og William tusinde Gange: han er stedse den samme mod mig, jeg spiser af og til hos ham. Jeg var halvveis ærgerlig over, at jeg ikke turde inklade mig paa en Proposition, han gjorde mig forleden. Her er nemlig 3 unge rige Belgiere i Byen, hvoraf han vilde gjøre mig be- 30

kiendt med den ene; i den Hensigt kiørte han ud med ham til mig, men traf mig ikke hiemme. Nu traf det sig saaledes, at Belgieren, der har været meget syg og forgiæves søgt en Sommerleilighed i Nærheden af Byen, blev aldeles indtaget i Fasangaarden og bad
5 Mørner at overtale mig til at leie ham den underste Etage paa 4 Uger, hvorfor han vilde give 300^r. Jeg maatte naturligviis afslaae det, da Du var fraværende og jeg desuden troer, at det ikke under nogen Omstændighed gik an, da det er Kongens Eiendom. Mørner meente, at jeg skulde lade ham boe uden Leie, da han forsikkrede
10 mig, at jeg ikke skulde have gjort det omsonst; men ikke at tale om den Gène, det vilde føre med sig, ansaae jeg det for upassende at tilbyde ham Værelse for Intet, i Haab om en stor Gave. I Førstningen vilde jeg overladt Onkel Anders' at afgjøre Sagen, men senere troede jeg med en god Samvittighed at kunne handle, som jeg gjorde.
15 Det havde jo været en prægtig Skilling at tage med, men Kongen havde maaskee taget det ilde op. Hos Kongen har jeg været med min Ansøgning, men kom ikke ind; det er ogsaa ligegyldigt: Embedet havde jeg dog ikke faaet. Derimod har jeg et godt Øie til et Fuldmægtigembede paa 600^r i Geheimecabinets=Casserer=Contoi-
20 ret, der skal besættes inden Nytaar. Adler har med Besættelsen at gjøre og han vil sikkert gjøre Sit til, at jeg faaer det. Han har endog før talt til Hedemann derom, men meent, at jeg ikke var fornøiet dermed. Adlers vise mig bestandig stor Forekommenhed; jeg er bedt ud til dem i Overmorgen til Lyngby i Anledning af Frøken
25 Høyer's Fødselsdag. Jeg har Hilsener til Dig fra mangfoldige Mennesker, hvilke vilde være for vidtløftig at nævne; f.Ex. Conferentsraad von Holten med Kone og Datter, Professor Hohlenberg med Kone, Balthasar Münter osv. Igaar Aftes kom Baron Langenau hen til mig i fransk Theater og bad mig hilse Dig uendelig mange Gan-
30 ge fra Deinhardtstein, som var kommen til Kiøbenhavn fornemme-

lig for at see Dig og var meget bedrøvet over ikke at have truffet Dig. Ved min Hiemkomst fandt jeg Deinhardtsteins Kort og et Brev fra ham til Dig, hvilket jeg sender Dig. Han har ret havt Uheld med sig her; Dig fandt han ikke, Ørsted heller ikke, det vil sige Physikeren: han er nemlig reist til Berlin for at besøge Videnskabernes Beskyt- 5 ter, Ven og Nar Kongen af Preussen. Vor Konge havde under sit Ophold paa Rügen lovet Kongen af P. Ørsteds besøg, og altsaa har han ogsaa betalt hans Reise, hvilket var meget behageligt for Ø. Endelig ønskede Deinhardtstein at blive Kongen forestillet, hvilket han heller ikke opnaaede, da Kongen reiste i Løverdags. En tydsk 10 Digter Dr. Mügge har besøgt mig to Gange, uden at træffe mig, og jeg har været to Gange hos ham, uden at træffe ham. Han reiser idag til Bergen og glæder sig til at træffe sammen med Dig. Han skal være en meget ælskværdig og talentfuld Mand. – Mynster er paa Visitats og Familien i Holsteen hos Kammerherre Rosen, for at 15 være tilstede ved hans Sølvbryllup. – Grev Bombelles er død – Igaar Aftes gav det franske Selskab Fra Diavolo; det gik maadeligt, med Undtagelse af Md. Hebert, der sang Zerlines Parti, hun var yndig og henrivende som sædvanlig. Bonnamý var Fra Diavolo. Jeg havde aldrig troet, at jeg skulde faae saa megen Medlidenhed med den- 20 ne Røver: thi jeg kan forsikre, at han var det skikkeligste og godmodigste Menneske af Verden; jeg fandt, at man bagtalte ham skiændigt og var bestandig i en dødelig Angst over, at de skulde faae ham opdaget og gjøre ham Fortræd; paa den anden Side kunde jeg ikke begribe, at hans tilsyneladende Ængstelse og Uro ikke røbede 25 det »stakkels Skrog«. Balthasar Münter var ogsaa paa Comødie i Aftes, han var henrykt over Musiken. Mellem Akterne havde han ikke Tid til at tale, fordi han skulde see paa Menigheden (: Publikum :); derimod opsatte han at tale til Musiken begyndte. Han fortalte mig, medens Md. Hebert sang, at han elsker Musiken over al 30

Beskrivelse, men der var dog ingen større Nydelse, end at see en Opera paa flere Theatre, for at sammenligne; han havde seet Don Juan paa 7 Theatre, og blev aldrig kied af at sammenligne Udførelsen. Jeg var naturligviis af samme Mening: naar Folk er saa uenige, saa er det sku en let Sag at blive enige. Det gik mig med ham, sans comparaison, som Tieck med Dahl, da Talen var om tysk Grammatik; jeg tænkte: vrøvl Du kun, Far! dertil er Du født og baaren! – Naar alle Forbrydere med saamegen Aabenhierlighed og Naiviteten vilde aabenbare deres Misgjæringer, saa bleve Tugthusene snart 10 fulde – Undskyld min egen Vrølevurrenhed, kiæreste Fader! nu skal det ogsaa have en Ende. Beed William og Maria at skrive snart, og siig Maria, at jeg aldeles ikke begriber, at jeg i mit sidste Brev, som jeg haaber hun har faaet, har glemmt at takke hende 10000 Gange for de deilige smagfulde Tøfler, hun brodeerte til mig. William 15 maa ikke være doven til at skrive. Det er en ubeskrivelig Glæde at faae Brev fra sine fraværende Nærmeste. –

Hils Konow mange Gange fra mig, ligeledes Harald hin Ha|a|rfagre!

Din kiærlige Søn
Johannes.

20

Chr. Wulff hilser kiærligst, ligeledes Jette og Fru Koch.

Vennerne hilse William. – Jeg har isinde at sige Stine op mod Slutningen af Maaneden, da hun er uoeconomisk i en mageløs Grad: hun bruger i det mindste 1/4 meer end nødvendigt. Jeg har 25 strax sat en Pind derfor og lader Trine giemme Smør, Sukker, The etc. Trine har anbefalet mig en Kokkepige, som skal lave fortrinligt Mad og er tro som Guld efter hendes Sigende.

1823. Til Marie Konow.

Bergen d: 19 Juli 1843.

Min søde Maria!

Ligesom jeg havde sat mig til at skrive nogle Linier til Konow, kom Dit søde Brev og jeg adresserer mig nu for det første til Dig. Vi ventede Eder ikke hos Carl Konow igaar, da Veiret var saa slet, 5 men vi drak Eders Skaal. – Jeg har faaet en Indbydelse af Stiftamtmanden til i morgen Middag – og tænker da at blive fri fra »Forretningerne« paa Fredag. Rigtignok har jeg faaet en Indbydelse af gamle Mohr, men den er kun improvisorisk. Nu skal jeg hen paa Torvet og see Strilerne. Jeg kommer da – sandsynligvis paa Fredag; 10 dog var det jo muligt, det endnu blev udsat en Dag. Jeg haaber det ikke. Mange Hilsener til Konow og Harald fra Wille og Din
kiærlige Fader.

1824. Til Johannes Oehlschläger.

Steen den 26 Juli 1843.

Kiæreste Johannes.

15

Dit Brev har meget glædet og moret mig; skøndt de 300^r der løb vores Næse lige forbi blandte Morskaben med en vis Vemodighed. Der blev aftalt igaar at William skulde berette Dig, hvad der var hændet; men da hans Brev først endnu er begyndt, og jeg ikke veed, hvad han vil skrive – giver jeg Dig her en kortelig Efterretning 20 om Alt. Hos S a g e n – et fortræffeligt ædelt Menneske, blev der sunget en Sang af ham ved Bordet, siden kom en Deputation af Candidater og flere unge Videnskabsdyrkere. Formanden holdt en Tale, og jeg kom ned paa Gaden, hørte en Sang og takkede. Sangen følger her. Den vigtigste Fest var den paa Theatret. Hele Huset var 25 fuldt, de fornemste Embedsmænd i deres Uniformer, mig blev anvist den kongelige Plads. Jeg sender Dig ogsaa en Efterretning om

dette i et Stykke Bergens Avis. Den er ikke meget udbredt bekendt, og det var dog smukt om man fik lidt af Detaillen i Kiøbenhavn. Jeg har været til Middag endnu hos Frederik Konow, Carl Konow, Stiftamtmand Hagerup; og skal idag ind til vor Landsmand Over-
5 krigscommissær Mohr og imorgen hos Amtmand Schiøtz. Her paa Steen lever jeg lykkelige Dage med min søde Maria, som kiærligt hilser Dig. Jeg har Otium nok - Erik Glipping er for flere Dage siden færdig, og jeg haaber at de to sidste Akter ville smage Dig ligesaa godt, som de 3 første. Sagen, hans Søn og Svigersøn vare her
10 igaar og hørte Tragødien med stor Fornøielse. Steen er et nydeligt Sted; vi feirede Konows Fødselsdag d: 16 Juli (salig Sophies Fødselsdag) og jeg forærede ham et Pibehoved, og et Vers, der var kommen ud af mit eget.

Den lille Harald er en sød Dreng. Bergen er en smuk By; dersom
15 der var noget mere Vegetation paa Fieldene var der endnu smukkere; det kan komme med Tiden. Det er mærkværdigt at man næsten ikke finder Graner her, men kun Fyrretræer, derimod mange Birke, Asketræer, Esper, selv Linde. Her paa Steen ere mange Ege. Konow har havt godt Fiskeri - det lader til iaar at kunne blive en god
20 Indtægtskilde.

I dette Øieblik var William hos mig, som raadte mig fra at sende Versene, da han meente, det kostede for meget, og tvivlede ikke om at Efterretningen om Festen blev aftrykt i et mere læst Blad, end Bergens Avis. Men hvad skal jeg nu skrive mere? Jeg fortryder at
25 jeg har gniddret det foregaaende saameget sammen, thi nu har jeg Plads nok, naar dette Blad kommer i Williams Brev. Jeg har også været i Musæet, det er sandt, med den forrige Stiftamtmand Christie, en ganske udmærket Mand, der havde stor Deel i den norske Constitution og morer sig nu paa sin Gammelalder med at gøre
30 Musæet saa fortræffeligt som muligt. Det staaer langt over det i

Christiania. Men den stakkels Mand klager over sine Øine, der ere saa svage, at han frygter for om faa Aar at blive blind. – Det er mig meget kiært at Du siger *S t i n e* op; den Mær, efter alt hvad jeg har sagt og paalagt hende og klynket over Udgifterne. Jeg er vis paa, at vi med en god Kokkepige kunne komme ud af det med 100 Rbr om 5 Maaneden. Nu vil jeg slutte. Og da der dog er Plads bag paa dette Blad, vil jeg afskrive de to Viser, den første fra Sagen, den anden fra Candidaterne.

Din kiærlige Fader

A. Oehlenschläger.

10

1825. Fra Friedrich Hebbel.

Hamburg d. 31 July 1843.

Verehrungswürdigster Freund!

Wenn ich nicht an Sie, sondern an irgend eine andere Person, zu schreiben hätte, so würde ich dem weissen Bogen, den ich eben ergriff, mit einem schaaamrothen Sündergesicht gegenüber sitzen. Sie 15 antworteten mir auf meinen Brief sogleich, Sie schickten mir die wärmsten, herzlichsten, theilnahmvollsten Zeilen und ich zögerte zwei Monate, Ihnen meine Freude über den Empfang derselben auszusprechen. Doch, ich kenne Sie und Sie kennen mich, und so halte ich mich bei allgemeinen Entschuldigungen nicht auf, sondern nenne Ihnen offen und ehrlich den Grund meines Stillschweigens, der allerdings ein wenig egoistisch war. Ich wurde bald nach Absendung meines ersten Briefs in Folge einer kleinen Unvorsichtigkeit wieder bedeutend krank, so dass ich bei dem kalten, regnerischen Wetter fast 6 Wochen das Haus hüten musste. Dies wollte ich 25 Ihnen nicht sagen, und das war verzeihlich, denn ich hatte Ihnen in Copenhagen genug vorgejammert. Und später, nachdem die kal-

ten Bäder, die ich gezwungenermassen und, da sie mir Anfangs nicht zu bekommen schienen, gegen meine Überzeugung nahm, gut zu wirken anfangen, wollte ich nicht mit leeren Händen vor Ihnen erscheinen. Das war lächerlich und es war mehr als das, es war egoistisch, denn Verpflichtungen, welche Freundschaft und Liebe auflagen, sind zu heilig, als dass man Beweisen der Dankbarkeit, wenn sie sich nicht von selbst darbieten, nachjagen dürfte. Ich wollte Ihnen erst wieder schreiben, wenn ich Ihnen Orwarodd's Verleger nennen und Ihnen einen Kranz von Gedichten, den ich dem »Vaterland«, einem in Darmstadt erscheinenden, stark gelesenen Blatt, mit einer Widmung an Sie mitgetheilt habe, übersenden könnte. Aber ein Verleger hat sich noch nicht gefunden und die Nummer des Blatts lässt sich noch immer erwarten, und so bleibt mir Nichts übrig, als Ihnen meine Schuld reuig zu bekennen, die Sie mir, wie ich hoffe, trotz des selbstsüchtigen Grundes, aus dem sie hervorging, verzeihen werden. Auch das kam hinzu, dass es mir peinlich war, noch immer in Hamburg vor Anker zu liegen und über meine Abreise noch Nichts festlegen zu können. Als ob das Genesen wollen vom Willen des Menschen abhängig wäre!

Jetzt steht es Gott lob mit meiner Gesundheit gut. Zwar ist noch immer ein Rest des Uebels vorhanden, und der wird sich, wie mein Arzt mir sagt, auch erst in Jahren verlieren, aber er ist nicht mehr mit Schmerzen und Unbequemlichkeiten verbunden, er fordert bloß zur Vorsicht auf. Ich hatte mich so eingerichtet, in Anfang des jetzt fast verstrichenen July-Monats nach Berlin abzureisen, da erhielt ich ein Paquet aus Copenhagen, das Møller mir sandte, und darin eine wüthende Diatribe von dem Herrn Professor Heiberg. Fast war ich unentschlossen, was ich thun solle, ob sich Schweigen oder Reden am besten gezieme, und hätte ich Sie nicht in Norwegen gewusst, so würde ich Sie um Ihren Rath gefragt

haben. Zuletzt schien mir jedoch, dass ich antworten müsse. Die Rücksicht auf mich selbst hatte den gerinsten Antheil an meinem Entschluss, denn wenn ich auch durch den Artikel um den Credit gekommen wäre, so hätte ich nöthigenfalls mit baarer Münze ausreichen zu können gehofft. Noch weniger konnte mich die innere 5 Bedeutung dieses kritischen Angriffes zum persönlichen Hervortreten bestimmen, denn der edle Gegner bringt lauter Sophismen vor, die auch ein Anderer, als ein Oedip, durchschaut. Aber ich glaubte den Moment, worin Prof. Heibergs Aufsatz erschien, und der freilich, um mir zu schaden, gut gewählt war, eine Erwiderung 10 schuldig zu seyn; wenn ich in demselben Augenblick, wo der König mich auf Reisen schickte, einen philosophisch-kritischen Banquerott gemacht hätte, so wäre ja eigentlich nicht ich allein blamirt. Noch weit mehr bestimmte mich mein Gefühl für Sie. Sie haben mir Ihr Vertrauen, Ihre Freundschaft geschenkt; ich musste 15 zeigen, dass ich dessen nicht unwürdig bin, dass ich nicht zu den Schwätzern gehöre, die den Salon mit Geräusch erfüllen und davon laufen, wenn sie irgendwo ein blankes Eisen – sey es nun das Ehrenschwert eines Ritters, oder der Dolch eines Banditten – erblicken. Ich habe mich also an die mir sehr verhasste Arbeit des Polemisi- 20 rens gemacht und eine bis in's Einzelste gehende Rechtfertigung meiner Ansichten verfasst, von der heute morgen das letzte Blatt in die Presse wanderte und die allernächstens bei Hoffmann et Campe als Brochure an's Licht treten wird. Der Sieg kann gar nicht zweifelhaft seyn, denne die Wahrheit ist auf meiner Seite und so viel 25 Geist, wie Herr Prof. Heiberg, habe ich allenfalls auch aufzuwenden. Ob er jedoch in sich gehen und still schweigen, oder ob er fortfahren und auf dem von vorn herein angenommenen hohen Ton bis in die Branntweinfistel hinauf gerathen wird, das hängt davon ab, ob er nobel ist, oder nicht. Die Ungezogenheiten und unbemesse- 30

nen Ausdrücke, deren er sich dies erste Mal bedient hat, geben freilich nicht viel Hoffnung, aber vielleicht hat er mich zu wenig gekannt. Jetzt wird er mich kennen lernen.

Meine Brochüre ist ein kleines Werk geworden, sie hat mir aber
5 auch viel schöne Zeit weggenommen, denn ich kann dergleichen erträglich gut, nur nicht rasch schreiben. Dennoch ist es mir nicht ganz unlieb, dass diese Angelegenheit mich abgehalten hat, meine Reise nach Berlin anzutreten. Denken Sie sich, wenn ich gereiset wäre, so würde ich zu derselben Zeit in Berlin eingetroffen seyn, wo
10 die Mad^{me} Crelinger Hamburg besucht hätte. Das wäre ein schöner Aerger gewesen. So habe ich es doch wenigstens hier erfahren, dass in Berlin für mich Nichts auszurichten ist. Ich bin ein »grosses Talent« voll »Tiefsinn« und »Schöpfungskraft«, aber ich eigne mich nicht für die Bühne, auf die gehört bloss Mad^{me} Birchpfeiffer, die
15 erste Muse, die ja vermuthlich mit den übrigen acht, die noch fehlen, nach und nach in die Wochen kommen wird. Es sieht in Deutschland jetzt überhaupt eigen aus. Die Buchhändler fragen bei Dichtungen nicht mehr, ob sie tief und schön sind, sie fragen, ob sie politisch sind. Die Mode wird vorübergehen, es ist kein Zweifel,
20 denn die Leute, die sie m i t m a c h e n , können sie nicht e r h a l t e n , aber das soll man abwarten, oder vielmehr, man soll, so viel an Einem liegt, dafür thätig seyn, dass Wahrheit und Schönheit wieder in ihre Rechte eingesetzt werden. Ich habe zu diesem Zweck kürzlich den Prolog meines Lustspiels in's Morgenblatt gegeben.
25 Er geisselt namentlich das hohe Politisiren miserabler Poeten und wird ohne Zweifel Anstoss erregen. Doch das soll er eben. Ich bin gewiss für die Sache des Fortschritts, aber diese Menschen, die Natur und Geschichte ignoriren und mit ihren Forderungen über alle Möglichkeit hinausgehen, sind mir in innerster Seele zuwider.
30 Nicht ihre literarischen Erfolge missgönne ich ihnen, denn denen

folgt sehr bald die ironische Strafe, die gerade darin besteht, dass ein Affe, der auf den Schild gehoben wird, Nichts davon hat, als dass die Menge, unter der er bisher als Mensch so mit lief, nun seinen S c h w a n z bemerkt und ihn mit Füßen tritt; aber sie schaden, sie karrikiren das Heiligste. 5

Nun mir meiner Krankheit wegen so viel Zeit in Hamburg zwischen den Fingern durchgelaufen ist, habe ich mir einen anderen Reiseplan gemacht. Ich will in Deutschland nicht erst hin und her ziehen, sondern sogleich in's Ausland gehen. Zunächst nach P a r i s . Sie riethen mir das gleich, ich zog Italien vor, aber es ist vernünftiger, dass ich auf der halben Station inne halte und mich auf dass weitere Ziel mehr vorbereite. Ich werde dann in 14 Tagen, spätestens 3 Wochen, abreisen und den Weg über L o n d o n nehmen. Ich kann es, da sich hier so viele Gelegenheiten darbieten, für das nämliche Geld haben, als ob ich über Havre ginge, und ziehe nun 15 natürlich den Anblick der Weltstadt und den, wenn auch flüchtigen, Einblick in dieselbe vor. In Paris habe ich – in St. Germain – bereits Logis, rue des Ursulines. Ich darf nicht hoffen, dass ich, da Sie in Norwegen sind, noch vor meiner Abreise ein paar Zeilen von Ihrer Hand empfangen werde. Jedenfalls würden dieselben, wenn Sie sie 20 unter meiner alten Adresse (Vorstadt Sct. Georg, Langereihe No. 5) schickten, mir auch in Paris zu Händen kommen, und ich brauche Ihnen nicht zu sagen, dass es mir, von allem Uebrigen abgesehen, ausserordentlich daran liegt, Ihre Ansicht der Heibergschen Gelegenheit zu erfahren. Freilich bin ich von vorn herein überzeugt, 25 dass auch Sie eine Erwiderung für nothwendig gehalten haben. Sie werden bei Ihrer Rückkunft zwei Exemplare vorfinden, und sobald ich in Paris bin und mich ein wenig eingerichtet habe, werde ich Ihnen meine Reise-Erlebnisse und meine nähere Adresse mittheilen. An Dankwart und Collin werde ich meine Brochüre sen- 30

den. Der König hat mir Erlaubnis gegeben, ihm meine literarischen Produktionen vorzulegen; ich glaube aber diese mir zu meiner Nothwehr abgedrungene zurückhalten zu müssen, obgleich es mir, falls er den Heibergschen Angriff gelesen haben sollte, sehr inn-
5 lieb seyn müsste, wenn ihm meine Widerlegung gar nicht zu Gesicht käme, um so mehr, als Heiberg sich nicht entblödet, an einer Stelle (wo von dem Gutzkowschen Patkul die Rede ist) den versteckten *D e n u n c i a n t e n* zu spielen. Es scheint mir aber trotz alledem *u n s c h i c k l i c h*, die Majestät mit einer Streitschrift zu
10 behelligen, obgleich dieselbe in alle Wege mit Würde und Mässigung abgefasst ist. Hierüber namentlich wäre mit Ihre Ansicht unschätzbar. Gleich darf ich sie nicht erwarten, aber auch später noch wäre sie mir willkommen.

Wegen Orwarodd habe ich zunächst mit Campe gesprochen.
15 Natürlich so, dass ich sagte: Sie hätten *v i e l l e i c h t*, ich wüsste es freilich nicht mit Bestimmtheit, ein deutsches Werk. Er antwortete mir *w ö r t l i c h*: jeder Buchhändler würde gewiss mit Vergnügen einen Artikel von Ihnen nehmen, wenn nicht gerade Max Anstoss gäbe. Aber *a u g e n b l i c k l i c h* würde kein Werk abgesetzt und
20 wenn einmal die sämtlichen Schriften eines Autors erschienen wären, so würde ein Separatwerk, das bei einem anderen Verleger, als dem der *omn: op: an's Licht* getreten sey, übersehen. Es heisse: wer hat Oehlenschläger? Die Antwort laute in jedem Buchladen: Max! und Keiner füge hinzu: das und das von Oehl. ist bei dem
25 und dem erschienen. Er führte mir *H e i n e* als Beispiel an, von dessen Tragödien noch immer nicht die erste Auflage vergriffen sey, während die übrigen Sachen reissend abgingen; bloß deshalb, weil nicht er, als Haupt-Verleger Heines, auch die Tragödien besässe. – Daran scheint mir nun allerdings etwas zu seyn. Er erbot sich, ganz
30 im Stillen bei Max anzufragen, da ich ihm gesagt hatte, dass ich Ih-

nen, ohne von Ihnen Auftrag empfangen zu haben, eine kleine Mühe abzunehmen wünschte; das lehnte ich aber ab. Nach Berlin komme ich nun freilich nicht persönlich, aber ich habe dort einen alten Freund, der seit 40 Jahren Berliner Bürger und ein höchst respektabler Mann ist. Der wird ohne Zweifel *w e n i g s t e n s* eben 5 so viel ausrichten, als ich selbst, und sobald ich von ihm (er kennt die meisten Buchhändler ind Gelehrten persönlich, auch hatte ich gleich an seine Mitwirkung gedacht) ein Resultat habe, werde ich es Ihnen von Paris aus mittheilen; vielleicht auch noch einen ande-
ren Vorschlag. 10

Nun leben Sie herzlich wohl, mein verehrtester Freund, grüssen Sie Ihren Sohn von mir, und bewahren Sie mir, wenn Sie mir auch erst später antworten, ein warmes Andenken!

Ihr aufrichtigster Freund und Verhrer
Friedrich Hebbel. 15

1830. Til Marie Konow.

Fasangaarden d: 25 August 1843.

Min søde Maria!

Her sidder jeg nu igien, efter en saa lykkelig Reise, som det var muligt at giøre efter en saa dybtrørende Afsked. Men det bedrøvelige Øieblik er overstaaet – og vi ville nu freidigt haabe til den gode 20 Gud, at vi samles lykkelige og glade igien! Af de smaae Breve, jeg sendte Dig, veed Du at jeg hørte Bull om Aftenen i Christiania og at jeg traf Gertner, som snart vilde besøge Dig, og lovede at sætte mig to Stene ind i Øienene paa den Daguerreotyp jeg efterlod Dig paa Steen. De mangfoldige Adspredelser der ere forbundne med en 25 saadan Reise, hindrede mig heldigviis meget i at overgive mig til den naturlige Veemod og Længsel. Men – saasart jeg sad i Ro paa

Skibet, og stirrede hen ad Bølgerne paa de forsvindende Klipper, tænkte jeg paa min Ikken, der ikke saaledes kom igien, som Klipperne. Da forstillede jeg mig Dig, staae for mit Billed med de smaae Kiærminder, gaae ind i Stuerne, hvor jeg havde skrevet og sovet –
5 i Haugen, til Navene, ned til Brygen giennem Alleen med Indskrifter paa Træer og Bænke, – og endelig opdage det sidstskaarne M paa Træet ved Enden af den lige Allée, hvor jeg reiste bort. Jeg har nu alerede kysset Dit.Navn paa Granen udenfor min Hauge her; og trøster mig med at den hele kiære Familie paa Steen næst-næste
10 Sommer skal besøge mig her. – Men nu vil jeg »kortelig« som Meister Geert siger, fortælle Dig den hele Reise. Istedet for en Hattemagersvend, var Rosenkilde med; der, ligesom Hin er »et godt Stykke Karl. Det glædte mig, at han havde fortient nogle Penge i Trondhiem og Bergen for sine vistnok lidet underholdende Underhold-
15 ninger. Men han skal jo ogsaa underholdes. Ogsaa Herr Hambro fra Bergen var med. Capitainen var saa artig at overlade mig det lille Værelse paa Dækket til Sovkammer. Vi havde det allerdeiligste Veir hele Tiden; men skiøndt Skibet gik fort, lod det dog næsten, som vi ingen Vei kom, da de nøgne Klipper aldeles lignede hinanden, og Havet var altid det samme. Da vi kom til Bakken – og jeg stirrede ind i Bugten efter Steen – som jeg ikke saae – kostede det nogle Taarer. Klokken var 7, jeg tænkte mig Muligheden i at I ogsaa stode og saae efter mig. I kunde dog see Røgen af Dampskibet – jeg saae Intet. I en gammel Psalme staaer der: En Røg er Verden
20 lig, som bort med Vinden farer; ja den en Skygge er, som ikkun stakket varer; men – Jesus trøster mig, naar intet trøste kan; han er mit faste Slot – hvad gaer mig Verden an?« Ved »Verden« forstode vore Forfædre alt det jordisk Forgiængelige; ved Jesus alt det Aandelige, Himmelske; til det Aandelighimmelske hører ogsaa Dat-
30 ter= og Faderkiærlighed, – og det er altsaa ingen Røg, som farer

bort med Vinden. – Neppe vare vi komne til Stavanger og lode vort Anker falde, før en ung velklædt Herr Kielland – Consul – kom ombord og inviterede mig til sin Fader – der ikke selve kunde komme fordi han havde en Hævelse i Kinden. Paa en smuk Baad kom vi til Stavanger; der stod en smuk Vogn som kiørte os op paa Landet til en prægtig bygget Villa (det eneste Steenhuus i Stavanger) med en smuk stor Hauge (: den eneste i Stavanger) til Herr Kielland (: den rigeste Mand i Stavanger). Faderen havde jeg kiendt, da han som Dreng gik i Christianis Inistut og kom til Rahbeks. Der var et Aftenselskab, hvortil alt hvad Stavanger har af beau monde lige fra Amtmanden af, var tilstæde. Vi gik en lille Tour tilbage til Stavanger, saae Kirken og den Daab, hvori Henrik Steffens er døbt. Silde om Aftenen i deiligt Maaskin roede vi til Skibet igien; Captainen var med. Næste Dag kom vi i stor Hede til Flækkefiord, hvor jeg blev ombord, gjorde mig magelig og havde nær klædet mig splitternøgen af, for at faae Luft. Jeg tænkte paa Skiellerups Ord: »Naar du kommer ret ind mellem Fieldene, kan du ikke trække dit Veir«. Vi forlode Fiorden om Morgenen i største Ro; men jeg hørte siden af William, at Lotsen skulde have været angst, fordi vi vare komne noget for dybt ind mellem Riffene, saa Skibet ikke kunde vende, men maatte, – paa maa og faae – gaae lidt mere endnu til Land, hvorved det da kom lykkeligt ud. Mandal kom vi ogsaa forbi og tredie Aften til Christiansand, hvor vi vare lidt i Land. Rosenkilde skulde givet en Aftenunderholdning her, men vilde ikke, da der vare for faa Subscriber. En Politimester Petersen (: Statsraadens Broder) var kommen til; – og paa de slemmeste Steder, hvor Vinden ellers tumler Skibet og tvinger Passagererne til at gaae til Køis, sadde vi i Lysthuset, spillede L'hombre og – jeg vandt to Mark! – saasart vi vare i Frederiksværn, toge vi en Vogn og kiørte til Laurvigen for at besøge Treschous; men først ind paa Værtshuset, hvor vi satte vores

Vadsæk, for ikke altfor meget at komme som Snyltegæster. Treschou – den Gamle, som ogsaa er her og Rikke kom os imøde i Gaarden, og glædte dem meget over vort Komme. Michael havde skrevet mig til og indbudt mig – det smigrede ham meget at vi kom, uagtet Indbydelsen havde forfeilet os. Vort Tøi blev strax hentet og vi tilbragte 2 1/2 Dag med stort Behag her. Michael førte os omkring, viste os Jernværkerne og Saugbruget, der er i den ypperligste Orden og Gang. Det skal alene have kostet 500,000^r at opbygge og indrette alle disse skønne Ting fra Nyt af. Vi gjorde en Tour ind i det skønne Grevskab – (der forener Norges og Danmarks Skiønheder) der blev skudt og flagget for mig. Etatsraaden var ogsaa meget elskværdig; Rikke spurgte meget kiærligt om Dig, og jeg maatte love hende kiærligst at hilse Dig. Hun er ikke mere blomstrende; men hendes Tænder have ikke lidt meget. To Børn haver de. Den lille Frits er nogle Maaneder ældre end Harald og har altsaa bragt det videre i Sproget.

Michael kiørte os ind til Dampskibet – hvor vi traf Etatsraad Gierløv med hans tvende Døttre. I Søndags toge vi med denne Familie til Gøtheborg, hvor han havde ladet Scheel sin Ankomst vide – og at jeg formodenlig var med. Men – vi traf Scheel ene; han hviskede os noget fortroligt i Ørerne, at hans Kone var i gode Omstændigheder, og ikke kunde reise ind til Byen. Gierløv var nær bleven grov, fordi han ingen Middagsmad fik, jeg takkede Gud og spiste, da vi kom paa Skibet. Aftenen i forveien havde jeg, ligesom jeg gik i Seng eengang maattet vende min Maves Lommer. Det var anden gang, omtrent paa samme Sted, som første. Lidt maa Neptun have, ellers bliver han vred. Igaar kom vi atter i det deiligste Veir til Kiøbenhavn. Johannes hentede os i en Baad, Henrik modtog vore Sager paa Strandbredden. Paa Fasangaarden blev jeg kiærligst modtaget af Husets Folk, især af Plata, som blev reent tummelumsk af

Glæde. Og nu bedste Ikken maa jeg slutte, da Brevet skal endnu idag med Dampskibet. Gud velsigne Jer alle! Tusinde Hilsener til den gode Konow for beviste Gæstfrihed og til min lille Englehoved. Ogsaa Jomf. Linde maa Du hilse.

Din kiærlige Fader 5
A. Oehlschläger.

Johannes og Wille hilse 1000 Millioner Gange!

Mange Hilsner til Fr: og Carl Konow; den første faar snart Brev fra mig.

1831. Til Marie Konow.

Fasangaarden d: 2 Septbr. 1843. 10

Mit søde, velsignede Barn!

Imorgen er det Din Fødselsdag, men idag begynder jeg alt at skrive til Dig igien, og fortsætter det imorgen. Tak for Dit dyrebare Brev! Det aandede dyb inderlig Følelse fra Dit datterlige Bryst. Ak, den Veemod og Bedrøvelse Du følte, ventede jeg. Nu ville vi trøste 15 og styrke os; men jeg har haft mange Anfald af H i e m v e e i disse Dage efter - S t e e n ! saameget mere, da jeg har tilbragt mange eensomme Timer, i en Tilstand, som heller ikke legemlig var den Behageligste. Tænk Dig engang; mens jeg klattrede op og ned ad de norske Fielde, mens jeg seilede over Nordhav og Kattegat, - fatte- 20 des der mig intet; men neppe var jeg to Dage paa Fasangaarden, i Rolighed og Mag før jeg fik - Podagra! - Det var intet stærkt Anfald; og den er nu, efter en 14 Dages Besøg borte igien - saa d e t behøver Madammen ikke at græde for. Det var i de første Dage saa overordenlig lummerhedt - jeg kastede det ene Klædningstykke af 25 efter det Andet, og spadserede tilsidst i min lille Hauge næsten som

Adam i Paradis. Men jeg glemte desværre, at det var e f t e r Syn-
 defaldet – der ikke taaler Afkastelsen af de nødvendige Figenblade.
 Vandgrød, Sagosuppe, Rødspætter og Aborrer, forenede med Uld-
 strømper og Voxtaft, dreve Upasseligheden a d i n t e r i m ad Hel-
 5 vede til, og nu g a a e r det igien ganske godt. – Jeg holdt min Kir-
 kegang i Aftes paa Tragødie; men Omnibussen gik ved den Leilig-
 hed mere for mig, end mine Been. Det var en gyselig »Histaarie« af
 Victor Hugo. Lutter fornem Last og Enfoldighed, overordenlig
 megen Lidenskab, Rhetorik istedet for Følelse og slette plumpe
 10 Motiver istedet for Sandsynlighed og sund Forstand. Undertiden
 fortalte de spillende Personer hele Roman-Capitler. Til Slutning fik
 Ædelmodigheden lidt med at sige, for at vække Følelsen – mig synes
 ellers ikke den blev meget vakt, hverken a f Skuespillende eller i
 Tilskuere; jeg – længtes efter at det skulde holde op, og takkede Gud
 15 da jeg havde overstaaet de 4 lange Akter. Nielsen Jfr Ryge og Lise
 Heger (Holst) »skilte sig ellers« som man siger, meget vel ved deres
 Roller. Stykket vandt ingen stærk Applaus, – havde Skuespillerne
 været lige saa gale som Rollerne, saa havde Stykket vist giort Furo-
 re; men den nordiske Phlegma vilde ikke tillade den franske Sæbe
 20 ret at skumme. I Theatre françois forstaaer man vist bedre den dra-
 matiske Indsæbekunst; Jødinden Rachel raser vist ypperligt; men
 – skiøndt Jfr Ryge er langt fra at være nogen Lea, kan hun dog (: og
 dette være hende sagt til Roes og Ære) ikke hamle op i Raseri med
 en Françoise. Stykket hedder »Angelo« og skal gjøre stor Lykke (: el-
 25 ler Ulykke) i Paris. –

Du undrer Dig maaskee over dette Papirs Format; men jeg skal
 sige Dig, jeg brugte det fordi det var T a b u ; det var for lidet i Oc-
 tav, og nu da jeg vilde tilskiære Qvarten til Octav, blev det ogsaa for-
 lidet. – Men hvad er T a b u , kiære Fader? I Du uvidende Unge,
 30 veedst Du ikke, at de Vilde paa Sydsøerne kalde Tabu, alt hvad der

vedkommer deres Helligdomme? Jeg – som gjerne danner mig efter civiliserede Folk har optaget denne Mode, og kalder nu her hiemme Tabu alt det af mit Tøj, som har været hos Dig paa Steen. Og jo mere det har været brugt der, jo kiærere er det mig, som f.Ex. de gamle graa Buxer, den sorte Vest, de lysegraa Sommerbuxer og min Sommerfrak, Hat, Stok – kort alt hvad der fulgte med Ikken daglig ned til Bryggen. Det gjorde nu dette Papir vel ikke, men det var dog paa Steen; det var det jeg skrev Erik Glipping paa; og nu kommer et Stykke deraf til Steen igien. Nu kiender Du Tabu. 5

Den 3^{die} September. 10

Hurra! Hurra! Hurra! Lad Kanonerne løses tre Gange tre om Fasangaardens Fæstning! – »Vi have ingen Kanoner!« Lad Gartneren bringe skønne Blomster af de meest brogede Farver i Kurve! – »Vi have ingen Blomster!« Slet ingen? »Jo! nogle smukke røde, paa høie Stængler og Løv er der nok.« – Hvad Nød have vi da? Med disse smukke røde Stierner og grønne haabefulde Blade krandsjer jeg, eller smykker jeg i det mindste Hendes Billed. Og det Bedste – Solen, den deilige, liflige varme Høstsol skinner i Værelset hen paa Billedet. Saaledes kysser jeg min Marias Ansigt, mens faderlige kiærlige Taarer falde derpaa, beder den gode Gud om mange glade lykkelige Aar for Hende og hendes Familie. Dertil hører Adam og Johannes og William ogsaa. Og nu drikker jeg min Kop Thee mens jeg med Faderøine stirrer hen paa Billedet. William er der ogsaa og gratulerer; Johannes ligger med det bedste Hierte, de bedste Ønsker i Sengen endnu i Drømmenes Land og tildrømmer Maria maaske Guld og grønne Skove. Plata fik et Stykke Smørrebrød, som jeg madede ham med Bid for Bid, – men jeg glemte at give ham det store Stykke Sukker, som jeg havde tiltænkt ham; (: han pleier at faae et lille til Dagligbrug.

Nu klæder jeg mig paa, og gaaer op i Søndermarken, for at skiære »Maria d. 3 Sept. 1843; i et smukt Træ. Men jeg tager ikke Bæstet med; han skal ikke forstyrre mig igien. Igaar Aftes tog jeg ham nemlig med; men s o m jeg havde ham mistænkt for mulig Diser-
5 tion, tog jeg en Snor med og et Stykke Tvebak i Lommen. – Som tænkt saa skeet: nogle Fugle i en lav Busk bragte ham i Furore, han glemte Troskab Lydighed etc, og kun med Nød og Neppe fik jeg fat paa ham, og bandt ham til mig. Men nu havde jeg ikke Hænderne fri; Henrik havde laant mig en prægtig skarp Kniv og med den vilde
10 jeg skiære Ovenstaaende i et deiligt Træ. Men som sagt, jeg kunde ikke for Hundens altfor lystige Bevægelser i Slavelænken faae mere skaaren end et M . Men – ret betænkt, maa jeg dog ikke takke Plata? Det var Dagen i F o r v e i e n , og jeg vilde gjøre det, fordi jeg ikke vidste om det blev godt Veir i Dag, og om mit Been var fuld-
15 kommen raskt. Nu e r det godt Veir. Og Beenet er raskt, og det er Din v i r k e l i g e Fødselsdag. Er det ikke nu meget bedre, at det skeer i Dag? Og derfor takker jeg Plata, som ligger ved mine Fødder paa det lille sorte Teppe, mens jeg skriver disse Linier. Nu skal han saagud ogsaa have sit Sokker; og saa op i Søndermarken, men jeg
20 tager ham ikke med dennegang. –

Nu har jeg været der, og Inscriptionen staaer i et høit rankt smukt – jeg tror Asketræ – som jeg skal vise min Maria, naar hun besøger mig.

Til Middag spise Fader Johannes og William ene sammen, vi
25 faae den af Maria omtalte »Hønsekjødssuppe og Høns; Henrik henter lidt Kage hos Monegatti; Fru Waage Petersen sendte mig forleden nogle Flasker Kirsebærviin, vi brække Halsen paa den ene og drikke Marias Skaal. Visen har jeg alerede gjort; den lyder saaledes:

»Hvor saare lidet vil der til
For lykkelig at være;«
Og dog, saa Lidet som det er
maae vi det meest undvære.
Jeg havde ganske Lykken fat,
Den Ønsket tilfredsstilte,
Hvis Nordsø og hvis Kattegat
Mig ei fra Ikken skilte.

Hvis Hun, som hist paa Fieldet gaer
Og tænker paa sin Fader,
og ofte rørt for Træet staaer, ,
Som Mindet efterlader,
Hvis Hun – paa Bergens fierne Bierg
Nu i sin store Stue,
Stod paa det kiære Fredriksberg,
bag Lindens grønne Bue.

Dog – skulde jeg paa hendes Dag,
Paa Fødselsdagen sørge?
Det kan vel her i Sønnelag
De kiære Brødre spørge.
Nei, bort med Veemod og med Sorg,
Mig Haabet skal foryngel!
»Vor Gud han er saa fast en Borg!«
Det vil jeg freidigt synge.

Bevare vil han, hvad er Mit
Ja naadig det forøge!
I Norge, Danmark skal vi tidt

Hinanden froe besøge!
 Da springer Rosen af sin Tiørn,
 Da skal ei Veemod græde
 Hun bringer med sig M a n d og B ø r n !
 5 Da vorder det en Glæde.

Tre Uger ere nu forbi -
 Da ømt vi Afsked toge,
 Da saaes vi sidst, da skiltes vi,
 Høit vore Hierter sloge.
 10 Om to Aars Tid vi sees igjen -
 Og jeg vil ikke klage!
 Gud Hende skiænk med Børn og Ven
 Steds lykkelige Dage!!!

Den 4de Septbr.

15 Den 3^{die} Septbr er for iaar forbi - den var mig sød - men kostede mig mange Taarer. Især Kl 3 da det var det Øieblik vi for 3 Uger siden skiltes ad, og Du vinkte med Lommetørklædet. - Gud velsigne og bevare Dig og lade os sees lykkelige igjen. Bulls er reist. Onkel Anders havde »til den Ende« inviteret mig til et Skildpaddegilde;
 20 men jeg fik hverken godt af Skildpadden eller af Bull; jeg kunde ikke komme, og hans mange Afskedsforretninger hindrede ham vel i at komme herud og sige mig Farvel. Conferentsraad Ørsted hans Kone, Datter og Søn Nikolai vare i Overgaards Aftes hos mig og drak Thee. - Hermed følger et lidet Billed af den Ha este arald Haarfa-
 25 gerske i dupplo; thi William siger, det første er bedst. -

Jeg har været oppe paa Slottet og gjort Visit hos Kammerherr v. d. Maase og Frue, Frøken Sperling og Düring. Den sidste spurgte jeg om hun ikke stammer ned fra Svend Düring? Hun veed Intet

derom. Jeg forelæste hende den gamle Vise ud af Hovedet; og hun holdt meer af den end af det »Huus« Herz (uden Herz) har holdt med Visen. Det er en munter Dame; hun fortalte, at man engang havde truet hende med at modtage hende med Applaus, naar hun traade ind til Forestillingen af denne Tragicomødie. 5

»For det Andet haver jeg ikke mere Papir« hvorfor jeg slutter den-
negang, med mange kiærlige Hilsener til Konow og liden Harald.

Din Dig inderligt elskende

Fader:

A. Oehlenschläger. 10

1837. Til Marie Konow.

Kiøbenhavn d. 16. Octb. 1843.

Min søde Maria!

Det er Mandag i Dag, og Posten gaaer i Eftermiddag, jeg vil ikke lade denne Postdag glide over, og Du maa derfor nøies med et kortere Brev end ellers, jeg skriver snart igien. – Tingen er at jeg har været lidt syg i denne Tid, men nu er jeg aldeles frisk. Jeg har haft Gulsot – den trediegang i mit Liv, men dennegang uden Koldfeber. I min Ungdom havde jeg den altid med. Jeg kom hiem en Aften og befandt mig ypperligt, sov ind – men vaagnede med Rheumatisme i Brystet og Trykken for Hiertekulen. Saaledes tilbragte 20 jeg en afskyelig Nat; men da Henrik bragte mig Campherolie og Draaber fra Hansen, gik Trykket for Brystet strax over: Men nu kom Gulsoten. I fire Dage var jeg uden al Appetit; men saa fik jeg Laxativ og Vometiv. Under Brækningen pryglede William og Henrik det ene Glas Vand i mig efter det andet, saa Maven blev skyllet 25 fuldkommen reen, og nu befinder jeg mig à merveille, Mr Polichinell! – Endnu ikke ganske kommen til Kræfter flyttede jeg for faae

Dage siden i Karet til Byen, nu sidder jeg her som i Abrahams Skiød. Igaar (Søndag) var jeg og begge S y n d e r n e (: Sønnerne) hos Onkel Anders til Middag en familie. Det vil sige med en stor Mængde Mennesker, som hverken Du eller jeg kiender. Ørsteds ere
5 ellers gode, elskværdige Mennesker. I Mellemtiden af Middagsmaaltidet og Aftenhombren forelæste jeg Damerne et Par Akter af Don Ranudo, hvilket maa bevise Dig, at mit Bryst nu er fuldkommen raskt igien. Tregange er ellers en Forelæsning opsat, som har gjort en anden Udsættelse nødvendig, der skulde nemlig være Op-
10 læsning paa »Garrick« tre Onsdage i Rad. Nu haaber jeg at jeg, uden Forhindring vil kunne forelæse Skuespillerne Stykket paa Onsdag.

De Noder som jeg havde lovet Dig til Din Fødselsdag vare indbundne og skulde sendes med Dampskibet, da jeg til min Bedrøvel-
15 se hørte, at der intet Dampskib gik mere. Nu have vi siden faaet fat paa en Skipper Svane som gaaer til Bergen, og han har faaet Pakken; desuden nogle Blomsterpotter til Ikken fra Johannes og William, og en ung haabefuld Hund til Konow. Jeg haaber at Manden snart vil arrivere til Bergen med alle disse Ting. –

20 Siden vi tale om Hunde, saa maa jeg sige Dig, at Plata, efter een-gang at være rendt bort og kommen igien, atter har absenteret sig. Jeg er kied af at sætte det bestandig i Aviserne og betale den ene Rigsbankdaler efter den anden, for det utro Bæst. Man vil have seet ham ude ved Skovshoved. Det er over fire Uger siden han var borte,
25 men det bedrøver mig ikke. En Hund skal være tro og holde sig til sin Herre; naar den ikke gjør det, kan alt Kiælskab ikke hielpe. Kommer han igien, faaer han nogle Prygl, kommer han ikke, saa faaer det at være.

Tante Drewsen har skrevet Dig til, og bedet mig lægge hendes
30 Brev i mit. Hun beder Dig nok, min velsignede Maria om at være

vel betænkt paa alle mulige Forsigtigheder til Din forestaaende Nedkomst. I denne Bøn istemmer jeg af det faderligste Hierte. For Guds Skyld vær ikke letsindig. See endelig at faae en Veninde ud til Dig fra Bergen.

Før Gulsoten kom forelæste jeg en Aften Erik Glipping for Myn- 5
ster, Ørstederne, Collin, Thorvaldsen etc. – de vare alle vel fornøiede. Jeg har siddet og læst en Fandens Hoben i den Tid jeg havde Podagra og Gulsot. – Den Bog Konow laante mig af Wolff om Romanen. (: som jeg med Tak ved Leilighed skal tilbagesende). To Dele : Steffens was ich erlebte. – Hvori han sandt at sige – i Krigens Tid 10
forekommer mig som Chilian i Ulysses v. Itacien. To Bind Baggesens Levnet, (af hans Søn udgivet) hele Tom Jones. 4 Bind. Fire Bind af Alexander Dumas; et Bind af Gil Blas, Rise[s] Archiver, Journaler, etc, etc. –

Jette Wulff er en kiæk Pige. Hun reiser i disse Dage til – Portugal. 15
De to unge Mennesker, der bleve optagne i hendes Forældres Huus have inviteret hende til Lissabon, hvor de nu er rige, bosiddende Mænd. Christian følger hende til Altona, der vilde hun gaae med en Skipper; men de overtale hende nok til at gaae med Dampskibene. 20

Peter Wulff er bleven forlovet; jeg husker ikke hvad hun hedder, men det skal være en smuk Pige.

Jeg har seet, – eller rettere hørt Rosinis M o s e s hvori der er store Skønheder, dog ogsaa nogle Flauser. Den Kiærlighedshistorie der er kilet ind i Stykket, gjør ingen god Virkning især naar Faa- 25
borg er Elsker. Der forekommer ogsaa en P o l o n a i s e som Jøderne synger; hvilket beviser at Polonaisen er meget gammel og at der alt i Moses Tid har været polske Jøder i Ægypten. Man har spillet et Stykke af Lope de Vega »Kongen og Bonden« hvori der skal være meget smukke Ting. 30

Tusind Tak, bedste Maria! fordi Du giver mig Bulletins om min lille søde Harald Haarfagerskes Krigsbedrifter og mandhaftige Gierninger. Jeg havde givet meget til at see ham løbe Storm med Bajashatten, og røge Tabak af Konows Pibe. Han talte renere end
 5 Du troede, da han kaldte mig s y e Bedstefader. Nu maa han sige s ø d e , den lille velsignede Herre til Steen, de Venders og Gothers.

Men jeg har jo endnu ikke hørt noget om Eders Fiskerier. Har Silden ikke indfundet sig endnu. Den kommer maaskee s i l d e .

Til Eders øvrige Høst og de mange rare Kartoffler - hvad skulde
 10 jeg sige - P o t e t e r - ønsker jeg til Lykke.

Lad mig nu snart høre fra Eder igien. Enhver lille Begivenhed paa Steen er mig af Vigtighed, og ethvert Træk af min lille Dattersøns Udviklingsperiode vil meget glæde mig at høre. - William har skrevet Dig og Konow til i det Brev der kommer med Skipperen.
 15 Gud velsigne Eder alle.

Din kiærlige Fader
 A. Oehlenschläger.

1838. Fra Marie Konow.

Steen den 3^{die} Novemb 1843.

Min søde, allerkjæreste lille Falle!

20 Naar Du lukker dette Brev op skal der strømme en uhyre Mængde Gratulationer ud deraf, da jeg haaber det kommer til Dig, paa Geburtsdagen selv, naar jeg destoværre ikke selv kan omfavne Dig og trykke Dig de kjærligste Kys paa Læberne. Gud velsigne Dig og bevare Dig frisk og rask og fornøiet. Hvad gav jeg ikke til i egen Person og gaae hen med Harald og lykønske den søde Bedstefader,
 25 men jeg maae lade mig nøie med at tænke paa Dig med al den Kjærlighed som det vel er mueligt at føle for en Fader og trøste mig

med at kysse Dit Billede. Klokken 4 1/2 drikke vi Din Skaal og da tænker Du paa os og klinker med os i Tankerne. Gud skee Lov at den banne Guulsot dog snart recommanderede sig igjen. Du kan troe jeg blev ikke lidet heed om Ørerne da jeg læste om Din Sygdom, men glædede mig da over at see at den var ganske overstaaet 5 og at Du var frisk og rask igjen. Der var vist lidt fugtigt i Sommerværelserne saa langt ud paa Efteraaret, troer Du ikke det var Grunden? Men jeg glemmer jo ganske at sende Dig de hjerteligste Lykønskning fra Konow! Jeg søger at trække ud saa længe som jeg [kan at] tale om den lille bitte Pude, som jeg havde paalagt Betty at 10 sende Dig hen paa Geburtsdagsmorgenen. Jeg skammer mig nemlig over den ubetydelige Present og maae bede Dig tage til Takke iaar med denne Bagatel: At den er saa liden er imod min Villie men de vigtige Folk som jeg købte det begyndte Broderie hos forsikkrede mig at alle dem de fik fra Hamborg var saa smaae, at det skulde 15 saa være nu omstunder at den var stor nok til at hvile et Hoved paa etc. de vidste rigtignok ikke at det var saat stort et Hoved der skulde hvile paa den. Jeg havde store Planer for til denne Geburtsdag, men da det var umueligt at faae Arbeidet færdigt fra Du reiste og til nu opsatte jeg det til næste Aar og da maae det bøde paa den magre 20 Present iaar. Jeg maae desuden undskyldte mig med at jeg har havt og har dygtigt travlt for at faae en heel Deel Ting syet til Huset, Harald mig selv og en anden lille vis Person. Harald sender Dig tusinde Kys og Kalp, han underholder mig ofte om søe Bessefar, som har været da a l e . I de sidste Dage har han selv været lidt daar- 25 lig men Gud skee Lov kun for den sidste Kindtand som nu imorges lykkelig er arriveret. Han var selv meget vred fordi den pinede ham og sagde: Fy dygge Bisse Iis i Popo, gø Avava ond Maben. han vil da ogsaa sætte Bissen i Tammekogen, hvor Alt maae hen at staae til det bliver ate Deng, Konow[s] Støvler for Exempel naar de ere smud- 30 sige.

Skipperen, som jeg længe forgjæves havde ventet kom da for 8 Dage siden til min store Glæde og tillige Skam, Du sender ikke alle-
ne 1 Bog men hele 2 og de søde Drengene sende mig en saadan Masse
Urtepotter uagtet Accorden med Wille var at jeg skulde have 6. Jeg
5 haaber at de alle komme sig igjen men Touren havde taget noget
paa nogle af dem, hvorimod andre kom ganske friske og grønne.
Jeg takker tusinde Gange for dem og undersøger dem hver Dag
med den største Interesse for at see om der ingen nye Skud vil vise
sig. Hyatzintherne har jeg i egen høie Person lagt i Potter og glæder
10 mig stærkt til den Tid jeg kan vente de ville spire. Men nu kommer
det Bedrøvelige - T æ n k ! da jeg aabner Nodebogen seer jeg at de
8 Sonater af Mozart ere accurat de samme som Du har foræret mig
een Gang før, den Sommer vi vare paa Frederiksberg sammen, Du
kjender dem godt, jeg spillede dem alle ofte for Dig her i Sommer, en
15 af dem var saagar det jeg spillede den sidste Dag Du var her og med
Caffekoppen ved Claveret. Var det ikke dygtigt ærgerligt! Jeg haaber
vist at Lose bytter dem naar jeg engang sender dem tilbage.
Men hvordan troer Du jeg blev tilmode, da jeg lukker den anden
Bog op og seer »Lieder ohne Worte« af Mendelsohn Bartholdy som
20 jeg ogsaa har 2 Hefter af. Jeg turde næsten ikke see videre for ikke
at finde lutter Bekjendtere men flere var der dog ikke. Endnu en lille
malheur ved Noderne maae jeg bede Dig om mueligt at faae redres-
seret. Bogbinderen har nemlig stjaalet Slutningen af Beethovens
Sonate i As dur, maaskee det kan tilveiebringes, skjøndt det vel nep-
25 pe kan ventes at det findes hos Tyven, den slipper midt i ved Num-
mer 16. Jeg har idag faaet Claveret ind i Spisestuen, der hvor Skjen-
ken stod og faaet denne paa en anden Væg. Jeg begyndte at spille
paa de nye Ting, men jeg mærkede at det meeste var meget meget
for svært for mig om jeg ogsaa nu vilde gjøre mig nok saa meget
30 Umage dermed. Mozarts Sonater ere lette og naar som jeg haaber

faae byttet dem for et andet Hefte faaer jeg noget som jeg kan komme til at spille rigtig t. Forresten takker jeg Dig tusinde Gange for den Mængde, Du sendte og skal nu gjøre mit Bedste for at spille det, men det faldt mig ind at Johannes havde faaet Courlænder til at vælge det, og han kunde jo som Virtuos umueligt sætte sig ind i min jammerlige Forfatning. Hundehvalpen arriverede da ogsaa meget udmagret og med rindende Øine. Tak William mange Gange fra Konow for al den Uleilighed han har havt med den. Det bliver vist en smuk Hund, men det græsselige er at det er en Hun, hvilket bliver en stor Plage. Vi vide ikke endnu om det er Sygdom eller bare pure Kræsenhed men den er ikke at faae til at smage en Bid Brød kun Fisk og Kjød, som oven i Kjøbet ikke maae være saltet spiser den og den vil ikke drikke Mælk. Derimod er det en stor Griis, som allerede har sat flere Skjolder paa Tæpperne. Den har vist været hjemme hos Eder i nogen Tid og blevet forvænt med Kjød thi ellers forstaaer jeg ikke hvor den er bleven en saadan Gourmand, medmindre den er kjøbt paa en Restauration hvilket vi ogsaa havde troet mueligt – Den blev kaldt Diana, fordi vi fandt den saae jagtagtig ud, men maaskee det slet ikke passer. Harald kalder den simplement Ane, og holder meget af den og klapper den med en uhyre vigtig protegerende Tone sigende: O dattels lille Ane! Mig kalder Harald: Itten! han hørte nemlig engang Konow kalde mig Ikken. Han lukker selv Bogskabene op og staaer og skraber og bukker for at: sie Moers Gød see Biller i den danle Baag. Han viser Sands for Naturskjønheder, thi da Solen igaar gik saa smukt ned blev han ved at gjøre os opmærksomme paa at der var saadele da ute –

Silden venter nok til næste Aar med at vilde beglücke os, thi vi fik intet synderligt iaar da Veiret just var saa daarligt paa den Tid den pleier at søge til Land. I disse Dage har der ellers været kastet en

heel Deel nede paa Vigen, og vi have Noden for Øieblikket staaende fuld af baade Brisling Sild og anden Fisk. Vi have havt stor Travlhed med Slagtning og Pøselavning, deilige Blodpølser med Æblegrød til kunde Du nu opvartes med og Kjød pølser have vi i Salt —
5 Drengen tog sig godt ud forleden da han ordenlig sad til Bord og søbede Grønkaal som han sagde smager gok. Nu besøgte jeg ham og fandt ham med en Lap og Synaal og Traad og han syede med den største Alvor og Andagt. Tak for det Avertissement om Din troløse Hund, kunde ikke Messinghalsbaand være godt nok for et saadant
10 Skarn? I skrive Intet om den stjaalne Parapluie? Vi have faaet en stor ny hvid Hest og 2 Gjæs at begynde med, Harald kalder dem for Gjæsse m e , er det ikke Gæssene p æ f t e . Adieu søde lille Fader for denne Gang. Johannes og William faae snart Brev imidlertid maae Du hilse dem og Dig selv 1000 Gange fra Konow og Din It-
15 ten.

Jeg glemte reent at bede Dig takke den søde Tante for det velsignede, kjærlige Brev hun sendte mig, som glædte mig særdeles. Til hendes og Din Beroligelse vil jeg ogsaa tilføie at der er sørget for en meget rar og flink Erdemutter kommer herud i de Dage hendes
20 Hjelp ventes og at hun bliver her 14 Dage eller saa længe vi selv vil. En Veninde kan ikke præsteres da jeg ingen har uden Huusmødre som ikke kunde forlade Mand og Børn, men Jomfru Linde, som er Omhyggeligheden selv for mig vil nok passe paa det Bedste. For Lister for Vinduerne og Skjærmbredter er der ogsaa sørget, og jeg vil
25 naturligvis være saa forsigtig som mueligt — Adieu adieu.

1839. Til Jonas Collin

d: 6. Nov: 1843

Min ædle Ven!

Johannes har betroet mig din Samtale med ham om »Garrick« og det rørte mig inderligt og glædede mig, at høre dig og den gode Adlers Hengivenhed for mig, og Bekymring for, at jeg skulde ærgre mig, ved at høre Stykkets Modgang. Men jeg lover Dig: Jeg skal — med Guds Hielp — ingen Gulsot faae igjen. —

Det har flere Gange været mig til Skade, ved Opførelsen af mine Stykker, at jeg ikke, som en forsigtig Theaterdigterskrædder, tog Maal af de Skuespillere, jeg syede Characterklæder til. Deraf kom det, at de undertiden ikke passede. Min Trøst er, at baade Du, Adler, og, jeg troer, de fleste af mine æsthetiske Venner, finde Stykket værdigt til Bifald, om ogsaa de Fleste maaske mene, at der ingen er for Tiden, der kan ret passe til Hovedrollen. Jeg undrer mig ikke over, at Nielsen ikke har Lyst til at spille Rollen, og for Phister passer vel heller ikke Lorden ret. — »Men hvad skal jeg stakkels Poet og Vandmøller nu gjøre« (som Malz siger i Sovedrikken). Jeg staaer imellem to. Paa den ene Side: at faae et Stykke opført, som ingen Lykke vil gjøre for Øieblikket, - paa den anden at gaae glip af en Indtægt jeg, som giældbunden Mand, der har optaget betydelig af min Gage (med to Sønner uden Gage) høilig trænger til, har gjort Regning paa og trøstet mine utaalmodige Creditorer med. Dersom mit Stykke var et Maleri, saa kunde jeg faae det betalt i Kunstforeningen, men der er ingen Kunstforening for Poesie. — Den eneste mulige Maade er — at Theaterdirectionen har den Godhed at unde mig en Sum, som et Forskud paa Fremtiden; og Johannes sagde mig, at det lod til ogsaa at være Din Tanke. Eh bien! kan det gaae an, saa skaf mig en saadan Sum. Kan jeg end nu faae — 300 Rdl — (Gud veed, det er lidet for Garrick) saa skaf mig dem, gamle trofaste Ven.

Det ville naturligviis blot være at betale mig af min egen Lomme, hvis min hele Trøst skulde være, at man istedet for Garrick spillede Erik Glipping. Jeg har store Udgifter — endeel Gield endnu at betale, og jeg havde haabet ved disse to Stykkers Opførelse at befries 5 for min Ængstelse og Spænding. Men det er nu eengang ikke »Skiebnens allernaadigste Resolution«.

Det kunde synes, som om jeg nu ret var kommen i Gang med at digte Værker, — men det skal man ikke antage. Naar jeg vel haaber at Gud endnu skiænker mig nogle sunde Leveaar, — er det dog nok 10 bedst at jeg holder op itide. Stor Opmuntring er der ikke. Naar Lykken klapper mig paa den ene Kind, giver den mig sædvanlig et Ørefigen paa den anden. Men — man maa ikke tabe Modet og heller ikke aldeles Couragen. Min Musa er ikke død endnu.

Jeg overlader da, min ædle Ven! denne Sag til Din og min trofasteste Adlers Omsorg, og haaber paa denne Maade at blive saa vel faren, som Omstændighederne tillade.

Din

A. Oehlenschläger.

Naar Garrick ikke spilles, var det da vel bedst strax at sætte 20 Erik Glipping igang. Men — oplæse den for Personalet ønsker jeg ikke.

1840. Til Ludwig Tieck.

Kopenhagen d: 7 Nov 1843.

Mein alter Freund!

Ein junger Gelehrter Cand. Theol. Brasch, der eine Reise macht wünscht Deine persönliche Bekanntschaft zu machen, und bittet 25 mich enige Zeilen zu Dir mitzugeben. Dieses habe ich dem jungen hoffnungsvollen Manne, der mehre Jahre beim Finanzminister

Moltke Hauslehrer war, nicht abschlagen wollen; und ergreife zugleich diese Gelegenheit meine Erinnerung in Deinem freundlichen Gedächtnisse ein wenig aufzufrischen. Es freut mich zu hören dass Du den Einfluss und die Liebe Deines Königs erworben, die Du verdienst. Ich höre Ihr spilt jezt in Berling Stücke im Geschmack der Altgriechen und Alt-Engländer — das ist hübsch von Euch — Vielleicht kommt die Reihe auch an einen armen Mitlebenden. Schiller sagt: Wie wir leben, unsre sind die Stunden« — das ist aber nicht immer wahr. Mit unter kommen erst die Stunden, wenn die letzte Stunde der Lebensuhr geschlagen hat. 10

Ich habe neulich eine Tragödie gemacht. »Dina« die in Kopenhagen viel Glück machte. Ich werde ein Exemplar meiner deutschen Übersetzung nach Berlin und eine nach Wien schicken. Bei dieser Gelegenheit hoffe ich auf Deinen Einfluss, wenn das Stück das Glück haben sollte Deinen Beifall zu gewinnen. 15

Gott segne Dich!
Dein treuer Freund

A. Oehlenschläger.

1842.*Til H.L. Martensen.

11 Nov. 1843.

Høistærede Ven!

20

Tilgiv at jeg, uagtet mit Løfte til Dem, ikke strax tilbagesendte Hegels Æsthetik. Der var Meget deri, som interesserede mig, og jeg ventede altid at faae et Exemplar fra Høst. Deraf har jeg nu faaet de to sidste Dele og venter hver Dag den første, som han ikke havde, men forskrev fra Berlin. 25

Jeg takker Dem, fordi De har gjort mig bekendt med denne mærkværdige, udmærkede Tænker. Thi skøndt jeg ikke følger ham i hans for mig altfor terminologiske Abstractioner, fornøier det mig meget at følge ham i alle concrete og individuelle Anvendelser paa
5 Poesien; saa meget mere som det glæder mig at see, at vi mødes i meget fra høist forskellige Veie.

Deres hengivneste
A. Oehlschläger.

1846. *Til Wollert og Marie Konow.*

Kiøbenhavn d. 22. Nov. 1843.

10 Kiære Konow!

Jeg havde just igaar ladet Marias Foræring til mig, den nydelige lille Pude, hente fra Toldbolden; læste med et rørt Hierte de Linier hun havde fæstet derpaa: »Til Fader, for herpaa at sove Middags-søvn — og vilde just handle efter hendes Forskrift, da jeg — fik De-
15 res Evangelium!! Hvad en saaden Efterretning vil sige, begynder De nu ogsaa at forstaae da De selv er dobbelt Fader. Jeg nægter ikke, at Tanken om min elskte Marias forestaaende Nedkomst undertiden ængstede mig, naar jeg tænkte paa de to stive Miil mellem Bergen og Steen, hvor Jordemoderen skulde hentes; men takket
20 være »Marthe fra Træet, Anne fra Melkeviggen og Marthe fra Raadalen, som kom den søde Barselqvinde til Hielp i rette Tid. Paa næste Blad vil jeg skrive lidt til Hende ogsaa, men ikke for meget, thi for det første skal hun holde sig rolig og stille.

Lille søde Haralds Forundring over den lille Broder kan jeg tyde-
25 ligt forestille mig. Hvad det vil blive en Glæde for Eder med de to

kiære Børn; og for mig naar I besøge mig med dem — ak desværre ikke til Sommer, men først næste Sommer!

Nu skal Erik Glipping snart spilles; men Garrick bliver der nok Intet af for det første; thi — vi have ingen der kan spille ham. Nielsen kan ikke, føler det selv, og har ikke Lyst dertil. Men — giemt er ⁵ ikke glemt.

Forleden havde vi en smuk Fest for Billedhuggeren Bissen hvor han nød den længe fortiente og længe opsatte Hæder.

Thorvaldsen har gjort en colossal Herkules paa sine gamle Dage, der er overordenlig skøn og herlig! Det er Fanden til Karl. — Nu ¹⁰ Farvel, kiæreste Konow! Mange Hilsener og Lykønskninger fra Johannes og William.

Deres Ven

A. Oehlschläger.

Min sødeste Ikken!

¹⁵

»Skal I ha levende Reier, Piger? —« Der som Du troer at faae et fornuftigt Ord af mig idag, saa (troer jeg) Du tager Feil; dog kan det ogsaa gierne være, at jeg bliver meget fornuftig; thi ved visse Leiligheder, naar Hiertet er bevæget, gaaer det fra den ene Yderlighed til den anden.

²⁰

Nu maa jeg, f.Ex. strax snakke med lille Harald. »Hør veed Han hvad Haraldr, Populationen i Noahs Ark begyndte at aftage, efter de sidste Aviser, derfor er der nu sørget for Tillæg. En Person, som ikke fandtes i Noahs Ark — en lille Próer er kommen til. Denne maa Han nu være forsigtig med — nok see, men ikke røre; ²⁵ og naar Próer bliver lidt ældre, maa Han lære ham Norsk, men ogsaa lidt Dansk, som er hans Mamas- eller Modersmaal. — Men lad mig nu snakke lidt med Moder igjen.«

Søde Maria: min Glæde kan jeg ikke sige Dig. Jeg ilede strax til den gode Tante Drewsen og fortalte hende, hvorvel hendes Formaning til Dig havde frugtet, at Du ikke blot havde havt een, men tre Jordemødre; og at den fjerde blot var kommen til for F o r m e n s
5 Skyld.

Dit Løvte om at være ret forsigtig, glæder mig. Brændt Barn vogter sig for Ild.

Igaar, efter at jeg havde skrevet de foregaaende Linier til Konow, kom hans Svoger Major Hesselberg og besøgte mig; det er en excel-
10 lent Mand; han holder ogsaa meget af Ikken, og det bidrog ikke lidet til min Godhed for ham, da han fortalte at han havde hiulpet Dig at plante Blomster i Din Hauge.

Jeg har indbudt ham og begge Ørstederne, at komme til Middag tilmig i Overmorgen og drikke det lille B a r n s Skaal og For-
15 ældrenes med.

Nu troer du vel at høre mere, — men midt i Prækenen holder jeg op, som salig Pastor Yelin, dog ikke som han, af Drukkenskab, (: thi jeg har ikke faaet meer i Dag endnu end en Kop Thee) men af Forsigtighed, for at Barselqvinden ikke skal anstrænge sig.

20 Tante Drewsen beundrede Dine Blyantslinier i Konows Brev.

Gud velsigne og bevare dig nu, min søde, elskede Datter, og Din lille velsignede Diæng. Gid han maa, »frygte Gud, holl e hans Bud, blive en nyttig Mand i sit Fædreneland alle sine Venner til Fornøielse« — som Henrik Winkler skrev til mig da jeg var Elleve Aar.

25

Din kiærlige Fader

A. Oehlenschläger

Glædelig Juul! »Hvor der er Børn, der er en evig Juul.

Johannes og William lykønsker 1000 Gange!

1847. *Fra Marie Konow.*

Steen den[26] Novemb. 1843.

Min søde, lille Fader!

For at Du ikke skal ængste Dig over at her kunde være noget i Veien med mig og den Smaae, sender jeg Dig atter et par Linier. Gud skee Lov. Alt gik saa vel som det var mueligt, og at vi har ikke 5 fattedes det Mindste lige siden Byrnets Geburtsdag. Han ogsaa er Sundheden selv og tager Dag for Dag til Corpulence. Han havde lidt Trødske et Par Dage, men det var ikke meget, og det faaer Børnene næsten altid lidt af. I de sidste 14 Dage er han bleven 1½ Pund tungere, og det er jo ganske godt. Han patter saa ivrigt, saa han har 10 faaet lidt Hul rundt om Vorterne paa mit Bryst, saa jeg har maattet fælde adskillige Taarer af Pine, naar han skulde tage fat, men det begynder nu at blive bedre, da jeg har anvendt flere Midler for at lindre det. — Den lille velsignede Harald er sjæleglad over lille Broer, som han sidder og vugger og synger for. Munden staaer nu ikke 15 paa ham den hele Dag, og Sproget kan Du troe, er ikke ilde. Han er i den totaleste Confusion med Hensyn til Dativ og Acusativ, og saaledes siger han om den Lille: »Dæ ligger ham i Vuggen!« hvori- mod han beder mig om han maae kysse h a n . Han drager nu en Stol her hen til Bordet for at skrive et Bev til søe Bessefar, men vi 20 maae nok lade det blive med den gode Villie.

Han kalder mig for Ikken og undertiden i en meget protegerende Tone, som klæder ham usigelig comisk. Han ligger inde hos Konow i denne Tid i Dit lille Værelse og opfører sig meget respectabelt. Hele Dagen er han inde hos mig, og har saagar ligget med mig i Barsel- 25 seng. Det Værste er at han taler saa norsk og kalder sig selv »en liten Gut« og hvad er smudsigt kalder han »schittent«. Han spadserer hver Dag med Konow og holder hans Stok i Haanden, han seer sød ud med en lille brun Frakke og graae strikkede Bælvanter, og, som han kalder det »Mamasser« paa Benene. Han har en god Hukom- 30

melse, thi da han saae Konows Slobrok som Du havde i Sommer, og nu var kommen for en Dag, bemærkede han at det var Bedstefars i n . Han kjender nu Historien om de tre Høns som eiste om. Han huskede fra 3 Dage i Forveien, at de eiste Vom, men da jeg 5 spurgte ham hvad de saa sagde, sagde han »Kykelyk«. Jeg har endnu ikke været ude af Sovekammeret, for ikke at risikere nogen mulig Forkølelse, men jeg har nu i længere Tid været oppe til Klokken 8-9 om Aftenen.

Appetitten har været brillant den hele Tid og jeg har sat 4 unge 10 Høns eller rettere Hans til Livs og idag har Konow spist inde hos mig og Maaltidet bestod at Villinger og Ryper. Til Froekost spiste jeg 6 Stykker Smørrebrød!

Den anden Dag jeg var oppe begyndte jeg at sye som sædvanligt og fremdeles siden den Tid. Synes Du ikke jeg er en rask Kjerling? 15 — Konow har læst for mig, og jeg har ogsaa selv læst endeel, saaledes er Tiden gaaet meget hurtigt for mig.

Vil Du hilse alle gode Venner fra mig, og lad endelig Reinhardts vide hvordan det staaer til. Beed dem ogsaa snart skrive til mig. Jeg 18 læn ges r a s e n d e efter Brev fra Dig min søde engle Fader, som 20 jeg ogsaa læn ges r a s e n d e efter. Johannes og Wille maae du kysse 1000 Gange fra mig. Hyacintherne begynder nu at spire. Tænk hvor deilig at jeg er saa fuldkommen færdig med al Reconvalessense til den søde Juletid, naar jeg skal glæde min søde lille Harald med Juletræe.

25 Da Harald med en Pen, som han selv har dyppet uden Tilladelse har klattet mit Papir saa frygteligt til efter at Brevet var sammenlagt maae jeg slaae en Convolut om det og bede Dig endelig undskyldte at jeg maae sende dig dette rædsomme Brev, da der ikke er Tid for mig at skrive det om. —

Konow beder mig hilse dig mange Gange. Mange Kys fra Børnene og Din Ikken.

Naar Harald bliver forundret over Noget afbryder han Gud Fate! Det er ham der har sat alle Klatterne paa Papiret, og som ogsaa til Deels er Skyld i den over al Maade rædsomme Skrift — 5

1848. Til Marie Konow!

Kjøbenhavn d: 14 Decb. 1843.

Min søde Maria!

Den gode Gud være lovet, at Du nu igien befinder Dig saa frisk og rask, og at den lille D i æ n g ogsaa er saa rask, og arbejder trolig hver Dag paa at blive meer og mere p u n d v æ g t i g . Haralds 10 Spadseregang med hans Fader, med Faderens Stok (: han kan ogsaa mere trænge til den, end Konow:) har meget fornøiet mig. Men i Din homeriske Beskrivelse (: hvori især Bælgvanterne have glædet mig :) glemmer Du reent at sige mig hvad den »liten Gut« har paa Hovedet. Straahatten fra i Sommer kan det dog ikke være; og med 15 Hielm gaaer Harald Haarfagerske vel ikke endnu. Jeg venter altsaa med næste Post Efterretning om dette og om hans lille »Brodermands« Fremturen i Flid og gode Sæder. Nu vil jeg fortælle lidt om mig og om os her hiemme.

Jeg var i Overgaars til Middag hos Fru Pauli — jeg nævner med 20 Flid hende, thi til Ministerresidenten er det egentlig ikke. Dette føler han vel, og gør mig af Beskedenhed ingen Contranvisiter, fordi han veed, at m i n e gielde ikke ham men hans Kone. Gusta Rennekamp er her, og saa stokdøv at man maa conversere hende med Griffel paa en Tavle. Dette gaaer meget langsomt og er just ikke ef- 25

ter min Smag; imidlertid brugte jeg dog denne Methode, da jeg besøgte hende forleden. Det er en god Siæl.

Igaar begyndte jeg mine Forelæsninger over Tragødien for et respectabelt Auditorium, der ikke kom af Mode eller for at mores
5 med noget Nyt; thi det er nu det 34^e Aar at jeg holder Forelæsninger. Imidlertid søger jeg dog altid at komme med noget Nyt. Jeg meddelte i min Indledning Adskilligt af »Hegel« Barn! hvis Æsthetik jeg har læst endeel af i denne Tid; og det morer mig at see, at vi i vore Meninger sielden ere meget forskiællige, og at pecus imitatorum (Qvægefterlignernes) Overdrivelser og Spidsfindigheder ikke
10 maa tillægges ham. Dog afviger jeg fra ham i Meget. I Grunden er han slet ingen skjøn Aand; men en saa stærk Forstand som hans, kan befatte sig — i en vis Retning — grundigt med mange Ting.

I Søndags blev Kronborg Kirke atter indviet. Den havde i mange
15 mange Aar staaet forfalden som Magasin og Pulterkammer; nu er den med megen Smag og Omhu sat istand igien, aldeles som den var i sin brillante Tid. Borgemester Steinfeld (: der ligesom Apostelen Paulus gik over fra den jødiske til den christelige Religion) bad mig — da Kongen og Dronningen skulde derud, at skrive Borgeskabet en Vise, til et Fakkeltog, de vilde give Herskaberne. Jeg skrev og sendte dem en slig, og fik et Brev tilbage, med Beviis for at Visen var skjøn. Jeg kan bevise Dig det, med hele den helsingørske Magistrats Underskrifter. Der med troede jeg nu at Tingen, hvad mig angik, var forbi, men jeg fik en Indbydelse fra Overhofmarskal-
20 len til det kongelige Taffel og en Billet til Kirken. »Det var nu godt og vel, men dog ikke alt for vel« som de gamle Eventyrfortællere sagde — thi Kronborg ligger langt fra København og Heste og Vogn koster Penge. Her hialp nu Vor Herre mig i Biskoppen (: min gamle Ven Mynsters) Lignelse for saa vidt, at jeg kom til at kiøre
30 f r i t med ham. Det vil sige: Reisen kostede mig dog 8^r da jeg

maatte spise den ene Dag i Værtshuset, have et varmt Værelse, Thee, etc — i to Dage.

Festen var smuk, og Mynster holdt en fortræffelig Tale; men saa steg den gamle Præst Fischer op paa Prædikestolen; han var det eneste af det gamle Inventarium, som man havde glemt at male, 5 forgyldte og reparere, og han vrøvlede meget G u d s -jammerligt. Jeg troede han g i k i Barndom, skjønt han stod stille paa P r æ k e stolen, han saae ogsaa noget gammel og forfalden ud — siden hørte jeg, at han dog var sex Aar yngre end jeg.

Fakkelsangen, som Du kan læse i Berlings Avis blev meget smukt 10 sunget til Krøyers Melodie, Kongen var vel tilfreds; han holdt smukke Taler baade ved Bordet (: hvor han drak Frederik den 2^{dens} Minni) og til Folket. I en magelig Vogn med Mynster, glemte jeg, i uafslædig interessant Samtale, den lange Vei frem og tilbage og vi havde det herligste Veier. 15

Hvad Theatret angaar, saa kom der mig rigtignok en Streg i Regningen: min Garrick bliver ikke spillet. A n t a g e t m e d R o e s var den af Directionen, og mange som have hørt den — (: hvoriblandt jeg ogsaa tager mig den Frihed at regne Konow og Dig) fornøiede sig over den. Men — Nielsen der skulde spille Garrick, 20 passede ikke til Rollen — det er vist; og hvad kan det hielpe at spille et Stykke, naar man ikke kan spille det? Saa gjør det ingen Lykke — og Skylden bliver dog væltet paa Forfatteren. Det heed ogsaa nu — (: thi Phister havde heller ikke Lyst til at spille Lorden) at Stykket vel var godt med gode Characteertegninger, men at det ikke var for 25 Theatret. Det vil jeg nu bande paa at det er; og hvis R o s i n g levede, saa skulde vi see en lige saa god Garrick, som vi i Fru Heiberg saae en Dina. Men hvad skal man sige, man maa finde sig i'et. Et slem Pengetab var det — det er værst. Gud skee Lov at jeg endnu

har »Erik Glipping«. Den har de Lyst til at spille, den skal gaae snart — og saae giver den vil lidt i Skiæppen.

Theatret har faaet en ny Acquisition i Jfr. Rosenkilde. Hun modtages altid med overordentlig Applaus. Hun har ogsaa megen Natur og Lune; men det er i det aldeles lavcomiske, og hvorvidt hun har Evne til at spille meget forskellige Roller, veed jeg ikke endnu. Hun ligner Faderen, og han kan ikke modtage mange Forandringer. Istedet for at sætte sig ind i Rollerne, sætter han Rollerne ind i sig, og naar det passer, saa passer det, og passer excellent; thi Rosenkilde har en overordentlig comisk og morsom Subjectivitet, og det er ikke Lidet.

De have her spillet et Par morsomme ældre Stykker igien. Sparecassen, og i Aftes Fødselsdagen i Slutteriet — der gik ganske ypperligt, og hvor især Fru Heiberg, som den blonde fiantetsentimentale og affecteerte Tøs, er fortræffelig.

Fra Tante Drewsen og Mine Werlauff skal jeg hilse Dig kierligst; det glæder dem, hvergang jeg forelæser dem noget af Dine Breve, og Tante faaer dem ofte selv til Giennemlæsning. Mine Werlauff har taget en smuk lille blond Pige til sig, for at have Noget at lege og — maaskee — omgaaes med. Barnet er forresten lidt skievhovedet, ligesom Erling Skakke.

Jette Wulff har i denne Tid viist sig som en kiæk Datter af en gammel Sømand; hun er midt i Vinteren reist til — Lissabon. Du veed, der har hun to Venner, to unge Mænd, der i deres Barndom bleve opdraget i hendes Forældres Huus. — Jette (eller Jede) har stor Lyst til lidt Eventyr. Om det nu ogsaa var Forholdet til Stampes (: Du husker vel det tendre Forhold mellem hende og den unge Stamherre) der gjorde hende kied af at være hiemme for det første nok — hun reiste. — (Paa Søen var hun ogsaa i Sommer med Boye) Hun vilde først været afsted med en Pæreskudde, men lod sig sige

saavidt, at Christian fulgte hende til Paris, hvorfra hun gik — fra Havre med Dampskibet — og skal paa Farten have udstaaet en Deel. Nu haaber jeg hun er lykkelig arriveret til Lissabon, hvor Faren er forbi; thi Jordskiælv kommer der vil ikke saasnart igien.

Jeg kommer ofte til Kochs, det er meget gode Mennesker, og de vise mig og Johannes og William al mulig venlig Giestfrihed. Forleden vare vi der alle til Middag. Imorgen skal jeg spise til Middag hos Adler. Han befinder sig bedre i den senere Tid.

Med Hesselberg har jeg tilbragt behagelige Timer. Forleden havde jeg — for førstegang i lang Tid — et lille Middagsselskab, der bestod af Onkel Anders, Hans Christian, Hesselberg, og vor Vært Etatsraad Treschow. Vi drak lille Ikkens og hendes lille Diængs Skaal, med tusinde gode Ønsker for en lykkelig Fremtid.

Min søde lille Sophia seer jeg kun meget sielden. Paa min Fødselsdag var hun hos mig; hun bliver smukkere og smukkere; gaaer det saadan fort, saa bliver hun en sand Skiønhed. Ogsaa aandeligt udvikler hun sig. Phister vil ikke tillade at hun er i mine Sønners Selskab; thi siden sidst, (da Konow var med den Aften) og Ph. fornærmede Johannes saa grovt, har han kastet et dødeligt Had paa Johannes og William, fordi de naturligvis foragte hans Handlemaader. — Det værste er at det skiller mig fra min lille Sophia, længer end hele den nøgne Biergkyst og Havet, fra min Maria.

Jfr. Hoppe skrev mig til, faa Dage før Sophias Fødselsdag, at hendes Fader ikke gierne ønskede jeg skulde sende Sophia Klæder, da han helst saae, at begge hans Børn gik eens klædte. Jeg sendte hende da mine Skrifter, (: Tragødiene) smukt indbundne, og lovede hende lidt efter lidt at skaffe hende et lille Bibliothek, til hun blev en stor Pige.

Fru Hauch — (thi der er ingen Tvivl om, at det er hende) Tyrølerfamiliens Forfatter, har udgivet i disse Dage en lille No-

velle: Fru Walter, der er meget god, staaer langt over Tyrolerne, og har rørt mig til Taarer.

Hauchs komme herind i Vinter og leie Værelser for flere Uger.

Nu har jeg, saa Skam, ikke mere at sige Dig, end at Du er min
5 søde lille Ikken, og — som jeg hører nu ikke blot Konows men ogsaa
Haralds Ikken.

Fremtur nu bestandig i Fornuft og Forsigtighed med Hensyn til Barselsengen; saa vil vist alting gaae fortræffeligt.

Jeg beder mange Gange at hilse Konow og Harald, den lille for-
10 staaer Dig nok ikke endnu, men Du maa dog hilse ham med, fra

Din kiærlige Fader

A. Oehlenschläger.

Mange Hilsener fra Johannes og William!

15 1849. **Til Friedrich Hebbel.*

Kopenhagen den 15. Decbr. 1843.

Verzeihen Sie dass ich Ihren lieben Brief nicht gleich beantwortet
habe; ich glaubte, Sie brauchten den König nicht um Erlaubniss zu
bitten, ihm das Drama zu dediciren; jetzt höre ich aber, dass es
doch so seyn muss. Im Grunde ist es ja auch recht gut, dass Sie auf
20 jede Weise sich bei ihm im frischen Gedächtnisse erhalten; — das
wird die Zugabe des Stipendiums erleichtern. Ihre Bittschrift kön-
nen Sie dann dem dänischen Minister in Paris, Herrn von Koss
(Kammerherr) übermachen, der wird sie mit seinen Depeschen
nach Dänemark senden.

25 Was Sie mir von Ihrem Verluste sagen, hat mich sehr betrübt.
Ich will mit keinem leidigen Troste kommen. Das ist das elende
beim Trost, dass er eigentlich in wichtigen Fällen, garcht trösten

kann. Der einzige wahre Tröster, schweigt still und tröstet mit Worten gar nicht — das ist die Zeit!

Sie glauben, dass ich keinen grossen Kummer gehabt? Ach, lieber Freund — viel Unglück habe ich auch im Leben erlitten. Wenn die Wunde geheilt ist, glaub' ich: der beste Trost besteht darin, dass man dem düstern Schicksale seinen Zoll bezahlt — und jetzt vielleicht besseres Glück hoffen darf, weil man nicht, wie Polycrat, den verlorenen Ring wieder bekömmmt. — Es ist recht grosser Schade, dass Sie, in diesem Zustande, nicht Paris geniessen können. Für eine frische, lebenslustige Natur (und dies muss jeder wahre Dichter haben) ist es doch sonst allerliebste, sich in dieses grosse Lebensmeer zu tauchen. *L e b e n d i g* ist Paris im höchsten Grade, und das fühlt Jeder, der das Lebendige liebt. Sie werden aber, wenn der erste Schmerz vorüber ist, sich auch noch in diesem bunten Menschengewimmel etwas erheitern. 15

Mein »Garrick« wird nicht gespielt aus dem selben Grunde, warum für einen König nicht mit Kanonen geschossen ward: sie hatten keinen Pulver, und wir haben keinen Garrick. — Es ist mit öfter so mit meinen Stücken gegangen. Ich schneide meine poetischen Röcke so viel wie möglich nach poetischen Idealen zu, und *d a n n* probir' ich ob sie den Schauspielern passen; das geht nun nicht immer. Die Tragödie »Erik Glipping« wird nächstens gespielt.

Ich habe gute Nachrichten von meiner geliebten Tochter Maria in Norwegen; sie ist neulich von einem gesunden Knaben entbunden worden. 25

Ich sehne mich sehr den Aufsatz in der allgemeinen Zeitung zu lesen. Sie sagen: ich lese nichts Deutsches? Ja gewiss, sehr Vieles, wenn es gut ist, und wenn ich es habe. Ich bin in keinem Lesevereine, denne ich kann nicht im Vereine lesen — ich muss allein seyn. Diese Abhandlung werd' ich aber schon aufstöbern. 30

Ich habe meine Vorlesungen »über die Tragödie« für ein zahlreiches Auditorium angefangen. Denken Sie, ich studiere Hegel an meinen alten Tagen, und finde ihn bei weitem nicht so schlimm als Pecus imitatorum. Ich stimme vielmehr in vielen Dingen mit ihm
 5 überein. Übrigens hat das sich bei mir bestätigt: er ist kein schöner Geist, und noch weniger »eine schöne Seele; aber ein kräftiger seltener Verstand dringt überall durch, und versteht alles — was sich
 v e r s t e h e n lässt. Die Flügel des Gefühls und der Phantasie hat ihm aber der liebe Herrgott versagt.

10 Und nun leben Sie wohl, bester Hebbel! und lassen Sie bald etwas Erfreuliches und Tröstliches von sich hören. Meine Söhne grüssen schönstens.

Ihr treuer Freund
 A. Oehlenschläger.

15 1850. Til Marie Konow.

Den 21. Decbr. 1843.

Min søde Maria!

William, som nylig havde skrevet til Dig til, fik igaar et deiligt Brev som han glædede sig meget over, og jeg og Johannes med. Men hvad der ikke glædede mig deri, var Din retfærdige Utilfreds-
 20 hed med mit korte første Brev, efter Barselsengen (: det vil sige D i n) og min taabelige Frygt for at Brevet, naar det kom, endnu skulde koste Dig for stor Anstrængelse at læse. For at gjøre dette nogenlunde godt igjen, skriver jeg Dig strax igjen, uagtet jeg sidste
 25 Postdag sendte Dig et langt Brev. Men i det lange Brev frygter jeg ved Gud for at jeg har glemt at takke Dig for den deilige Pude, jeg fik til min Fødselsdag, for Tyttebærrene og Gammelosten. Dette skeer da nu her af inderste Hiertensfylde. Du har sørget for, at jeg med Tak tænker paa Dig, naar jeg spiser fro K o s t (: som Jfr Pe-

tersen siger) naar jeg spiser Steg og naar jeg sover Middagsøvn. Men hvad skal jeg nu egentlig skrive meer om? Den sidste Avis til Dig indeholder jo alle mine Nyheder. Dog, det er sandt: Christiane Zeuthen er bleven forlovet med Joachim Neergaard paa Skioldnæs-holm. Han har været givt med to af Steemanns Døttre; rigtignok 5 har Premierministeren een endnu, men da Jochum vel mener at to Lea'r er nok for det første, saa har han henvendt sig til den Zeuthenske Rachel (: bagtalserske Folk dreie det om, og sige at hun har henvendt sig til ham;) nok hun skal have ham; og nu kan den gode Fru Zeuthen røkke Fremtidslivet igiennem med saamegen større 10 Sikkerhed for Udkommet. Hun har ogsaa faaet denne Datter godt a m p l i g e r e t . For Anna, - eller som jeg pleier vulgairt at sige simpelvæk A n e er jeg bange, der ingen Alliance skeer, ikke engang en Mesalliance; thi forleden Dag (: fortæller Johannes) stod hun for Speilet, kastede et forskende Blik deri og sagde: »Jeg gifter 15 mig a l d r i g ! « - Denne Beslutning var grusom, og havde Byens unge Mandskab hørt den, saa var der vist begaaet en gyselig Mængde desperate Selvmord. Det var godt, at ingen uden Johannes hørte det; thi han vil ikke have hende. - Jeg var i dette Øjeblik (Kl 9 1/2) inde hos ham i hans Studere- det vil sige Sovekammer, for 20 at høre noget mere Nyt, jeg kunde skrive Dig til. Han vidste intet; at han laa i Sengen endnu er intet Nyt. - Jo det er sandt Landgrevens Søn reiser i Julen til Petersborg for at givtes med Keiserens Datter[.] Den ældste Frøken Scholten skal være Hofdame. -

Hvad skal jeg nu fortælle meer? Skal jeg føre Dig ind i min Fore- 25 læsningsaal og lade Dig høre noget af Æschylos's Agamemnon, som jeg gaaer igiennem, efter Brønstedts Oversættelse? Et herligt Værk! Det maa Du ogsaa læse; især er Kassandra deri en genial og skøn Opfindelse og Digting.

Hauchs er kommen til Byen og han var hos mig igaar. Imorgen 30

(Fredag) kommer han til Middag med B o y e , lige som i gamle Dage. Ak! Du husker det vel ikke; da var Du endnu ikke født, eller fødtes kort derefter.

Jeg har skrevet Dig til at Fru Hauchs Novelle »Fru Werner« be-
5 hagede mig. William fortæller at den ikke smager Damerne i hans Bekiendtskab. Nu studeres der paa »Erik Glipping. Det var et Tab for min Lomme at de ikke fik Garrick; hvad skal man sige?

Om Onsdagen gaaer jeg imellem om Aftenen hen og spiller en
10 lille Lhombre med Levningen af det Borupske Selskab. I Aftes havde jeg mit gamle Held og blev engang Codille paa fire f a l s k e Matadorer, to Konger og renonce i e e n Couleur men hvilken har jeg glemmt.

Plata, mit lille søde Bæst, er ikke kommen tilbage; og jeg har der-
ved mistet en kiælen, venlig og morsom Stuekammerat, og min
15 Sovekammerat. Din korte Fortælling om Roswalls Død rørte mig. Det var mig et underligt Syn at see det mig saa velbekendte skønne Dyr i Sommer oppe igien i Norge – som en Gienganger – som et dødt Billede, uden levende Deeltagelse i nogeting. Sultan gjorde mig Cour og viste mig al mulig Forekommenhed.

20 »Min gode lille Haraldr Haarfagerske! Det glæder mig, at han allerede i den a a n g e Alder studerer Mættesin, og lægger sig efter at curere Veiret oppe ved Bergens By, med at give det Kinderpome-
ler. Det vil have en god Indflydelse paa det Hele. Ogsaa fornøier det mig, at han tager sig af Børneopdragelsen og sætter hans Faders
25 s c h i t t e n e Støvler i Skammekrogen.

Ja seer Du vel, bedste Maria! Nu har jeg dog faaet disse tvende Blade bemalede; og skiøndt det er Jux, hvad jeg skriver, saa veed jeg, det glæder Dig, at Din Fader i nogle Øjeblik spøger og spaser med den lille Ikken.

30 Vær nu fremdeles forsigtig; og tak min lille tilkommende Navne,

fordi han er saa flittig og patter sig stor og stærk. Men han maa dog heller ikke tage Kræfter fra sin Moder. Dog, det har ingen Nød - hun er frisk og sund.

Hils nu Konow og Byrnene ret hierteligt fra Din Fader, som er rørt over endnu i d e t t e A a r at skrive Dig nogle Linier til. Held og Lykke for os alle i det tilkommende, og i m a n g e følgende.

Din trofaste

A. Oehlenschläger.

Det er Assebarnets Fødselsdag i Dag, og jeg skal spise med ham 10 hos Broderen.